

YDRIA

V príbehoch

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Komunita	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2024)	Stanislav Hoferek

O knihe

Kniha Ydria v príbehoch prináša fascinujúci pohľad na históriu a mystiku súostrovia Ydria, od jeho stvorenia až po dramatické momenty z ďalekej budúcnosti. Rôzni autori prepletajú mýty, legendy a ľudské osudy v príbehoch o bohoch, hrdinoch, zradách i nádeji.

Od Tomáša Beníka, ktorý vykresľuje legendu o vzniku Ydrie, cez príbehy Stanislava Hofereka na rôzne témy, až po napínavé diela Márie Novákovej a Petra Šteca, vás táto zbierka zavedie do sveta plného mágie, politických intríg, ľudských emócií a božských zásahov. Spomenúť treba tiež Martina Bínovského, ktorý sa zameril na najneskoršie dejiny i na dielo od Adama Liberčana, kde je jedno veľmi dôležité znamienko. Beáta Plučinská i Jana Ostrihoňová popisuje život v jednom z miest. Maryla Adamcová a Žaneta Neužilová sa zapojili poviedkami v češtine, vďaka čomu je kniha nielen v slovenčine.

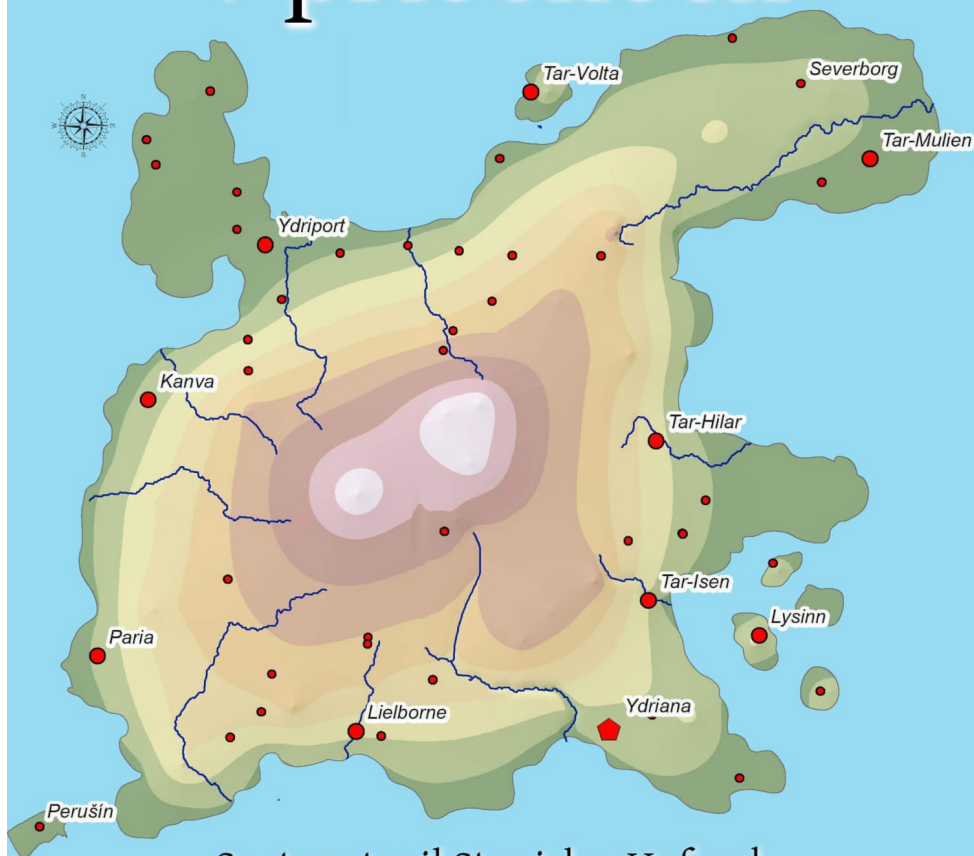
Príbehy odhaľujú skryté kúty Ydrie: príchod kolonistov v Populácii, nelútostné vojny v Melindre a Narmelenovi, až po odvážne objavy v ďalekej budúcnosti, kde lietajú guľky vo vzduchu. Sú to príbehy o živote, viere a prekážkach, ktoré musia hrdinovia prekonať. Kniha je otvorená novým príbehom a môže byť rozšírená o ďalšie dobrodružstvá z tohto jedinečného sveta.

Krajiny:

- Ydria (podobná Stredomoriu)
- Baekdubusan (zmes Kórey, Indonézie a ďalších kultúr)
- Kuzara (zmes saharskej Afriky a okolia vysychajúceho Aralského jazera)
- Lomparia (militaristická krajina, viac-menej Európa)
- Pagarin (severná Európa, Vikingovia)
- Rusľand (to je asi jednoznačné)

YDRIA

v príbehoch

Svet zostavil Stanislav Hoferek
z projektu Greenie knižnica

Obsah

YDRIA.....	1
O knihe.....	2
Pred rokom 100: Staré obdobie Ydrie.....	8
Mária Nováková: Bojovníčky (2000 rokov pred rokom 0).....	9
Tomáš Beník: legenda o stvorení Ydrie (rok 40).....	11
Stanislav Hoferek: Chrám (rok 70).....	13
100-500: Klasické obdobie.....	15
Beáta Plučinská: Život v meste Paria (rok 230).....	16
Stanislav Hoferek: Rybárka (rok 270).....	18
Stanislav Hoferek: Pečiatky (rok 300).....	20
Stanislav Hoferek: Strážca ničoho (rok 310).....	30
Stanislav Hoferek: Trest pre zlodeja (rok 311).....	32
Martin Bínovský: Vlčí príbeh (rok 326).....	34
Maryla Adamcová: Recidivista (rok 420).....	38
Stanislav Hoferek: Boh dobra a boh zla (rok 430).....	40
Mária Nováková: Populácia (rok 440).....	45
Stanislav Hoferek: Ostrov zatratených (rok 445).....	47
Mária Nováková: Spomienka (rok 446).....	52
Mária Nováková: Vlasy ako rubíny (rok 446).....	54
Stanislav Hoferek: Najstarší (rok 450).....	56
Stanislav Hoferek: Vitajte v Ydrii (rok 475).....	66
500-950: Druhé klasické obdobie.....	76
Stanislav Hoferek: Prsteň (rok 502).....	77
Stanislav Hoferek: Viera a logika (rok 650).....	84
Stanislav Hoferek: O mŕtvom pekárovi (rok 660).....	92
Mária Nováková: Topánky (rok 750).....	97
Martin Bínovský: Matka bohov (rok 814).....	99
Stanislav Hoferek: Severborg (rok 815).....	102
Stanislav Hoferek: Eltar ťa miluje! (rok 816).....	107
Stanislav Hoferek: Hry slávy a závidisti (rok 835).....	110
Jana Ostrihoňová: Strom šťastia a hojnosti (rok 845).....	114
Stanislav Hoferek: Božská tragédia (rok 870).....	119
Mária Nováková: Nový vietor (rok 890).....	125
Stanislav Hoferek: Zúfalstvo (rok 900).....	127
Stanislav Hoferek: Melindra a Narmelen (rok 905).....	131
Adam Liberčan: Znamienko (rok 915).....	139

950-1350: Prekliata Ydria a Rorikova dynastia.....	144
Mária Nováková: Lebo vojna (rok 1111).....	145
Stanislav Hoferek: Návšteva (rok 1145).....	149
Stanislav Hoferek: Pád Ydrie (rok 1200).....	153
Stanislav Hoferek: Rorikova dynastia (rok 1220).....	160
Stanislav Hoferek: Pyrrhovo víťazstvo (rok 1225).....	167
Stanislav Hoferek: Adrian z Lomparie (rok 1230).....	174
Stanislav Hoferek: Adrian z Ydrie (rok 1230).....	179
Stanislav Hoferek: Zázračné dieťa (rok 1242).....	186
Stanislav Hoferek: Triumvirát (rok 1265).....	190
Stanislav Hoferek: Splnený plán (rok 1272).....	197
Stanislav Hoferek: Labutie jazero (rok 1275).....	199
Stanislav Hoferek: Debny (rok 1290).....	204
Stanislav Hoferek: Sen za tisíc hrušiek (rok 1310).....	208
Stanislav Hoferek: Najlepší z najlepších (rok 1320).....	210
Stanislav Hoferek: Veže (rok 1325).....	212
Stanislav Hoferek: Všetci umrú! (rok 1330).....	214
1350-2900: Neskoré obdobie.....	216
Stanislav Hoferek: Stratené pero (rok 1475).....	217
Žaneta Neužilová: Chrátová myš (rok 1495).....	220
Stanislav Hoferek: Prvé voľby (rok 1520).....	227
Stanislav Hoferek: Zákon desaťročia (rok 1522).....	231
Stanislav Hoferek: Druhé voľby (rok 1525).....	235
Mária Nováková: Prvé kroky k diplomacii (rok 1527).....	238
Stanislav Hoferek: Dobré srdce (rok 1531).....	240
Martin Bínovský: Blázon, ktorý sa kľudne mohol stať bohom (rok 1726)	242
.....	242
Stanislav Hoferek: Zem neznáma (rok 2100).....	248
Stanislav Hoferek: Zem slečny i stareny (rok 2101).....	254
Peter Štec: O hovorníku (rok 2592).....	259
Peter Štec: Guľa letiaca vzduchom (rok 2605).....	264
Po roku 2900: Zničenie či obsadenie Ydrie.....	269
Mária Nováková: Prázdny trh (rok 2993).....	270
Stanislav Hoferek: Chobotník (rok 3002).....	272
Martin Bínovský: Koniec Ydriportu (rok 3042).....	275
Martin Bínovský: Boj o Ydriu (rok 3042).....	278
Mária Nováková: Hladina (rok 3043).....	284
Po roku 40 000: Vzdialená budúcnosť ostrovov.....	288

Stanislav Hoferek: Vlčia kukurica (rok 40 000).....	289
Stanislav Hoferek: Veličenstvo kat (rok 40 005).....	292
Stanislav Hoferek: Lovec lovcov (rok 40 006).....	294
Stanislav Hoferek: Veľa síry, málo sily (rok 40 007).....	297

Pred rokom 100: Staré obdobie Ydrie

Úvodné obdobie Ydrie. Kľúčovou udalosťou je príchod nových kmeňov z východu a západu, okolo roku 0. Táto udalosť je zároveň začiatkom uznávaného kalendára. V Ydrii boli už vtedy dve dôležité mestá. Lielborne a Lysinn. Rýchlo však pribúdajú ďalšie.

Mária Nováková: Bojovníčky (2000 rokov pred rokom 0)

Nikto nevie, ako to celé začalo, kto proti komu bojoval alebo prečo sa tisíce tiel stretli v nekonečnom zápase. Bola to bitka, o ktorej zmienky sa strácajú v hmle prastarých časov. Bitka bola taká dávna, že sa vytrácala dokonca aj z najstarších legend. Hovorí sa len, že sa bojovalo dlho a bez výhody pre akúkoľvek stranu. Žiadne zbrane, len päste, palice a kamene, čo sa po údere lámali ako steblo slamy. Tí, ktorí sa rozhodli bojovať, strácali silu, až sa nakoniec z hrmotu stalo len unavené šepkanie tela o telo.

Po celom týždni toho úmorného zápasu začali padlí ležať na zemi, tí najmocnejší klesali od únavy a tí, ktorí ešte vydržali, začali uvažovať, či ten večný boj má vôbec nejaký cieľ.

Vtedy sa na chvíľu z toho chaosu vynorilo sedem žien. Neboli slabé, no uvideli v tejto bitke to, čo ostatní prehliadli – prázdnotu a zbytočnosť. Uprostred tohto kolotoča chaosu a ničoty spoznali, že ak tu ostanú, nič iné ako boj nebudú poznať. Žiadna spomienka, žiadna história, iba nekonečný zápas, ktorý nikdy neskončí. Po krátkej výmene pohľadov sa rozhodli urobiť krok, aký si v tých časoch málokto dovolil. Podišli k priezračnému vodopádu, ktorý na kraji bojiska spájal ich svet s niečím novým. Bez ďalšieho slova prešli cez vodnú stenu, ktorá ich odviedla na miesta, aké nikdy predtým nepoznali.

Na druhej strane vodopádu sa ocitli na zvláštnej, kamenitej pôde medzi dvomi mohutnými sopkami. Krajina bola chladná, neskrotná, a v záplave dymu z vulkánov, ktorý páchol sýrou, bolo ťažké dýchať. Ich telá tu, na novej pôde, prestali byť nezničiteľné. Začali cítiť, ako sa ich pomaly zmocňuje hlad a smäd, ako starli a ako prvýkrát poznali bolesť. Každý krok sa im stal ďalšou skúškou, ale ani jedna sa nevrátila. Prešli celú novú zem, spoznali jej lesy, hory a rieky a našli miesta, ktoré sa zdali byť bezpečné pre nový začiatok.

Bojovníčky slabli, jedna za druhou, a nakoniec ich zostalo iba päť, potom štyri, potom tri. Nakoniec ostali dve. Už bez úcty, už bez spomienok na minulosť, s horkosťou na jazyku a trpkosťou v srdci šli každá iným smerom.

Jedna z nich dorazila až na miesto, kde dnes stojí mesto Lielborne. Tam, na úpätí vrchov, našla miesto, kde sa zem a voda spájali v upokojujúcej harmónii. Vedela, že už dlho nevydrží a rozhodla sa, že tu založí nový domov, malý drevený príbytok na znak pokoja, ktorý nikdy nemohla nájsť na bojisku. Druhá z dvojice si postavila jednoduchú plť a nechala sa unášať po prúde rieky a po vtedy plytkom mori, až kým nepristála na území, kde dnes leží mesto Lysinn. Tam, obklopená stromami, si postavila dom rovnako krásny a precízny ako ten, ktorý jej druhá sestra vytvorila v Lielborne.

Keď o mnoho rokov neskôr prví cestovatelia dorazili do týchto miest, našli oba domy neporušené, zdobené vyrezávanými symbolmi, ktoré boli tak staré, že im nikto nerozumel. V oboch príbytkoch vládla pokojná, takmer posvätná atmosféra. Každý dom bol dôkazom nezlomnosti odvážnych žien, ktoré opustili vojnu a začali novú kapitolu, no nakoniec každá sama a ďaleko od tej druhej. Tak vznikli Lielborne a Lysinn, dve najstaršie mestá Ydrie, symboly odvahy i odlúčenia, s tichou výčitkou voči nekonečným bojom minulosti, ktoré žili len v týchto drevených stenách.

Tomáš Beník: legenda o stvorení Ydrie (rok 40)

Ja, Tomarin z Kanvy, hlavný dejepisec Ydrie a jeden zo zakladateľov Univerzity, svoju Legendu o vzniku Ydrie napísať som sa rozhodol a knižnici túto písomnosť venovať by som chcel.

Vedomosti o vzniku Ydrie nevelké sú, nakoľko pôvodní obyvatelia po príchode rasy Pagarin ju najprv vyhnúť a potom pohubiť chceli, no napokon pobití takmer do jedného boli. Mnohí smrť namiesto nich si zvolili, tak im aj po vôli podľa Pagarinov učinené bolo. My, Kariáni, sme proti činom Pagarinov postaviť sa chceli, no po vyhrážkach zničením a vylúčením ustúpiť sme museli. Je známe, že raz si tí ničitelia aj po nás prídu, no my dovedy pripravení na nich budeme. Späť ale k legende. Ďalšie vedomosti o legende som skúmaním pôvodných miest obyvateľov a tajnými rozhovormi s preživšími nadobudol.

Je známe, že na začiatku vekov dvaja bohovia existovali. Eltar, boh dobra, a Nymron, boh zla. Podľa obyvateľov túto bohovia Ydriu stvorili, no aká byť mala, hádali sa. Len v tom, že tam, kde najviac rýb a najlepšie slnko bude, zhodovali sa. Eltar rovinatý ostrov pre pestovanie obilia a Nymron ostrov so sopkami chcel. No zhoda prišla a ostrov vznikol. Či sa tak naozaj stalo, nevedno, takže ani vyvrátiť to nemožno.

Isté však je, že títo bohovia svojich ľudí na veľkých koráboch z neba priniesli a často za nimi chodili, aby ich vymoženostiam naučili. Eltar ich dobrým veciam, ako pestovaniu, stavaniu a vede učil. Nymron ich zlým veciam, ako je výroba zbraní, zabíjanie, či vojna, učil.

Spočiatku na jednom z vrchov spoločný chrám mali, odkiaľ ich obyvatelia, keď pomoc potrebovali, zavolať mohli. No neskôr, keď čoraz viac nezhôd mali, a obyvateľstvo v čoraz väčších nesvároch bolo, každý boh svoj chrám, kde ho prívrženci volať mohli, mal. Ich nesvár až do vojny medzi obyvateľstvom prepukol.

Aby ťažko zničené obyvateľstvo zachránili, rozhodli sa pre boj medzi sebou a víťaz mohol vládnuť obyvateľom. Na svojich koráboch sa až ku hviezdám vzniesli a obyvatelia len malé lúčky a potom obrovský záblesk vidieť mohli.

Vtedy obyvatelia akoby sa zmenili, pomerili sa a začali spolu opäť žiť a rozvíjať sa. Bohovia už na zavolanie neprišli, no obyvateľmi boli rovnako uctievaní a dodnes volaní sú, aj keď chrámy, v ktorých údajné artefakty, ktoré vraj z tohto sveta byť nemali, boli zborené. Artefakty buď zničené, stratené alebo niekde inde uschované sú.

Obyvateľstvo len tú smolu malo, že po boji a strate bohov už ďalej sa rozvíjať vo všetkom ďalej nemohlo či nevedelo a preto tak ľahko zničené bolo.

Takáto je Legenda o vzniku Ydrie.

Stanislav Hoferek: Chrám (rok 70)

Noc visí nad Lysinom a mesačné svetlo sa jemne odráža od zvyškov starého chrámu. Okolo ohňa sedia mladíci, tváre im osvetľuje plápolajúci plameň, keď napäto počávajú starca. On sa opiera o starý dubový kôl, ako by to bola jeho posledná opora v tomto premenlivom svete.

„My sme Pagaríni,“ začína stavec, jeho hlas je hlboký a nesie v sebe zmes hrdosti a ľútosti. „Prišli sme z kontinentu Pagarin, ďaleko na východe. Naša zem... už nás nedokázala nasýtiť. Pôda bola tvrdá, neúrodná, samé kamene. More príjemne teplé na kúpanie, ale na rybolov skoro nanič. Naša nádej ležala za horizontom, kde nás čakali nové zeme.“

Mladíci mlčky prikyvujú, no ani jeden z nich si netrúfa prerušovať.

„Mnoho lodí sme vyslali, ale nie všetky doplávali,“ pokračuje stavec, zamračený, akoby v duchu opäť prežíval ten okamih. „Vlajkovú loď, tú najväčšiu, silne poškodila búrka ešte predtým, než sme uvideli brehy tejto zeme. Naši najväčší vodcovia s ňou klesli ku dnu. My, čo sme prežili, sme pristáli tu – v Lysinne, ale aj v iných častiach Ydrie. Oslabení, ale plní odhodlania. Chceli sme žiť. Tu, kde teraz sedíme, stál kedysi chrám. Eltarov chrám, zasvätený bohovi dobra. Bol postavený z najlepších materiálov – pevný, krásny, symbol všetkého, čo Eltar predstavoval. Vedľa neho stál chrám Nymrona, boha zla. Ale ten bol vždy menší, z horších kameňov. Menej udržiavaný.“

Jeden z mladíkov sa zamyslene pýta: „Tak prečo ste rozobrali práve Eltarov chrám?“

Starec sa mierne usmeje, ale v jeho očiach sa zračí smútok. „Takí sme my, Pagaríni, boli. Bezohľadní, hnaní potrebou a silou. Potrebovali sme materiál, aby sme si postavili nové domy. A tak sme rozobrali ten najpevnejší chrám. Nerozmýšľali sme nad tým, čo to znamená. Ničili sme, čo bolo dobré, aby sme vytvorili niečo pre seba.“

Mladíci stíchnu, akoby slová starca niesli väčšiu váhu než samotné kamene, ktoré ich obklopovali.

„Eltar a Nymron,“ pokračuje starec, „boli dvaja bohovia – dobro a zlo. Ničili sme to, čo bolo dobré, skôr, než sme sa dotkli zla. Možno to bola predzvesť toho, čo malo prísť. Zlo prežilo dlhšie, ale nakoniec ani ono nezostalo nedotknuté.“

Najmladší z mladíkov, nesmely a zvedavý, sa odváži spýtať: „A čo pôvodní obyvatelia? Boli tu, keď ste prišli?“

„Boli tu. Pokorní a mierumilovní. Mali sme s nimi žiť v pokoji, ale namiesto toho sme ich vyhnali. Nie všetci Pagaríni boli takí. Ja...“ jeho hlas sa zachveje. „Ja som rozoberal chrám, ale odmietol som bojovať. Odmietol som zabiť. Povedal som, že ničiť kamene stačí, ľudí zabíjať nebudem. Za to som si vyslúžil pohrdanie od vlastných, ale zachoval som si aspoň kúsok duše.“

Oheň praská v tichu, ktoré po týchto slovách zavládne. Mladíci vstrebávajú každé starcovo slovo.

„Taká je pravda o našom príchode,“ uzatvára starec, jeho pohľad opäť upiera na ruiny. „Prišli sme hľadať mier a nové životy, ale všetko, čo sme našli, bol úpadok a smútok. Zničili sme, čo bolo dobré, aby sme prežili. Pamätajte si to, lebo z tejto zeme už niet čo brať.“

100-500: Klasické obdobie

Obdobie, ktoré je najviac popísané v hlavnom dokumente Ydria. Ydria je v rozkvet, ale i v prvých konfliktoch. Obdobie bohov, morálnych dilem i rozličných pohľadov na svet.

Beáta Plučinská: Život v meste Paria (rok 230)

V malebnom mestečku Paria, obklopenom šírými poliami a bujnými lúkami, žila mladá dievčina menom Madina. Bola oddaná práci na poli, na ktorom s rodinou pestovali pšenicu a zeleninu, ktoré ich živili. Ich rodina patrila k prvým osadníkom, ktorí sem pred rokmi prišli, lákaní úrodnými pastvinami a pokojom prírody. Každý kameň, ktorý dedinčania vtačili do základov svojich domovov, a každý strom, ktorý zasadili, bol pre nich darom zeme.

Madina však okrem práce na poli milovala ešte niečo – alebo skôr niekoho. Nerf, syn miestneho kováča, ju dokázal rozosmiať aj v tých najtúžšich chvíľach. Mal hlas ako zvon, ktorý sa niesol do diaľky a znel v duši ako zvuk jarnej rieky. Vždy keď sa obyvatelia stretávali na konci leta pri rieke, aby oslavovali úrodu, ich tanec bol najživší. V tom čase ešte nič netušili o nadchádzajúcom období sucha, ktoré ich ohrozí.

Onedlho sa ale zmenilo počasie. A úrodného dažďa sa ľudia nedočkali. Pôda začala vysychať, a s ňou aj nádej, ktorá ich držala pohromade. Stále keď vychádzali na pole, dúfali, že uvidia oblohu zakrytú mrakmi. Začali sa modliť s nádejou k Eltarovi, bohovi zeme a plodnosti, aby ich vyslyšal. Staršie ženy sa každé ráno zhromažďovali pri rieke a hlasnými spevmi vyjadrovali svoje prosby. No Eltar mlčal.

„Eltar s nami nie je spokojný,“ prehovoril jedného večera staršina. „Obetovali sme svoj čas a prácu, ale zrejme je to málo.“ Zhlboka sa nadýchol a dodal: „Musíme si ho zmieriť obetami.“

Rozhodli sa, že sa týždeň budú schádzať na najväčšej lúke, prinášať obety zo svojho dobytká a dúfať, že im Eltar odpustí. Madina sa spolu s dedičanmi zúčastnila každého obradu, kde sa cítili ako súčasť niečoho väčšieho. Vôňa dymu sa miešala s pachom zeme a každej obety. Pochopila, že tento rituál nie je len o prosení o dážď, ale o vzájomnom splynutí s prírodou a obetovaní sa pre celok.

A potom, jedného dňa, začalo pršať. Prvé kvapky dopadli na zem a ľudia vybiehali von s rozťahnutými rukami, nechávajúc dažďu, aby im stekal po tvárach. Nebol to len dážď; bol to prísľub nádeje. Polia sa napili a ožili a obyvatelia znovu pocítili silu, ktorú im dáva zem. Madina a Nerf sa na ďalšom tanečnom večeri pri rieke opäť stretli, ale tentoraz ich kroky sprevádzala hlbšia vdáčnosť a pokora.

Život v meste pokračoval ďalej, ale všetci už vedeli, že sa musia starať o rovnováhu s prírodou. S úctou pokračovali v prácach na poliach, pestovali svoju zem nielen kvôli prežitiu, ale aj preto, že chápali – všetko, čo majú, je darom. Každý nový deň bol pre nich požehnaním od Eltara, ktorého priazeň si vážili hlboko v srdci.

Stanislav Hoferek: Rybárka (rok 270)

V Kanve sa práve zbiera miestna smotánka. Tí najdôležitejší, najučenejší a najviac zahĺbení do starých tajomstiev. Všetci prichádzajú do knižnice, kde je pripravených štyridsať stoličiek v hľadisku. Dve sú ešte vpredu. Jedna je pre literátku, druhá pre aktuálneho majiteľa knižnice.

„Rád vás tu všetkých vítam. Som nesmierne rád, že sa nám pred rokom podaril ohromný objav. V ruinách neďaleko Lielborne sme našli prastarý text, písaný do hlinených tabuliek. Trvalo presne rok, kým sme väčšinu z neho rozlúštili a zhodli sme sa, že text je skutočne originálny. Hotový poklad. Dostali sme sa s textom až tak ďaleko, že ho vám môžeme odprezentovať. Pravdepodobne to je najstarší dochovaný text Ydrie a podľa našich výskumov má 600 až 650 rok ov. Siahla tak do dôb dávno pred príchodom nových ľudí zo západu i z východu. Bojovali sme so starým textom, starým jazykom i s tým, že niektoré časti sú nenávratne zničené či stratené. Podľa našich odhadov tak máme približne osemdesiatpäť percent celkového textu.“

Majiteľ a správca knižnice sa teší z nadšeného potlesku všetkých zhromaždených. V Kanve bol vždy veľký záujem o dávnu históriu, o príbehy a vlastne o všetko, čo nejako súvisí so spoznávaním a s umením. Správca ešte spomína, že dielo sa volá Rybárka a napísala ho dcéra rybára, ktorá pre problémy s nohami nemohla plávať a loviť ryby, tak sa naučila písať a variť na ohni.

„I sem, i pre našač ľud, povedal got: my tri cykly. Ryby tri cykly. Rastliny tri cykly. Tak bud' človek vedz, že v tri byť poriadok nasečkani. Ve prvem cykly got davač, more davač, zem davač. Úspech a blahodarie kto práca snažiť. Tak vec, že prijať plody trebat' a zásobu zachovať, bo druhy cyklus inakejš pridzať. To pridzať cyklus normalnosť. Got toľko nevmešovac, more toľko nedavač, i zem byť unavena. Potom tretig cyklus na život. Ty zasoby mac, ty z rozumem žic a davač čo ty dostač v prvom cykly. Ty prežiť a ty radovať zo život i keď život ťažký ťa skušac. Bo po tme pride deň a po dni pride noc. Got ťa vedie za ruku, potom ty žiť s gotom v srdci a keď got už nebude chrániť tvoj krk, ty žiť až do prichodu.“

„Ak tomu dobre rozumiem,“ pýta sa pán v prvom rade, „toto je najstarší text? Neverím tomu. Znie to relatívne moderne. Môže ísť o podvrh. A navyše, tie myšlienky sú veľmi jednoduché, ako účelovo napísané. Kedysi mohli ľudia písať o iných veciach.“

„Môžeme ukázať tabuľky a všetko, čo máme. Je to autentické a samozrejme jemne pozmenené, keďže texty chýbajú. Tento text sme dávali dohromady celý rok,“ pripomína správca.

„Dcéra rybára určite nevedela čítať a písať. Minimálne nie tak, aby sa to zachovalo na celé stáročia.“

„Sme knižnica. Nehovoríme svoje názory, ale hľadáme pravdu. Tento text je pravý a my, ich dávní potomkovia, im dokážeme porozumieť. A to je dôležité. Šíriť vedomosti, nie dohady.“

Stanislav Hoferek: Pečiatky (rok 300)

Lyran a Falion si pozerajú dve zaujímavé miesta Ydrie. Pôvodné hlavné mesto celého súostrovia a impozantné sopečné vrchy. Vlastne ešte pozerajú na jednu vec. Na rad. Dlhý, zbytočný rad. Človek, ktorý im má dať prvú pečiatku, sa niekde stratil.

„Ako dlho ešte máme čakať?“ pýta sa zvedavý Falion svojho staršieho brata.

„Prečo si myslíš, že mám na všetko odpoveď? Viem to, čo vieš aj ty.“

„Najlepšie by bolo, keby mohol dávať tie pečiatky hocikto. Načo sa má čakať na niekoho v nemožnom klobúku?“

Slnko je čoraz vyššie. Ráno sa mení na poludnie. Pri prečačkanom a prezdobenom stole nie je nikto. A pred ním je stále iný počet ľudí. Niektorí pribúdali, iní ubúdajú. Stále je ich však viac ako pred chvíľou.

Lyran si dobre všíma všetkých, ktorí prichádzajú. Chudáci, obyčajní pastieri či rybári. Popri nich remeselníci a trochu ďalej od nich boháči. Všetci sú v inom veku.

„Pozri sa na toho boháča so sluhami. Chce ísť na nosidlách až do Mulienu?“ znovu sa pýta Falion.

„Ako to mám vedieť?“

„To je tvoja otázka na všetko?“

„Nie. To je moja odpoveď na tvoje hlúpe otázky.“

Konečne prichádza ku stolu akýsi divný chlap.

„Pozri sa na to, aký má klobúk. Zväčšuje mu hlavu. Len aby ho neprevážil.“

„Sklapni, konečne!“

„Teraz dá každému pečiatku, alebo sa bude veľa vypytovať?“

„Neviem.“

„Braček, s tebou nie je žiadna sranda.“

„Ani s tebou,“ odpovedá pomaly a výrazne otrávene Lyran.

Chlap v klobúku sa začína vypytovať. Každého jedného, postupne. Až s výnimkou toho, kto má so sebou štyroch nosičov. Púšťa ho prvého a dáva mu pečiatku, bez jedinej otázky.

Falion počúva otázky i odpovede. Nepáčia sa mu, kýve hlavou a nevie sa dočkať, kedy sa dostane na rad.

„To sú ale blbé otázky. Vraj účel cesty. To sa fakt musí pýtať? Na čo je to dobré? Všetci idú z Lielbornu do Mulienu, aby mali pečiatky.“

„Povedz to, čo hovoria ostatní.“

„Iste, ja sa budem niekomu prispôsobovať.“

„Mal by som ísť pred tebou. Povedz presne to, čo hovorím ja.“

„Načo mám hovoriť nudné neviem?“

„Ty si stratený prípad, braček.“

Bratia sa konečne dostávajú na rad. Muž sa ich začína pýtať jednotvárnym, znudeným hlasom.

„Účel cesty?“

„V mene Eltara, Nymrona a ich rovnováhy žiadam o cestu cez Ydriu, aby sa z chlapca stal muž.“

„V poriadku. A ty?“

„V mene tých dvoch chcem pečiatky. Tak mi jednu daj.“

„Ty si veľmi mladý.“

„To je jedno.“

„Ak je jedno, pôjdeš na cestu sám.“

Na prekvapenie bratov prichádzajú silní chlapi, ktorí zväzujú staršieho Lyrana a odnášajú ho preč. Zbytočne sa bráni, sú omnoho silnejší ako on a dávajú mu handru cez ústa. Falion dostáva pečiatku.

„Čo to má znamenať?“

„Tvoj brat ostane tu. Až kým ty nezískaš všetky pečiatky a neprídeš si po neho.“

„Je väzeň?“

„Je vinný. Ako starší brat ťa mal vychovať. A pretože to nezvládol, ty ideš na púť celkom sám. Prejdi ju čo najskôr, ak nechceš, aby bol vo väzení

pridlho.“

Aj keď nie sú vzťahy medzi bratmi ideálne, Falionovi sa vôbec nepáči, že má byť jeho brat uväznený a tak ďaleko od rodiny. Dostáva pečiatku, ale vôbec nečakal, že bude mať pred sebou cestu sám.

„Chcem, aby išiel so mnou.“

„Chcieť môžeš. Teraz vypadni.“

„Ale ja chcem, aby išiel môj brat so mnou.“

Chlap v klobúku si ho nevšíma, pýta sa ďalších na účel cesty a mladého Faliona jeden zo strážcov ťahá na cestu, preč od chlapa v klobúku.

Hneď prvá časť cesty je príšerná. Stále do kopca. Stále vyššie a vyššie, bez prestávky. Všade sú domy. Oveľa viac ako v Tar-Muliene, odkiaľ Falion pochádza. Domy, ďalšie domy a následne banské štôlnie. Cesta vedie rovno, k vrcholom.

Mladík sa pýta ostatných, ako dlho bude trvať cesta. Nikto to však nevie. Kráča rýchlo, rýchlejšie ako ostatní a hlavne rýchlejšie ako ten boháč, ktorého nosidlá nesú otroci. Všíma si všetky tie nepomery vekov jednotlivých účastníkov cesty.

Je najmladší, ale niektorí sú omnoho starší od neho. Chlapci, muži, občas ľudia so sivými vlasmi. Každý je na rovnakej ceste. Tlačí sa dopredu, ale zisťuje, že už nevie kráčať tak rýchlo. Spomaľuje. Silné slnko a neustále

stúpanie mu berie všetky sily. Zastavuje.

Nikto si ho nevšíma. Každý jednoducho kráča alebo stojí, snaží sa nadýchnuť. Dlhá, pridlhá cesta. Snaží sa nájsť niekoho v podobnom veku, nech sa nemusí rozprávať len so starcami.

„Hej, ty, ako je to ďaleko?“

„Skús dospieť.“

„Čo? Čo to táraš?“

„Ak niečo chceš, skús sa aspoň normálne pozdraviť.“

„Len mi to povedz.“

„Fajn. Z teba nikdy nebude muž, bez ohľadu na nejaké pečiatky.“

„Ani z teba.“

Falion sa veľmi diví, keď mu ďalší človek ukazuje všetky svoje pečiatky, skompletizované na jednom pergamene.

„Prečo si tu, keď už máš pečiatky?“

„Nejde mi o ne. Ale vidím, že sa mi ozývaš, lebo sa bojíš, či to sám zvládneš.“

„Ničoho sa nebojím.“

„Veľmi chytrý nie si.“

„Som!“

„Áno? Ty si chytrý? Tak mi povedz, prečo vlastne existuje táto cesta cez stred ostrova, vo veľkej výške.“

„Pre pečiatky.“

„Tie sú len pre to, aby si to celé prešiel, aby si to absolvoval.“

„Ty si blbý. Nie ja. Pečiatky sú na to, aby si bol braný ako muž.“

Chlap, ktorý sa rozpráva s Falionom, sa začína smiať. Celá táto situácia sa mu zdá byť nelogická, ale predsa len nie je Falion jediný, kto sa ženie za pečiatkami a nevšíma si dôležitejšie veci.

„Ako sa voláš?“

„Falion.“

„Dobre Falion, a koľko máš rok ov?“

„Štrnásť.“

„A stále veríš, že ide o pečiatky?“

„Však o ne ide. Budem mať tri pečiatky a bude zo mňa muž.“

„Dám ti príklad. Nieкто v modrých šatách má šesťdesiat pečiatok, iný človek ich má len tri. Kto je viac muž?“

„Ten, čo má viac pečiatok.“

„Určite?“

„Určite.“

„Prezradím ti správne riešenie, alebo naň chceš prísť sám?“

„Ten čo má viac pečiatok, prešiel túto cestu viackrát.“

„Takže má radšej prírodu vysokých hôr. To neznamená, že je to lepší muž.“

„Tak potom ten, čo má len tri. Lebo to prešiel iba raz.“

„Možno prešiel viackrát, ale len raz si pýtal pečiatky.“

„Tak... narovnať?“

„Prezradím ti to. Aký si muž, to nie je o pečiatkach. Potrebuješ tri pečiatky, aby si sa mohol legálne oženiť, ale môžeš byť správny človek, správny chlap, bez ohľadu na počet pečiatok. Dôležité je, ako sa správaš k ľuďom. Či sa vzdelávaš, či pomáhaš iným, aké máš ciele, či si čestný a hovoríš pravdu, či držíš slovo. Toto z teba robí muža. Nie počet pečiatok.“

„Takže idem cez celý ostrov zbytočne?“

„Možno áno. Chceš sa ženiť? Podľa tvojho prízvuku si zo severovýchodu. Zo Severborgu, možno priamo z Tar-Mulieniu. Máš to domov blízko od cieľa.“

„Mám. Dostanem tam tretiu pečiatku a budem muž.“

„Budeš. Podľa pečiatok. Ale povedz mi, čo by ti mal dať celý tento pochod?“

„Pečiatky.“

„Ach... dobre... a okrem pečiatok?“

„Ja som tu kvôli pečiatkam.“

„Mal by si sa tu naučiť trpezlivosti, vytrvalosti. Mal by si prestať myslieť ako chlapec a začať myslieť ako muž. Mal by si sa naučiť, že poctivou snahou získaš, čo potrebuješ. A že nič v živote nie je ľahké a ako správny muž by si sa mal naučiť chrániť ostatných.“

„Ale mne ide o to, aby som mal pečiatky a mal sa dobre.“

„Poviem ti malé tajomstvo. Nebudeš sa mať lepšie. Ale je to niečo, čo musíš podstúpiť, aby si nebol len dieťa.“

Cesta je krásna. Stále bližšie k horám, cez nehostinné časti ostrova, kde je čoraz odlišnejšie prostredie oproti pobrežiu. Všetci vedia, že cesta do stredu

je len polovica a stred je stále ďaleko, aj keď je možné ho celkom dobre vidieť.

Falion myslí na pečiatky. Vždy sa zameria na jednu vec a ide za ňou. Chce byť preč odtiaľto. Byť doma, s ľuďmi, ktorí ho počúvajú. Na pečiatky myslí viac, ako na múdre slová človeka, s ktorým sa rozpráva. A viac ako na brata.

„Falion, čo urobíš, až budeš mať všetky pečiatky?“

„Oddýchnem si. Aspoň mesiac. Stále ideme do kopca.“

„Takže ty, ako budúci muž, si chceš hlavne oddýchnuť?“

„Hej.“

„Nie je niečo dôležitejšie, čo by si mal urobiť?“

„Ale ja si budem musieť poriadne oddýchnuť.“

„Nemáš náhodou brata, ktorý potrebuje tvoju pomoc?“

„Ten počká.“

„Dobre. Keď to takto myslíš, tak už s tebou neprehovorím.“

Falionova cesta je zrazu ešte ťažšia. Všetci, ktorí počuli časť diskusie, sa s ním nechcú rozprávať. Robia si posmešky, neberú ho vážne a kráčajú trpezlivejšie ako on sám. Cesta sa mení na striedanie výstupu a oddychu. Pije vodu, zajedá niečo zo svojich zásob a pozerá sa na vrchy, ktoré sa nehýbu a sú stále ďaleko. Deň za dňom kráča. Väčšinou sám. Nadáva na príšernú a zbytočnú cestu.

Po dlhých dňoch získava pečiatku a ide ďalej. Len ukazuje pergamen a na

nič sa nepýta. Je unavený a to je ešte polovica cesty pred ním. Ale je to polovica, ktorá je z kopca. Je mu o niečo veselšie, ale trápi sa. Je na ceste domov, ale domov je ďaleko. A on je jednoducho unavený a kráča. Nikto ho nezvezie a nie je tu žiadna loď, na ktorú by mohol nastúpiť.

Uvedomuje si, že sa toho až tak veľa nestane. Pracuje s rodinou na málo úrodných poliach a to, že dostane pár pečiatok a bude muž, až tak veľa nezmení. Bude rovnaký človek, len s boľavejšími nohami.

„Aspoň nemusím makat' na poli,“ hovorí si len tak, sám pre seba a je mu čoraz jasnejšie, že sa do stále rovnakej práce čoskoro vráti.

Po veľmi dlhom pochode, v prepotenom oblečení a bez zásob jedla, sa konečne dostáva do Tar-Mulienu. Získava pečiatku a čuduje sa, že jeho brat ju dostáva spolu s ním.

„Kde sa tu berieš? Pustili ťa?“

„Pustili. Ale najskôr mi dali víno, aby som na teba na chvíľu zabudol. Potom som išiel a ty si ma nevidel, lebo si sa vôbec nepozeral dozadu. Išlo ti len o pečiatky.“

„Teraz sme obidvaja muži.“

„Sme. A obidvaja budeme robiť to, čo doteraz. Až na jednu maličkosť. Našiel som si priateľku a presťahujeme sa spolu do Ydriportu. Budeme domov posielat' mince.“

„To je tá, čo je menšia odo mňa?“

„Vie plachtiť na mori. Naučí ma to. Potrebujem pečiatky na to, aby som si

ju mohol vziať.“

„Asi som pochopil celú tú cestu. Je to na to, aby som bol viac vytrvalý.“

„No sláva. Ale v tvojom prípade to treba prejsť aspoň desaťkrát.“

„Srandista.“

Falion je rád, že je konečne doma. A Lyran je nadšený z dvoch vecí. Jednak bude ľahšie diskutovať s bratom, a jednak bude od neho ďalej ako kedykoľvek predtým.

Je však niečo, na čo môže byť Lyran naozaj hrdý. Zvládol to. V skutočne mladom veku. Skôr ako jeho brat. Môže sa oženiť už teraz, aj keď zatiaľ sa nenašlo v celej Ydrii žiadne dievča, ktoré by o neho stálo.

Stanislav Hoferek: Strážca ničoho (rok 310)

Zlodej menom Darlan sa preslávil svojimi krádežami. Kradol nie pre núdzu, ale pre pocit víťazstva a zábavu. Mohol by žiť bez toho, ale ten pocit, že niekoho prekabáti alebo niekomu dômyselne a nenápadne utečie, ho vždy mimoriadne lákal. Jedného večera ho oslovil samotný Nymron, boh smrti a trestu.

„Prestaň! Varujem ťa! Ak budeš pokračovať, čaká ťa večné utrpenie.“ Darlan sa však bohom nenechal zastrašiť a o pár týždňov znovu kradol. Tentoraz vzácny šperk z chrámu a to priamo z chrámu zasvätenému Nymronovi. Nebolo to náročné, nebol strážený. Každý predsa vie, že kradnúť všemocnému bohu, ktorí má svoje hranice a miluje veľmi zvláštne tresty, nie je dobrý nápad.

Nymron si to všimol a rozhodol sa, že tentokrát nebude žiadne varovanie. Zlodej sa zobudil v neznámom, opustenom kraji. Pred ním stála búda. Jednoduchá drevená stavba uprostred ničoho. „Stráž ju až do svojej smrti,“ povedal Nymron. „Nebudeš cítiť smäd ani hlad, ale samota a zbytočnosť ťa budú zožierať.“

Darlan svoju úlohu plnil, hoci neochotne. Strážil búdu deň za dňom, rok za rokom, bez akejkoľvek ľudskej spoločnosti. Rozprával sa s hrabošmi či s malými, málo nebezpečnými hadmi. Nikto mu však neodpovedal. Jedného dňa sa na obzore objavila rodina, ktorá hľadala úkryt pred búrkou. Darlan ich však nemohol vpustiť.

„Strážim tútu búdu a nemôžem vás vpustiť.“

„Je to len búda. Nikto v nej nebýva. Nemá nič, len strechu.“

„Nemôžem vás vpustiť.“

„Tak vpusti len moju ženu a moje deti,“ hovorí hlava rodiny. Ale je odmietnutý.

Rodina odišla, vystavená besneniu živlov, a Darlan bol nútený sledovať ich miznúce siluety. Po mnohých rokoch sa Nymron vrátil. „Myslíš si, že ťa môj trest naučil pokore?“ spýtal sa. Darlan mlčal, plný hanby. Nymron mu zmenil trest. Tentokrát mal strážiť dve búdy na opačných koncoch Ydrie. Bez ohľadu na to, ako veľmi sa snažil, nikdy nemohol splniť svoju povinnosť.

Darlan sa stal symbolom zbytočného boja, pričom jeho príbeh obiehal celou Ydriou ako varovanie: spravodlivosť bohov nepozná kompromis, a zbytočnosť vlastných činov je trest horší než smrť.

Stanislav Hoferek: Trest pre zlodeja (rok 311)

Darlan strážil búdu s rovnakou ostražitosťou, ako počas svojich prvých dní trestu. O druhej búde, ktorú mu Nymron prideliť, vedel len z božských slov, ale nikdy ju nevidel. Jedného dňa mu napadlo opustiť tú prvú, aby zistil, čo stráži na opačnom konci Ydrie.

Len čo odišiel, objavila sa pri jeho búde žena. Bola nádherná, no jej oči prezrádzali strach. Ukryla sa v búde, aby unikla krutému manželovi. Darlan, keď si všimol pohyb, sa okamžite vrátil. Vysotil ju von a jej prenasledovateľ mu poďakoval za jej vydanie.

Zahanbený, ale verný svojej úlohe, sa Darlan opäť ponoril do monotónnej stráže búdy. Nevšímal si svet, ľudí ani vlastné výčitky.

Nymron ho však sledoval. „Aj ako strážca búdy si zbytočný,“ vyčítal mu boh. „Dám ti novú úlohu. Ukáž, čoho si schopný: ukradni Eltarovu striebornú sochu. Tú najväčšiu, z jeho najväčšieho chrámu.“

Darlan sa vydal do Eltarovho chrámu, pripravený na nový, náročný trest. Prišiel potichu, zameraný na sochu. Jeho pozornosť však upútal iný zlodej, ktorý kradol mince zo svätyne. Darlan zlodeja zadržal a privolať chrámových strážcov.

Nymron to sledoval a prvýkrát sa zasmial. „Aj keď máš zlodejské ruky, ukázal si odvahu a spravodlivosť. Tvoj trest sa končí. Teraz ten, kto kradol

mince, bude strážiť budú.“

Darlan cítil úľavu i zármutok. Jeho trest skončil, ale jeho duša zostala poznačená. Sľúbil si, že nový život začne s čistými rukami – už nie ako zlodej, ale ako ochranca spravodlivosti, nech je akákoľvek tvrdá. Po Darlanovom odchode sa Eltar obracia na Nymrona:

„Myslíš, že by niekto naozaj ukradol tú sochu?“ pýta sa, jemne podozrievavý.

Nymron s pokojnou samozrejmou odpovie: „Samozrejme. Je krajšia ako ty.“

Eltar na chvíľu mlčí, až napokon zamrmle: „Ty si teda dobrý brat.“

„Len hovorím pravdu,“ odvetí Nymron. „Ale pozri, máš zlaté srdce, a to sa cení viac ako akákoľvek strieborná socha... aj keď hlavu by ti oddelili od tela ako prvú, ak by nemohli roztaviť celú sochu naraz.“

Eltar si len povzdychne: „Veľmi ma upokojuješ, braček.“

Martin Bínovský: Vlčí príbeh (rok 326)

Vzduch v lese západne od Ydriportu bol príjemne vlhký, obohatený vôňou ihličia a mokrastej hrabanky. Kamoá si pri kráčaní ním vychutnávala každý jeden nádych, každú sekundu, ktorú v ňom mohla stráviť považovala za prenádhernú. S prázdny m prúteným košíkom v ruke a zasneným výrazom v tvári sa ponárala stále hlbšie a hlbšie, až napokon dokráčala k starému dubu. Les za ním poznala už len z rozprávania matky.

Ako malej jej pred spaním rozprávala príbehy o svorke vlkov s majestátnym vzrastom, živiacich sa mäsom a kosťami ľudí, ktorí v lese za mestom zablúdili do ich teritória. Hoci sa Kamoá pri počúvaní týchto príbehov častokrát preľakla, nikdy sa lesa za dubom naozaj nebála. Vedela, že tieto príbehy boli len rozprávky, ktoré ju mali vystrašiť, aby sa príliš nevzdialila od mesta a nestratila sa.

Teraz tu už však jej matka nebola, aby ju pokarhala. Záhadne zmizla pred dvoma rokmi, preto Kamoá pri starom dube, ktorý medzi ihličnatými stromami pôsobil naozaj čarovne, nezaváhala a pokračovala v chôdzi.

Prekvapilo ju, že les okolo nej vyzeral stále rovnako. Nijako sa nelíšil od tej časti, ktorú poznala aj poslepiačky. Stromy rástli od seba v podobnej vzdialenosti, slnečné lúče taktiež nakúkali pomedzi koruny neináč, raz viac, inokedy menej, a spoločnosť jej naďalej robili čulé veverice s huňatými chvostami.

Čo ale Kamou neprekvapilo, bola neprítomnosť hrôzostrašných beští. Po svorke vlkov z príbehov jej matky ani vidu ani slychu. Sem-tam spozorovala stopu diviaka, či srny, ale tlapy šeliem žiadne.

Samozrejme, že tu žiadni vlci nie sú. Boli to iba rozprávky, pomyslela si a pousmiala sa.

Potom ju čosi zaujalo. Medzi kmeňmi stromov ďaleko pred ňou, uvidela

oveľa viac svetla, než kdekoľvek inde. Koniec lesa to ale byť nemohol. Ľudia z mesta vraveli, že keby chcel človek prejsť na jeho koniec, musel by kráčať tri dni a dve noci.

Kamoi sa v ušiach začalo ozývať bubnovanie vlastného srdca. Prebudil sa v nej dobrodruh a tak pridala do kroku.

Keď prešla okolo posledných stromov, ocitla sa na rozsiahlej čistinke plnej lesných jahôd, veľkých ako maliny a sladkých ako med. Boli presne také, aké nosievala z lesa jej matka. Kamoi stačilo len čupnúť si a o pár minút mala košík plný.

Toto miesto je úžasné, nadchýnala sa v duchu. Ako je možné, že som o ňom ešte nepočula?

Vtom sa okolo nej začala vytvárať hustnúca hmla, ktorú sprvoti nepostrehla. Až keď už nedovidela ani na jahodu vo svojej dlani, vstala a poobzerala sa vôkol seba. Magicky krásna červená čistinka akoby zmizla a nahradil ju svet biely ako mlieko.

Vzdych sa náhle ochladil a na koži jej naskakovali zimomriavky.

„Čo sa to deje?“ vyriekla potichu.

Zrazu ju premkol nepríjemný pocit, že sa na čistinke nenachádza sama. Zovrel jej hrdlo ako dáka neviditeľná ruka, bažiacia vypočúť si jej posledný nádych.

Hmla sa v momente rozpáchla a okolo nej postávalo osem obrovitánskych vlkov. Cerili dlhočizné, mierne zahnuté tesáky a z úst im tiekli sliny.

Kamoa vedela, že je koniec, no na ten, prekvapivo, nemyslela. V hlave sa jej vynárali spomienky na matku a na jej príbehy.

Takže to všetko bola pravda, povedala si. Neboli to žiadne rozprávky. Tí vlci sú skutoční, takže... takže skutočné musia byť aj úmrtia tých ľudí!

Náhle si na čosi spomenula. V niektorom z príbehov sa jednej žene podarilo

stretnutie s vlkami prežiť. Stačilo len, aby sa nebála smrti a vlci ju nechali ísť.

Kamoa narovnala svoju dovtedy ochabnutú postavu a nadvihla plec. Začala vlkom, jednému po druhom, uprene hľadiť do očí.

Vrčiace beštie sa razom začali upokojuvať. Prestali ceriť zuby a po chvíli sa zmiernilo aj ich napäté držanie tiel.

Najväčší z nich, šedivý vlk s očami modrými ako letná obloha, dokráčal ku Kamoi a priblížil svoj suchý ňufák k jej tvári, aby lepšie zacítil jej pach.

Kamoa nemala strach. Po nespočetných príbehoch, ktoré o týchto tvoroch počula, jej prišli ako starí známi, ako psy od susedov. Preto sa šedivý vlk po chvíli od dievčaťa odtiahol a zaradil sa späť k ostatným.

To je všetko? pýtala sa v duchu Kamoa. *Čo teraz? Môžem odísť?*

Nebola si istá, čo má robiť. Ak by sa pohla, aby sa otočila a odkráčala preč, vlci by to mohli považovať za hrozbu a zaútočiť. Na druhú stranu, keď bude vyčkávať pridlho, môžu si jej ušetrenie rozmyslieť a zaútočiť tiež.

Vtom sa ku Kamoi vybral iný vlk. Tento bol o dosť menší, srst' mal hnedú ako dubové drevo a oči ako jej matka.

Prešiel k nej a zahľadel sa jej do tváre.

Kamoa prižmúrila oči. Z tohto vlka nepocíťovala žiadne nebezpečenstvo. Práve naopak. Jeho pohľad ju upokojoval rovnako ako ju kedysi upokojovali slová, dotyky, či prítomnosť jej matky.

„Matka?“ opýtala sa nasmelo.

Nechápala, ako to bolo možné, ale vlk pred ňou súhlasne kývol hlavou.

Okamžite sa jej oči zaplavili slzami radosti.

O niekoľko dní neskôr kráčala Kamoia po jednej z ulíc Ydriportu, v rukách niesla drevenú misku s lesnými jahodami, veľkými ako maliny.

„Čo to máš, dievčatko?“ zastavila ju staršia žena. So záujmom pozrela do misky a nadvihla obočie. „To sú lesné jahody? Kde si nazbierala takéto obrovské?“

Kamoia sa potmehúdsy usmiala. „V lese, za starým dubom. Chcete ochutnať? Sú sladké ako med,“ odvetila milým hlasom a myslela pritom na svoju matku a jej svorku.

Čoskoro budú mať opäť čosi pod zub.

Maryla Adamcová: Recidivista (rok 420)

Poprvé ho zavřeli, když mu bylo šestnáct. Právě dokončil cestu, díky které se stal mužem a oslava s kamarády se nějak vymkla z rukou. Pár rozbitých oken, nic vážného, jenže jedno z nich bylo v obchodě vlivného obchodníka. Trest byl mírný, tři měsíce nucených prací.

A to ho přivedlo na šikmou plochu. Jen co vyšel z vězení, hned se vloupal do obchodu. Toho samého. Pro jistotu. Trest byl přísnější. Po roce vyšel z vězení a jeho kroky zaměřily ke známému obchodu. Chytili ho, než stačil něco ukrást, ale jako recidivistu ho poslali do stejného vězení. Teď mu bylo skoro čtyřicet a opět stál před soudem. Soudce však byl jiný, mladý, snad proto teď pečlivě pročítal papíry týkající se jeho případů.

„Po kolikáté už stojíte před soudem?“ Byla to řečnická otázka. Podle počtu papírů na stole si prostudoval celou zločineckou kariéru obviněného. Nečekal na odpověď: „Odsuzují obviněného ke dvěma letům práce v přístavních docích,“ prohlásil rozhodně.

Na tváři odsouzence se objevilo zděšení: „V docích? Ale ctihodnosti, mám právo si vybrat místo výkonu trestu.“

„Nemáte,“ odbyl ho soudce. „K výkonu trestu nastoupíte zítra.“

„Mám právo si vybrat,“ protestoval odsouzený kriminálník. „Váš předchůdce to obviněným umožňoval.“

„To je možné, ale to končí. Soud má právo nepřihlédnout k přáním obviněného.“

Recidivista se rozhodl změnit taktiku. Padl na kolena a sepal ruce. „Smilujte se, pane soudce, pošlete mě do...“

„Ne,“ přerušil ho mladý soudce. „Pročetl jsem váš spis, vím, proč to děláte.“

„Z hladu ctihodnosti,“ zkoušel obviněný citové vydírání, „Kradl jsem z hladu. Za to může systém. Smilujte se, prosím.“

Soudce na něj chvíli zamyšleně hleděl. Rozhodl se změnit rozsudek. „Ano, to je pravda. Může za to systém. Obviněnému se trest promíjí. Jste svobodný, gratuluji.“

„Ne, ne, prosím,“ vzlykal recidivista, „já potřebuji, já musím, já nemůžu žít bez knih.“

„Můžete si je číst v knihovně.“

„Ale já potřebuji být u jejich vzniku, psát je. Prosím, smilujte se, pošlete mě za trest pracovat do knihovny.“

„Odved'te ho,“ poručil soudce strážným. Věděl, že jedná s tímto milovníkem knih krutě, jenže těchto případů lidí závislých na psaní knih přibývalo a on se rozhodl něco s tím dělat. V jeho městě už přepisování knih nebude práce pro vězně.

Navíc jeho strýc, který dovážel tištěné knihy ze zahraničí to jistě dokáže ocenit. Měl totiž v plánu dovézt do Ydrie přímo tiskařské stroje.

Stanislav Hoferek: Boh dobra a boh zla (rok 430)

Starena sa prechádza po svojom malom sade, neďaleko Parie. Je sama. Nie je to prvý rok, čo sa sama prechádza pomedzi hruškami. Už ich nezbiera. Bolia ju kríže i kolená a v sadoch pracujú rozliční iní ľudia. Jej vnuci a ich kamaráti, ktorých si pre vyšší vek už nepamätá po mene. Je spokojná. Trápi ju zdravie, ale teší ju tá nádhera. Hrušky sú nádherné, veľmi chutné a je o ne záujem.

Goreta, známejšia ako Starká Goretka, si všíma dve postavy, ako odpočívajú pri jednom z jej ovocných stromov. Nevie, kto to je. Nepozná ich.

„Bohovia nám dali skutočne krásny deň,“ pozdravuje Goreta dvoch mužov.

„Dni sa striedajú. Krásne a smutné, slnečné a pod mrakom. Je to malý zázrak,“ odpovedá menší z dvojice.

„Keď treba dážd', príde dážd'. Keď treba Slnko, príde Slnko. Za to som vždy vd'ačná.“

„Povedz mi, babička, o ľuďoch na tomto mieste.“

„A čo by som hovorila? Všetci sú tu milí, pracovití, všetkým sa dobre vodí a aj choroby nás obchádzajú.“

„Ale vidím, že ťa niečo trápi.“

„Už som stará. Už nevládzem. Môžem sa len pozerat', ako všetci pracujú, ale nemôžem sa ku nim pridať. Bolí ma už celý človek. roky mi uberajú síl.“

„To už môžu zmeniť jedine bohovia.“

„Ako sa voláte? Nikdy som vás tu nevidela.“

„Ja som Eltar, toto je môj brat Nymron.“

Hlboko veriaci Goretu odpadávajú. Dávajú si ruku na srdce a postupne padajú na zem. Dvaja muži k nej okamžite priskakujú a chytajú ju, aby sa jej nič nestalo.

„Čo povieš, brat môj? Je jej čas, alebo ešte nie?“

„Zmeňme to. Zmeňme to poriadne a uvidíme, čo na to ľudia povedia.“

„To nie je dobrý nápad.“

„Práve preto je to ten najlepší nápad.“

Vyšší z mužov jej dáva mladosť a zrkadlo. Nižší ju hľadá po ruke a dáva jej do tela úplne novú energiu. Len čo sa Goretu spamätá, obidvaja odchádzajú. Nie ako ľudia, ale skôr ako duchovia. Sú tu a zrazu sú preč.

Goretu je prekvapená, že má v ruke zrkadlo. Nerozumie tomu. Dvíha ho, ale ruky necítia bolesť. Reagujú oveľa rýchlejšie ako obyčajne. Aj vyzerajú inak. Celá vyzerá inak. Sivé, riedke vlasy, sú teraz čierne ako uhlie a kučeravé ako ovečka. Starecké oči nahradili oči, ktoré nikto nedá tak ľahko z hlavy.

„Čo to? Čo sa to stalo? Bohovia prišli za mnou?“

Predtým by z toho odpadávala, ale teraz má chuť tancovať. Má chuť behať, spievať, ložiť po rebríkoch či presúvať veľké debny s hruškami cez celý sad.

„Ja som nikdy nebola taká krásna. Je to kúzlo? Alebo zle vidím?“

Ide domov. Nie ako zhrbená starena, ale ako rýchly posol, ktorý nesie len tie najlepšie správy. Má pocit, že všetky kamienky pred ňou uhýbajú a cestička pomedzi stromy je jej nová pretekárska dráha. Prichádza domov a vnuci ju nespoznávajú. Videli krásnu ženu, ktorej sa chcú prihovoriť, ale je príliš krásna na to, aby sa k tomu odvážili. Červenajú sa a len nechápavo pozerajú s otvorenými očami.

„Čo je? Pozeráte na mňa, ako keby ste videli ducha. Tie nové hrušky sú už v pripravené na predaj v Ydriorte? A kde je ten rebrík, ktorý mám tak rada?“

„Starká Goretka?“ odváži sa najmladší z vnukov.

„Tu som, a či ma nevidíš?“

„Si... omladla.“

„Kráčala som po sade a zjavili sa mi bohovia. Toto mi dali. Asi ako dar. Nevie, prečo práve mne. O nič som ich nežiadala.“

„Si krásna, si... krásna.“

„Nelichoť mi toľko. Kde máme ten rebrík?“

„Už budeš navždy taká krásna?“

„To neviem. Do práce bohov nevidím a nerozumiem im. Ale oni rozumejú nám.“

„Ktorý z nich ti dal krásu?“

„Neviem. Odpadla som sa zobudila som sa takto.“

„Mala by si to zistiť. Môže to byť dôležité.“

Goreta chápe slová jedného z vnukov. Dostala niečo netypické, niečo, čo

nie je bežné. Len tak. Žiadna prosba, žiadna modlitba. Ak to je práca Eltara, boha dobra, tak môže byť šťastná. Ale čo ak je to práca Nymrona, boha zla?

„Môžeme to zistiť.“

„Ako? Spýtaš sa ich priamo?“

„To mi nenapadlo. Môžem to skúsiť. Ale ak sa nikomu nič zlé nestane, tak je to práca Eltara. Ak sa začnú diať hrozné veci, bez dobrej príčiny, bude to práca Nymrona.“

Na mnohých prekvapenie sa Gorota púšťa do práce. Nejde pred veľké zrkadlo, nechce si prezerat' detaily jej staronového tela, ale berie si rebrík a ide k stromom oťažkaným zrelým ovocím.

Nahýňa sa, opiera sa o strom a zbiera ovocie rýchlejšie ako ktokoľvek iný. Malý vnúčik ju napodobňuje. Chce byť ako ona. Lezie vyššie, ako kedykoľvek predtým a naháňa sa za hruškami, ktoré sú aj napriek rebríku stále ďaleko.

Katastrofa nemôže na seba dlho čakať. Padá. Namiesto úsmevu sú náreky z bolesti. Gorota okamžite zoskakuje a ide k nemu, aby mu pomohla. Jej stav je vážny. Niekoľko odrenín, nemôže hýbať s nohami a ten krik je neznesiteľný. Rozopína mu košeľu, keď tu si všima, že to vôbec nie je jej vnuk, ale ten druhý z dvoch mužov, ktorých stretla pred chvíľou.

„Ako si sa sem dostal?“

„Vymenil som sa. Tvoj vnuk je v poriadku, tam je hore na hruške.“

„Na hruške? Však spadol, a... ako to, že je na hruške?“

„Je to skúška. Malá skúška, pre teba. Dostala si zdravie i krásu. Ale nezabudla si na ostatných. Tvoj vnuk sa pýtal na mňa. Som Nymron. Prinášam, čo prinášať chcem. Pre teba vyhnanie.“

„Vyhnanie?“

„Tu končí tvoja púť v tomto sade. Tu si si odpracovala život. Teraz máš nový život. Odíď odtiaľto. Cestuj, spoznávaj svet, uč sa nové veci a stretávaj nových ľudí. To je moje želanie. Toto, alebo smrť.“

„Prečo to robíš? Prečo mi dávaš takéto ponuky? Odísť alebo zomrieť?“

„Milujem zmeny. A ty, najstaršia obyvateľka Parie, máš nový život. Meň, čo meniť chceš. Spoznávaj, čo sa spoznať dá. Rozprávaj príbehy, aké tu nikto nepozná. To je moje želanie. Len choď.“

Mária Nováková: Populácia (rok 440)

Perušín sa mení. Z diaľav prichádzajú lode z veľkých prístavov ako Ydriport, Ydriana a dokonca aj z blízkej Parie. Na palubách stoja starí i mladí, ale prevažne sú to starší ľudia. Väčšina z nich nemá vôbec nič, iba nádej, že práve tu, na tomto ostrove, sa ich život zlepší. No ich očakávania rýchlo vyhasínajú. Perušín je malé mesto na rovnomennom ostrove, kde nie je nič, iba hladní ľudia a prázdne prísluby. Zakaždým ich nejaký fanatik presvedčí, aby sa tam vydali, a sám si za to získa peniaze, zatiaľ čo oni čakajú na zázrak. Opakuje sa to stále dookola.

Mnohí sa pokúšajú vrátiť na hlavnú pevninu, no lode sú preťažené a často končia na dne mora. Cena jedla neustále rastie, ale väčšina obyvateľov si nemôže dovoliť ani malú rybu. Situácia sa ešte viac skomplikuje po mohutnej búrke, ktorá narobí chaos v námornej doprave. Lode do Ydriany sú natoľko poškodené, že kto mohol, plával k brehom ostrova na vlastnú päsť. Romantické dvojice sa tlačia vedľa žobrákov a spolu s nimi žobrujú. Mestská rada v noci tajne uniká, poslední, ktorí ešte mali moc, už nemajú odvahu čeliť tomu, čo môže nasledovať.

Jediná, kto sa nebojí, je Bara. Nemá priateľov, ale má odhodlanie a hlboké presvedčenie, že jej predkovia vybavili požehnanie od bohov. Je rozhodnutá vyriešiť problém, nech to stojí čokoľvek. Chce postaviť most na hlavnú pevninu – aj keby musela ten most stavať z tiel svojich neprajníkov. Perušín však nemá dostatok dreva ani iného materiálu a more je príliš nevyspytateľné. Aj vzdialenosť je značná.

Napriek tomu predstavuje svoj plán. Každý, kto má deti, musí obetovať jedno z nich do otroctva. To dieťa bude slúžiť v Ydriporte alebo inom meste a za to bude rodine umožnené opustiť ostrov. Plán je natoľko bizarný a krutý, až sa rýchlo rozšíri medzi obyvateľmi. Má svojich zástancov, ale aj tvrdých kritikov. Pre tých má Bara nový plán – ešte desivejší. Každý, kto nesúhlasí,

zomrie jej rukou, a to na pravé poludnie.

Bara má na to všetky predpoklady. Je ozbrojená a má skúsenosti s poľovaním na ľudí ešte z čias, keď žila v Ydriporte. Navyše je jednou z mála, ktorí na ostrov prišli nedávno, ale nechce odísť.

Koná okamžite. Populácia sa začína zmenšovať. Niektorí ľudia prijímajú Barinu dohodu – jedno dieťa do otroctva výmenou za slobodu pre celú rodinu. Deti končia v baniach, kuchyniach či na iných nevďačných prácach, bez nároku na mzdu či slušné podmienky. Zvyšok obyvateľov sa snaží čo najrýchlejšie opustiť ostrov.

Zrazu majú rodiny, ktoré mali štyri deti, až sedemnást' a viac detí. Jedno ide pracovať zadarmo, ostatné môžu žiť a dokonca získať možnosť vykúpiť súrodenca. Ľudia sa začínajú prispôbovať a Bara im poskytuje temnú slobodu. Na Nymronov oltár zároveň ukladajú kúsky tiel tých, ktorí jej odporovali. Ich počet sa rýchlo zmenšuje. Môže za to strach, náhla zmena názorov alebo jednoducho to, že tí najtvrdohlavejší zomreli hneď v prvý deň, prípadne v prvú noc.

Po roku sú isté dve veci. Populácia sa dostáva do normálu a Bara je čoraz skalopevnejšie presvedčená, že nechce mať vlastné deti. Nepraje si, aby sa niekedy dostali do zlých rúk a k niekomu, kto by s ňou mal nejaké nepríjemné, temné či vypočítavé úmysly.

Stanislav Hoferek: Ostrov zatratených (rok 445)

Ydria je súostrovie, ale nie všetky ostrovy sú zakreslené na mapách. Niektoré sú jednoducho príliš malé, príliš vzdialené od hlavného ostrova alebo príliš bezvýznamné. A ešte je tu jedna špeciálna výnimka. Ostrov zatratených. Ostrov je obývaný skupinou ľudí, ktorými hlavne v Ydriorte opovrhujú. Hovorí sa mu aj Ostrov manipulátorov - z jednoduchého dôvodu - byť manipulátorom je ťažký zločin na hlavných ostrovoch. V meste, kde je dôležitý obchod a dodržiava sa viac-menej férové obchodovanie, si treba dávať dobrý pozor na manipulátorov. Ak niekto donúti niekoho iného nejakou špecifickou technikou k tomu, aby robil presne čo chce, je to manipulátor. Niekde neznesú čarodejnice, zatiaľ čo v Ydrii manipulátorov. A tieto dve skupiny sa samozrejme môžu prekrývať. A ak je niekto manipulátorka a čarodejnica zároveň, má to zrátané.

Malá karavela nakladá nového človeka v povrazoch a vezie ho na Ostrov zatratených. Žiadna ťažká práca. Zviazať, hodiť na loď, priviesť k ostrovu, hodiť do vody a odplachtiť preč. Pre takto odsúdeného je relatívne malý ostrov samozrejme voľba. Ostrov alebo more. Obyvatelia ostrova sa dívajú na blížiacu sa loď. Vedia, že sa k nej nedokážu dostať dostatočne blízko a nemôžu premôcť posádku. Tak tomu nevenujú veľkú pozornosť a žijú si svoj život. Aj tak sú samozrejme zvedaví, koho posádky z Ydriortu umiestnia na ostrov.

Ina má štatút ako každý iný. Manipulátor. Ako prvá si všima, že niekoho hádžu cez palubu. Ide k brehu, aby zistila podrobnosti. A je rozhodne prekvapená.

„Koho to sem čerti nesú?“

Postava vychádzajúca z mora je po plávaní úplne rozklepaná a neodpovedá.

„Pod', zlatíčko, všetko mi povieš. No pod'.“

Ina podáva ruku a všima si chudé, mladé dievča, úplne premočené a vysilené.

„Len pod', nehryziem. A neublížim ti. Pod' ku mne.“

Ina podáva ruku a ani ju neprekvapuje, že ju nechytá za ruku.

„Máme tu oheň, ohreješ sa. Máme aj suché šaty.“

Ine napadlo, že dievča zrejme neovláda spoločnú reč. Možno je to cudzinka z veľkej vzdialenosti.

„Tak, a si tu. Sadni si. Mám tu niečo suché, nemala by si ostať v premočených šatách. Buď tu pri ohni. Nikam neodchádzaj, dobre?“

Staršia žena zároveň gestami odháňa ostatných. Každý manipulátor, ktorého tu vyhodia z lode, je muž. S výnimkou Iny. A s výnimkou tohto dievčaťa. Podáva jej oblečenie, ktoré síce nie je nové, ale je aspoň suché a relatívne čisté. Čo na tom, že patrilo drobnému námorníkovi. Úplne sa jej nehodí, ale nič vhodnejšie tu nie je. Dievča si odmieta dať dole svoje premočené šaty a Ina nevie prečo.

„Len sa neboj, nikto sa na teba nepozerá. A ak niekto aj áno, tak si z toho nič nerob. Chlapi budú vždy chlapi. Chcú sa pozrieť na niečo pekné a povedzme, že si tu teraz najkrajšia. Ja som už stará bosorka a ty si jediná žena v okolí, ktorá nevyzerá ako stará bosorka. Takže mokré dolu, suché na seba a buď tu pri ohni. Dobre?“

Po dlhšom presviedčaní súhlasí, ale obracia sa chrbtom aj k Ine.

„Tak, zlato, ako sa voláš?“

Dievča otvára ústa a rukou ukazuje na krk. Vychádza z nej len tichučké chrčanie.

„Ty... mi rozumieš? Pokývať hlavou asi vieš na áno a nie, však?“

Prikyvuje.

„Takže... si nemá?“

Prikyvuje.

„Tak toto tu ešte nebolo. Nepošlú chlapa, pošlú dievčatko. Nepošlú nejakého ukecaného zmrda, ale nemú slečinku. To sú mi veci. Toto som ešte nevidela. Tak, moja zlatá, vitaj v raji. A aspoň tu do ničoho nebudeš kecať. Bez urážky. Neurazila si sa, však?“

Nesúhlasne krúti hlavou.

„Takže... mám pravdu, keď tvrdím, že ty osobne si nikoho nezmanipulovala?“

Prikyvuje.

„Ani si nikoho... neudala, neokradla, nezabila, neznásilnila, neobhádzala jedovatými hadmi či nepripravila o majetok nejakým mne záhadným spôsobom?“

Prikyvuje.

„Takže si celkovo nevinná?“

Prikyvuje.

„A dostala si sa sem, lebo ťa sem niekto poslal... niekto kto chce ublížiť tebe, niekomu z tvojej rodiny či blízkych, komu na tebe záleží“

Prikyvuje.

„Ufff, to mi odľahlo. Už som sa bála, že ani nevieš, prečo tu vlastne si. Vieš, ako často to tu je? Kto to má rátať? Aj som si začala čiarky robiť, ale zistila som, že je to neskutočne jednotvárna robota. Tak vieš čo? Odteraz môžeme robiť čiarky spolu. Ale jedno ti poviem: tu vieš, na čom si. Pre každého si nejaký odpad, nejaký zbytočný človečik. A čo s tým narobíš? Hlavná pevnina je tak blízko, že sa občas niekto rozhodne všetko to preplávať,

ale väčšinou je po ňom. Stiahne ťa prúd a hotovo. Ktokoľvek sa môže hrať na hrdinu, ale je ľahké dostať sa kdesi na dno, vysiliť sa od únavy. Alebo ťa zbaští žralok. Skúsím ešte jednu otázku, nech môžeš hýbať tou rozkošnou hlavičkou. Máš rodičov?“

Nesúhlasne kýve hlavou.

„Prišla si o obidvoch?“

Prikyvuje.

„Prišla si o nich len veľmi nedávno?“

Prikyvuje.

„Mala si ich rada a oni mali radi teba?“

Prikyvuje.

„Ale niekto ich nemá rád a vymysleli takýto trest? Je to teda nejaký únos?“

Prikyvuje.

„A len tak náhodou, medzi nami... poď bližšie, dievča... nie si tá nemá slečinka hlavy rybárskeho cechu? Tá, ktorú chcel niekto zaškrtiť v úplne útlom veku, ona to ako zázrakom prežila, ale prišla o hlas? Nie si tá Ľalia, Nezábudka, či ako ju pomenovali?“

Pomaly a hanblivo prikyvuje a naznačuje, že chce niečo napísať. Ina hľadá niečo na písanie. Berie jednoduchú palicu a vedie dievča na kúsok piesočnej pláže. Dievča si berie palicu a píše do piesku.

Ina si všíma písmená, ktoré píše mladé dievča do piesku. Píše slovo MARGARÉTA. Staršia žena viditeľne posmutnie. Aj ona mala nejaké spory s rybárskym cechom. A práve rodičia toho dievčaťa jej pomohli. Teraz vie, že už nikomu nepomôžu.

„Pod', niečo ti ukážem. A tomu s rodičmi rozumiem.“

Ina ukazuje ostrov. Predstavuje jej jednotlivých obyvateľov, ukazuje jej miesto pre spánok. A ukazuje jej aj hrob, ktorý kedysi vykopala.

„Nech vieš, Margarétka, život je pes. Vždy sa dá povedať nejaká múdra veta, že ľudia nepotrebujú manipulátora, ale že manipulátor potrebuje ľudí. Alebo niečo podobné. Tu je hrob človeka, ktorý zmanipuloval niekoho a možno nie. Nikto to nevie. Keď sem prišiel, zomieral. Ledva hovoril a dýchal. Mal vadu reči, ledva rozprával. Skoro nevidel, ťažko chodil a všetko možné k tomu. Bol trikrát starší ako ja. Mohol mať pravnúčatá, alebo aj generáciu po nich. A vyslali ho sem, lebo niečo zlé urobil v čase, keď bol mladík. Už nevie čo. Nieкто tresol kladivkom po stole a poslali ho sem. A vieš, čo je na tom zaujímavé? Priam najzaujímavejšie? Presvedčil úplne všetkých na ostrove, aby ho spoločne pochovali. Bol to majster manipulácie, alebo nie? To je už na tebe. Nikto by však nemal mať moc niekoho vyhnat' bez vypočutia, bez dôvodu, len z nejakého hnevu. Niekedy je veľmi jednoduché zmanipulovať pár ľudí, aby zdvihli ruku a ublížili niekomu neznámemu.“

Margaréta prikyvuje, že rozumie, a z celej sily objíma Inu.

„O mne hovoria, že všetko viem. Vraj na všetko rýchlo prídem. Aj na to, čo sa stalo tebe. Neboj sa, kým som tu tak ti nikto neublíži. Je tu pár drsných chlapov, ale väčšina je zúfalá. A zúfalých ľudí je ľahšie zmanipulovať. Len im nevykecaj všetko z tvojho života, rozumieš mi? Vlastne, prepáč. Ale viem, že ty vieš, ako to myslím...“

Mária Nováková: Spomienka (rok 446)

V mori spomienok spomínam sama
na kraj, kde voda bola všetkým
k tomu istému moru som poslaná
ale ako väzeň, uväznená pred ním

Pred životom, pred dospelosťou
reťaz ma drží pred spoznaním
plačom a zvižďam sa úzkosťou
nazývam ju svojím poslaním

Nepoznám všetky dôvody
ale strach je silný pán
prečo ma nehodili do vody
za to, na čo si spomínam

Bola to pekná nedeľa
iba krv tiekla potokom
od nej som osamelá
som sama, v svete divokom

Ostáva mi už len ďakovať

Ina je moja nová rodina

jediná, kto chce počuť slová

len je tu z mojej rodiny jediná

Som malá, som nemá, som osamelá

len jednu Margarétu má táto cela

Mária Nováková: Vlasy ako rubíny (rok 446)

V malej dedine, kde sa nič výnimočné nedeje, sa narodilo dievča s vlasmi jasnej červenej farby, pripomínajúcej lesklé rubíny. Jej krása očarila každého, kto ju uvidel. V dospievaní si jej pôvab všimli nielen ľudia, ale aj samotní bohovia. Nymron, boh noci a temných vášní, sa do nej okamžite bezhlavo zamiloval a chcel, aby bola navždy len jeho. Odlákal ju od rodiny, tvrdiac, že s ním dosiahne nesmrteľné šťastie. No jej duša bola slobodná a utrýznená zároveň a tak pred ním jedného chladného večera utiekla.

Útočisko našla u jeho brata, u Eltara, boha svetla, ktorý v nej videl niečo viac než krásu. Zamiloval si jej prirodzenosť a čistotu, a tak ju ochraňoval a prechádzal sa s ňou. Varoval ju pred zlými a chamtivými ľuďmi i pred Nymronom. Nymron však na svoju stratenú lásku nezabudol. Raz v noci, v záchvate žiarlivosti, sa k nej vkradol a nešťastnej dievčine ostrihal jej nádherné vlasy. Namiesto krásnych vrkočov sa objavila len vyholená lebka dievčaťa.

Ráno, keď ju Eltar našiel s ostrihanými vlasmi, stále ju vnímal s rovnakou láskou. Povedal jej, že jej krásu nezničí žiaden zásah. „Vlasy ti časom dorastú,“ upokojoval ju, „pretože ti dám silu ich znovu získať, nie násilím, ale prirodzenou cestou.“ Dievča našlo útechu v jeho slovách, a keď ju tajne poslal na vzdialený ostrov Hileber, tak vedela, že tam môže nájsť pokoj.

Po rokoch v Hileberi jej vlasy dorástli, krásnejšie než kedykoľvek predtým. Našla tam svoju pravú lásku a žila tak, ako kedysi túžila – obyčajný, ľudský život, ďaleko od božích vášní.

V nasledujúcich rokoch sa jej ľudia pýtali na bohov. Akí sú, čo jej urobili i to, ktorého z bohov má radšej. Adriána jej namiesto toho, čo si myslela sama, odpovedala presne to, čo jej poradil Eltar. Bola tak stále pod vplyvom aspoň jedného z bohov a hovorila to, čo chcel boh dobra. Na oplátku mohla žiť pokojne, prsto a len najbližší vedeli, aké dlhé a husté vlasy skrýva pod obyčajnou, sivou šatkou, ktorú so sebou všade brávala.

Po mnohých rokoch, keď jej vlasy zosiveli, sa jej spýtal Eltar, či jej má alebo nemá vrátiť vlasy ako rubíny. Povedala mu, že krásne vlasy môže dať inej, omnoho mladšej od nej, ale zároveň si vypýtala krajšiu šatku. Aj jednu dostala. Ešte niekoľko rokov prechádzala po Hileberi a oveľa neskôr i po Ydriorte starenka so šatkou, na ktorej sú tie najkrajšie a najjagavejšie hviezdy oblohy na látke čiernejšej ako najčiernejšia noc.

Stanislav Hoferek: Najstarší (rok 450)

Cesta pomedzi dva vrcholy sopiek je priama, jasná a veľakrát prejdená. Pre dospelého a silného muža je jednoduchšia ako pre chlapca. Nieкто zháňa pečiatky, nieкто výhľady. Aj preto sú na ceste rozličné skupiny mužov.

Jedna z najzaujímavejších skupín je niekoľko priateľov z Ydriportu. Po najrôznejších čistkách a masakroch definitívne odchádzajú zo severnej Ydrie. Rybársky cech, aspoň v pôvodnom význame, neexistuje. Jedna krutá, bezočivá tragédia za druhou. Boje medzi rodinami možno nie sú tak intenzívne ako medzi celými ríšami, ale práve v tom je ich veľké nebezpečenstvo. Ťažko povedať, ktorý sused je na koho strane a ako rýchlo môže tieto strany zmeniť. Niekoľko priateľov tak prechádza zo severu na juh cez hory. Nejde im o pečiatky, ani o výhľad, ale o prežitie. Chcú sa dostať niekde ďaleko a viesť úplne obyčajný život, bez luxusu a prenasledovania.

Stretávajú dvojicu, ktorá hrá hru. Ale akú! Nikdy v živote takú hru nevideli. Muž v čiernom má vedierko a vyberá z neho malú, dokonalo hladkú loptičku. Muž v bielom háda akú. A vždy je to presne opačná, akú povie. Hrajú to neustále, v rozličnom poradí sa strieda biela a čierna.

„Poďte, hrajte s nami!“ oslovuje ich muž v čiernom.

„Ale my nepoznáme pravidlá.“

„Ak neuhádneš, akú vytiahnem, tak sa nič nedeje. Môžeš ísť ďalej a tvoj život bude naďalej úbohý. Ale ak uhádneš, otvorím portál do úplne inej krajiny, kadiaľ môžete všetci prejsť.“

„Sú tam obidve,“ odpovedá mladý muž, ktorý kráča i myslí o trochu

rýchlejšie ako ostatní.

Muž v bielom mizne ako ranná hmla a muž v čiernom kreslí vo vzduchu kruh a sám ním prechádza do úplne inej krajiny.

„Čo je to za zvrátenosť?“ pýta sa Gelbert, jeden zo skupiny s čiastočne striebornými vlasmi.

„Možno je to šanca,“ odpovedá mu mladík.

„Joren, ty si myslíš, že niekto pre teba urobí presne to, čo chceš, ešte k tomu kúzlom, a nič za to nebude chcieť?“

„Ydria ma už omrzela. Koľko našich padlo? Koľko priateľov padlo v Ydriorte? A v Tar-Volte? Celý cech je povraždený, alebo sa ich telá nenašli. Ostávame len my. Akú máme istotu, že na nás niekto na juhu neukáže prstom? Ja idem. Poďme všetci.“

Joren vstupuje do portálu a za ním ide veľká väčšina skupiny. Postupne sa presúva osem mužov do krajiny, kde ich čaká tajomný muž v čiernom.

„Toto je krajina jablák. Joren už teraz vie, ako sa vráti do Ydrie.“

„Prosím? Kde to sme?“

„Krajina jablák. Tu začína vaše dobrodružstvo. Otvorím ďalší portál, ak by vás prestala baviť. Ja tu už nie som potrebný.“

Muž v čiernom mizne rovnako ako pred ním muž v bielom. Pripravený je ďalší portál. Joren si všima pohľady všetkých členov. Každý sa pozerá na každú stranu. Krajina jablák pôsobí pekne. Samé nížiny, letné počasie, a na ich prekvapenie nikde nevidno more. Ani žiadnu rieku či jazero. Len rôzne listnaté

stromy.

Z jasného neba, bez akýchkoľvek mrakov, udiera blesk do blízkej jablone a tá padá na jedného zo skupiny. Okamžitá bezbolestná smrť sprevádzaná nevídanou hrôzou. Joren sa snaží zastaviť ostatných, aby nepodišli k nemu bližšie. Pre istotu každého z nich žiada, aby išli ďalej od stromov.

Ako člen rybárskeho cechu už videl jablká. V Ydrii ich nikto nepestuje, ale inde je to bežná plodina a dá sa zohnať aj v Ydriorte od obchodníkov. Za vysokú cenu, oveľa vyššiu ako je cena miestneho ovocia. Všetci členovia zbierajú jablká a berú ich so sebou. Na zemi sú v rôznom stave, ale priamo na stromoch sú žltočervené a vyzerajú veľmi chutne. Samozrejme, zber nie je veľmi rýchly, pretože všetci sú v šoku z toho, čo sa stalo jednému zo skupiny. Po mužovi v čiernom nie sú žiadne stopy a vidno len ďalší portál.

„Čo keby sme ostali práve tu?“ pýta sa Joren.

„Tu? Však ťa zabije blesk. Nie, tu nemôžeme ostať! Poďme odtiaľto preč! Všetko je tu prekliate! A nikdy nevieš, na koho tu narazíme!“

„Možno na budúcich priateľov.“

„Skôr na nepriateľov. Ty sám hovoríš, čo všetko zlé sa stalo tebe a tvojej rodine. Ideme preč. Okamžite!“

Gelbert ako prvý prechádza portálom. Za ním prechádzajú ďalší. Joren ide ako posledný. Nová krajina je úplne odlišná. Je zamrznutá, plná snehu ako na vrchole hory, ale teraz je všade. Studený vietor prechádza cez všetky vrstvy oblečenia a maximálne sťažuje pohyb. Silný vietor Gelberta odsúva od ostatných a po chvíli začne kričať od bolesti. Nie je to len vietor, ktorý ho

presúva preč. Je to aj akási zver. Silný snežný predátor ho ťahá za nohu. Viditeľnosť sa znižuje a po zvuku silného chrupnutia stíchne akýkoľvek krik. Nikto za ním nejde. Všetci majú strach.

„Rýchlo, do ďalšieho portálu!“ kričí Joren a tentokrát je on prvý, kto ním prechádza. Všíma si novú krajinu. Tá má s tou predošlou spoločné skoro všetko. Ďalšia zima, tentokrát s prakticky nulovou viditeľnosťou už hneď na začiatku. Do toho dážď so snehom. Síce bez vetra, ale so studeným dažďom nikto pri pôvodnej ceste nepočítal.

Jeden z mužov padá na zem. Nikde žiadne zviera či žiadny strom. Jednoduchý šok. Jeho telo veľmi zle zareagovalo na prechod zo zimy do ďalšej zimy. Možno to považoval za omyl a možno len za ďalšiu prekliatu, snehobielu pustatinu. Každopádne to jeho telo nevydržalo.

„Čo je toto za kliatbu?“ pýtajú sa Jorena, ktorý sa chtiac alebo nechtiac stáva aj oficiálnym vodcom skupiny. Ten sa trasie len o málo menej ako ostatní.

„Neviem. Netuším. Mali by sme nájsť portál.“

„Nikde nie je. Je to tu bez portálu. Len dážď, sneh a zima.“

Od všetkých počť slová ako beznádej či smrť. Vôbec sa im nepáči tento výlet či výprava. Nie sú to žiadni dobrodruhovia zvyknutí na neriešiteľné problémy a straty. Zvlášť prechod zo zimy do zimy, či z blata do kaluže, poriadne hýbe ich morálkou. Neveria si, neveria Jorenovi a neveria ani tomu, že prežijú. V tejto krajine či v nejakej inej. Navyše sa boja, že aj do tretice bude nejaké smutné, depresívne a vyčerpávajúce biele peklo. Pocit mrznúcich

šliach a kĺbov drží morálku na bode mrazu. Doslova a dopísmena. Pred vetrom v prvej krajine, ani pred dažďom v tej druhej, sa nedá schovať.

Joren si uvedomuje situáciu. Vždy niekto zomrie. Po každom prechode portálom. Ten najstarší. On je jeden z tých mladších, ale má teóriu. Ale ako ju môže overiť, bez portálu? Stále je to len teória a je mu jasné, že to môže byť všetko len náhoda. Jedna šialená náhoda za druhou.

„Nemali sme pristúpiť na hru toho bieleho a čierneho. Bude s nami koniec. Bola to chyba!“

„Nemali sme. Uznávam,“ hovorí Joren.

„Je to tvoja vina! Zabijeme ťa a bude po tebe!“

„Mám lepší nápad. Vráťme sa. Do Ydrie. Aj tam bude lepšie ako tu.“

Všetci súhlasia, ale aj tak nevedia, ako sa tam dostať.

„Vyzývam ťa. Muž... v čiernom. Majster hry. Otvor, prosím, portál. Do krajiny hrušiek.“

Na všetkých prekvapenie sa objavuje portál. Kúsoček od nich. Joren ako prvý prechádza a všetci za ním idú bez váhania. Ešte pred prechodom si všíma, kto zo skupiny je najstarší.

Po zime prichádza veľká zmena. Krajina, ktorú nepoznajú, sa na Ydriu podobá oveľa viac ako ktorákoľvek iná. Dokonca poznáva pobrežie v diaľke. Uvedomuje si, kde sa ocitol. On i ďalší ľudia. Skôr, ako sa začne radovať, si všíma ostatných. Vie, že príde niečo hrozné. Príde smrť. Logická či nelogická, príde. Na Irvana, aktuálne najstaršieho, sa pozerá skutočne uprene. Nič sa však

nedeje. Žiadna smrť.

„Sú všetci v poriadku?“ pýta sa Joren a teší sa, že mu všetci odpovedajú.

Psychicky unavený si sadá na jeden z kameňov a ostatní ho nasledujú. Muž v čiernom sa objavuje tiež a sadá si vedľa Jorena.

„Kto si? Kto skutočne si?“

„Zákon, poriadok, život i smrť. Mám mnoho mien. Ty si prišiel na to, ako sa dostať do Ydrie. Tak určite vieš aj o mene, pod akým ma pozná celá Ydria.“

„Tie vyhasnuté životy, to je tvoja práca? Ukážeš iný svet a neumožníš niekomu ho vidieť?“

„Ydria má zatiaľ celkom dosť obyvateľov, takže trochu preriediť štatistiky len tak, pre zábavu, ešte nikoho nezabilo. Vlastne zabilo. Neber to osobne, aj ja sa musím baviť.“

„Ty si Nymron, je to tak?“

„Som. A preto urobím Ydrii a rybárskemu cechu jednu láskavosť. Tu ťa nikto nebude hľadať. Nechajú ťa tu. Môžeš tu žiť, akokoľvek sa ti bude páčiť.“

„Toto je ostrov zatratených, je to tak? Ostrovné väzenie pre manipulátorov a podobných ľudí?“

„Presne tak. Miesto, kde nie si sám.“

„Ako nie som sám? Všetci ja žiadny manipulátor nie som.“

„Ani ona ním nie je.“

„Kto, ona?“

Muž v čiernom, sám boh smrti, odchádza. Po chvíli ho už vôbec nevidno. Dokonca tentokrát necháva na mieste aj svoje sandále.

Joran si všíma mladú ženu a ona si všíma jeho. Rozmýšľa, či je to ona. Keď prichádza bližšie, pozná ona jeho a on pozná ju. Objatie po dlhých desiatich rok och. Tak rada by mu všetko povedala, ale nejde to. Po pár nepočuteľných hláskach a gestách rukami volí inú cestu. Snaží sa ho vystískat' najsilnejšie, ako len vie.

„Aj ty si mi chýbala. A rád by som ťa odtiaľto dostal, ale neviem ako. Portál už nebude fungovať. Sme v Ydrii. Aj keď vlastne nie sme. Vieš sa odtiaľto dostať na hlavný ostrov?“

Margaréta krúti hlavou a je jej do plaču. Je tak rada, že vidí Jorena, a zároveň ju trápí, že tu musí zostať. Tak ako ostatní. Či už tí, čo sú na ostrove zatratených dlho, alebo tí, čo práve prišli. Objíma všetkých, ktorých tvár a hlas si pamätá.

„Margaréta, toto je dôležité. Videla si tu niekedy muža v čiernom? Toho, čo pred chvíľou sedel vedľa mňa?“

Prikyvuje.

„Zaujímavé. Skúsme sa odtiaľto dostať. Všetci. Úplne všetci. Ale je možné, že ten najstarší zomrie. Rozumieš, čo ti hovorím? Ak odídeme úplne všetci, len jeden zomrie. Kto je tu najstarší?“

Margaréta sa odťahuje. Priveľa informácií. A čo je ešte zvláštnejšie, po dlhom čase znovu musí počúvať o smrti, a čo je najhoršie, musí nad ňou rozmýšľať. Už si zvykla na malý svet a ten veľký, s prístavmi a veľkými budovami, je jej čoraz viac cudzí.

S pomocou Iny, ktorá sa o všetkom rýchlo dozvedela, prichádza jednoduchý plán. Úplne celý ostrov sa rozdeľuje na tých, ktorí chcú odísť a na tých, ktorí si už zvykli a chcú tu ostať. Takých je menšina, ale je to ich právo.

„Teraz som najstaršia ja. Prejdem a sama si zvolím smrť. Podrežem si hrdlo a všetci môžu prejsť v bezpečí,“ hovorí Ina.

„To je odvážne. Si si tým istá?“

„Istejšia ako kedykoľvek na svete!“

„Ale naozaj sa chceš obetovať? Aj pre nás, ktorých vidíš prvýkrát v živote?“

„Vždy som sa snažila dostať dobrých i zlých na lepšie miesto. A kto povie a dokáže, kto je skutočne dobrý alebo zlý? Tu si už všetci prešli osamelosťou a inými trestami. Je čas vrátiť sa domov. Pre čo najviac ľudí,“ pokračuje Ina.

Objavuje sa portál, z ničoho nič. Všetci prechádzajú, jeden za druhým. Svedomito a bez tlačenia. Aj niektorí, ktorí doteraz tvrdili, že chcú ostať. Objavujú sa priamo na nádvorí v Ydriorte. Ina presne podľa svojich slov si berie život. Jej nôž však neprekonáva jej pokožku. Skúša to znovu a znovu. Po chvíli ju zastavuje muž v bielom.

„Prevezmem to po bratovi. Nechcem hovoriť veľa slov, takže budem

stručný. Všetci budete žiť, všetci ste voľní, ale vyvarujte sa zlých skutkov. Ina, ty si vládla ostrovu a budeš teraz vládnuť celému Ydriportu. Dlho a spravodlivo. Chcela si sa obetovať pre život ostatných, tak teraz sa obetuj, že budeš vo výkonnej funkcii a nielen, že budú ostatní žiť, ale budú vďaka tebe žiť lepšie.“

Pre Jorena či Inu je jasné, kto je táto postava. Netreba sa pýtať. Toto je jasne Eltar. Alebo je to celé maximálny podraz od Nymrona.

„Ako zariadim, aby boli všetci v poriadku?“ pýta sa Ina.

„Jednoducho. Velíš tomu. Môžeš s tými nečestnými ľuďmi urobiť čokoľvek, pokojne ich aj zmanipulovať, že sa budú tešiť na ostrov zatratených.“

„To by Eltar nikdy nepovedal.“

„Povedať môžem čokoľvek. Ale neurobím to. A viem, že ty tiež nie. Každopádne, do rybárskeho cechu a kdekoľvek vieš dostať tých ľudí, čo tam skutočne majú byť. Ľudí čestných, múdrych a odvážnych. Na to nepotrebuješ moju pomoc. Zvládneš to, ale ľahké to nebude.“

Tak začala veľká zmena. Odsúdení z ostrova sa dostali na miesta, odkiaľ môžu vidieť spravodlivosť úplne inak. A spravodlivo sa tiež začali prešetrovať všetky prehrešky.

Jednoznačným víťazom je však Margaréta. Po kúpeli, úprave vlasov a hlavne po spoznaní ľudí v jej veku, sa rýchlo zamilovala do človeka, ktorý rozhodne nie je nemý. Do jedného z tých mimoriadne ukecaných, ale s ktorými si môže rozumieť aj bez slov.

Joren sa púšťa do obchodu a do pohrebov. Organizovanie mu ide a rozhodne mu nechýba rozhodnosť. Musí však mlčať o tom, na čo prišiel. Fakt, že riskoval pri prechode portálmi životmi starších a sám mal skoro úplnú istotu, že sa mu nič nestane, mu neustále kradne spánok a ani tie najsilnejšie bazové limonády mu nezlepšujú náladu.

Stanislav Hoferek: Vitajte v Ydrii (rok 475)

More nebolo už dlho také rozbúrené. Vietor naberá na sile a obrovské vlny každým nárazom hrozia prevrátiť loď. Hviezdne svetlo je sotva viditeľné v tmavých mrakoch a posádka, ktorá nemá skúsenosti s navigáciou, blúdi v neznámych vodách. Voda sa prelieva cez palubu z oboch strán, naplňa vnútro lode a nikto ju nestíha odčerpávať.

Loď sa každou minútou stáva ťažšou a menej ovládateľnou. Majú zatiaľ šťastie – blesky ešte nezasiahli sťažeň, no plachty, ktoré neskúsení námorníci nechali spustené, sú teraz roztrhané na kusy. Ovládanie plavidla je čoraz náročnejšie a každým okamihom sa loď stáva nestabilnejšou.

Zdá sa, že loď drží pokope už len milosťou bohov a faktom, že búrka stále silnie. Prúd vody je silnejší než akákoľvek snaha posádky o záchranu. V diaľke sa črtá pevnina – skaliská – ožiarené bleskami, ktoré z času na čas odhaľujú neznámu krajinu.

Piati členovia posádky čakajú smrť. Buď ich stiahne more, alebo zomrú hladom na neznámom ostrove. Zrazu však na palube stojí niekto, koho tam predtým nevideli.

„Vitajte v Ydrii, priatelia!“ ozve sa hlas.

„Kto si?“ pýta sa najstarší člen posádky, Sergil.

„Padnite predom mnou na kolená a ja vám zachránim životy.“

„Neviem, kto si. Nebudem sa ti klaňať.“

„Ale ja viem, kto si ty,“ odpovedá neznámy. „Si Sergil z Lomparie, syn Seraka a Dašavely, bývalý sochár a terajší trestanec na úteku. Máš dve možnosti: padnúť na kolená a dúfať v moju priazeň, alebo zomrieť.“

Sergil sa rozhliada po ostatných. Všetci už kľáčia. Po krátkej chvíli klesne na kolená aj on. Slaná voda mu steká po nohách, zatiaľ čo neznámy muž zmizne bez slova. Akoby sa nikdy ani neukázal.

„Si tu? Kto si?“ volá Sergil do prázdnoty, no odpoveď neprichádza. Okolo je len búrka a vlny.

A potom si všimne niečo nezvyčajné – loď sa hýbe, sama od seba. Namiesto toho, aby mierila k skaliskám, sa otáča na iný smer a začína zrýchľovať, akoby ju ťahali obri ohromnou reťazou. Voda, ktorá naplňa loď, by ju mala spomaliť, no napriek tomu sa loď rýchlo blíži k neznámemu pobrežiu.

Dážď bičuje posádku, no všetci piati rýchlo vyskočia na breh. Sotva Sergil opustí palubu, do lode udrie blesk. Sťažnosť sa rozpadá a ďalšie blesky zničia zvyšok plavidla, ktoré sa mení na hromadu dosiek, rozmetaných po mori. Traja muži a dve ženy stoja vedľa seba, premočení a otrasení, no živí. Niečo, alebo niekto, ich zachránil – aj keď sa loď rozpadla na kusy.

Cesta je jasná. Schovať sa. Ako vidno, toto miesto je obývané. Neveľká a hlavne chalupa je rozsvietená. Sergil ide priamo k dverám a silno na ne klope. Niekto to počuje a ide k dverám.

„Áno?“

„My... hľadáme útočisko... pred búrkou. Pomôžete nám?“

„Načo ste sa vydali do takého nečasu?“

„Sme pútnici. Našu loď práve rozmetalo. Nemáme kam ísť.“

„Pod'te. Zložte si tie... máte zvláštne šaty. Vy nie ste odtiaľto, však je tak?“

Sergil a jeho skupina sú priateľsky prijatí pod strechu. Domček je skutočne malý, vhodný skôr pre jedného, než pre šiestich. Ale neprší do neho.

„Nemám tu nič na jedenie, len rybu z rána a pár hrušiek. A nie veľmi dobrú polievku.“

„Čo je to hruška?“

„Toto. Vy určite nie ste z Ydrie.“

„Čo je to Ydria?“

„Ydria je toto všetko. Nieкто nám hovorí aj ostrovy hrušiek. Aj na minciach ich máme. Musíte byť z veľkej diaľky, keď to neviete.“

„Sme z Lomparie.“

„Nikdy som o takej zemi nepočul. Ale hovoríme rovnakým jazykom. To je dobré. Posad'te sa. Všetko mi rozpovedzte.“

„Zahynuli by sme, ale zjavil sa na palube muž a chcel, aby sme sa mu poklonili. Tak sme to urobili. Aj cez búрку nás niečo potiahlo až do bezpečia.“

„Prišiel a následne zmizol?“

„Áno.“

„Tak vás prišiel privítať sám Nymron osobne.“

„Kto je to?“ pýta sa Sergil a nevie vyjsť z účasu.

„Náš boh. Jeden z dvoch veľkých bratov. Nemusíš ho poznať, nemusíš o ňom vedieť, ale on vie o tebe a tvojich blízkyh. Rozhodol sa, že budeš žiť. Vitaj v Ydrii.“

Pre skupinu ľudí, ktorých zachránil neznámy boh, je všetko nové a zvláštne. Aj oni majú svojich bohov, svoje tradície a svoje ciele života. Ale tu je to iné. Pustovník si ich prezerá a snaží sa dostať všetky ťažké kusy oblečenia na dvere, ktoré oddeľujú dve malé miestnosti jeho domu. Vrchná časť dverí slúži v tomto prípade ako držiak. Podáva im teplú polievku. Má len dve misky, Ani polievka, ani misky nevyzerajú veľmi vábne. Sú však teplé.

Sergil ich podáva najskôr dvom mužom, ktorí prišli s ním.

„Zvláštne, u nás v Ydrii najskôr ponúkame jedlo ženám.“

„To je divné. Muž potrebuje viac jesť. Tak dostane jedlo ako prvý. To je prirodzené.“

„Prečo núkaš svojich krajanov až po tebe? Tiež si muž.“

„Neovládajú tento jazyk. Nikto z nich. Rozprávam za nich.“

„Rozprávaš veľmi dobre,“ podotýka pustovník. „Kde si sa naučil spoločnú reč?“

„Mojou povinnosťou je ovládať spoločnú reč. Ostatní sa ju musia naučiť a ak to odmietnu, prídu o jazyk.“

„Všetci prišli o jazyk?“

„U nás je to normálne. Kto sa stavia proti vodcom, ten príde o jazyk. Rieši to problémy.“

„Aká je presne tvoja pozícia?“

„Som vodca. Mám na starosti svoj regiment.“

„Regiment? Čo je to?“

„Dva tucty ľudí. Som ich jazykom, starám sa o ich potreby a určujem, čo budú robiť.“

„Zaujímavé. U nás nikto neprichádza o jazyk. Každý môže hovoriť sám za seba.“

„Chcem žiť v tejto krajine. Z našej sme vyhnaní. To, v čo veríme a čo je podľa nás správne, sa niektorým ľuďom nepáči. Žiadam o povolenie žiť v tejto krajine a stať sa súčasťou spoločnosti.“

„Nuž, to sa dá urobiť. Je to jednoduché. Musíte všetci do Ydriportu. K súdu pre cudzincov. Traja múdri rozhodnú, či budete alebo nebudete v Ydrii ako plnoprávni občania.“

„Kde je Ydriport?“

Pustovník sa ešte dlho rozpráva s Sergilom. Dozvedajú sa veľa o jednej i druhej kultúre. Prespať na podlahe malého príbytku je náročné, ale pre neskutočnú únavu a príjemné teplo to rozhodne nie je nemožné.

Na ich počudovanie ich hneď ráno čaká voz. Dva kone sú pripravené a vyzerajú byť oddýchnuté. Ten istý chlap, ktorý sa im prihovril na mori, je na voze a prihovára sa im.

„Nastúpte. Tento voz vás dovezie priamo pred budovu súdu pre cudzincov

v Ydriporte. Nie je to dlhá cesta. Sú tu zásoby a čo je hlavné, po dobrej ceste sa dá ísť aj pár hodín po dažďoch. Aj teplé prikrývky som pripravil.“

„Kto si? Si boh, ako hovoril ten pustovník?“

„Možno som a možno nie som. Ale zariadil som koniec búrok . Nateraz ich stačí. V Ydriporte vás čakajú.“

Všetci piati naskakujú. Postupne, pomáhajú si. Najskôr muži a potom ženy. Tajomný muž sa znovu stráca a kone sa dávajú do cvalu. Nikto ich nenúti a vyzerá to tak, že presne poznajú každý jeden kúsok cesty. Pre cudzincov je to mimoriadne zvláštne.

Po príchode do Ydriportu ich priamo čaká úradník. V ruke má papier, oznamujúci ich príchod do Ydrie. Sergil si láme hlavu, ako sa mu mohol nejaký papier tak rýchlo dostať do rúk. Všetci piati ho nasledujú a vstupujú do veľkej sály, kde je ohromný papier v mnohých kópiách. Úradník ho číta.

- **Musíš aspoň na základnej úrovni ovládať našu reč**, aby sme sa vedeli dorozumieť a spolupracovať.
- **Musíš rešpektovať našu vieru** a neničiť naše chrámy. Ak máš svoju vlastnú vieru, nemôžeš ju šíriť násilím ani nátlakom.
- **Ak si chorý alebo nesieš nebezpečnú chorobu**, musíš prejsť karanténou. Zdravie našich ľudí je pre nás prvoradé.
- **Tvoja prítomnosť nesmie byť súčasťou násilnej invázie**. Ak máš v úmysle ublížiť našej krajine, nemáš tu miesto.
- **Musíš byť pripravený prispieť našej spoločnosti**, či už svojou prácou, zručnosťami, alebo vedomosťami. Každý prispieva k celku.
- **Musíš rešpektovať naše zákony a zvyky**. Ak sú tvoje zvyklosti odlišné, musíš sa im prispôbiť, aby si u nás mohol žiť v pokoji.
- **Nesmieš byť agentom vonkajších síl**, ktoré by chceli využiť našu krajinu alebo naše zdroje na svoje účely.
- **Musíš byť schopný a ochotný žiť v mieri s ostatnými obyvateľmi** bez ohľadu na ich rasu, vieru alebo pôvod.
- **Ak máš nadprirodzené schopnosti, musíš preukázať, že ich ovládaš** a že ich použiješ len v prospech Ydrie, nikdy proti nám.
- **Musíš rešpektovať náš ekosystém** a nesmieš predstavovať hrozbu pre našu prírodu. Všetky cudzie druhy, ktoré prinesieš, musia prejsť karanténou.
- **Ak si ozbrojený, musíš odovzdať svoje zbrane** alebo preukázať, že ich máš výlučne na sebaobranu.

- **Musíš rešpektovať našu radu a miestne autority** ako najvyšší zákon v tejto krajine. Ak odmietneš tento princíp, nemôžeme ťa prijať.

Sergil rozmýšľa nad textami. Nemá s tým problém. Plne si uvedomuje, že vyhnanie na more nie je riešenie, zvlášť po tom, čo ich všetkých more skoro zabilo. Všíma si troch mužov, ktorí sledujú každé jeho gesto a každé slovo.

„Súhlasíš?“

„Súhlasím,“ odpovedá muž z Lomparie úradníkovi.

Úradník sa priamo pýta ďalších ľudí, ale tí nevedia, čo povedať. Neovládajú reč a kým Sergil vysvetľuje komplikovaný osud každého jednotlivca, oni len krúčia hlavou. Podľa prvého zákona o prijatí, ktorý sa týka reči, nemôžu byť súčasťou Ydrie ako plnohodnotní občania.

„Ak ja môžem byť občanom s plnými právami, tak žiadam, aby sa moji štyria priatelia dostali pod moju ochranu. Sú to dobrí ľudia. Každá ríša potrebuje staviteľov. Dokážu pracovať s kameňom, s drevom i so železom.“

„A čo dokážu tieto dve ženy?“

„Ako čo dokážu? Ženy predsa nepracujú.“

„V Ydrii každý pracuje. Takže alebo budú pracovať, alebo ich nemôžeme prijať.“

„Naša viera jasne hovorí, že ženy nemôžu pracovať. Práca je pre mužov. Ony nepracujú.“

„Kto sa vo vašej kultúre stará o deti? Kto perie, varí, stará sa o obydlie?“

„To nie je práca.“

„Pre nás áno. Rešpektuj, alebo odíď. Spoločnosti treba aj prispievať, nebrať len plody práce iných.“

Traja sudcovia sa postupne dostávajú k ďalším informáciám o cudzincoch. Riadia sa písanými pravidlami a už sú zvyknutí, že niektorí ľudia z úplne cudzích kultúr majú náročné prispôsobovanie sa. Každý zo sudcov dáva svoj hlas každému zo záujemcov. Vždy je dôležitá nadpolovičná väčšina.

rokovanie je dlhé a každý sudca si robí svoje poznámky. Sergil zatiaľ očakáva, že sa znovu objaví ten boh a niečo povie. Niečo zaujímavé, čo mu pomôže. Zatiaľ mu vždy pomohol.

A nemýlil sa. Sudcovia sa práve zhodli. Ľudí bez jazyka tu nepotrebujú. Ani niekoho, kto sa nechce prispôbiť obyčajnom Ydrie. Už teraz je v Ydrii čoraz viac ľudí bez práce, bez strechy nad hlavou a bez budúcnosti, a to sa tu priamo narodili. Len čo všetci sudcovia vyhlásili svoje nie, objavuje sa znovu Nymron v svojej typickej podobe.

„Vážení sudcovia, ak dovoľíte, navrhujem malú zmenu vo vašom výklade prijímacích formalít. Všetci piati sa mi poklonili. Sú pod mojou ochranou. Takže alebo dostanú miesto v našej krajine, alebo budete musieť rátať s mojim hnevom. Mám veľké plány pre všetkých. Sergil dostane miesto v Kanve, môže učiť o pre väčšinu z vás neznámych kultúrach. A ak vám vadí, že ostatní nemajú jazyk, tak jazyk dostanú. Nepoznajú našu reč, ale sú to stavbári. A tak niekto z Ydrie, kto je bez práce, ich naučí našu reč a naše písmo a tradície. Všetko je vyriešené, nie je zač.“

„Ale naše rozhodnutie už je právoplatné.“

„Tak alebo ho všetci traja zmeníte, alebo prídete o jazyk a hodím vás do Lomparie. Čo vy na to?“

500-950: Druhé klasické obdobie

Ydria sa v tomto období dostáva do problémov, predovšetkým sama so sebou. V niektorých častiach všetko prekvitá, inde sú konflikty. Bohovia, predovšetkým Nymron, sa zaujímajú o Ydriu, ktorá sa postupne premieňa na krajinu plnú sporov a problémov. O to cennejšie sú v nej oázy pokoja.

Stanislav Hoferek: Prsteň (rok 502)

V neveľkej dedine, ktorá je pár minút cesty od Tar-Isenu, sa nachadza hneď niekoľko baní. Celé východné časti Ydrie sú spojené s baníctvom, remeslami všetkých možných druhov a s využívaním toho, čo dáva príroda tým najviac snaživým.

Jeden z baníkov v priebehu úplne obyčajného dňa nachádza veľmi netypický predmet. Nie je to žiadne striebro či železo, ale niečo už z diaľky odlišnejšie. Pri kopaní nachádza jednoduchú, drevenú krabičku, v ktorej je prsteň tak biely, až to pôsobí neprirodzene. Nie je biely ako bielko vajíčka či ako sneh, ale je to úplne mimo ľudské chápanie. Pôsobí ako veľmi netypická, jasne biela diera v priestore.

Práca v bani je náročná, ale ne jeden z baníkov túži po tom, aby našli niečo tak cenné, že by už do konca života nemuseli pracovať. Argus, úplne obyčajný baník, má jednoducho šťastie. Prestáva kopat' a nasadzuje si prsteň na jeden z prstov. Nikdy nemal žiadne prstene, ale na tento sa žiadny iný ani náhodou nepodobá.

Vychádza zo štôlne a čuduje sa. Tá biela svieti úplne rovnako v tme ako na svetle. Nedá sa prehliadnuť a biela žiara presakuje aj cez kožené rukavice. Argus ide k miestnemu znalcovi, ale neklope mu na dvere. Neznáma sila ho zastavuje a núti ho odísť preč z celého areálu bane, vydať sa do sveta.

Cestou stretáva ďalších, ktorí sa čudujú, prečo práve nie je bani. Ignoruje ich. Nereaguje na ich otázky a ani si nevšíma, že jeden z nich si pri úplne

bežnom kráčaní podvrtáva členok a padá na zem. Argus má jediná túžbu, ktorá je teraz ešte silnejšia. Chce byť bohatý, úspešný a chce byť pánom každej situácie, nech ide o čokoľvek. Ani si nevšima, že sa jeden z vchodov do bane rúca. Je jediný, kto sa tam neponáhľá a nejde pomáhať.

Bez oddychu kráča, až sa dostáva domov. Jeho zúbožená a zanedbaná žena práve drhne staré hrnce. Ani ju nepozdravuje a už skúma, či v nich niečo nie je. Na jeho zdesenie sú hrnce prázdne a v skromnom príbytku nie je okrem omrvíniek a starého ovocia vôbec nič na jedenie. Okamžite nakričí na svoju ženu a tá, prekvapená zo správania svojho muža i toho, že prišiel oveľa skôr a bez peňazí, je radšej ticho. Len čo Argus odchádza z domu, tak sa jeho žena nešikovne dotkla ostrého noža a porezala sa na celej dlani. Rýchlo si druhou rukou zaväzuje ranu prvou handrou, ktorá sa jej dostala do rúk. Ani nevolá na svojho muža, aby jej pomohol.

Argus ide zatiaľ do najbližšej krčmy. Hostinský mu okamžite ukazuje tabuľu s jeho menom a dlžnou čiastkou, ktorá každý týždeň narastá a bola už pretretá toľkokrát, že by ju niekto iný už vyhodil. Baník mu jasne naznačuje, že to môže celé vyriešiť. Hostinský mu neverí a naznačuje, že chce mať dlh vyplatený okamžite. V tom sa zosilňuje vietor a rozbíja jedno z okien. Niektoré poháre okamžite padajú na zem a kým ho starší muž znovu utesní a pozbiera celé poháre i väčšinu črepov, Argus si už užíva čokoľvek, na čo mal chuť. Len tak, bez ohlásenia a bez hanby si nalieva nápoje do pohára, alebo pije priamo z fľaše.

Prostitútka, ktorá predtým odmietla urobiť pre Argusa čo chcel, keď nemal peniaze, sa snaží pomáhať s črepinami. Ide jej to však nešikovne a niekoľko črepín sa jej zarezáva do rúk oveľa hlbšie, ako je bežné. Baníkovi je to jedno. Kedysi sa mu tá žena aj celkom páčila, ale teraz sa na ňu ani nepozrie. Oveľa

viac sa pozerá na neznámu blondínu pri okne, ktorá sa drží za ruky s nejakým vojakom. Podľa uniformy s niekým, kto je aspoň trochu významný. Po chvíli pod vojakom padá stolička a ocitá sa na zemi. Rýchlo vstáva a prezerá si stoličku, ktorá sa rozpadla v podstate bez príčiny. Žiadne napílenie, ani nekvalitné spracovanie. Nemala sa rozpadnúť.

Zatiaľ sa do jeho domu dostávajú rozliční ľudia z bane a hľadajú ho. Vysvetľujú jeho žene, že jej muž len tak odišiel z bane a správa sa zvláštne. Prezerajú si previazanú ruku a čudujú sa, že ten človek nechce pomôcť svojej žene a len tak odišiel.

Idú ho hľadať do hostinca a zisťujú, že aj odtiaľ práve odišiel a správal sa zvláštne. Nachádzajú ho vedľa jazera, kde si berie celý kýbeľ s rybami. Rybár je zatiaľ v jazere, jeho telo je obrátené tvárou dolu. Argusovi je to jedno. Nepomáha mu. Ďalší ľudia, ktorí išli za ním až z bane, môžu len konštatovať smrť rybára a úplný rozvrat osobnosti jedného teraz už bývalého baníka.

„V tvojom okolí sa dnes stále niečo deje.“ hovorí najstarší a najskúsenejší dozorca z bane.

„Mne je to jedno.“ odpovedá Argus a neberie do úvahy fakt, že práve sa jeden z ďalších mužov pošmykol na kameni a pri páde z niekoľkých metrov si zlomil väzy.

„Ty si prekliaty. Nosíš smolu! Okamžite utekaj preč od ľudí, čo najďalej!“

„To nemusím.“

Argus len čaká. Postupne umiera každý človek v jeho blízkosti. Len chcú vedieť, čo sa deje. Za rôznych zvláštnych, záhadných okolností. Jeden spadne

na kameni a zabije sa, do druhého z čistého neba udiera blesk. Posledný chce Argusa poriadne prefackať, ale namiesto toho udiera úplne nepochopiteľne do blízkeho stromu a to tak silno, že sa mu ihličie dostáva do krvného obehu a nemôže ruku len tak odtiahnuť.

„Našiel si niečo v bani? Niečo prekliate?“

„Prsteň našiel mňa.“

Zatiaľ, čo sa v jeho blízkosti šíri nešťastie, vo vnútri Argusa sa deje zvláštna a stále temnejšia zmena. Už nepotrebuje, aby mu niekto stál v ceste. Bude mať toľko bohatstva, koľko len bude chcieť. Nikto mu nebude stáť v ceste a každému zoberie, čo len bude chcieť. Domy, kone, ženy, pokojne celú budúcnosť či život. Ak si to práve vtedy bude priať.

Nevie, kto vytvoril ten prsteň. Je však presvedčený, že čakal v hore práve na neho. On je jeho vládcom, on mu rozkazuje a prsteň poslúcha a vždy bude poslúchať. Taká je dohoda. Človek je pán a môže byť aj bohom, ak si to bude priať.

Argus sa vracia do hostinca. Berie za ruku ženu, ktorá sa mu páči. Nikto mu nestojí v ceste a keď to niekto skúsi, jeho čiara života sa skrúti na nepoznanie. Pôvodnú ženu vyhadzuje z domu a druhú si berie dnu. Lebo môže a chce. Nevie meno tej novej ženy, ale už ani pôvodnej a tak je mu to jedno. Rozkazuje a očakáva, že sa všetko vyplní. Bude mu vždy verná, ale on jej byť nemusí. Vždy bude navarené a vždy urobí všetko, čo si želá. Plní mu to.

Nová žena, ktorá je zasnúbená s vojacom, je však inteligentná a všímavá. Poslúcha ho celý zvyšok dňa ako poslušná otrokyňa. Plní jeho želania a

neustále je mu na blízku. Len aby bol spokojný a aby sa jej nič nestalo. Pospájala si staré legendy a fakt, že ten nový prsteň je bielejší ako to najbielejšie mlieko na svete. Keď Argus konečne zaspáva, tak vie, že musí ten prsteň odstrániť. Nechce však tohto muža nahnevať a zobudiť, kým má prsteň. Vie, že si ho nezloží. Berie sekerku a z plnej sily mu odsekáva nielen prst z prsteňom, ale tiež po jednom prste na každej strane. Kým on nadáva a kričí od bolesti, ona uteká. Má náskok, ale ten sa postupne zmenšuje. Argusa teraz neposúva vpred sila prsteňa, ale len úplne obyčajná zúfalosť a zúrivosť.

Vzdialenosť sa zmenšuje. Päťdesiat krokov, po chvíli len štyridsať. Následne tridsať. Ona má jedinú možnosť. Nasadzuje si prsteň a pred Argusovými nohami sa zjavujú žeravé uhlíky. On ich ignoruje. Jeho pôvodná bolesť môže byť silnejšia ako táto nová bolesť, ktorá trápi jeho chodidlá. Napriek tomu stráca stabilitu a padá do kamienkov aj tvárou.

„Zničím ten prsteň.“

„Nie! To nemôžeš! Je môj! PATRÍ MNE!“

„Nikdy ti nepatrí.“ žena odkladá prsteň na kameň.

„Na čo čakáš?“

„Na tvoju smrť. Zabalím prsteň do tvojho oblečenia a hodím ho hlboko do mora. Tam, kde ho ľudia už nikdy nenájdu a nikomu neprinesie utrpenie.“

„Čo o ňom vieš?“

„Viem o prsteni všetko. Aj o tebe.“

Po chvíli sa Argus znovu mení. Namiesto zlosti prichádza intenzívna bolesť a zdesenie. Nevie, čo sa deje. Vidí, ako z neho vyteká krv a snaží sa čo najviac

zastaviť krvácanie.

„Čo sa to deje?“ pýta sa Argus a prezerá si ženu, ktorá sa mení. Ďalší prevlek. Z blondíny sa stáva Eltar.

„Keď sa pred stáročiami vytvoril prsteň, bol celkom čierny. Mal prinášať nádej, pomáhať ľuďom. Mal byť čo najtmavší, aby všetko v jeho okolí bolo ešte svetlejšie, príjemnejšie a viac nápomocné. Môj brat zase chcel, aby sa všetko obrátilo. Aby bol neskutočne biely a aby očierňoval všetkých, čo ho nosia a aby robil problémy. Pôvodne bol prsteň tak tmavý, že si ho dávna kráľovná dala dolu a nepoužívala ho. Uložila ho do skrinky a zakopala. V skutočnosti to prikázala svojim služobníkom, ale to teraz nie je dôležité. A ty si ho našiel. Našiel si krabičku, kde je prsteň, ktorý je krásny, ale robí problémy. Všetko sa obrátilo. Z niečoho škaredého a dobrého sa stalo niečo krásne a zlé. A kým kráľovná sa ho vzdala, ty by si sa ho nikdy nevzdal.“

„Ty si Eltar? Nemôžem uveriť, že si sa zjavil aj mne. Teraz si všetko vybavujem. Správal som sa hrozne. To ten prsteň. Ale určite som sa správal zle aj pred prsteňom.“

„To máš pravdu. A preto napravím, čo prsteň urobil. Aj prsty ti znovu dorastú. Ale chcem, aby si ty aj ostatní vedeli, že nič nie je dôležitejšie ako to, čo ťa obklopuje. Môže ťa obklopuvať láska, ale môže ťa obklopuvať nenávisť. Môžeš byť ten, kto vedie ostatných, ale môžeš aj ničiť všetky plány niekoho iného. Je na tebe, aký si. Prstene, žezlá, najrôznejšie zástavy a listiny sú vždy len prostriedky, ktoré k tebe patria. Ale nič k tebe nepatrí viac ako to, ako sa rozhodneš.“

„Čo moja žena? A ostatní? Budú v poriadku?“

„Budú. Ak chceš, aby boli. A nebudú, ak si to neželáš a ak pre to neurobíš všetko, čo je v tvojich silách. Prsteň ti nepomôže, ale máš dve pracovité ruky, aby si konal a dve zdravé oči, aby si videl, čo je potrebné urobiť.“

„Zober ten prsteň preč. Čo najďalej.“

„Zoberiem. Bude veľmi ďaleko od teba. Ale keby som bol Nymron, dal by som ti ho do cesty ešte dnes.“

Eltar so svojou dobrotivou povahou dáva všetko do poriadku. Niektoré veci sa menia a napríklad Argus si hľadá novú, inú prácu. Niečo, čo nesúvisí s baňami a hlavne nemá žiadnu súvislosť s klenotmi, drahými kameňmi a podobne. Nymron, ktorý to všetko sleduje, zvažuje použitie prsteňa v nejakom budúcom konflikte. Jeden šperk dokáže preriediť obyvateľstvo veľmi dobre.

Stanislav Hoferek: Viera a logika (rok 650)

Aldrik sa dopočul o najnovších udalostiach. Vie, že skôr či neskôr sa objaví niekto z obidvoch táborov. Nezaháľa a robí si poznámky. Premýšľa nad tým, čo sa stalo, čo sa deje a čo sa môže stať. Dcéra Lyra mu akurát donáša jeho obľúbený nápoj. Vzácnu minerálnu vodu z prameňa neďaleko jeho rodného Tal-Hilaru. Miluje túto vodu a niekedy si ju dochucuje šťavou z čerstvých hrušiek, ktoré mu nosia z úrodnejších častí ostrova.

„Myslíš, že prídu?“ pýta sa Lyra.

„Som o tom plne presvedčený. Ani jedna strana nemá šancu, ak sa pozemné vojsko postaví proti nim. Ak bude pozemná armáda neutrálna, pustia sa do seba a výsledkom bude veľa utrpenia. Ak sa ale pozemná armáda dostane na nesprávnu stranu, nedopadne to lepšie.“

„Ktorá strana je správna?“

„Preto chcem, aby si tu bola. Aby si si vypočula nielen to, čo hovoria, ale aj ako to hovoria. Treba premyslieť, čo všetko sa povie a čo sa úmyselne zamlčí. Všímať si detaily ich cieľov a jednotlivé prostriedky, ako ich chcú naplniť.“

„Každý vie, na koho strane budeš.“

„Nikto to nevie. Ani ja nie.“

Skutočne, po rannom nápoji a ľahkom obede prichádzajú z juhu i zo severu skupiny jazdcov. Jazda na koni po dobre udržiavaných cestách je rýchlá a v okolí zatiaľ neutrálneho Tar-Hilaru sú cesty bezpečné.

Aldrik spolu s Lyrou si všímajú obidve skupiny, ktoré prichádzajú k jeho

vile. Zo severu prichádza muž s tromi strážcami. Každý na svojom koni. Z juhu prichádza luxusný voz ťahaný štyrmi koňmi. Sú na ňom kočiš, dvaja strážcovia a emisár najvyššieho náboženského vodcu. Všetci sa stretávajú pred hlavným vchodom a okamžite vzniká medzi nimi konflikt.

„Tu nemáš čo hľadať. Vráť sa, odkiaľ si prišiel. Choď na sever a modli sa za milosť,“ hovorí emisár.

„Mám tu rovnaké právo byť ako tvoj pán, ktorý ti síce hovorí emisár či zástupca, ale v skutočnosti ťa má za sluhu.“

„Som tu na dôležitom diplomatickom jednaní a nenechám sa takými ako ty vyrušovať.“

„Môžem povedať to isté, ale poviem niečo iné. Mňa nepresvedčíš, lebo nemáš čo povedať.“

Lyra prichádza k dverám a otvára ich.

„Prosím, nechajte všetky zbrane mimo tento dom. Vstúpte, môj otec vás očakáva.“

„Ďakujem ti, Lyra. Sú to už roky, čo som ťa videl naposledy.“

„Odkiaľ už len ty môžeš poznať dcéru veliteľa, ha?“

„Z knižnice,“ odpovedá stručne muž, ktorý spravuje tak mesto Kanva, ako i mestskú knižnicu.

Emisár si všíma, že má menej vojakov ako jeho súper. Má síce o kočiša viac, ale o bojovníka menej. Preto dáva jasný rozkaz neútočiť na vojakov súpera a hovorí to tak nahlas, aby to počuli aj vojaci zo severozápadných území.

Emisár spolu s prvým mužom Kanvy, čo je jeho oficiálny titul, pokračujú do domu, na terasu. Tu ich veliteľ pozemných síl víta a obidvom podáva ruku.

„Vítam vás v mojom dome. Počul som, tak ako všetci ostatní, o vašom konflikte. Moje vedomosti o ňom sú však obmedzené. Ak ste prišli po radu, po názor či po iný druh pomoci, počúvam vás.“

„Aldrik, ako veliteľ a hlavne ako veriaci, si uvedomuješ nebezpečenstvo pre Ydriu. Musíme mu čeliť. Musíme ochrániť našich ľudí a bojovníci viery musia byť pripravení brániť Ydriu. V mene Ydrie a v mene všetkého, čo je v nej sväté, je potrebné bojovať za Ydriu.“

„Začínaš s mojou vierou. Som skutočne veriaci a verím v rovnováhu. Verím v bratov, Eltara a Nymrona, a v ich boj i súlad. Povedz mi, čo môžem ako veriaci urobiť, aby boli bohovia šťastní a ľudia v celom súostroví tiež?“

„Musíš podporiť správnu vec, musíš podporiť Ydriu a musíš byť na strane dobra proti strane zla, temnoty a skazenosti.“

„Dobre. To znie zaujímavo. Ďakujem ti. Teraz žiadam o zhrnutie Garetha z Kanvy.“

„Priateľu, ja ti nebudem hovoriť o viere a o bohoch. Moja viera je hlavne v ľudí a nech sú bohovia akíkoľvek, pravdepodobne ich bude zaujímať, ako vyriešia ľudia svoje spory medzi sebou. Vodca viery, ktorá je viac škodlivá ako prospešná, mal sen, vidinu či halucináciu. Videl, že ide niekto prepadnúť Ydriu. Dostal strach. Nariadil, aby sa odteraz zvýšili počty námorníkov, aby sa vytvárali nové lode, aké si on praje a aby sa stala Ydria námornou mocnosťou. Nejde mu však len o stavbu nových lodí. Chce zároveň zakázať stavbu a opravy menších plavidiel, ktoré sú pre ekonomiku Ydrie kľúčové. Obrovské, masívne lode, nemôžu kotviť pri dôležitých mestách, nemôžu nosiť malé náklady a nemôžu byť tak všestranné, ako oveľa menšie člny či jednoduché

veslice. Nemám nič proti tomu, aby sa vytvárali väčšie lode. Ale žiadne zákazy opráv lodí a podobné nezmysly. Hovorí o bojovníkoch viery, ale takéto výrazy sú namierené menej na ľudí mimo Ydrie a viac na ľudí Ydrie, ktorí s fanatickým výkladom viery nesúhlasia.“

„Keď nás prepadnú a všetkých zabijú, odvoláš svoje rúhanie,“ odpovedá emisár, i keď nedostal slovo.

„Keď nás prepadnú a zabijú, nič nebudem môcť odvolať. Zober si fakty, nie nenávisť. A tvoj život bude veselší a zaujímavejší.“

„Faktom je, že bez posilnených bojovníkov viery Ydria padne.“

„Vodca, ktorý mal sen, sa hrá na strategického génia. Zmení svoje názory a očakáva, že ho okamžite budú všetci a všade nasledovať a podporovať, aj keby to bola cesta len do záhuby.“

Emisár chce reagovať, ale Aldrik ho zastavuje. Žiada Lyru, aby doniesla papier a brká s atramentom.

„Rád sa dozviem, čo všetko sa dá urobiť. Môžeme mať iné názory a iné presvedčenie, ale určite sa na niečom zhodneme. Moja dcéra vám obidvom doniesla papier. Napíšte mi, prosím, čo vieme o nebezpečenstvách ďaleko za hranicami Ydrie.“

„Ale ja to práve hovorím,“ odpovedá emisár.

„Tak to, čo chceš povedať, zapíš.“

Emisár píše. Neustále, rýchlo, s najrôznejšími frázami a veľmi priamočiaro. Píše, pridáva výkričníky, podčiarkuje. Berie si ďalší papier a Lyra ich nosí, len čo vidí, že emisár prekonal polovicu vysokého, ale tenkého papiera. Správca

knížnice mu podáva svoj atrament. Sám z neho nepoužil ani kvapku. Aldrik emisára po ôsmich papieroch zastavuje.

„Stačí. Už stačí.“

„Ale ešte som nenapísal o tom, ako posvätný olej v svätyni na novej lodi...“

„Som presvedčený, že je to dôležité, ale nateraz odlož atrament. A podaj mi to.“

Na počudovanie všetkých podáva Aldrik všetky papiere Lyri.

„Ty to nebudeš čítať?“

„Nie. Ty píšeš, moja dcéra číta veľa. Má rada príbehy, pozná legendy, naučil som ju, čo som vedel o mapách pevniny i to málo, čo viem o navigácii na mori. Je mladá a múdra, prečítala toho veľa. Som zvedavý, čo ju na tom najviac zaujme.“

„Ale ona nie je žiadny veliteľ. Nevie nič o vojnách.“

„Čítala o každej bitke, o každom veliteľovi a o všetkých hrdinoch, ktorí sa zapísali do dejín, v dobrom či v zlom.“

„To nie, neznamená.“

Emisár je urazený, zatiaľ čo prvý muž Kanvy sa potichu smeje. Všimá si početné papiere a chvíľu sa nezapája do diskusie. Len ju pozoruje.

„Lyra, diet'a moje, čo si z toho vyčítala?“

„Strach, obludy, nezmysly a túžbu po moci.“

„Ale to tam vôbec nie je!“ sťažuje sa emisár.

„Poznám ju lepšie ako teba. A mám k nej väčšiu dôveru. Bez urážky.“

„Hrozí nám nebezpečenstvo a musíme byť bdelí a pripravení!“ bráni sa emisár.

„Prečítaj si prosím papier od Garetha.“

Lyra si berie do rúk úplne prázdny papier. Nikde ani bodka, ani čiarka.

„Čo v tom vidíš?“

„Odpoveď.“

„Odpoveď na čo?“

„Na položenú otázku. Čo vieme o nových nebezpečenstvách. Je to prázdne. Nevieme nič.“

„Vidím, že skutočne chápeš mapy.“

„Aké mapy?“ pýta sa emisár.

„S dovolením odpoviem ja,“ berie si slovo správca Kanvy, mesta kultúry a vzdelanosti. „Sú dva typy máp. Na jednej sú v neznámych končinách obludy, ktoré striehnu na zvedavcov. Na druhom type je biele miesto, kde netreba kresliť obludy, ale nové pobrežia, ostrovy a nové mestá, s ktorými sa dá obchodovať. Miesta, ktoré čakajú na zvedavcov s ceruzou, kompasom a odhodlaním.“

„Bez veľkých lodí, ktoré nás ochránia, je Ydria zraniteľná. To musíš vidieť!“

Po niekoľkých ďalších vetách sa na prekvapenie všetkých hlási Lyra.

„Som rozhodnutá.“

„Ty tu nie si na to, aby si rozhodovala.“

„Som poradný hlas svojho otca, Ydrie a môžem hovoriť slobodne za seba.“

„Tvoj otec je veriaci. Mala by si byť na strane viery.“

„Som na strane kompromisu.“

Najviac prekvapený je prvý muž Kanvy, ktorú Lyra niekoľkokrát navštívila. Myslel si, že Lyra bude rozhodne na strane slobodných miest a nebude hľadať nejaký kompromis.

Aldrik žiada obidvoch hostí, aby odišli a vrátili sa po krátkej chvíli, ktorú potrebuje otec s dcérou na rozmyslenie.

Vracajú sa a ani jeden nevie, čo sa bude diať. Mlčky si sadajú a počúvajú Aldrika, ktorý začína rozprávať. Lyra, spokojná z rozhovoru s jej otcom, len ticho počúva.

„Rozhodol som sa ísť na cestu viery. Myslím, že v múdrosti a Eltara a Nymrona sú úžasné myšlienky a my by sme mali urobiť všetko pre to, aby bola Ydria v bezpečí. Na základe toho bude Ydria vytvárať veľké i malé plavidlá, bude prosperovať a bude fungovať na základe tolerancie, pravdy a priateľstva. Všetci, ktorí dajú prednosť svojim halucináciám či klamstvám, budú pomáhať našim objaviteľom. Budú veslovať a driať na lodiach a popri veslovaní si môžu hovoriť, čo chcú medzi sebou. Ydria bude podporovať

zvedavcov a zatracovať ľudí, ktorí šíria zlo a chcú škodiť iným. Slobodní bojovníci Ydrie obsadia paláce náboženských vodcov a znovu zavládne mier. Honosné paláce, kde sa bežní ľudia nemohli dostať, sa zmenia na školy, kúpele či knižnice. A pretože sa Thalion, vodca svojho videnia sveta, ani len nedostavil, bude v domácom väzení až do čias, čo sa naučí na slovo poslúchať nového vodcu, ktorý bude kombinovať múdrosť a kultúru Ydrie a naše tradície, na ktoré nemôžeme zabudnúť.“

„To je drzosť! Kým chceš nahradiť Thaliona? Však Thalion mal doteraz vždy pravdu!“ vykrikuje Thalionov emisár.

„Lyrou,“ odpovedá s vážnym výrazom tváre Aldrik, zatiaľ čo sa prvý muž Kanvy jemne usmieva.

„Nemôžeš navrhnuť vlastnú dcéru ako hlavu viery.“

„Môžem využiť vojenské posádky, ktoré sú mi verné, na obsadenie akéhokoľvek prístavu či lodenice. Môžem obsadiť všetky možné svätyne, či najrôznejšie zhromaždiská a môžem namiesto niekoho, kto hovorí pútavo o viere, dosadiť niekoho, kto dokáže pútavo hovoriť a správne konať vo všetkých témach. A môžem celkom nahlas pomocou svojich jazdcov rozniesť informáciu, že Ydria nepotrebuje žiadneho Thaliona. Ani žiadneho jeho sluhu, otrok a, emisára či kohokoľvek, kto koná v neprospech Ydrie a nielen že šíri strach, ale ešte sa toho istého strachu aj reálne bojí.“

Stanislav Hoferek: O mŕtvom pekárovi (rok 660)

V hlavnej univerzite v Kanve je zaujímavá hodina. Lektor popisuje situáciu a študenti počúvajú. Je to jednoduchá myšlienka, ale cieľom lektora nie je len vzdelávať, podávať obsah. Chce naučiť študentov myslieť, skutočne premýšľať do hĺbky.

„Predstavte si situáciu, ktorú vám teraz prednesiem. Zapište svoje meno a svoju odpoveď. Po prestávke sa na to pozrieme a zhodnotíme to. Takže počúvajte, dajte do schránky svoj názor a po obede bude diskusia.“

Študenti súhlasia. Prečo by aj nesúhlasili? Zatiaľ to znie veľmi jednoducho.

„Počas veľkého obliehania je v obliehanom meste nedostatok chleba. Preto zabili pekára. Prečo sa ich život nezlepšil?“

„To je všetko?“

„Áno. Toto je všetko. Vyjadrite sa a hod'te svoj názor do schránky.“

Lektor ide na obed a predtým každému ukazuje, kde presne sa nachádza schránka. Niektoré názory prichádzajú okamžite. Skupina študentov sa tak dostáva z miestnosti ešte skôr ako ich lektor. Iní rozmýšľajú dlhšie. Lámu si hlavu nad tým, čo tam vlastne napísať. Po návrate z obeda si všíma, že niektorí študenti ešte stále nenapísali vôbec nič. Alebo píšú už druhú stranu maličkými písmenami.

Konečne odovzdávajú papiere aj poslední študenti a lektor poriadne mieša odpovede. Náhodne jednu vyberá.

„Prvá odpoveď... neviem. Naozaj niekto z vás napísal neviem? Idem ďalej. Máme tu ďalšie neviem, ďalšie neviem a ďalšie neviem. Nájdem tu aj niečo iné? Alebo bola náročná otázka? Ja ju pokojne zopakujem. Prečo im nepomohlo zabitie pekára? A prečo ho vlastne chceli zabiť?“

Lektor pozerá ďalšie papiere. A najčastejšia odpoveď je stále rovnaká.

Jedno neviem za druhým. Nasleduje papier, kde nie je nič. Ani len meno tam nie je. Prázdny papier. Nasleduje várka odpovedí s neviem, vrátane mnohokrát napísaného neviem malým písmom na obidve strany. Za ním jeden s vulgarizmom. Vraj sú ľudia tupí ako bagandža a nevedia, čo konajú. Lektor žiada študenta, aby prišiel bližšie a vysvetlil, čo presne myslí. Študent súhlasí a berie si slovo.

„Myslím si, že ľudia sú tupí ako bagandža.“

„No áno, to si už napísal. Ale prečo?“

„Myslím si, že zabili pekára, lebo bol zradca a nikto ho nemal rád.“

„To pre tento prípad nie je dôležité. Tak či tak, nikto neodpovedal správne. Nikto z vás nevedel odpovedať správne na jednoduchý myšlienkový experiment.“

Lektor je nespokojný a jasne to dáva najavo. Už si pripravuje slová ako neprešiel či skúste to nabudúce. Zvlášť potom, čo bola diskusia minule oveľa rozumnejšia a zapojili sa do nej študenti oveľa otvorenejšie.

„Moja odpoveď je správna. Aj moja! Aj moja!“ ozýva sa hneď niekoľko ľudí. Po chvíli je už celá miestnosť na nohách a dožadujú sa vysvetlenia. Študenti kričia, dvíhajú ruky či dupú do zeme.

„Leya, pod' dopredu a pod' to vysvetliť.“

Jedna zo študentiek, Leya, je z váženej a úspešnej rodiny. Trochu svojská slečna je však známa skôr svojim vyjadrovaním než tým, kto všetko patrí medzi jej predkov. Všíma si rozhorčenie jednotlivých študentov i aktuálne sklamanie lektora, ktorý si všíma predovšetkým množstvo rovnakých, jednoslovných odpovedí.

„Napísala som neviem. A to nie preto, že by som nad tým nerozmýšľala. Myslím, že som to premyslela dobre. A naozaj neviem, prečo to urobili, lebo ak by tí ľudia viac rozmýšľali, konali by inak. Ak chceme preskúmať etickú a logickú dilemu, musíme sa dostať do kože tých, ktorí v tej situácii boli.“

Predpokladajme, že na vraždu bol dôvod. A ten dôvod môže byť rapídna nespokojnosť spojená so snahou prežiť. Ľudia v obliehanom meste potrebujú to, čo všetci ostatní. Aj jedlo. Každý deň. Ľahko si môžu všimnúť, že pekář zvýši cenu chleba. Z dôvodu, že chce aj on prežiť a očakáva, že obliehanie niekedy skončí a v tom novom či staronovom poriadku bude naďalej pekářom. Ak chce piecť chlieb, potrebuje múku. Lenže pekář, rovnako ako mlynár, je v obliehanom meste. Ak zdražíe pre veľký záujem múka, zdražíe aj chlieb. Navyše, mlynár potrebuje na mletie múky obilie. Ak zdražíe obilie, zdražíe aj múka. Kto je na vine? Človek, ktorý pečie chlieb? Alebo človek, ktorý melie múku? A čo tak človek, ktorý skladuje obilie? Alebo ľudia, ktorí majú za hradbami polia s obilím, ku ktorým sa nemôžu dostať?“

„Pokračuj.“

„Tento príklad jasne ukazuje, že je ľahké hodiť vinu na konkrétneho človeka, bez pochopenia celého systému vecí. Ak zabijú pekářa, tak bude múka stále drahá a nie kvôli chamtivosti, ale kvôli nedostatku. Obilie tak isto, no múku nebude mať kto piecť na takej úrovni, ako to dokázal pekář. Vinník je pritom jasný. Armáda za hradbami. A už len to, že nejaká armáda oblieha mesto, si obyvatelia mesta môžu popliesť vnútorného a vonkajšieho nepriateľa. Preto ja osobne neviem, prečo zabili pekářa. Je to nelogický, hlúpy krok. Ale zároveň viem, že vysvetliť postupnosť je niekedy náročné pre ľudí, ktorí nechcú počúvať a rozmýšľať, ale chcú konať, pretože veria v zázračné, veľmi rýchle a geniálne riešenie.“

„Výborne, Lyra. Geniálna odpoveď. Ale povedz mi. Prečo si napísala len neviem?“

„Pretože ak by som to celé zapisovala, tak by sa našiel niekto, kto by nechcel počuť dlhú pravdu, ale rýchlu lož. Tak ako v živote.“

„Nestačilo povedať, že všetko zdraželo, nakoniec aj chlieb, a tak je nelogické zabiť pekářa, ktorý za nič nemôže?“

„Stačilo. Ale potom by stačilo aj iné vysvetlenie. Kvôli útočiacej armáde je

všetko drahé. Ale možno prišla útočiaca armáda kvôli kuchárovi. Z nejakého dôvodu. A na to už odpovedať neviem.“

„Prečo si myslíš, že za všetko môže nejakým spôsobom pekár?“ pýta sa lektor.

„Myslím si len to, že je to možné. Zabili pekára, nie mlynára. Kto za to môže, to sa asi tak ľahko nedozvieme. Ale vieme, že je veľmi ľahké zamieňať príčiny a následky. Stávalo sa to v dávnych bájach a stáva sa to aj v súčasnosti. Nájsť príčinu je niekedy ťažké, lebo čím viac sa ide do hĺbky, tým je viac možností, viac premenných. Oveľa viac informácií je potrebných. Zato, ak povieme, že za všetko môže pekár, máme zjednodušenie. Nesprávne, ale dost zjednodušené na to, aby sa konalo.“

„Výborne, Lyra. Aj všetci, čo s ňou súhlasíte. Ale predsa je tu niečo, čo ešte nebolo spomenuté. To, čomu sme sa ešte nevenovali, je pohľad druhej strany. Ak je mesto obliehané a chceme dosiahnuť, aby sa obyvatelia vzdali, tak im musíme dodať problémy a beznádej. Hladným zobrať pekára, chorým lekára či smädným prístup k vode. To všetko urýchli. Lebo filozofia je aj o hlbkej snahe prežiť.“

Lektor si sadá a všetci spolu s ním. Následne sa pozerá na pohár vody a uvažuje nad ďalším zadaním. Dlho to netrvá, je na to pripravený.

„Predstavme si teraz inú situáciu. Veľmi jednoduchú. Nemusíme ani písať žiadne papiere a nemusíme ísť ani do veľkej minulosti. Prednedávnom spadol dom na vedľajšej ulici. Koho je to vina? Toho, kto ten dom nakreslil? Toho, kto to mechanicky podľa nákresu postavil? A čo tak toho, kto dodal materiál?“

„Možno toho, kto ten dom nesprávne využíval,“ odpovedá Lyra.

„To je tiež možné. A ako to zistíme?“

„Ak máme čas, tak vedecky. Zistíme, kto pochybil. Na základe pozorovaní a nestranného výskumu. Môžeme si pozrieť kvalitu tehliel, preštudovať plány a podobne. Ideálne s niekým, kto sa do toho vyzná viac ako my.“

„To je logický prístup. Plne súhlasím. Každopádne, ak je potrebné povedať odpoveď skôr, ako sa dozvieme pravdu, tak je v ľudskej náture nájst' zjednodušenú pravdu, ktorá môže byť klamstvom. Pri páde budovy bol potrestaný človek, ktorý ju postavil. Neskôr sa zistilo, že on svoju prácu ako jediný urobil dobre a nemohol vedieť, že tehly sú pri vyššom zaťažení nekvalitné a dom je nakreslený nesprávne, s nedostatočnou pevnosťou. Majiteľ domu urobil najväčšiu chybu tú, že neoznámil malé problémy a čakal, že sa všetko napraví samo od seba. Nakoniec v ňom zahynul. Čo z toho vyplýva?“

„Vyplýva z toho, že nikto nevie všetko. A ak chceme vedieť viac, ako vieme, tak sa musíme radiť s ľuďmi, ktorí vedia o konkrétnych veciach viac ako my. Navyše nikto, kto reálne ovláda množstvo profesií, neurobí niečo za rekordne krátky čas či za minimálny peniaz.“

„Správne. Chválim ťa. Ale stále neviem jednu vec. Prečo podľa teba tak veľa študentov napísalo neviem?“

„Možno preto, že je to ich prvá hodina. Len ja som tu opakovane. Aj keď bývalý lektor o tom hovoril inak, teda predtým, ako sa mu zrútil dom. Ten mal vždy jednoduché odpovede na zložité otázky alebo naopak zložité odpovede na tak jednoduché otázky, že sa to nikomu nechcelo počúvať.“

Študent, ktorý predtým hovoril o bagandžiach, to celé komentuje po svojom. Hovorí, že nechce dlhé filozofické úvahy o padajúcich domoch a mŕtvych pekároch a oveľa viac ho zaujíma, či si na vlastný dom zarobí. A či namiesto štúdia radšej nemá nastúpiť v pekárni, ako jeho otec, ktorý ho poslal na štúdiá.

Mária Nováková: Topánky (rok 750)

V chudobnej dedine menom Mehra, ktorá sa nachádza na severozápad od Severborgu, je krutá zima. Silný vietor prináša vlhkosť z oceánu a všetky miestne cesty sa rýchlo menia na bahno. Je to úplne obyčajné bahno, ale bosí obyvatelia si naň zvykli.

Cez dedinu akurát prichádza Tarin, obuvník z Tar-Hilaru, kde má jednu z najväčších obuvníckych dielní. Fascinuje ho, že všetci sú bosí. Topánky nemajú ani tí najbohatší a v domoch je úplne bežná špina z ulice. Po rozmočených cestách prechádzajú ženy s vodou zo studne a kráča sa im veľmi nepohodlne.

Tarin sa pýta tej najkrajšej ženy, akú uvidel, na tento zvyk. Ona je prekvapená, že to cudzinec nevie. Vraj je zakázané v celej Mahre nosiť topánky, pretože boh Nymron topánky, ponožky, kusy látky a všetko, čo sa dá dať na nohy, zakázal. Všíma si jej zranenú nohu a hovorí jej, že by mala dať prednosť topánkam pred poverčivosťou. V Tar-Hilare nosí topánky aj sám Nymron, keď prijme ľudskú podobu.

Žena mu hovorí, že by rada nosila topánky a rada by mala niekedy aj čisté nohy, ale tu to nie je. Pretože má doráňané nohy, tak ju nikto v dedine nechce. Tarin jej núka, že ju dovedie na koniec dediny alebo do Severborgu a tam jej môže pripraviť topánky na mieru, ktoré by boli pekné a praktické zároveň. Bojí sa a rodičia, sami so zničenými nohami, jej to zatrhujú. Tak ako ostatní, nútia aj cudzinca, aby sa okamžite vyzul. Ten sa vyzúvať odmietne a berie si ženu, ktorá sa mu páči, za hranice dediny.

Na prekvapenie obidvoch tam vidia človeka, ktorý má každej nohe šesť prstov. Pýtajú sa ho na túto zvláštnosť a on im odpovedá s humorom, aký je pre neho typický.

„Mehra je moja obľúbená dedina. Jednému ožranovi, ktorý prepil aj svoje

topánky, som zariadil šesť prstov na každej nohe. Tak si nemohol obuť topánky, keď na ne konečne zohnal peniaze. Vlastne si aj tie topánky nekúpil, ale ukradol. To bolo už dávno. Ani neviem akým spôsob sa rozkrítklo, že z nariadenia Nymrona, teda mňa, nemôže nikto nosiť topánky. Smejem sa a nikdy neprestanem. Urobil som jeden žartík a pre ľudí, ktorí to úplne pozmenili, je to zlaté pravidlo. Mehra je tak dedina s tradíciou škaredých, doráňaných nôh, ale obyvatelia sa budú aj biť za zachovanie tejto tradície, aby nespoznali môj hnev. A ako sa môžem na nich hnevať, keď je to celé také hlúpe a tragikomické? Ale urobil som si ešte jeden žartík. Ak si dobre všimnete miestne stonožky, budete sa poriadne smiať. Tie maličké topánočky sú neuveriteľne zlaté.“

„Čo by sme mali robiť, aby bol náš život šťastný?“

„Hlavne si zapamätajte, že životom kráčate obidvaja a je lepšie byť všímaví než priveľmi zameraní na tradície. Nikdy neviete, ako vznikli a ako veľmi sa odlišujú od pôvodného zámeru.“

Martin Bínovský: Matka bohov (rok 814)

Chlapec ležal na lôžku z balíkov slamy a hľadel do blčiaceho ohňa.

„Prečo ešte nespíš, Tanir?“ opýtal sa ho otec, keď sa vrátil domov s rukami plnými dreva.

„Čakám na teba, aby si mi mohol porozprávať príbeh na dobrú noc.“

„Tak príbeh...“ Otec odložil drevo k jednoduchému komínovému ohnisku a usmial sa na syna. „A o čom by mal byť?“

„Mohol by si mi ešte raz povedať ten o matke bohov? Prosím!“

„Opäť?“

Tanir nadšene prikývol a pritiahol si vlnenú prikrývku ku krku.

„Tak dobre. Ale potom už pôjdeš spať.“

„Pôjdem,“ sľúbil Tanir.

Otec sa posadil vedľa chlapca, odkašlal si a pustil sa do rozprávania:

„Kedysi, keď ešte Ydria nemala žiaden názov, našu pôdu obývali draci. Ich šupinaté telá boli obrovské ako koráby, na ktorých nás sem priviezli bohovia a ich oheň rozohrial krajinu natoľko, že v nej môžeme žiť dodnes. Draci tu panovali dlhé tisícročia. Spolunaživali v pokoji, zakladali si hniezda a množili sa.

Najstarší z drakov, samica menom Ydra, ale nikdy potomka mať nemohla, aj keď sa oň dlhé stáročia snažila. Táto skutočnosť spôsobila, že oheň v nej, ktorý býval kedysi najsilnejší spomedzi všetkých drakov, postupne vychladol.

Ydra sa jedného dňa rozhodla, že napriek varovaniam svojich bratov a sestier vyskúša poslednú možnosť na to, aby aj ona mala aspoň raz v živote vajce, hoci ju varovali, že ju za to môže postihnúť kliatba. A tak vyslovila prastaré dračie zaklínadlo, pochádzajúce z obdobia vzniku prvého dračieho

jedinca.

Netrvalo dlho a v Ydre sa skutočne zrodil život. Vajce, ktoré v nej dozrelo, však bolo omnoho menšie, než bežné dračie vajcia. Keď sa dráčik konečne vyliahol, jeho rozmery ani zďaleka nezodpovedali veľkosti bežných mlád'at a jeho zdravie tiež nebolo najlepšie. Práve naopak. Kým ostatné mlád'atá v jeho veku rástli a silneli, on zostal malý a slabý a jeho šupiny neustále tmavli, na rozdiel od jeho čoraz svetlejších rovesníkov.

Ydra vedela, že s jej synom je čosi v neporiadku. Na jeho liečbu vyskúšala všetky známe zaklínadlá, no žiadne nepomohlo. Čas plynul a zdravie malého dráčika sa ešte zhoršilo. Nakoniec sa Ydra rozhodla, že mu venuje všetok svoj vnútorný oheň, ktorý v nej zostal, aj keď vedela, že ju tento čin pravdepodobne zabije.

S posledným dychom zo seba vydala najsilnejší plameň, akého bola schopná, ibaže netušila, že bude taký silný.

Oheň zachvátil celú krajinu, každého jedného draka a čoskoro z nich zostal len popol.“

„To nie!“ zvolal rozhorčene Tanir. „Veď som ti vravel, že máš ten koniec zmeniť!“

Otec sa zasmial. „Legendy sa meniť nemôžu, Tanir, potom by stratili svoje čaro.“

Chlpcova tvár zosmutnela. „No dobre teda... Tak pokračuj.“

„Takže... z drakov zostal len popol. Krajina bola zničená, ponurá ako noc. Akýmsi zázrakom však z popola povstali dve bytosti. Nikto dodnes nevie, či povstali z pozostatkov Ydry, jej syna, či iného draka, no v konečnom dôsledku je to jedno. Tieto bytosti, jedna dobrá, aká bola vo svojej podstate aj Ydra, a druhá zlá, poznačená kliatbou dračieho zaklínadla, boli mocnejšie, než ktorýkoľvek z uhynutých drakov. Vieš, ako sa tieto bytosti volali?“

„Eltar a Nymron!“ vykrikoval Tanir a zatlieska otcovmu príbehu.

„Správne,“ odvetil otec a pohladil syna po hlave. „Tak a teraz už spi, zajtra nás čaká veľa práce.“

Stanislav Hoferek: Severborg (rok 815)

V Severborgu sa správca mesta, ktorý sa práve vrátil z dôležitého stretnutia všetkých miest Ydrie, zamýšľa nad vyhrotenou situáciou. Na stretnutí každý diskutoval o nejasných správach a svedectvách naznačujúcich hrozbu z juhozápadu. Chytili viacero osôb s podozrivými úlohami, ktorých jediným spojením boli mince z juhu a západu. Kto za tým skutočne stojí, nikto netuší, no vyvoláva to nedôveru medzi mestami.

Niektoré mestá okamžite sľúbili vojenskú podporu a zdieľali svoje obavy. Ydriport, so svojou silnou flotilou, prisľúbil polovicu svojich lodí, aby sa predišlo hrozbe z mora. Ostatné mestá sa zaviazali poskytnúť pešiakov a lukostrelcov.

Správca Severborgu však váha – jeho mesto nemá dostatok vojakov a každá pohybová operácia by bola príliš pomalá. Vie, že armáda Severborgu je malá, často obmedzená na miestne obranné jednotky. S ich reálnou silou nemá istotu, že môžu čeliť veľkej hrozbe alebo dlhodobjšiemu konfliktu.

Pri návrate do Severborgu v ňom prevláda pocit úzkosti a zodpovednosti. Ako správca mal vždy tendenciu hľadať rovnováhu medzi potrebou bezpečia a možnosťou vyčerpania svojho mesta. Tentoraz však cíti, že odpovede sú neisté a neúplné.

Správca Severborgu sotva stihne spracovať udalosti, keď sa do mesta začínajú s'ahovať prví vystrašení ľudia z okolitých dedín. Hlásia prítomnosť záhadných rohatých démonov, ktorí ich vyhánajú z domovov. Démonov s

kopijami.

Potom prišla mrazivá správa: v severovýchodnej časti Ydrie sa vylodila obrovská, desaťtisícová armáda neznámych bojovníkov. Majú ľahké štíty, dlhé kopije a helmy s malými rohmi. Čoskoro sa dostávajú až do Severborgu a vypukne boj.

Severborg sa stáva bojiskom. Kto môže, bojuje; prvé posily prichádzajú z Tar-Mulieny, aby bránili kľúčové budovy. Na oboch stranách sú masívne straty. Útočníci bez lukostrelcov majú problémy čeliť lukostrelcom a prakárom brániacim mesto.

Útočiaca armáda, pozostávajúca prevažne z pešiakov v svetlohnedých odevoch, má vo svojich radoch niekoľko mužov v nápadnej modrej, nesúcich trúby a zástavy namiesto zbraní. Na nich sa sústreďuje pozornosť lukostrelcov, ktorí ich ľahko zrážajú zo vzdialenosti. Vďaka tomu nastáva v útočiacej armáde chaos, čo pridáva obrancom cenný čas.

Do mesta sa vracia jazda zo Severborgu a pridávajú sa k nim aj jazdci z okolitých dedín. Tí sa sústreďia na narušenie formácií útočníkov, pričom občas zaútočia na osamelých pešiakov, ktorí sa odtrhli od hlavných jednotiek. Ich taktika prináša svoje ovocie – „Nesmrtelní“, ako ich začali volať obyvatelia Ydrie, sa zdanlivo bez priamych veliteľských inštrukcií stávajú neorganizovaní a zraniteľnejší.

Vojaci z nepriateľskej armády však stále zabíjajú akúkoľvek domobranu, ktorá sa im postaví do cesty. Bez veliteľov, ktorí padli pod šípami a kopijami, sa

zdá, že útočiaci „Nesmrtelní“ pôsobia skôr ako bezcieľne stroje, ktorým chýba vedenie. Táto dezorganizácia v radoch útočníkov dáva Severborgu šancu pevne držať obranu niektorých častí mesta.

Nepriateľská armáda postupne získava prevahu a prebojováva sa čoraz hlbšie do mesta. Napriek obrovskej strate životov na oboch stranách získavajú útočníci dôležité momentum. Morálka obrancov padá, najmä po tom, ako mnohí padli alebo zutekali.

Niektoré časti Severborgu sú už úplne pod kontrolou nepriateľa, zatiaľ čo inde sa bojuje. Mestu chýbajú pevné hradby a mohutné brány, ktoré by dokázali odolať priamemu náporu. Strelcom dochádzajú šípy, takže mnohí obrancovia začínajú používať kopije padlých nepriateľov, ale nevedia s nimi dobre zaobchádzať.

Velenie Severborgu sa zrútilo, padli aj mnohé významné rodiny, a tak sa znížila aj vôľa bojovať. Nepriateľské jednotky sú napriek svojmu vyčerpaniu lepšie pripravené na tvrdý boj a dokážu znášať bolesť i únavu dlhšie ako mestská domobrana.

Ako sa Severborg postupne dostáva pod kontrolu útočníkov, panika sa šíri nielen v meste, ale aj v jeho okolí. Obyvatelia, ktorí prežili, sa rýchlo balia a opúšťajú svoje domovy, miera buď do neďalekých dedín bližšie k stredu Ydrie, alebo do blízkeho Tar-Mulienu. Mnohí z nich si ani neuvedomujú, že mesto je na pokraji úplného pádu, len túžia dostať sa do bezpečia pred chladným, nemilosrdným nepriateľom.

Správcovia a vojenský predstavitelia Tar-Mulieniu i ďalších okolitých miest dostávajú urgentné správy od rýchlych poslov, ktorí prichádzajú v zúfalej rýchlosti na koni či pešo. Každý posol nesie jasné, priam prosbami nabité posolstvo: „Zachráňte Severborg.“ Tar-Mulien, ktorý už kedysi bojoval bok po boku so Severborgom, rýchlo zvoláva svojich veliteľov, aby začali pripravovať svoje vojsko na príchod nepriateľa.

Medzitým sa posolstvá šíria aj do vzdialenejších miest, ako je Ydriport a Kanva, kde každý chápe, že zhromaždenie armád bude trvať čas – najmä kým sa zhromaždia posily z tých najodľahlejších častí. Avšak, každý chápe, že strata Severborgu ohrozuje bezpečnosť celej Ydrie a že sú potrebné odvážne rozhodnutia na zastavenie útočníkov, ktorých už teraz volajú „Nesmrtelní.“

Napätie visí vo vzduchu, keď mestá po celej Ydrii odpovedajú na výzvu k boju.

Severborg je opäť v obklúčení, no tentokrát s podporou jazdeckých jednotiek z celej Ydrie a námornej flotily z Ydriportu, ktorá potápa každé plavidlo „Nesmrtelných“ na pobreží. Mesto je obklopené zo všetkých strán, pričom vpred idú pešiaci a vzadu sú pripravení lukostrelci. Ich presné šípy prelamujú ochranu nepriateľov a postupne znižujú ich počet.

Veliteľ Tarel z Tar-Mulieniu prichádza s taktikou, ktorá sa ukáže ako geniálna – nariaďuje lukostrelcom, aby namiesto najbližších nepriateľov cielili na strednú líniu armády „Nesmrtelných“. Tento postup vyvoláva zmätok a útočníci panikária. V tomto chaose Tarel zo svojej pozície na vysokej budove dáva povel k zhodeniu striech a škridiel na nič netušiacich nepriateľov, ktorí takto zostávajú bez krytia.

V kritickej chvíli dorazí posila z Tar-Isenu s rýchlymi vrhačmi sekeriek. Táto elitná jednotka pôsobí útočníkom zmätok, keď na nich zblízka útočia a vzápätí sa presúvajú, čím vytvárajú tlak zo všetkých strán. Nepriatelia nedokážu efektívne reagovať, a keď sú ich línie prederavené, v chaose začnú páchať hromadnú samovraždu – jeden po druhom padajú na zem, prepichnutí vlastnými kopijami.

Severborg je v boji materiálne poškodený len minimálne, no ľudské straty sú veľké a v meste vládne zmiešaný pocit víťazstva a úzkosti z budúcnosti. Miestni vodcovia, ktorí sa zachránili len útekem, okamžite zvolávajú stretnutie všetkých miest, aby prerokovali ďalší postup a získali odpovede na to, kto bol tento tajomný nepriateľ, ktorý ohrozil samotné jadro Ydrie.

Námorníci z Ydriportu si zatiaľ dávajú záležať, aby nikto nedoniesol žiadnu správu o bitke mimo Ydriu, hlavne nie severovýchodným smerom.

Stanislav Hoferek: Eltar ťa miluje! (rok 816)

Marys miluje svoju prácu. Je z jednoduchého dôvodu. Je podlahár, vie upravovať cesty, interiér budov či čokoľvek, po čom sa kráča. Ale či už to tak chce osud, Eltar alebo hocikto, každý deň robí niečo iné. Ideálny majster.

„Vieš, čo ma fascinuje?“ pýta sa Marys svojho kolegu, s ktorým pracuje na jednej zo striech v Severborgu.

„Čo?“

„Som podlahár, ale som na streche. A vlastne podlaha a strecha sú presne to opačné. Ak je ale strecha nafigu, tak sa ľahko zničí podlaha. Takže čím lepšie sa opraví strecha, tým lepšie bude na tom podlaha. A pritom nikde nehraňa, nedotýkajú sa.“

„Ty si ale hlava.“

„A teraz opravujeme strechu, ktorú obrancovia poškodili viac ako útočníci. To je náhodička.“

„Zaujímavé.“

„Tarel hádzal škridle, ktoré my teraz znovu nosíme na strechu. Z obrany proti dažďu urobil útočnú zbraň proti tým nesmrteľným.“

„Aj to je zaujímavé.“

„Navyše pár tých nesmrteľných zabil. Len si predstav, že máš s niekým spor a nedá sa rozumie vyriešiť. Tak niekto po tebe hodí kus keramiky zo strechy a hotovo, je po probléme.“

„Ty si dobrý filozof.“

„A čím viac škridiel sa dobre hodí, tým menší problém pre obrancov mesta,

ale väčší problém pre nás, podlahárov, ktorí pracujeme na oprave strechy.“

„So všetkým súhlasím, ale nehovoriš už trochu veľa?“

„Niekedy všetko so všetkým súvisí. Ale to, čo sa stalo minulý týždeň, je najväčší úlet. Hrdinu bojov, Tarela, zabili ľudia, ktorých zachránil. Strašne sprostá smrť. Len tak obyčajne, s dýkou. Lebo vraj Tarel hovorí, že ľudia bránili mesto a urobili viac ako bohovia. Tak tí šialenci, čo všade vypisujú a vykrikujú, že Eltar ťa miluje, znenávideli svojho priateľa. V mene dobra spáchali zlo.“

„Ja im nerozumiem. Nikdy som nerozumel. Nech si každý verí, v čo chce. Ja som rád, keď sa niečo urobí a či to urobí človek alebo boh, to je mi jedno.“

„Veď práve. A teraz si predstav, že aby bol boh bohom, musí byť dokonalo mocný a dokonalo dobrý. Takže ak nás napríklad príde niekto kompletne vyvraždiť a on sa len prizerá, tak o čom to hovorí? Alebo nie je dokonalo dobrý, pretože nezasiahol tak, aby sa to dalo považovať za dobré. Alebo aj zasiahnuť chcel, ale nemohol, lebo nie je dokonalo mocný. Fakt, že o tom môžem hovoriť takto na streche a neobjavuje sa, môže znamenať niekoľko vecí. Alebo o tom nevie, alebo ho to nezaujíma, alebo nemá moc s tým niečo urobiť. Alebo s tým niečo urobil a čakáme, kým sa to prejaví. A spoliehať sa na bohov je stále o nejakom čakaní.“

„Teda, teba asi nemali v chráme veľmi radi.“

„Ale mali. Povedal som im, čo chceli počuť. A navyše pri všetkom tom modlení som si uvedomil, že ak sa všetci modlia naraz a tými istými slovami, tak to môže boh pokojne odignorovať. Načo mu je toľko modlitieb? Alebo prosieb? Čo by si robil so susedom, ktorý by ťa neustále, každý deň, o niečo prosil? Bol by to tvoj najobľúbenejší sused? Chceš ísť spať, chceš sa najesť, navariť si, ale nie, niekto ťa stále o niečo prosí. Navyše monotónne.“

„A čo tí vrahovia? Čo o nich vieš?“

„Počul som, že hovorili tie isté hlúposti dookola. Odsúdili ich za vraždu,

navyše za vraždu hrdinu, a tí začali hovoriť, že len boh ich môže súdiť. Tak nech ich súdi a hneď, alebo nech to nechá na ľuďoch. A keďže to nesúdili bohovia, ale ľudia, tak dostali ľudský trest. Možno spravodlivý a možno nie. Podľa bohov nikto nevie, či to bolo spravodlivé. Podľa ľudských zákonov smrť za smrť. Na to sa ozvali, že všetci tí učení ľudia sú hlúpi, nadradení a mali by byť viac pokorní. Ktosi v hľadisku povedal, že ak by boli všetci len pokorní, tak by sme už dávno všetci vymreli ako nesamostatné tvory, ktoré sú nielen zbytočné, ale ešte aj bohovia by si z nich robili srandu. Vraj dostal za to potlesk.“

„A ty veríš v Eltara a Nymrona?“

„Oficiálne áno. Ako všetci. A neoficiálne si pozriem, že nikto z nich mi nikdy nepomohol s prácou, s osobným životom ani s tým, že sme skoro všetci zomreli násilnou smrťou. A ak bude niekto hovoriť o tom, či bude alebo nebude Ydria alebo akákoľvek ľudská ríša viac alebo menej jednotná, tak dám prednosť úvahám od generálov a ekonómov pred tým, čo povie nejaký kňaz.“

„Ale kňaz môže mať k pravde bližšie.“

„Preto môžeme pozrieť v záznamoch, kedy sa kňazi mýlili a kedy to vyšlo. A hlavne, kedy sa zhodli kňazi i odborníci a kedy to bolo presne naopak, len s pár mŕtvolami navyše.“

Stanislav Hoferek: Hry slávy a závisti (rok 835)

V meste Tar-Mulien sa po prvýkrát konajú Hry spojenectva. Zaujímavé a pomerne nové podujatie, ktoré má priblížiť rôzne mestá Ydrie a posilniť vzájomnú spoluprácu. Avšak atmosféra namiesto harmónie srší napätím. Veľké mestá posielajú najlepších športovcov, zatiaľ čo menšie komunity ako Mehra ledva dokázali vybrať niekoľko málo zástupcov.

Disciplíny na hrách sú rôznorodé: vrhanie dýk na terč, slalomový beh cez prekážky, ťahanie obrovského balvanu, hra mikádo, ktorá vyžaduje trpezlivosť a precízne navliekanie ihli. Už od začiatku je jasné, že väčšie mestá majú výhodu. Ich súťažiaci sú vyšportovaní, vybavenie profesionálne a taktiky nacvičené. A to znie veľmi zvláštne, pretože výbava na ťahanie balvanu pozostáva predovšetkým z balvanu. Každopádne, výhodu majú tie mestá, kde je celkovo viac obyvateľov a je vyššia šanca nájsť niekoho skutočne rýchleho, presného a celkovo vyváženého na tak protichodné disciplíny. Len sila alebo len šikovnosť na prácu s ihlami nestačí.

Otvorenie hier je majestátne a nudné zároveň. Vidno, že sú ľudia, pre ktorých je to mimoriadne zaujímavé a dôležité. Pre ostatných je to však niečo iné. Príležitosť, ako predať tej prvej skupine niečo pod zub. Prípadne niečo, čo sa dá považovať za talizman či nejaký druh spomienky na deň, na ktorý mnohí jednoducho zabudnú. Pretekárov je viac ako 500. Z najrôznejších drobných dedín, ale i z tých najľudnatejších miest. Každé mesto posielalo aspoň jedného zástupcu.

Edan z Mehry je jeden z mnohých súťažiacich. Jeden z tých prehnane vyhladovaných, ako by povedal niekto z iného mesta. Tenký ako prútik, ale neskutočne ukecaný počas celého dňa. Jediná aktivita, pri ktorej mlčí a naplno sa sústreďí, sú práve súťaže. Je v každej jednej možnej či nemožnej súťaži. Nevyhráva, ale zúčastňuje sa. Buduje si kontakty, ako sám hovorí. A všetci teda vedia, kto je. I to, koľký v poradí zase skončil. Štartuje pod

nezaujímavým číslom 357.

Vrhanie dýky mu nejde. Teda, nie že by nešlo, vie ju hodiť priamo a skutočne sa blíži k stredu terča, ale ľahko vypadáva. Nevie dať do hodu dostatočnú silu.

V slalome uteká, ako dokáže. Predbieha silnejších či ťarbavejších súperov a ľahko zvláda všetky otáčky, ktorých je skutočne veľa. Neustále doľava, doprava, hore a dole. Sám si kladie otázku, kto práve toto vymyslel. Je to jeho najlepšia disciplína a darí sa mu splniť výborný čas.

Samozrejme prichádza ľadová sprcha. Niešť, ťahať alebo inak presunúť ohromný balvan na požadovanú vzdialenosť je fakt ťažké. Ťahá, koľko vládze, ale ľahko dostáva minimum bodov za túto disciplínu. Miestami to vyzerá, ako keby ten balvan ťahal jeho.

Na druhú stranu, mikádo je veľmi vtipná disciplína. Výborná pre tých, ktorí milujú sústredenie. Po ťahaní balvanu je to však na ruky veľmi náročné. Nikto nemá plný počet bodov, ako vždy. Mozole a krvavé ruky nejdú dohromady s jemnými drievkami. A navliekanie ihiel je na tom rovnako.

Edan z Mehry nevyhráva. Nemá najviac bodov. Každopádne aj tak končí medzi prvými, čo je samozrejme prekvapivé. Až za ním sú úplne všetci z Ydriportu, Ydriany, Parie či Tar-Hilaru. Ale netreba sa ani čudovať. Pre niektoré mestá nie je problém zapísať aj dvadsať atléto. Stačí dúfať, že sa niekomu zadarí. A načo aj trénovať, keď sú hry skôr akýmsi odkazom maličkým mestám a dedinám, že kdesi existujú? V Ydriporte sa o hry nikto nezaujíma skoro nikto a v tom je jedno z čiar týchto hier. V Mehre a v Ydriporte je rovnaký skutočný počet fanúšikov takýchto súťaží. Na druhej strane, mať nejaké ocenenia môže byť príjemné pre väčšie mestá. Nové tituly či medaily do vitrín a záznamov. Niečo, s čím sa dá pochváliť, minimálne pri hruškovom grogu po dlhých diplomatických jednaniach.

Jeden atlét za druhým skúša svoje schopnosti. Rozličné čísla, rozličné počty bodov. Taktiež sa veľmi odlišuje aj snaha. Niektorí sú tu, lebo majú voľno a

berú to ako jednoduchú zábavku. Iní sú v dresoch, po najrôznejších cvikoch pred výkonom a dokonca i po ňom. Silným ide presúvanie balvanu, zatiaľ čo všetkým drobnejším a rýchlejšími ide skôr práca s ihlou.

Vítazom je nejaký málo známy chlap z Kanvy, ktorý má skutočne zaujímavú prácu. Navlieka ihly, učí deti trpezlivosti cez mikádo, na poli často pomáha s ťažkým pluhom a dáva pri tom pozor na balvany. Popri tom robí strážnika. A nie hocijakého. Nosí so sebou niekoľko vrhacích dýk a každý zlodej vie, že pred ním v lese neutečú, nech je ten les akokoľvek zamotaný. Keď sa ho niekto pýta, kto podľa neho vymyslel súťažné disciplíny pre tieto hry, tak sa len jemne usmieva.

Skutočný význam hier je však v Ydrii veľmi otázný. Disciplíny, ktoré takmer nikomu nesadnú, viac rozdeľujú ako spájajú. Jednotlivé mestá, ktoré si konkurujú pri výrobe a obchode, sa stretávajú ešte aj na súťaži a znovu chcú vyhrať, pokojne na úkor niekoho iného.

Hry v Tar-Muliene majú ešte jednu špecifickú zaujímavosť. Prišli na ňu aj mladí muži, ktorí boli na začiatku cestu chlapcami, na konci už mužmi a mohli zápasit' v mene svojho mesta, kde ešte veľmi nedávno neboli z pohľadu počtu pečiatok tými najplnohodnotnejšími. Napriek tomu sú to skutočné hry Ydrie, možno i preto, že nikto z okolitého sveta neprišiel, alebo sa minimálne nezapísal.

Eltar s Nymronom sa taktiež zúčastňujú. Nesúťažia, len sú pri ohlasovaní výsledkov a v prestrojení.

„Tak braček, čo si myslíš? Páčia sa ti takéto hry?“ pýta sa Eltar.

„Ak mám byť úplne úprimný, mne to nič nedáva. Niektorí sa snažia, niektorí nie. Niektorým to ide, niektorým nie. Nieкто je silný, nieкто nie. Nieкто je rýchly, nieкто nie. Mne to oveľa viac pripomína sito alebo filter, než nejaké hry plné slávy. Ukazuje to, že niečo, čo môže zvládnuť hocikto, nieкто nezvláda. Zvýrazňuje sa, kto je v čom neschopný, v čom sa nedarí alebo kde robí chybu.“

„A to sa ti nepáči?“

„Práve naopak. Navyše je tam tá zvláštna dualita. Niekoho baví pridávať veľa bodov, niekto zase radšej dopisuje nuly. Ľudia sú rôzni, majú najrôznejšie plány a túžby. A keby každý každému videl do hlavy, tak by sa to skončilo rýchlo. Všetci by sa pozabíjali dýkami, mikádovými paličkami, ihlami, balvanmi či čímkoľvek, čo nájdú. Aj vražda slalomom by bola zaujímavá, stačí ak ich niekto poriadne popreháňa a to až tak, že nebudú vedieť kde je sever, kde je cieľ, zmysel života či pravidlá každej tej disciplíny.“

„Ty by si si trúfol súťažiť, keby si bol v bežnej, ľudskej podobe?“

„Samozrejme. Ale moment, prečo v ľudskej? Čo takto pretiahnuť balvan uchom či okom ihly a všímať si všetkých, ktorí tu hľadajú športové zázraky, ale objavia sa zázraky iné, úplne nešportové?“

Jana Ostrihoňová: Strom šťastia a hojnosti (rok 845)

V okrajovej časti mestečka Paria sa dnes nachádza menší park. Uprostred parku stojí veľký strom – stará hruška, ktorá každý rok obťažká svoje konáre chutnými a šťavnatými plodmi. Na jej kmeni je pribitá napoly zhnitá, drevená tabuľka s nápisom:

Strom šťastia a hojnosti.

Nikto dodnes nevie, kto je autorom tabuľky. Azda to bol pôvodný majiteľ, ktorý strom zasadil alebo niekto, kto ju sem pripevnil po jeho smrti.

Domáci Ydričania veria, že strom má zázračné účinky. Najmä jeho plody, ktoré vraj po ich zjedení dokážu priniesť človeku šťastie i hojnosť. Za týmito tvrdeniami stojí zaujímavá legenda, ktorú vám práve teraz vyrozprávam.

Kedysi dávno žili v Parii dvaja bratia – dvojčatá Rámus a Lámus. Rodičia im umreli, keď boli ešte malí a preto sa ich výchovy ujala stará mama. Krehké zdravie jej však nedovoľovalo postarať sa o vnukov tak, ako by si želala. Napokon po ťažkej chorobe odišla na večnosť aj ona a chlapci zostali sami. Iných príbuzných nemali a preto sa museli pretĺkať životom ako vedeli.

Našli si prácu v miestnom hruškovom sade, kde museli od rána do večera tvrdo drieť, aby zarobili pár drobných. Ale nesťažovali si. Boli radi, že majú peniaze aspoň na aké-také živobytie.

Roky plynuli a z mládencov vyrástli pohľadní mladí muži. Nejedna dievčina by bola pristala, keby mala niektorého z nich po svojom boku. Lenže bratia si koketovanie vyparádených dievčat vôbec nevšimli. Na nejaké

ľúbostné avantúry nemali čas ani pomyslenie.

Všetko sa zmenilo, keď sa do Parie vrátila jediná dcéra majiteľa viníc. Julianka úspešne ukončila štúdiá v Kanve a stala sa z nej vzdelaná mladá dáma. Často sa prechádzala chodníkmi po hruškovom sade svojho otca, aby sa nadýchala čerstvého vzduchu a vychutnala si hrejivé slnečné lúče.

Jej oslnivá krása, mladosť i sviežosť bratov ihneď uchvátila. Takú nádhernú ženu ešte nikdy predtým nevideli. Niet sa čo čudovať, že sa v ich srdciach rozohoreli mocné plamene lásky.

Obidvaja ju neustále zahŕňali lichôtkami, kvetinami, ba i sladkosťami, len aby sa jej zapáčili. Spočiatku si dievčina ich sladké reči nevšímala. Motalo sa okolo nej toľko nápadníkov, že ju to niekedy unavovalo.

Lenže ani ona nemala srdce z kameňa. Postupom času si obidvoch bratov obľúbila a začala čoraz viac času tráviť v ich spoločnosti. Nikto nerozprávval tak pútavo ako Rámus a nikto ju nedokázal rozosmiať tak ako Lámus. Až si Julianka napokon uvedomila, že sa jej v hrudi začína k jednému z bratov prebúdzat' dlho potlačovaný cit.

V jeden večer sedeli bratia vo svojom dome pri stole a popíjali silnú hruškovicu.

„Takto to ďalej nejde!“ začal Rámus rozhorčene. „Nemôžeme sa o Julianku uchádzať obaja. Nebaví ma súperiť o jej priazeň s vlastným bratom. Nech si sama vyberie, kto je jej srdcu milší.“

„Máš pravdu,“ prikývol Lámus. „Zájdime zajtra za pánom sadu a požiadajme ho o ruku jeho dcéry.“

„Súhlasím!“ zvolal Rámus. „Nech je konečné rozhodnutie v rukách našich

Bohov!“

Ako si zaumienili, tak aj urobili. Na druhý deň, zavčas rána sa vybrali za Juliankiným otcom, aby mu predniesli svoju požiadavku. Starý pán ich pozorne vypočul, no z ich návrhu nebol vôbec nadšený. O ženíchovi svojej jedinej dcéry mal úplne iné predstavy. Bratia síce boli pohľadní, slušne vychovaní i pracovití. Lenže problémom bol ich pôvod. Pochádzali totiž z chudobnej rodiny.

Nechcel však mládencov uraziť svojím prirýchlym odmietnutím, preto sa rozhodol, že im zadá jednu úlohu. Zaviedol ich do svojej záhrady, uprostred ktorej stála veľká hruška.

„Toto nie je len tak hocijaký strom,“ povedal im. „Je to Strom šťastia a hojnosti. Ak z jeho plodov ochutná človek, ktorý má dobré srdce a čistú, otvorenú myseľ, bude sa mu dariť na každom kroku. Do jeho života vstúpi radosť, spokojnosť, dostatok i pokoj. Lenže pokiaľ je človek zlý a má nekalé úmysly, všetko zlo sa mu vráti. Postihne ho nezdar, smola, nepriazeň osudu i nešťastie. Dnes v noci nastane spln mesiaca, kedy sa moc stromu prejaví najvýraznejšie. Neváhajte teda využiť silu jeho plodov.“

Vyzval ich, aby si každý odtrhol dve hrušky a potom pokračoval.

„Ruku svojej dcéry dám tomu, kto splní moju podmienku. Máte jeden rok na to, aby ste nahonobili dvakrát toľko majetku ako mám ja. Komu sa to podarí prvému, ten sa stane mojím zaťom. Z mojich služieb však musíte odísť. Nájdite si prácu inde. Zveľaďte a rozmnožte svoje bohatstvo. O rok sa tu stretne a vy my predložíte svoje úspechy. Dovtedy veľa šťastia!“

S týmito slovami ich vyprevadil pred bránu a v duchu sa radoval, ako ľahko sa zbavil dvoch chudákov. Bol totiž presvedčený, že úlohu nesplnia. Julianka za nimi smutne pozerala z obloka svojej izby. Srdce sa jej zvieralo úzkosťou pri pomyslení, že ich nikdy viac neuvidí. Predovšetkým Lámusa, ku ktorému prechovávala hlboké city.

Bratia sa vrátili domov plní zmiešaných pocitov. Na jednej strane boli odhodlaní urobiť aj nemožné, aby získali ženu svojich snov. No na druhej strane im dušu naplňali pochybnosti, či sa im to podarí. Presne o polnoci, keď bol guľatý mesiac na oblohe najvyššie, zjedli čarovné hrušky a ľahli si spať. Na druhý deň sa každý pobral svojou cestou.

Rámusovi sa podarilo zohnať si dobre platené miesto v lodenici. Lenže ťažká drina ho čoskoro omrzela a peniaze tiež nepribúdali tak rýchlo, ako by si prial. Uvedomil si, že poctivou prácou obrovské majetky nikdy nezíska. Začal sa schádzať s miestnymi kumpánmi, ktorí ho navádzali na krivé chodníčky. Čoraz viac sa prejavovala jeho tienistá stránka povahy. Stával sa z neho zhýralec a násilník. A keď sa potúžil dobrou pálenkou, neváhal i kradnúť. Darmo mu brat dohovárал, aby s tým prestal. Rámus ho vôbec nepočúval. Rútil sa do istej záhuby. Nakoniec ho jedného dňa našli v prístave utopeného.

Lámus nad jeho smrťou horko zaplakal. Zostal na svete úplne sám. No hoci bol stratou svojho jediného príbuzného zdrvený, neodradilo ho to v snahe získať Juliankinu ruku. Pracoval od svitu do mrku, vďačne a s pokorou prijímal akúkoľvek prácu, ktorú mu ponúkli a peniažky sa k nemu kotúľali z každej strany. Napokon sa mu podarilo zamestnať sa v istom hostinci. Majiteľom bol starý šedivý pán, ktorý nemal deti ani rodinu. Lámusa si veľmi obľúbil a mal ho rád ako vlastného syna. Dokonca ho zahrnul aj do svojho závetu ako jediného právoplatného dediča.

O mesiac zasiahla celú Ydriu epidémia chrípky. Neobišla ani Pariu. Veľa ľudí, predovšetkým starších, tejto chorobe podľahlo. Medzi obeťami bol aj hostinský. Lámus tak po jeho smrti získal nielen hostinec, ale aj honosný dom a niekoľko árov úrodných polí. Postupne všetko popredával a stal sa jedným z najbohatších mužov v meste. Svojím bohatstvom mnohonásobne prevýšil aj majiteľa hruškového sadu, u ktorého kedysi pracoval.

Chýr o ňom sa doniesol do uší aj samotnej Julianke. Nemohla sa dočkať, kedy ho opäť uvidí. Vedela, že jej otec už proti nemu nebude mať žiadne námietky. Napokon ročná lehota uplynula a Lámus si prišiel pre svoju vyvolenú. Pán sadu nad vyobliekaným a zámožným mladíkom uznanlivo pokyvoval hlavou. A keď Lámus doviezol dvadsať vozov vrchovato naplnených strieborniakmi, jeho svadbe s Juliankou už nič nebránilo.

Čarovné hrušky tak splnili svoj účel. U jedného brata vyplavili na povrch zlo ukryté v jeho vnútri. A druhému vďaka pokore, добрote a láskavosti priniesli do života vytúženú lásku.

Stanislav Hoferek: Božská tragédia (rok 870)

Hostinec je skoro prázdny. Je ráno, všetko sa vetrá a čistia sa stoly. Kuchár s hostinským zvažujú, čo sa dnes navarí. Prezerajú zásoby a všímajú si, čo je potrebné pripraviť a zjesť čo najskôr, aby sa to nevyhodilo. Sušených potravín je dosť a dobre sa skladujú, ale s čerstvými je to horšie. Hlavne, keď nie sú úplne čerstvé.

Dvaja muži si objednávajú jednoduchú bazovú limonádu a popíjajú ju z jedného pohára. Stále si dolievajú a voda zatiaľ nemizne. Karafa je stále plná. Hostinskému je to zvláštne, ale musí sa venovať ďalšiemu návštevníkovi. Ten si vyberá luxusné jedlo v hodnote štyroch strieborných mincí s vyobrazením hrušky. Málo častý obed, zvlášť takto skoro ráno.

Muž hltavo pojedá všetko, čo je na tanieri. Upraženú rybu, bohatú prílohu, slaninu nakrájanú na pásiky i červené, neriedené víno. Následne sa púšťa do hustej polievky a po chvíli sa len chytá za brucho a nahlas odgrgáva. Pri platení vytáhuje z mešca tri mince a podáva ich hostinskému.

„To je málo. Ešte jednu mincu pridaj.“

„Nemám,“ odpovedá hosť a ide preč, bez poďakovania.

„Keby toto videli bohovia! Príšerní hostia! Alebo keby som si mohol dovoliť drsných chlapov, čo by ich dali do laty. Pre týchto podvodníkov sa mi neoplatí nič pripravovať!“

Hostinský ide do kuchyne a hovorí to svojmu kuchárovi, ktorý toto bohaté

jedlo pripravil. Ten si ho vypočuje, ako vždy. Následne pokrčí plecami. Ako vždy.

Host' zatiaľ vychádza a kontroluje si svoj mešec. Vie, že v ňom má dobrých dvadsať mincí a pomedzi ne má trochu slamy, aby nevydávali priveľa zvuku nárazmi o seba. Pri kontrole však zisťuje, že v mešci má len slamu. Je mu to zvláštne, však pred vchodom do hostinca si ich dobre prerátal a v mešci nie je žiadna diera.

„Počuj, brat môj, páči sa mi, čo si urobil. Je to šikovné. A teraz čo s nimi?“

„Dajme ich kuchárovi do múky. Na spodok nádoby. Nájde ich, až bude dopĺňať múku a až si nebude pamätať tohto podvodníka,“ navrhuje Nymron a Eltar s ním súhlasí.

„Stvorili sme ľudí, aby boli múdri a aby im nič nechýbalo. Prešli roky a dobre vidíš, čo sa stalo. Majú nádej, majú možnosť správať sa inak, ale nič to pre nich neznamená. Mnohí sú zlí, skazení a nevážia si ani nás. Alebo, ešte horšie, v našom mene robia niečo, čo nie je správne, ani múdre.“

„Ja som za to, aby sme ich potrestali. A poriadne. Prinesme vojnu, mor, neúrodu. Čokoľvek. Ale so štýlom. Nech je to nečakané a náhodné. Malému zlodejovi dáme veľký trest a tých najväčších nechajme bez trestu. A uvidíme, čo sa bude diať.“

„Ty vieš, čo sa bude diať. A nepravajem si viac utrpenia pre ľudí,“ namieta Eltar.

„Braček, nechaj to na mňa. Spravodlivým narobím problémy a nespravodlivým dám samé výhody. Uvidíme, koľko bude potom skutočne spravodlivých.“

„Nepáči sa mi tvoj plán, ale v poriadku. Nech je po tvojom. Chcem dávať

nádej, ale asi nádej nestačí, alebo nikam nevedie.“

Do hostinca prichádza päťica ozbrojených lupičov. Každý má niečo v ruke. Sekerku, nôž, vidly, nohu zo stoličky či obyčajný kus dreva. Prichádzajú priamo za hostinským a chcú od neho všetko, čo má. Všetky mince, celý hostinec a miesto, kde môžu prespať kedykoľvek len budú chcieť.

„Páni, ak dovolíte, my sme tu pri limonáde a vy nás rušíte. Odídte, prosím.“

„Aj ty naval' čo máš! Lebo...“

„V poriadku, Nech sa páči.“

Celá strecha hostinca mizne a na lupičov začnú padať mince. Ďalšie, ďalšie a ďalšie. Zanedlho sú tak preťažení a zahádzaní mincami, že sa nemôžu nadýchnuť. Ďalšie mince v neuveriteľných množstvách im lámu kosti, ale pod vrstvou stále padajúcich mincí nepočuť ich výkriky.

„Vidiš braček? Títo zlí ľudia dostanú odmenu. A dobrí budú musieť všetko odpratať.“

„Toto všetko?“

„Máš pravdu. Teraz je tu tých mincí priveľa. Dám ich zase väčšinu preč. Necháme tak... 10 000? To by mohlo stačiť. Aj na novú strechu, aj na nejaké to prilepšenie. A hlavne to nespôsobí poriadnu infláciu v celej Ydrii i za jej hranicami.“

„Uvedomuješ si, čo si práve spôsobil?“ pýta sa so smiechom Eltar svojho brata.

„Nikto z nich nemá alergiu na striebro. Síce už je to jedno.“

„Niekomu si dal milióny mincí a teraz to vymieňaš za pár tisíc. Nikto nikdy nestratil toľko peňazí za tak krátky čas. Ty si skutočný boh zla.“

Bratia sa smejú a kuchár s hostinským nechápu, čo sa deje. V hostinci zmizla strecha a namiesto mincí, ktoré by stačili na naplnenie menšieho kráteru, je po zemi rozhádzaných niekoľko hromádok s mincami. Obidvaja rýchlo zisťujú, že majú dočinenia s bohmi.

„Teraz nám asi chcete poďakovať, podať ruku, popriať všetko dobré a ešte nám chcete takmer dobrovoľne prichystať pár múčnikov na cestu, je to tak?“

„Áno, vaše výsosti.“

„Ale?“

Hostinský nerozumie. Nymron sa ho pýta na nejaké ale. Žiadne ale nevidí. Je so všetkým spokojný. Je v bezpečí, má peňazí, koľko si nikdy pohromade nepredstavoval a ešte sa na neho usmievajú dvaja božskí bratia. A je im do smiechu.

„Vieš, čo som si teraz uvedomil, braček môj?“ pýta sa Eltar.

„Čo také?“

„Majú mince... ale nemajú tu ani metlu, ani lopatu, ani truhlicu. Takže sú vlastne veľmi chudobní. Jediné, čo tu majú, sú mŕtvolky.“

„Tak ich premeňme. A ten, kto si z nich chcel najviac nahrabať, bude odteraz až do konca dejín metlou. A nebude to chlap na metle, ale bude to pekná, pevná metla. A len čo domaká, pôjde do kúta.“

„To by mi nenapadlo. To je zlé ešte aj na teba. Alebo dobré?“

„Trochu to okoreníme. Nebudeme trestať ľudstvo, ale skúsme si prejsť pár miest v Ydrii a niečo urobíme. Niečo dobré, niečo zlé, kto vie? Niekto bude mať peklo na zemi, alebo peklo v pekle. Aj s básnikom, podľa vlastného výberu. A niekto dostane odmenu.“

„Čo urobíme s tými fanatikmi? S tými, čo si napíšu moje alebo tvoje meno na vlajočku a robia len zlobu? Je ich čoraz viac. Čo ak by sme im nenápadne naznačili, že je lepšie byť bez viery než s vierou, ktorá hlavne škodí a nikomu nepomáha?“

„Ľudia sú divní. Dokážeš, že sa mýlia a oni sa urazia. Navrhneš lepší spôsob a oni sa budú držať toho starého, aby sa nemuseli nič učiť. To je presný opak toho, akí by mali byť. Navyše tí, čo majú veľa, chcú viac a tí, čo nemajú skoro nič, budú priveľmi riskovať a často budú mať ešte menej ako vtedy, keď nemali nič.“

„Môžeme zvýšiť vzdelanosť, poučiť ich o etike, tolerancii, súcite a tak podobne.“

„A môžeme ich poslať dokelu a nahradiť niekým zaujímavejším.“

„A kto je zaujímavejší ako ľudia, so všetkými svojimi omylmi?“ pýta sa Eltar.

„To neviem. Niekedy mám pocit, že urobia viac chaosu ako ja. Nepotrebujú na to božskú moc. Najväčšia komédia i tragédia je v tom, že na vytvorenie chaosu potrebujú len ruky, nohy, poriadne tvrdú hlavu a hotovo. Viac netreba. Boh dokáže otráviť kohokoľvek a človek tiež. Tak sa alebo ľudia stávajú zlými bohmi, alebo sa my meníme na zlých ľudí.“

„Dost' bolo filozofovania. Poďakujme a poďme preč.“

„Vieš ty čo? Ja ďakovať nebudem. Teraz budem jednoducho zlý a odídem bez ďakovania. Peňazí je tu dost' a som zvedavý, ako ich využijú.“

Nymron s Eltarom odchádzajú a hostinský zametá s novou metlou tak rýchlo, ako ešte nikdy. Ľudia často hovoria, že nová metla dobre metie. Všetky mince sa rýchlo dostávajú na jednu kôpku a následne ich hostinský s kuchárom dávajú do novej, peknej truhlice, ktorá je po vhození poslednej mince zaplnená tak akurát.

Eltar s Nymronom sa presúvajú do podobného hostinca, pri Ydriorte. Eltar si objednáva najdrahšie jedlo a keď zaklame, že nemá peniaze, tak hostinský začne vzývať Nymrona, aby ho potrestal. Nymron následne podíde k svojmu bratovi a dáva mu facku. Eltar následne vypláca jedlo.

Mária Nováková: Nový vietor (rok 890)

Hadras, kedysi skúsený lodník, si vo vlnách Ydriportu urobil meno ako jeden z najspoľahlivejších mužov na lanách. Jedného dňa sa však všetko zmenilo. Po vážnom páde pri práci na plachtách prišiel o možnosť pokračovať vo svojej profesii. So zranenou nohou, malým mešcom s poslednými drobnými a bez podpory vzdialenej rodiny, Hadras čelí skutočnosti: nemá kam ísť.

Prvú noc na ulici trávi pod dreveným prístreškom blízko trhoviska. Zvuky prístavu, ktoré ho kedysi upokojovali, teraz pôsobia chladne a cudzo. V hlave mu víri zmätok a zúfalstvo. Ľudia ho obchádzajú, niektorí bez povšimnutia, iní so súcitným pohľadom, no nikto mu neponúkne pomoc. Hovorí si, že musí niečo urobiť. Ale nevie čo.

Na druhý deň sa rozhodne skúsiť svoje šťastie na lodiach. Navštívi veľkú karavelu Pýcha Tar-Isenu. Ponúka posádke svoju prácu výmenou za nocľah.

„Ovládaš plachty?“ spýta sa kapitán, no keď Hadras vysvetlí, že už nikdy nevylezie do výšok, len kývne hlavou. „Nemám miesto pre tých, čo nemôžu robiť všetko.“ Odpoveď je tvrdá, ale Hadras pokračuje.

Na menšej lodi Hvizd vetra skúša inú taktiku. Pýta sa kapitána, či by ho mohli vziať do Ydriany, kde by zaplatil neskôr. Posádka je na prvý pohľad drsná, no kapitán, ktorý si všimne Hadrasove staré námornícke ruky, mu dá šancu. „Nemáš zlato? Dobre, ale nebudeš tu len tak sedieť. Budeš nám pomáhať v kuchyni a opravovať laná!“ Hadras súhlasí.

Práca v kuchyni ho prekvapí. Nie je zvyknutý na pokoj pri krájaní cibule či miesení cesta. Na lodi je rešpektovaný ako niekto, kto vie, čo robí, aj keď už nemôže byť tam, kde bol kedysi – na lanách pri plachtách. Jedného večera, keď vietor utíchne, Hdras opravuje roztrhané plátno a ukazuje mladšiemu námorníkovi, ako správne spájať uzly. „Aj keď už nemôžeš liezť, stále môžeš pomáhať,“ vraví mu kapitán s úsmevom.

Keď dorazia do Ydriany, posádka si Hdrasovu oddanosť váži natoľko, že mu ponúkne trvalé miesto. „Nemusíš byť na plachtách, ale môžeme ťa potrebovať na každej inej palube,“ povie kapitán. Hdras, ktorý sa kedysi cítil zlomený, nachádza nový vietor v plachtách svojho života – nie ako lodník vo výškach, ale ako spoľahlivý člen posádky. Ostrieľaný morský vlk nie je žiadne šteňa, ale plne uznáva, že starý život skončil a musí zobrať to, čo sa dá. Nechce len starnúť, slabnúť a ostávať na jednom mieste, ako nejaký povalač na pevnine. Už dávno ho zlákal more a nechce sa ho vzdať.

Stanislav Hoferek: Zúfalstvo (rok 900)

V studenej miestnosti z kameňa, ktorej steny sú pokryté mapami a vojenskými plánmi, vládne ticho. Na čele stola sedí autoritatívny vládca Ydriany, kráľ Jarion II., so stiahnutým obočím a perami stisnutými do úzkej čiary. Vedľa neho stojí hlavný vojenský veliteľ, generál Mortar, ktorý má na sebe tmavomodrú uniformu zdobenú zlatými lemmami, symbolizujúcu oddanosť Pravej Ydrii.

„Únia je silná,“ začne kráľ, prechádzajúc prstami po mape, kde sú nakreslené hranice ich nepriateľov – miest, ktoré sa rozhodli postaviť proti nim. „Ale ich lojalita je krehká. Ydriport ich vedie, ale každý z ich spojencov sleduje svoje vlastné ciele.“

Generál Mortar prikývne. „To je pravda, pane. Ich pechota je disciplinovaná, ale sú závislí na žoldnierskych jednotkách. Ak narazíme na niekoho, kto nám pomôže kúpiť si ich vernosť, môžeme podkopať ich silu.“

„A čo námorníctvo?“ pýta sa Jarion, zovretou rukou klepkajúc po stole. „Ydriport vždy vynikal na otvorenom mori i v zálivoch. Má viac lodí, skúsenejšie posádky a ešte aj dobrého dreva.“

Mortar na chvíľu zaváha, než odpovie. „Sú mocní na mori, to je fakt. Ich flotila je lepšie vycvičená a ich lodenice rýchlejšie. Ale naše pobrežné mestá sú chránené. Pokiaľ vieme využiť terén a menšie plavidlá, môžeme držať naše pozície. No otvorená námorná bitka by bola riskantná.“

Jarion sa zamyslí a jeho pohľad sa presunie k západnému pobrežiu na mape. „Je tu niekto, kto by nám mohol pomôcť na mori? Možno spojenci mimo našich hraníc?“

„Kanva a Paria,“ odpovedá Mortar. „Obchodujú s oboma stranami, ale ak im ponúkneme viac, mohli by nám poskytnúť všetko, čo chceme. Aj vojakov, aj cestu priamo k vedeniu Únie.“

Generál sa nakloní k stolu, ukazujúc na južné mestá spojené s Pravou Ydriou. „Pokiaľ ide o našu armádu, máme skvelú pechotu a ťažkú jazdu, ale nie všetkým našim mestám sa dá dôverovať. Niektorí z nich stále váhajú a ak sa Únia pohne prvá, môžu prebehnúť na ich stranu. Mám podozrenie, že niektorí vodcovia v Tar-Mulienne už rok ujú o neutralite. Ale máme plnú kasu. Vieme ju použiť.“

Jarionove oči sa zúžia. „Tar-Mulien... vždy boli slabí. Ak na nich nepritlačíme teraz, pripoja sa k Únii. Čo navrhuješ?“

„Musíme konať rýchlo,“ odpovedá Mortar. „Tí, ktorí sa váhajú, potrebujú vidieť silu Pravej Ydrie. Buď ich presvedčíme, alebo ich zastrašíme. Jednoducho im nedáme čas zvoliť si opačnú stranu.“

Jarion sa nakloní dopredu, očami skúma jednotlivé mestá na mape. „Súhlasím. Musíme ukázať, že Pravá Ydria je jednotná a silná. Ak necháme slabých váhať, skôr či neskôr nás zradia.“

Mortar sa narovná, rukou prechádza po svojom meči, akoby ho to upokojovalo. „Naša sila je v našej disciplíne a v tom, že vieme, za čo bojujeme. Únia je len zoskupením miest, ktoré sa navzájom držia pre vlastné výhody. Ak ich rozdelíme, ich jednotky sa rozpadnú. Niektoré mestá sa v skutočnosti nenávidia tak veľmi, že je len otázka času, kedy pošlú armády proti sebe. Teraz sme pre nich hrozba, ale takto to nebude naveky. Musíme zvíťaziť a musíme to byť my, kto bude diktovať podmienky.“

„Presne tak,“ prikývne Jarion, jeho hlas je teraz rozhodnejší. „Musíme postupovať rozvážne, no nekompromisne. Naším nepriateľom ukážeme, že tento boj nie je len o mestách. Je to o tom, čo znamená byť pravým synom Ydrie.“

Generál Mortar sa pozerá na mapu a potom späť na svojho vládcu. „Pane, ak zaútočíme teraz, skôr než sa Únia stihne zjednotiť úplne, môžeme tento konflikt ukončiť rýchlo. Ale musíme byť pripravení na zradu zvnútra.“

Jarion sa zhlboka nadýchne, jeho pohľad je pevne zakotvený v

horizontálnych líniách morských ciest a horských údolí na mape. „Pripravme sa teda. Tento konflikt nebude trvať večne. Ale kým trvá, Pravá Ydria nesmie ustúpiť. Rozkáž svojej armáde – zajtra ráno začneme.“

Do miestnosti prichádza niekto ďalší. Slúžka nesie prípitok. Alkoholický nápoj z vypálených hrušiek zaliaty horúcou vodou, v ktorej sa ďalšie hrušky varili. Nápoj podobný grogu.

„Ďakujem Silvy. Môžeš ísť.“

„Nemôžem.“

Kráľ je prekvapený. Nechápe to. Niečo sa deje? Nejaká zrada? Zmena plánu?

„Čo sa deje? Hrozí niečo?“

„Ak tebe i mne tvoj generál povie pravdu, tak ho možno nechám žiť.“

Slúžka ukazuje, že má v rukách okrem pohárikov so silným nápojom aj krásne zdobenú dýku. Podľa remeselnej práce tu z Ydriany.

Generál Mortar sa snaží nenápadne vyšmyknúť, ale nedarí sa mu to. Silva je rýchlejšia. Všetkým je jasné, že Silva je viac ako len nejaká služobná.

„Dal som svoje slovo! Dal som ho! Nič na tom nebudem meniť!“

„Tak zomrieš,“ odpovedá nekompromisne Silva a ani na sekundu nespúšťa generála z očí.

„Len žiadne násilie. To sa vysve...“ snaží sa ich kráľ uzmierniť, ale nikto ho nepočúva. Silva dobre mierenou ranou do hrude a ďalšou hneď vedľa nej kropí krásnu uniformu krvou generála.

„On... nás zradil?“

„Nehovorí ti pravdu. Dáva ti už niekoľko dní úmyselne nesprávne informácie. Chce, aby si okamžite konal. Lenže nepriateľ je pripravený oveľa lepšie ako my. Bolo by to vykročenie do pasce. Mortar sa postaral o to, aby

sme boli takmer bez priateľov. Naše lode sú obkľúčené a nemôžu ani vyplávať z prístavu. Všetky banské mestá sú na strane Ydriportu. Únia zjednotila skoro všetkých. Ostáva nám len vybrať si, ako žalostne prehráme.“

„Nevedel som, že ty máš vojenské vzdelanie. Prečo sa ale postavil proti mne? Čo mám teraz robiť? Mali by sme rokovať o mieri. Ak nemôžeme vyhrať, tak nebojujme.“

„Ale tu nejde o výhru. Ide o tvoju hlavu. Neber si to osobne, ale patrí odteraz mne.“ dodáva Silva. „Ydriana bude v dobrých rukách alebo v zlých. To neviem. Ale budem si užívať svoju odmenu tam, kde len budem chcieť.“

Stanislav Hoferek: Melindra a Narmelen (rok 905)

Tar-Isen. Posledná bašta Pravej Ydrie, ktorá sa stále drží, no s každým ďalším dňom sa zdá byť jej osud spečatený. Mesto odoláva útokom Únie, ale zásoby sú mizivé a vojakom chýba všetko – od jedla po muníciu. Medzi obrancami je vysoká morálna únava, mnohí už bojujú len kvôli žoldu, ak nejaký vôbec ešte príde. Dezercia je pomerne bežná. Netreba sa čudovať, keď dezertovali aj niektorí dôstojníci. V noci, potichu, bez žiadneho prejavu.

Narmelen leží na nosidlách, z tela mu trčí šíp z kuše. Bolest' mu prechádza celým telom, a ako ho vojaci Únie prenášajú do tábora svojich medikov, má v hlave jedinú myšlienku – či vôbec prežije. Vojaci Únie sa okolo neho rozprávajú tlmene, nevímajú ho ako hrdinu, len ako ďalšieho vojaka, ktorého zneškodnili. Taktiež ako ďalšieho vojaka, ktorého musia niesť. Útly muž sa dvom silnejším chlapom nesie ľahko a pohodlne.

Prešli len niekoľko metrov, keď sa náhle zastavili. Pred nosidlami sa objavuje známa tvár.

„Meli?“ ledva šeptá Narmelen, keď na ňu zaostří. Jeho srdce preskočí, no nie radosťou. Vie, čo znamená táto situácia. Ona je teraz jednou z medičiek v tábore Únie.

„Narmelen,“ odpovie mu tlmene, keď ho opatrne začína vyšetrovať, „ani netušíš, ako veľmi som dúfala, že ťa v tejto vojne už nikdy neuvidím.“

Vojaci ho položia ho na lôžko v improvizovanom stane, kde má Melindra svoj pracovný priestor. Má ťažký výraz na tvári, kým opatrne prerezáva látku jeho zašpinenej uniformy, aby sa dostala k rane. Vzdychá, keď vidí stav jeho tela. Šíp je hlboko zarytý, ale zdá sa, že nezasiahol nič životne dôležité. Dá sa ľahko vytiahnuť, ale veľmi dobre si uvedomuje riziká tohto činu.

„Nevedel som, že tu budeš...“, Narmelen sa na ňu pozrie, ale nedokáže si predstaviť, čo sa jej teraz preháňa hlavou. „Nemáš tam byť, nemáš byť na fronte...?“

„Nie. Ale aj tu je to horšie, než som si myslela. Liečime zranených zo všetkých strán,“ povzdychne si. „Ty... ty si za nich bojoval, Narmelen? Prečo?“

„Nie pre nich,“ odvetí slabým hlasom. „Bojujem pre žold. Pre peniaze. A pre... svojich priateľov v Tar-Isene. Nedokážem ich tam nechať zomrieť.“

Melindra zastane pri jeho boku. „Tar-Isen dlho nevydrží. Vojaci tam umierajú oveľa rýchlejšie, ako by mali. Chýbajú im zdravotníci, zásoby, všetko. Neviem, koľko tvojich priateľov už vôbec nebráni mesto, ale ten... ako sa volal ten s tou jazvou na ľavej ruke? Vieš ktorý... tak ten sa pridal k Únii a neuveríš, čo robí. Chodí po lúkach a zbiera bylinky. Predtým sa staral o katapulty, teraz sa stará o nechtíky a rumančeky.“

Narmelen zatvára oči, keď si predstaví svojich priateľov. „Viem. Nemáme nič. Potraviny, muníciu, ani peniaze. Nemôžem ich len tak nechať padnúť...“

„Boj za niečo, čomu neveríš...“ Melindra si sadá vedľa neho. Vie, že vojna

je strašná. Aj ona chcela, aby to všetko skončilo, aby nemuseli byť na opačných stranách. „A teraz?“ spýta sa ho jemne, zatiaľ čo opatrne uchopí šíp. „Vieš, čo sa stane, keď sa vyliečiš?“

„Bud' zomriem, alebo ma dajú do väzenia,“ odpovie Narmelen trpkou. „Som nepriateľ... ale oni nie sú moji nepriatelia. Ja len... chcem prežiť. A nechcem, aby moji priatelia tam... trpeli.“ Na chvíľu sa odmlčí. „Meli... čo bude so mnou?“

„Môžem ťa ošetriť,“ odpovedá Melindra pevne, hoci jej v hlase znie jemný náznak neistoty. „Ale to, čo bude ďalej... nemám moc nad tým, Narmelen.“

Žena sa začína plne sústrediť na ranu, jemne vyťahuje šíp a obväzuje zranenie. Narmelen potlačuje výkrik, ale bolesť ho úplne vyčerpáva. Nepripadá mu to však ako večnosť. Vlastne je rád, že je táto kapitola za ním.

„Zostaneš tu, kým sa tvoja rana nezahojí,“ hovorí Melindra, zatiaľ čo odkladá nástroje. „Budem sa o teba starať. Ale nemôžem ti sľúbiť, čo bude ďalej.“

„Nechcem bojovať viac,“ zamrmle Narmelen ticho. „Chcem len... aby to všetko skončilo. Chcem len, aby sme boli zase spolu. Ty a ja... bez vojny.“

Melindra sa k nemu otočí a chytí ho za ruku. „Aj ja,“ šepká. „Ale svet, v ktorom žijeme, je plný boja. Možno to však dokážeme zmeniť.“

Vonku pokračuje vojna. Tar-Isen padá a Únia sa stále viac blíži k víťazstvu. Ale v tomto malom stane, kde sa dvaja, ktorí kedysi boli jeden celok, opäť stretli, existuje nádej na mier.

Do stanu prinášajú niekoľko ďalších mužov. Väčšina z nich má uniformu. Jednej alebo druhej farby. Vojaci so všetkými znakmi svojich armád sa stretávajú v tábore bok po boku. Sečné zranenia vedľa strelných. A čo je najviac pozoruhodné, rozprávajú sa. Rovnakou rečou. Niekde počuť prepáč, niekde nadávky. Ale jedno je isté.

„Melindra, doniesol som pár bylín a horúcu vodu,“ hovorí jeden z mužov, ktorý je mimo uniformy. Pre Narmelena je to zaujímavý pohľad. Chlap ako hora nesie malý košík s bylinkami v jednej ruke a ohromné vedro, aké by Melindra sama nikdy neuniesla. Tá ďakuje a používa, čo môže.

Keď noc padá na tábor, ticho prerušujú len vzdialené výkriky bojujúcich mužov. Narmelen sa stále zotavuje, hoci sa cíti o niečo lepšie. Melindra na chvíľu vychádza na vzduch, prvýkrát po dlhých hodinách. Musí sa poriadne nadýchať a aspoň na chvíľu prísť na iné myšlienky. Čuduje sa, ako veľmi sa jej svet zmenil.

„Meli, počuješ to?“ zašepká Narmelen, keď sa jeho pozornosť upriami na tlmené zvuky, ktoré k nim prichádzajú.

„Čo?“ pýta sa, keď sa k nemu priblíži. Vtedy to začuje aj ona. Kroky. Veľa nôh. Neprichádzajú od línie Únie. Blížia sa rýchlo, ale bez zvukov, ktoré by vydávali vojaci jej armády.

„Niečo sa deje,“ hovorí s napätím v hlase.

Náhle sa stan otvára a dnu vbieha vojak. Má na sebe zafarbenú uniformu Pravej Ydrie. Dýka sa zablysne v jeho ruke, ale len na sekundu, pretože v nasledujúcom momente ho ďalší vojak z Únie zastaví.

„Prepad!“ vykrikuje Melindra, keď sa zvuky boja ozvú po celom tábore. Chaos v tábore sa stupňuje a vojaci z oboch strán sa v stanoch ocitnú tvárou v tvár. No je tu čosi iné, čo ich núti zastaviť sa, keď zistia, že v stane ležia zranení vojaci obidvoch armád.

Do stanu vtrhnú ďalší vojaci Pravej Ydrie. Ich oči sa na chvíľu stretnú s Melindrinými a jeden z nich okamžite spozná Narmelena. „Ty? To ty si bol zajatý?“ kričí jeden z nich, kým ho ostatní pozorne sledujú. Zrazu sa ocitne pred rozhodnutím – má pomôcť svojmu priateľovi alebo pokračovať v boji a nechať ho na osud?

V tej chvíli sa všetko láme. Narmelen, aj napriek slabosti, sa pokúša postaviť, aby zabránil ďalšiemu krviprelievaniu.

„Zastavte!“ kričí. „Sme tu všetci ľudia! Bojujeme pre cudzích vládcov, ale teraz tu ležíme vedľa seba. Ako môžeme pokračovať v tomto nezmyselnom boji, keď nás rovnako bolí?“

Melindra sa k nemu pridáva, „Toto nie je len o Pravej Ydrii alebo Únii. Toto je o ľuďoch, ktorí len chcú žiť! Prestaňte bojovať!“

Nastáva chvíľa napätia, keď všetci vojaci pozerajú jeden na druhého. Mnohí sú zranení, vyčerpaní a demoralizovaní z nekonečného boja. Kým niektorí váhajú, či zložiť zbrane, ďalší z Pravej Ydrie s rozhodným výrazom v očiach pozrie na Melindru a Narmelena.

„Možno máte pravdu,“ hovorí, „ale čo sa stane, ak sa vrátíme bez boja?“

„Melindra bude mať menej roboty.“ ozýva sa muž, ktorý predtým robil s katapultami. „Čím menej sa tu dosekáte či dosekáme, tým menej krvi bude na podlahe a tým menej nite bude držať naše orgány pohromade. Kto je veliteľ vašej jednotky?“

„Ja tu velím, ozýva sa jeden z vojakov Pravej Ydrie. Zaujímavý hlavne tým, že je nielen najmladší z jednotky vojakov, ale i z celého stanu. V porovnaní s niektorými vyzerá ako chlapec.“

„Dobre, vojak. Povedz mi, prišiel si sem so svojimi druhmi. Aký je tvoj cieľ tu, za líniou?“

„Oslabiť útok Únie. Poškodiť zásobovanie, urobiť zmätok.“

„Tak urob väčší zmätok. Nariad' všetkým svojim vojakom, aby sa starali o tu zranených. Či budú pomáhať len raneným vojakom Pravej Ydrie alebo všetkým bez rozdielu, to je na tebe.“

„A prečo by som ťa mal vypočúť?“

„Lebo mám v Pravej Ydrii vyššiu hodnotu ako ty. A pozri sa, čo robím. Zachraňujem ľudí, ktorých zranili meče, kuše či oštepky. A je mi jedno, kto bol na druhej strane. Niekedy sú tu aj dvaja, čo sa poriadne zranili navzájom. Počúvam ich. Počúvam rozhovory ľudí, ktorí pred vojnou boli susedia a po vojne dúfajú, že budú susedia. Ak by si zahlásil niekomu z Ydriany, že všetci v Tar-Isene padli, vzdali sa či dezertovali, čo by robili? Smútili by za vojakmi, alebo by si len dali ďalšiu zbytočnú porážku do štatistiky?“

Niekoľko vojakov z Pravej Ydrie kráča k vojakovi, ktorý prišiel s vodou. Odovzdávajú mu svoje zbrane. Ich veliteľ váha. Ako jediný.

„Chceš bojovať a zomrieť?“

„Nie, to nie. Ale myslím, že sa musím vrátiť a povedať, čo sa tu skutočne stalo.“

„Budeš považovaný za zbabelca.“

„To budem tak či tak. Musia poznať pravdu.“

„Nie, pôjdem ja.“ ozýva sa zranený Narmelen. „Len čo budem mať dost síl, vydám sa tam a nahlas poviem všetko potrebné. Ty ostaň tu. Pomáhaj tým, ktorí potrebujú pomoc. To je to najlepšie, čo môžeš urobiť. Nie pre nejakú Pravú Ydriu, ale pre skutočnú Ydriu, ktorá je silnejšia keď nie je rozdelená a

rozhádaná.“

„Pôjdem s tebou,“ pridáva sa Melindra.

Všetci vojaci sľubujú, že sa pridajú tiež. Budú robiť ochranu pre týchto ľudí, ktorí si prajú vzájomnú lásku. Osobnú, i pre celú Ydriu. Tar-Isen bude prvý krok, druhým krokom je Ydriana. Hlavné mesto malej a stále slabšej frakcie sa môže znovu zmeniť na nové hlavné mesto celej Ydrie, od najjužnejších cípov hlavného ostrova až po ostrov Hileber ďaleko na severe.

Adam Liberčan: Znamienko (rok 915)

„Erma, teraz poriadne zatlač!“ zakričala babica. Erma ju s vypätím všetkých síl počúvla. Po niekoľko hodinovom boji babica víťazoslávne zdvihla v rukách malý zakrvavený uzlíček, ktorého plač zaplnil celú miestnosť. Meridor jemne stieral kropaje potu z Erminho čela a žiaril šťastím.

„Je to chlapec,“ skonštatovala babica, akoby sa práve udiala tá najbanálnejšia vec pod slnkom.

„Petri,“ zašepkala Erma s nebadaným úsmevom pri pohľade na syna. Chcela si ho privinúť na prsia, ale tvár sa jej zrazu skrivila od bolesti. Babica spozornela. Novorodeniatko dala do Meridorových rúk a sklonila sa nad Ermu. Opatrne je prehmatala brucho.

„Príde ešte jedno,“ povedala a pozrela sa na Meridora. V jej očiach sa zrkadlil nepokoj. „Dones ďalšie handry, nech sa pokúsim zastaviť krvácanie. A bež po kňaza, nech upokojí boha Nymrona.“

Meridor vybehol s Petrim v náručí smerom k chrámu. Mal šťastie, kňaz práve pripravoval zápalnú obeť. Meridor sa uklonil a podal mu malý mešec.

„Viac nemám,“ povedal a sklonil hlavu.

Kňaz prikývol a vytiahol z klietky jednu holubicu. Obradne ju zabil a priložil k ostatným na oltári. Zobral kresadlo a pustil sa do zapaľovania ohňa. Po niekoľkých minútach neúspešnej námahy sa pozrel na Meridora a pokrútil hlavou.

„Nymron je nepokojný a nechce prijať obeť,“ povedal kňaz.

„Nie, nesmieš prestať!“ zvolal zúfalým hlasom Meridor a nabádal kňaza, nech ešte pokračuje. Ten sa však rezolútne postavil a zmizol v útrobach chrámu. Dovtedy pokojný Petri sa zobudil a spustil hlasný nárek. Meridor sa v zlej predtuche rozbehol domov.

Ako vkročil do chalupy, začul detský plač vychádzajúci zo spálne. Žeby sa predsa len mýlil? Opatrene vstúpil do miestnosti, no už na prahu zamrzol. Na posteli ležalo telo prikryté plachtou a v rohu izby sa babica snažila upokojiť dieťa v náručí.

„Volá sa Karim, to boli jej posledné slová,“ povedala a zrakom ukázala na prikryté telo.

A tak sa Meridor ocitol s dvojičkami sám. Boli na nerozoznanie. Vlastne až na drobnú odlišnosť. Mladší Karim mal na pravej lopatke malé tmavé znamienko. Prvé týždne chlapcov za pár vylovených rýb kojili tri mladé ženy z dediny, potom sa Meridor musel zaobísť bez ich pomoci. Prišla zima a ženy boli rady, že majú trochu mlieka aspoň pre vlastné deti.

Čas plynul. Meridor sa často pozeral spoza okna rybárskej chatrče, ako sa dvojičky nerušene hrali medzi pohodenými sieťami. Šumenie neďalekého mora dopĺňal detský smiech. Meridor ich dokázal pozorovať nekonečné hodiny. Za oknom nepohnute stál a po vetrom ošľahaných lícach mu stekali slzy.

Z hrajúcich chlapcov sa rokmi stali mládenci. Meridorovi pomáhali s rybárskymi prácami. Na more vychádzali spolu s otcom ešte za tmy, aby sa pri východe slnka mohli s člnom vrátiť na breh a odniesť vylovené ryby na miestny trh. Meridor sa v plnej dôvere spoľahol na svojich synov, ktorí vďaka ich mladíckemu nadšeniu dokázali zakaždým predať celý úlovok. On tak mohol zostať doma a zošívvať potrhané siete alebo opravovať ich staručký čln. Na obed ich vyčkával podriemkajúc na priedomí.

V jeden deň, keď sa bratia vracali z trhu, počul už zďaleka ich hádku. Meridor znepokojene vyčkával, kedy sa vynoria spoza poslednej zákruty pred domom.

„Však ty, keď si Helionoru zbadal, tak si si ju ani poriadne nevšimol. A dobre vieš, že ja som ju videl ako prvý,“ zreteľne spoznával zvýšený hlas mladšieho Karima.

„Dobre, dobre. Ty si si Helionoru mohol všimnúť ako prvý, ale to ešte nič neznamená. A vôbec nie je pravda, že by mi sa mi hned' nezapáčila,“ odpovedal starší Petri a nahnevane za sebou tresol dverami chalupy.

„Čo sa stalo?“ snažil sa zistiť Meridor u Karima.

Ten však len mávol rukou a odišiel smerom k moru. Sadol si na breh a mlčky pozeral na horizont. Meridor vedel, že chýr o krásnej Helionore sa šíril Ydriou už dlhšie. Počul, ako sa o nej často rozprávali okolití rybári. Bral ju však skôr ako nejakú legendu, než reálnu bytosť. A teraz sa mu zrazu zhmotnila do hádky jeho synov. Snažil sa ich udobriť, nech si spolu celú situáciu s chladnou hlavou vydiskutujú. No Petri a Karim sa zat'ali a prestali sa spolu rozprávať. A to Meridora ťažilo hádam viac, ako keď sa hádali. Aby sa spolu nemuseli vídať, jeden chodieval s otcom na more a druhý potom na trh. Po týždni si úlohy mlčky vymenili. V rybárskej chatrči zavládlo napätie.

Meridor chodieval pravidelne do chrámu boha všetkého dobrého Eltara aj do chrámu jeho brata Nymrona. Prispieval na zápalné obete a dúfal, že si nakloní priazeň bratskej božej dvojice. Doma sa nič nemenilo. Na Meridorov smútok sa bratia v ich malej chatrči bez slova obchádzali ako dvaja cudzinci. V tichu plynul deň za dňom, Meridor zanevrel na nejaký boží zásah.

Nadišiel týždeň, keď nočná služba na mori padla na Karima. Krátko po vyplávaní sa strhla obrovská víchrica, ktorá vytrhávala stromy na pobreží. Obrovské vlny prevracali ukotvené lode a rozbíjali ich s ohlušujúcim hrmotom o skaly. Petri sa na ten hluk zobudil. S hrôzou zistil, že otec s bratom neboli doma a búrka ich tak musela zastihnúť na otvorenom mori. Cez okno domu vyzeral, či ich niekde v diaľke nezbadá. V duchu sa s nimi lúčil a zaprisahal sa, že ak predsa len prežijú, spolu s bratom sa pokúsi nájsť stratenú reč. A niekde tam ďaleko na rozbúrenom mori si Karim v duchu hovoril to isté. Ak prežije, s bratom sa nejako dohodne.

Keď sa na svitaní búrka utíšila, Petri vyšiel von vyčkávať. Čo ak? Zrazu vzadu na horizonte zbadal malú čiernu škvrtu. Neveriacky si pretieral oči, či

sa mu to len nezdá. Škvrna sa postupne zväčšovala a naberala kontúry malej loďky. V tú noc sa rozbili alebo stratili všetky člny z osady. Až na jeden. Ten, v ktorom sedeli Karim a Meridor. Bratia si spolu s otcom padli do náručia. Potom sa obaja súrodenci zatvorili v izbe a deň a noc z nej nevyšli, až kým nedospeli k dohode. Bratia ju spoločne oznámili otcovi. Helionoru si zoberie právom prvorodeného Petri.

Po svadbe sa Helionora pristáhovala do chatrče. Do domu sa vrátil stratený smiech, na stole pribudli kvety a slnečné lúče cez nanovo rozostreté okná rozsvietili všetky miestnosti. A Helionorino bruško sa po čase začalo zaobľovať.

V momente, kedy sa Meridor dozvedel túto radostnú novinku, opäť našiel stratenú vieru. Po práci vytrvalo trávil každé poobedie v chrámoch oboch bohov, aby osud rodiny nabral ten správny smer. No aj tak ho v noci budili desivé sny. Pokoj mu neprinieslo ani to, že sa mu Helionora zdala byť každým dňom bližšie k pôrodu pochmurnejšia. Že by ju ťažila ťaživá minulosť ich príbytku? Snažil sa ju rozptýliť, no smiech sa z domu opäť vytratil.

„Petri, nadišiel môj čas, bež po babicu,“ prebudila Helionora svojho muža. Petri rýchlo zobudil Meridora s Karimom a vybehol von. Vrátil sa do necelej pol hodiny. Stará babica si nedôverčivo premeriavala celú izbu. Ani po rokoch nezabudla. Pošepky si odriekala nezrozumiteľné modlitby.

Helionora bola statočná. Bojovala s osudom, bojovala s bohmi. Nerovný boj, ktorý trval celý deň až do súmraku.

„Erma, teraz poriadne zatlač!“ zakričala babica a hned' sa zháčila. „Prepáč,“ začala bľabotať, „zatlač Helionora, zatlač!“ A Helionora, ako kedysi dávno v tej istej miestnosti Erma, poslúchla.

„Je to chlapec!“ zvolala nakoniec s obrovskou úľavou babica.

Všetci v dome si nahlas vydýchli. Šťastný Petri schytil novorodeniato a zdvihol ho vysoko nad hlavu.

„Bude sa volať Karim. Na tvoju počesť braček,“ povedal s dojatím a obrátil sa na brata. Ten len sklopil zrak a ticho pritakal.

Babica si zobrala dieťaťko naspäť do rúk a pod pozorným dohľadom čerstvého otca ho začala umývať. Pod vodou postupne mizli posledné stopy krvi. Babica ho zabalila do veľkej šatky a poriadne ho začala do sucha utierať. Spod osušky sa na pravej lopatke vynorilo malé tmavé znamienko.

Pri pohľade naň Petri hlasno vykričkol a vybehol do noci. Od toho momentu ho už nikto v Ydrii nevidel. Helionoru našli pri východe slnka nehybne ležať na skalách pod útesom. Karim sa po jej pohrebe nalodil a odplával na vzdialené ostrovy. Starý Meridor spolu s dieťaťom sa ocitli v dome sami.

Občas sa mu doniesol chýr, že niekedy v noci hlboko v horách pastieri počuli zniet' smutný nápev znásobený ozvenou. Keď potom pastieri zišli do dediny a napodobnili ten nápev, Meridor v ňom spoznal uspávanku, ktorú spieval svojim chlapcom.

O druhom synovi dostával len strohé správy od námorníkov z cudzích krajín. Rozprávali o osamelom mužovi, ktorý sa usadil na dovedy neobývanom ostrove niekoľko týždňov plavby na sever od Ydrie. Pomenovali ju Adria. Jeho samotársky a tichý spôsob života prilákal veľa dobrodruhov. Dúfali v zlatonosné rieky, veď prečo inak by sa tam niekto usadil? Cez nehostinnú zimu sa však postupne vytrácali a Karim napokon zostal na Adrii osamotený. Správy o ňom boli z roka na rok zriedkavejšie, až napokon ustali úplne.

950-1350: Prekliata Ydria a Rorikova dynastia

Obdobie temna, kliatby, poklesu obyvateľstva niekedy na úplné minimum a tiež obdobie dynastie, kde každý vládca je iný a má limitovanú moc. Boje vrámci Ydrie sa striedajú s bojmi s blížkou Lompariou.

Mária Nováková: Lebo vojna (rok 1111)

Z niekoľkých nedorozumení, urážok a hlúpych rozhodnutí vzniká vojna. Vojna medzi najmenšou dedinou na severe a najmenšou dedinou na juhu. Niekoľko desiatok ľudí tak zisťuje, že sú vo vojne. A tak je vojna v Ydrii, ktorá je iná ako všetky ostatné. Malá vojna, ako ju všetci nazývajú, má veľa príčin a dôsledkov, a to napriek tomu, že sa skoro nikoho netýka. Na jednej strane sú úplne obyčajní roľníci a rybári, na druhej tiež.

Anga z dediny na severe miluje mladíka z blízkeho Ydriportu, ale nemôže byť s ním, lebo je vojna. Zehira z dediny na juhu miluje svojho milého z vedľajšej dediny, ale nemôže teraz ani pomyslieť na svadbu a na všetko krásne, čo mladí potrebujú. Lebo je vojna. Vojna je zvláštna aj tým, že nikto proti nikomu neposiela lode či armády. Všetci sú doma, na poliach či lovia ryby v blízkych vodách.

Napriek tomu všetci vedia, že je vojna. Aj tí, ktorí ani netušia, že existujú takéto dediny. Berú to ako akt. Je vojna a hotovo. A práve fakt, že je vojna, o ktorej všetci vedia základné informácie ale takmer nikto nevie o nej nič viac, dodáva do celej Ydrie nedôveru. Ktokoľvek sa bojí, že príde niekto cudzí, všetko zničí alebo zoberie a všetci prídu o to najcennejšie, čo poznajú. Po pár týždňoch sa situácia ešte zamotáva, pretože jeden spor sa mení na druhý spor a ten zas na tretí. Pribúdajú postavy i dôvody pre nenávisť a všade je toľko nepochopenia, že je len ťažké nezaujať o tom povedať úplne čokoľvek.

Anga a Zehira, ktoré za vojnu nemôžu, trpia. Tak ako mnohé ďalšie ženy a nielen ženy. Možno osud a možno bohovia zariadili, že sa tieto dve ženy stretávajú v Parii, na trhovisku. Obidve pracujú v stánku svojich obcí. A

obidve chcú vedieť viac o tom, čo sa deje.

„Prečo sme to vlastne vo vojne?“ pýta sa južanka.

„Vieš, že som sa chcela spýtať úplne to isté? Vôbec neviem, o čo ide. Len to, že je vojna.“

„Asi niekto niekoho urazil.“

„To poznám. Muži sa urazia medzi sebou a ženy tiež. Ale väčšinou je to problém pre jednu ulicu, nie pre Ydriu.“

„Však to. Ja ani neviem, kde presne tá tvoja dedina je. Ale sme tu, v Parii, a predávame... máš bazu?“ pýta sa Zehira z juhu.

„Mám. Pokojne ti predám. Vojna-nevojna. Aj tak nikto nevie, kto zvíťazí.“

„Čo keby sme dojednali mier?“

Obidve ženy sa začínajú smiať. Dokonca sa smejú tak, že im napadlo to celé spísať. Čím stručnejšie a jednoduchšie, tým lepšie. Dedina na severe vyhrala, juh musí ako reparáciu zaplatiť hrušku. Tá bola vyplatená v Parii a tak je vojna ukončená. Nikto nemá nárok na žiadne nároky a nikto nemá právo na žiadne špeciálne práva. Kto nesúhlasí a nechce ukončenie vojny, ten bude vyhlásený za vojenského štváča a bude hodený do vody, ďaleko od pevniny.

Zehira a Anga pridávajú podpisy a zanedlho vie o všetkom celá Paria a potom i celá Ydria. V tom vzniká tá najšialenejšia reakcia. Obidve múdre ženy dostávajú pochvaly, vyznamenania, najrôznejšie čestné tituly.

Anga, ktorá chcela len svojho milého, má množstvo nápadníkov. Zehira presne rovnako. A čo Eltar nechcel, ale Nymron pravdepodobne áno, Anga sa

zamilovala do muža, ktorého milovala Zehira a Zehire sa zapáčil ten, ktorý mal predtým oči len pre Angu.

Nymron tak vytvoril absolútny chaos, ale s dobrým koncom. Rozhodol sa, že pomôže s láskou, bývaním a so všetkým, ale jedna dvojica dostane krásny a útulný domček na západe a druhá na východe. Tak mladí ľudia precestovali Ydriu, ukončili tragikomický spor a všetko bolo vyriešené. Až na malý detail. Reálne sa hruška nepresunula z rúk do rúk, ako bolo napísané. Namiesto trestu sa rozhodli bohovia, že síce sa hruška presúvať musí, ale aspoň to bude pekný výlet v novom kočiari, za ktorý ale museli zaplatiť desať pekných hrušiek.

Po roku sa pýta Zehira svojho muža, niekoľko dní pred svadbou:

„Vieš, prečo vlastne vznikla tá vojna?“

„Už som vravel, že o tom veľa neviem. Ale bratranec toho čudáka má nejakého príbuzného, ktorému niekto ukradol sviňu. Tak si myslel, že mu to urobil niekto z tej dediny na severe.“

„A prečo si to myslel?“

„A viem ja? Asi niekde počul, že tam niekde sú nečestní ľudia. Asi od tých námorníkov, čo si stále niečo vymýšľajú a keď si nič nevymýšľajú, tak niečo dopletú. Ako minule, poplietli si suroviny do alkoholu, potom skúšali nejaký iný postup pálenia a polovica lode oslepla. A čo môže robiť námorník, ktorý nevidí? Len vymýšľať somariny.“

„Som tak rada, že už nepracuješ na lodi.“

„Pletieš veľké, obchodné lode a članky pre dvoch ľudí, dve udice, siete a vedro. Ale tebe to odpustím.“

„Odpustíš mi to len tak, bez boja? Takže nebude vojna?“ smeje sa Zehira a po chvíli sa smejú obidvaja.

Stanislav Hoferek: Návšteva (rok 1145)

V Kanve je znovu zaujímavý program. Návštevník z ďalekého Rusľandu žiada Ydriu o možnosť stať sa jej občanom. Chce tu jednoducho žiť. Žiadosť je prijatá, len sa má klasicky prejsť z jedného pútnického miesta do druhého a pozbierať pečiatky.

Oveľa zaujímavejšie ako to, či pozbiera alebo nepozbiera pečiatky, je to, z akej krajiny pochádza. Takmer nikto o takej krajine nepočul a vie sa o nej len to, že je rozpínavá. Nikolai má možnosť povedať viac o svojej vlasti. Pred zástupom zvedavých ľudí z celého mesta i z najbližších miest.

„Nikolai, povedz nám niečo o dôvodoch, prečo si opustil svoju vlasť.“ pýta sa lektor z Kanvy, ktorý má na starosti hlavne etiku a kritické myslenie.

„Moja vlasť je vzdialená, prekrásna a zle riadená. Na tom sa mnohí zhodujú. Keď príde rozkaz, často je ten rozkaz hlúpy, nesplniteľný či priamo škodlivý. Pred päťdesiatimi rokmi bojoval môj starý otec vo vojne proti inej krajine. Rusľand mal jasnú výhodu, oveľa viac vojakov. Cár rozhodol, že všetky armády vyjdú zo všetkých pevností a cvičísk a napadnú vtedajšie hlavné mesto protivníka. Meste Denpassarju sa dlho bránilo, ale nakoniec padlo. Hoci ho Rusľand znovu stratil, išlo o veľkú sériu bitiek. My, v Rusľande, sme boli nútení veriť tomu, že je potrebné postupovať dopredu, pretože ak padneme, niekto ďalší príde za nami a bude pokračovať. Na ôsmych mužov pripadla jedna puška a sedem nábojov. Tak sme išli do boja.“

„Nebolo to málo nábojov?“

„Bolo, ale na to bol jednoduchý trik. Všetkých, aj môjho starého otca učili, že najdôležitejšia časť pušky je bodák. Funguje bez nábojov. Takže keď jeden prestal strieľať, lebo došli náboje, tak išiel strmhlav dopredu, pokojne i do

nepriateľskej paľby. A keď padol, prišiel ďalší a znovu ďalší.“

„Prečo to tak bolo?“

„Cár hovoril, že pušky sú vzácne. Treba ich používať s rozumom a znemožniť nepriateľovi, aby pušku zobral. Puška mala väčšiu hodnotu ako ľudský život.“

„Nestačilo vyrobiť viac pušiek?“

„Stačilo by, ale ak by boli všetci dobre vyzbrojený a bol by dostatok nábojov nielen na boj, ale aj na tréning, tak by ho to mohlo stáť miesto. Proti cárovi by sa mohli ľahko obrátiť ľudia. Preto ich vlastne posielal na smrť. V Baekdubusane zomierali jeho poslušní i neposlušní otroci. A vždy prišli po nich ďalší. A keď zistil, že to môže dať všetkých neprajníkov a pochybovačov do prvej línie, tak mal zrazu viac lojálnych ako nelojálnych otrokov. Šťastný cár, nešťastní všetci ostatní. Ale verili mu.“

„Čo sa zmenilo za tie roky?“

„V podstate nič. Stále sa bojuje rovnako. Malé straty zbraní, veľké straty ľudí. V jednom ťažení pozbierali všetky nepriateľské pušky. Nesedeli náboje, tak sa v Rusľande začali vyrábať nové náboje pre nové zbrane. Všetky fungovali. Ale nikto nevyrábala náboje pre pôvodné pušky. Takže keď bola za pár dní ďalšia vojna, tak bolo dvakrát viac zbraní, ale v praxi len polovica bežného množstva nábojov. Tam Rusľand prehral a cár bol smutný. Nie kvôli ľuďom, ale kvôli novým i starým zbraniam.“

„To je strašné a barbarské.“

„Zvykli sme si. Ale boli aj väčšie extrémny. Môjho otca donútili, aby pracoval pre tajných. Pracoval v rozviedke a mal donášať na ostatných. Dali ho do ubytovne a dali mu jedinu úlohu, donášať na ostatných. Rýchlo zistil, že všetci na celej ubytovni si stále niečo zapisujú, podávajú hlásenia. Všetci patrili k tajným, ale nevedeli o tom. Niektorým to rýchlo došlo, iným to nedošlo vôbec. Výsledkom bolo, že všetci vedeli o všetkých všetko, ale

väčšina informácii bola falošných. Tak som sa dozvedel o Ydrii. Jeden z tajných si vymyslel, že pochádza z Ydriportu a že je chovateľ levov. Všetci mu to uverili a každý deň bolo v hlásení, že ten a ten sa vyzná do levov. Nevie, akú to malo pre niekoho hodnotu, ale ak by bola vražda, kde by niekto použil práve levov, na základe toľkých hlásení by mali hlavného podozrivého okamžite.“

„Rus'and je tak zameraný na pozemný boj a na rozvedku?“

„Taktiež na inovácie. Vytvorili nový druh brnenia. Úplne skvelé, odolné brnenie, ktoré ochráni pred mečmi, puškami či ohňom. Cár sľúbil, že každý vojak dostane takéto brnenie, keď pôjde do boja. A bojov je za Rus'and vždy veľa. Odkúšali ho a dobre funguje. Naozaj výborné brnenie. Zistilo sa však, že brnení nie je dostatok. Čo dostatok. Jedno e na ukážky pre nábor nových vojakov a jedno je pre cára. Takže nikto nedostane toto pokročilé brnenie z tých, ktorí pôjdu do reálneho boja. Namiesto toho majú len rôzne napodobeniny alebo vôbec žiadne brnenie. Čo majú robiť vojaci, ktorí nedostali, čo im bolo sľúbené, a namiesto toho dostali len sľuby? Pošlú do najostrejších bojov ľudí, ktorí opustia svoje rodiny a už sa nevrátia, i keď s takým kvalitným brnením by sa mohli vrátiť. Zbrane sú drahšie ako ľudia a kvalitné brnenia sú ešte drahšie. Po nejakom čase sa ich podarilo vyrobiť viac a jedno dostalo každé náborové stredisko. Takže ešte viac mužov išlo do boja so sľubmi a bez brnení, ktoré by ich mohlo chrániť.“

„Čo robil Rus'and tam, kde zvíťazil a obsadil nové územie?“

„V tomto je problém, jeden z mnohých, no podľa mňa najväčší. Ak Rus'and niekoho napadol a vyhral bitky, rýchlo zabral územia. Každý sa musel naučiť reč, všetky zvyklosti a narukovať do armády, na ďalšie výboje. Aj do boja proti pôvodným susedom a priateľom. Rus'and tak reálne získal napríklad desať dedín. Zároveň ale prehlásil ďalších deväťdesiat dedín za svoje územie, i keď je to samozrejme zvláštne a nelogické. A ktokoľvek prechádzal po tomto údajnom území mal ovládať reč, platiť dane a všetko ostatné. Takže podľa svojich záznamov ovládali aj tie kraje, kde nikdy

nevkročili a hlavne tie, kde Rusľandom najviac pohrdajú. Zahlásia sa za ochrancov, ale nikoho nechránia a nikto ich o takúto ochranu nežiada. Toto je najväčší problém. Zahlásia, že nejaké mesto je ich, i keď nie je. Všetkých tam skúsia povraždiť, deti unesú či zneužijú a to v mene niekoho, z ktorého si robili srandu aj tie deti.“

„Som rád, že nám takto úprimne hovoríš o tvojej krajine. Toto je Ydria, tu si ľudí vážime, i keď sú časy ťažké a je náročné splniť všetko, čo splniť chceme. Musíme sa však neustále učiť a spoznávať tých, ktorých cesta je ťažšia a temnejšia ako naša a musíme podať ruku tým, ktorí ju potrebujú.“

Stanislav Hoferek: Pád Ydrie (rok 1200)

Počasia na ostrove Hileber je bláznivé. Pre všetkých, s výnimkou tých niekoľkých ľudí, ktorí sa tu rozhodli ostať. Malý ostrov na tri dni plavby severne od Ydriportu pravidelne sužujú dažde. Netreba sa čudovať, ide o malý ostrov, ktorý je obklopený oceánom. Najbližšia väčšia pevnina je Ydria, čo je tiež len skupina ostrovov. Skutočne veľké ostrovy sú oveľa ďalej. Hileber tak slúži ako malý ostrov s prístavom, kde sa dajú dozvedieť najrôznejšie novinky zo sveta. Zároveň je to ostrov, ktorý má skutočne masívnu populáciu. Cez 8000 ľudí. Väčšina z nich sú tí, ktorí prežili nešťastie Ydrie.

Slepý muž s palicou si už zvykol na všetko. Spravoval malú knižnicu v Ydriporte a stretával sa s kapitánmi, s veštcami a dokonca i s bohmi. Vlastne len s jedným bohom. Teraz je tu, na Hileberi, a živí sa rozprávaním príbehov. Je to smutný osud, ale rozhodne nie je tak smutný ako to, čo sa odohralo v Ydrii.

Denne počúva ľudí, ktorí tu uviazli. Nemajú dosť peňazí na to, aby sa dostali z ostrova kdesi na pevninu. Nemajú prácu a nikdy si nepriali takýto život. Byť mimo domova a nemať sa kam vrátiť. Ani len ďalej do sveta nemôžu.

Do prístavu prichádza ďalšia loď. Zo severu. Búrka ju odklonila z cesty a kvôli opravám prichádza celá posádka na Hileber. Neustále prší a jediní, ktorí nie sú úplne premočení, sú tí s relatívne dobrým domom alebo natlačení v hlavnej budove ostrova, ktorá vznikla pospájaním menších budov, aby sa ušetrilo na nákladoch. Je to budova prístavu, zároveň krčma, nocľaháreň, malé trhovisko a okrem iného svätyňa.

Muž, očividne z ďaleka, práve dohaduje s miestnymi opravy jeho lode. Následne ide do hlavnej budovy a objednáva si kávu, vysušený tabak a hruškovicu. Všetko luxusný tovar, ktorý jasne naznačuje, že to nie je len tak hocikto. Všíma si slepého človeka a sadá si k nemu.

„Poznávam ťa. Som rád, že žiješ a môžeš tešiť ostatných svojimi príbehmi.“

„Nevidím ťa, nespoznávam tvoj hlas.“

„Ani nemôžeš. Už je to dávno, čo som navštevoval knižnicu v Ydriorte. Aj v Kalve a iných mestách. Vždy som rád počul tvoje príbehy a z každého som si niečo odniesol.“

„Máš peniaze?“

„Mám peniaze. Aj miesto na lodi, ak chceš odtiaľto odísť.“

„Si šľachetný,“ chváli ho stavec. „Aké je tvoje meno?“

„Som Rorik. A som tu, aby som sa dozvedel čo najviac o Ydrii. Tu, v jej blízkosti, budú informácie presnejšie. Povedz mi, prosím, čo vieš. O jedno, peniaze a čokoľvek si praješ sa rád postarám.“

Stavec svojim hmatom ľahko spoznáva mince, ktoré dostáva od tohto muža. Sú so znakom hrušky. Dnes už len málokto platí práve týmito mincami. Premýšľa, kde začne rozprávať.

„Kedy si opustil Ydriu?“

„Bol som ešte mladý. Môj otec ma zobral na cestu. Povedal mi, že spoznávanie ďalekých krajov a zbieranie skúseností je oveľa viac, ako nejaké

pečiatky a cesta suchou nohou cez kopce. Môj otec už nežije, zabilo ho more. Ďaleko odtiaľto. A ja som vo svete našiel nový domov a darilo sa mi. Tak dobre, že som sa rozhodol vrátiť do Ydrie.“

„To nemôžeš.“

„Povedz mi, čo vieš. Prosím. Rád by som sa o nešťastí dozvedel všetko.“

„Tak teda dobre, počúvaj.“

K starcovi prichádza niekoľko ďalších členov novej posádky. Ich kapitán ich žiada, aby boli potichu a počúvali čo najlepšie.

„Jeden muž... čarodejník... prišiel z ďalekej krajiny. Doplavil sa celkom sám, za pomoci svojich kúziel. Podľa príbehov dorazil v malom drakkare celkom sám cez búrku a úplne suchý. Dostal sa k východnému pobrežiu a prehlásil, že je nový kráľ Ydrie, ktorý sa vrátil. Svojimi čarami dával to, čo každý potreboval. Hladnému jedlo, smädnému vodu, bojazlivým statočnosť. Išiel za každým človekom, zistil čo potrebuje a pomohol mu. Bolo to podozrivé. Niektorí si mysleli, že je boh. Jeden z bratov. Hašterili sa medzi sebou, ktorý z nich by to mohol byť. Čarodejník povedal, že on nie je žiadny boh, chce nechať bohov bohmi a chce sa o nich viac dozvedieť, lebo o bohoch tejto krajiny nikdy nepočul.“

Niektorí mu neverili ani slovo. Hnevali sa na neho, hlavne tí, ktorí nič nedostali. Mysleli si, že žiadnym čarodejníkom sa nedá veriť a Ydria bola vždy skôr o obchode ako o mágii. Čarodejník sa nahneval, ani nič nepovedal. Jednoducho išiel preč. Chcel byť sám. Sám, ako keď sa plavil na lodi. Prial si mať čisté myšlienky, nepoškpinené nedôverou či závišťou.

Vyhľadali ho tí najväčší pochybovači a hádzali po ňom kamene. Niektoré kamene magickou silou odrazil, ale iné ho trafili. Ukázalo sa, že čarodejník vie byť láskavý, ale i veľmi krutý. Rozhodol sa, že tých pár ľudí zničí. Ale nie tak, ako by čakali. On nebude hádzať kamene. Namiesto toho zariadi, aby nikto z tých mužov a žien nemalo deti. Aby ich línie skončili. Niektorí z nich už mali deti, ale nemôžu mať kvôli jeho kliatbe ďalšie. Ako čarodejník strácal krv, chcel spôsobiť, aby nemohli mať deti ani ich deti, ale kliatba sa zmenila. Možno tým, že už nemal veľa času a možno tým, že sa s kúzлами zamiešala jeho vlastná krv. Čarodejník zomieral a jeho kliatba, veľmi pozmenená, začala žiť svojim vlastným životom.

Vždy, keď niekto zomrie, kliatba pokračuje. Všetci v celej Ydrii sú pod kliatbou. Žiadne nové deti neprídu na svet a kým ľudia zomierajú, kliatba pokračuje. Posilňuje ju smrť vysokým vekom, vojenským zranením či utopením v mori. Každá smrť jej dodáva silu. Učení ľudia to vyčítali z rôznych znamení a po nekonečných poradách v Kanve. Život plynul normálne, ale mladí ľudia, ktorí chceli mať deti, ich nemali. Efekt na spoločnosť bol malý v prvých rokoch, ale postupne to došlo každému. Všetci zistili, že sa deje niečo strašné a nedá sa to zastaviť.

Vtedy prišiel celý zbor poradcov v Ydriane k zvláštnemu a naozaj neľudskému nápadu. Pozabíjať všetkých, ktorí tak či tak zanedlho zomrú. Skrátiť život veľmi vážne chorým a veľmi starým. Zakázať všetky vojny a vlastne zakázať všetky úmrtia na nasledovný rok. Dokonca navrhli úplne obmedziť obchod, aby čo najmenej ľudí zomrelo na mori.

To zaujalo dokonca i bohov. Nymron veril, že teraz je čas na ľudoch, aby ukázali, čo vedia. Podarilo sa mu Eltara uspať, aby nemohol v žiadnom prípade zasahovať. Nymron si prial, aby teraz ľudia konali na vlastnú päsť.

Plán začal vychádzať. Po celé dva mesiace nikto nezomrel, tak hlásili všetci poradcovia z Ydriany, ktorí spolupracovali s inými mestami. Zistilo sa však, že v skutočnosti sa nedá zistiť, či niekto naozaj zomrel alebo nezomrel. Smrť je prirodzená a ak zomrie niekto bezvýznamný, odlúčený od ostatných, stále to bude mať vplyv na celú Ydriu.

Nymron však nakoniec skutočne zasiahol. Potopil každú loď, ktorá sa blížila k Ydrii. Zabil všetkých, ktorí chceli vstúpiť na pevninu. Podporil tak trvanie kliatby a znemožňoval akémukoľvek inému čarodejníkovi prísť a zrušiť či zmierniť kliatbu. Mohol si to dovoliť, pretože Eltar stále spal.

Všetci, ktorí vyrábali hračky, prišli o prácu. Aj všetky dojky a pôrodné babice. Situácia sa začala zhoršovať. Detský smiech a plač sa úplne vytratil. Namiesto toho prišiel mor, ktorý zahubil tisíce ľudí. Hovorí sa, že mor bol o to horší, že mnohí jednoducho nechceli s ním bojovať. Omrzel ich život. Priveľmi si uvedomovali, že celá Ydria je stratená. Po tom, čo prišiel mor, vznikli nové vojny. Vyzeralo to, ako keby sa niekto naozaj nudil. Silnejší zabíjali slabších a následne vznikali ohromné bitky medzi tými najsilnejšími. Bola to skutočná doba temna. Muži padali a ženy si trhali vlasy. Nemohli nájsť nových manželov, nemohli sa starať o deti, ktoré nemali. Plakali a mračili sa.

Bez vojakov a bez strážcov poriadku sa ukázalo, že je oveľa ľahšie niečo ukradnúť než vypestovať. Ydria sa začala meniť na krajinu zlodejov. Akákoľvek kultúra upadala a čoraz viac ľudí nerobilo nič pre druhých, len pre seba. Do domov boháčov sa načierno nast'ahovali chudobní a nikto ich nemohol vyhnáť. Pracovití ľudia boli v menšine a leniví si brali všetko čo mohli. Začala tyrania a anarchia. Nikto nepracoval na poliach, nikto nelovil ryby. Každý sa bál a čakal na korisť, alebo na svoj koniec.

Kto mohol, ten Ydriu opustil. Niektorí z Ydriportu prišli sem, na Hileber. Iní našli útočisko inde. Nikto nevie, ako dlho ešte kliatba potrvá. A nikto nevie ani to, kto v skutočnosti ešte je na Ydrii. Kliatba možno ešte je a možno nie je. Nikto to nevie.“

„Zanedlho bude.“

„Ako to myslíš?“

„Na mojej lodi je aj tehotná žena. Je sama, nechce žiť. Ak sa jej narodí dieťa v Ydrii, tak zistíme, že kliatba už nie je. Ydria si zaslúži druhú šancu.“

„Ty si tiež čarodejník?“

„Nie som. Prečo sa pýtaš?“

„Pretože ma hreje pri srdci myšlienka, že by si mohol uspieť. Ale mám strach.“

„O kliatbach neviem veľa. Ale sú takí, ktorí im rozumejú a vedia pomôcť. Teraz mi prosím povedz viac o bohoch. Chcem, aby vedeli, že chcem pomôcť Ydrii a zároveň chrániť to, čo je pre nich drahé.“

„Prečo si myslíš, že budú s tebou hovoriť?“

„Nič nie je isté. Ale odvážnym šťastie praje. Ak zahyniem, skúsia to isté ďalší po mne.“

K dvojici prichádza malý chlapec. Jeden z mála na ostrove. Kapitána ťahá za rukáv.

„Ak ideš do Ydrie, všetci okrem teba zahynú.“

„Kto ti to povedal, chlapče?“

„Mne nemusí nikto nič hovoriť.“ chlapec sa premieňa na boha Nymrona a

bez slova odchádza.

Darmo chce od neho niekto odpovede. Skúšajú ho zastaviť, ale on mizne v daždi. Zároveň ohromná vlna vráža do zakotvenej lode a spôsobuje značné škody. Nikto si nie je istý, či sa dá loď skutočne na tomto ostrove opraviť.

Stanislav Hoferek: Rorikova dynastia (rok 1220)

Napriek ohromnej snahe a úsiliu je dynastia slabá. Netreba sa čudovať. Jej zakladateľ, Rorik I., zlomil nebezpečnú kliatbu, ktorá spôsobila šialenstvo medzi ľuďmi a dobu temna v celej Ydrii. Jeho syn, Rorik II., je pri otcovej posteli a počúva jeho pokyny.

„Synu, Ydriport a možno i celá Ydria je v твоjich rukách. Teraz si vládcom ty a je na tebe, či budeš dobrým alebo zlým panovníkom. Uč sa z mojej múdrosti i z mojich chýb, ale choď i vlastnou cestou.“

„Otcе, buď ešte pri mne. Neodchádzaj tam, kde ťa nemôžem nasledovať.“

Rorikovi staršiemu je niečo cez šesťdesiat. Mladšiemu je devätnásť a svoju mladosť zatiaľ strávil hlavne v Ydriorte. Je toho veľa, čo nepozná v Ydrii ani on, ani jeho otec. Mladík je zručný v písaní, píše úhladne a rýchlo zároveň. Vo všetkom má vzorné poznámky. Má zošity o vládnutí, o geografii, histórii, o bohoch i ľuďoch. Zapisuje si všetko už od plavby na Hileber, kde sa dostal pred piatimi rokmi spolu s jeho rodičmi.

Rorik II., prezývaný aj Rorik Pisateľ, je syn Rorika, obchodníka a námorného kapitána, ktorý v mladom veku odišiel z Ydrie a vrátil sa do nej, a Sviatany. Sviatana je úplne obyčajná žena, ktorá prežila všetko spojené s kliatbou, pôrodom a skutočne ťažkými časmi po príchode Rorika.

Teraz mladý, budúci kráľ, zapisuje múdre slová. Počúva o diplomacii, o ekonomike i o tom, že medzi bohmi je dôležitá rovnováha. Otec mu ešte hovorí o svojej mladosti. V podobnom veku išiel s otcom do sveta. Teraz je na

ňom, či bude v Ydrii budovať lepší svet pre každého, alebo sa odplaví niekde preč.

„Rozhodol som sa už dávno, otče. Ostanem tu. Budem chrániť Ydriu, zlepšovať ju. Budem pomáhať tým, ktorí to podporujú a budem sa snažiť dohodnúť sa i s tými, ktorí sa nechcú dohodnúť so mnou. Preštudoval som všetky spisy o všetkých mestách Ydrie. Viem, že to nemusí byť pravda a mnohé sa odvtedy zmenilo, ale chcem navštíviť každé mesto, každý hruškový sad i každý chrám.“

„Rozumiem ti a súhlasím s tebou, synu. Tvoj život je pred tebou.“

Ten večer starý kráľ naposledy zatvoril oči a v mieri a pokoji odišiel. Mladý kráľ si spomína na slová, ktoré má zapísané v zošite o Nymronovi. Smrť je príležitosť.

Minulý rok bol pri smrteľnej posteli jeho matky. Teraz je pri smrteľnej posteli jeho otca. Má v rukách korunu a v srdci pochybnosti. Podľa poslednej vôle jeho otca urobí s telom presne to, o čo ho požiadal. Namiesto honosného pohrebu s veľkou hostinou, pôjde jeho telo do mora počas plavby na Hileber.

Nasledujúce ráno je po krátkej korunovácii nový kráľ Rorik pripravený na plavbu. Berie so sebou všetkých dôležitých poradcov, ale po chvíli mení názor. Úmyselne tých, ktorí sú mu najvernejší, necháva v Ydriorte. S jasnou správou. Ak sa nevráti do desiatich dní, majú prevziať vládu. Rorik je opatrný pri cestovaní loďou. Mnoho jeho príbuzných zomrelo pri plavbe. Jeho otec sa dokonca dostal do Ydrie sám. Všetci, ktorí cestovali s ním a nevystúpili v Hileberi, zomreli za veľmi zvláštnych okolností. Žraloci, pirane, spadnutý stožiar, nešťastné zamotanie sa do reťaze z kotvy, úder blesku či útok šialenca

priamo na lodi, ktorého bolo ťažké zastaviť.

Po príchode na ostrov ho čaká veľké prekvapenie. Nikto ho nevíta. Telá v rovnakom štádiu rozkladu jasne ukazujú, že sa tu stalo niečo strašné. Väčšina tiel je jasne rozmočená krvou, ale nie je to žiadna práca lukostrelcov či niekoho s kušami. Je to niečo iné, čo nechápe a nevie si dobre predstaviť. Niektoré telá sú obesené alebo rozštvrtené, iné sú zavesené povrazom za nohy.

„Práca barbarov. Kúzla, alebo čierna mágia. Alebo Nymronov trest.“

„Vráťme sa. Neostaňme tu ani chvíľu.“

„Nemyslím, že nám hrozí nebezpečenstvo.“

„Ale je tu toľko smrti. Vráťme sa,“ stále ho žiada jeho prvý dôstojník, o mnoho rokov starší od neho.

„Musíme zistiť, čo sa stalo. Musíme sa vedieť pripraviť. Nech toto urobil hocikto, môže sa ľahko dostať aj do Ydriportu. Potrebujeme varovať náš ľud a našich priateľov, ale zároveň im musíme dať do rúk niečo, s čím sa môžu ubrániť.“

Rorik prehľadáva telá. Hľadá niečo zvláštne, nezvyčajné. Jediné, čo nachádza, sú telá obyvateľov z ostrova. Nie je tu nikto, kto by mal nejakú vojenskú uniformu. Nenachádza ani žiadne neznáme zbrane. Hľadá živých, ale nachádza len mŕtvych.

Po dvoch hodinách má aj on sám dosť a vydáva sa na loď. Chce zabudnúť na všetko, čo teraz vidí. Jeho druhovia sa nalodujú, keď tu začuť neznámy zvuk. Zem v blízkosti lode vybuchuje.

V diaľke vidno inú loď. Oveľa väčšiu, s výraznejšími plachtami. Neukazuje sa spredu, ale z boku. Práve z nej vychádza zvuk, ktorý sa po chvíli mení na hotové peklo.

„Čo je to? Kto je to?“ pýtajú sa Rorika a ten namiesto listovania v poznámkach odpovedá jednoznačne.

„Nieкто, kto je tam, kde my ešte nie. A nieкто, kto nás tu nechce vidieť.“

Rorik má pred sebou ťažkú dilemu. Bude sa plaviť smerom k Ydriportu a ohrozí všetko, čo sa podarilo nanovo vybudovať v Ydrii, alebo sa bude plaviť iným smerom?

„Naved'te loď na otvorený oceán.“

„To budeme na muške. Majú väčšiu a silnejšiu loď.“

„Tak im odplávame. Vyhod'me čo sa dá, plavme sa po vetre. Táto loď musí byť čo najrýchlejšia.“

Rorik nemá istotu, že ho bude nejaká loď naháňať. Ani to, či je tá nová loď iba jedna, alebo sa niekde schovávajú ďalšie.

Plán vychádza a loď sa plaví tak rýchlo, ako len dokáže. Napriek tomu sa ozýva ďalšia mohutná rana. Niečo trafilo priamo loď. V trupe je ohromná diera. Ostáva len vyvesiť bielu vlajku a čakať, čo sa bude diať.

Prichádza ďalšia loď a tentoraz berie všetkých na palubu.

„Kto, dopekla, si?“ pýta sa cudzí kapitán.

„Som Rorik. Rorik II., z Ydriportu.“

„Nemôžeš byť Rorik II., ja som Rorik II., vládca Ydriany. Čo sa stalo s Rorikom?“

„Veľmi nedávno zomrel. Pokojne, v spánku.“

„Ak si jeho syn, musíš sa premenovať. Nemôžeme sa volať rovnako,“ hovorí ten druhý muž a rozpráva mu, ako sa pôvodný kráľ dostavil do Kanvy, kde stretol ženu, ktorá sa mu zapáčila. Ženu z Ydriany.

„Ak sme príbuzní, obnovme spolu Ydriu. Chcem, aby prosperovala.“

„Ale na to, aby prosperovala, potrebujem tvoje územia. Nepotrebujem však teba, braček.“

„Ak sme bratia, môžeme panovať spolu. Pozrime sa na mapy, zistíme, čo sa dá urobiť.“

„Viem, čo môžem urobiť ja práve teraz. Dať ťa do reťazí. Všetky naše lode sa preplavia do Ydriportu a obsadia ho. Ty budeš záruka, že nebudú klásť odpor.“

„Povedz mi, prosím, tvoj príbeh. Nikdy som o tebe nepočul.“

„Ani ja o tebe. Myslel som, že Ydriport je divočina.“

„Vieš, čo sa tu stalo? Na tomto malom ostrove?“

„Masajovia sem prišli a miestni ich napadli. Tak do nich pálili zo svojich muškiet. Nenechali nikoho nažive. Dostali od nich nejakú chorobu, na ktorú začali zomierať. Doplavili sa až k Lielbornu a hľadali u nás lekárov. My sme ich povražďili a zobrali sme si tieto lode. Zistili sme, ako fungujú, ako sa s nimi naviguje a akú silu majú zbrane Masajov. Muškety, pušky, kanóny.

Všetko veci, ktoré v Ydrii nikto nikdy nevidel. Teraz sú naše. A s nimi zabijeme každého, kto sa nám dostane do cesty. Dobili sme sa Tar-Esen a Tar-Hilar. Lysinn sú naši spojenci. Polovica Ydrie je naša. Ostáva len obsadiť Ydriport a Kanvu. Paria je tiež na našej strane.“

„Nikdy som o Masajoch nepočul.“

„Ani ja. Ale lode sa hodia.“

„Mám lepší nápad. Nedávaj ma do reťazí. Zmením si meno. Som pisateľ. Len pisateľ. Ty budeš vládnuť, ja budem písať o tvojej vláde. Nikto z Ydriportu nezomrie a keď sa Ydria zjednotí, vytvoríme okrem iného silné loďstvo.“

„Chápem, čo chceš urobiť. Chceš sa hrať na nevinného, dobrotivého a potom mi bodneš dýku do chrbta. Nestane sa tak. Podrobím si celú Ydriu, všetci budú poslúchať mňa a ja sa budem radiť len s tými, s ktorým sa ja chcem radiť. Ak je náš otec mŕtvy, tak som kráľ. Ydriana bude vládnuť, tak ako za starých čias. A Ydriport s veľkými lodenicami bude stavať naše lode.“

„Otec mi nikdy nehovoril o tebe. Ani o tvojej matke. Len chcel, aby som vládol spravodlivo.“

„Tak budeš spravodlivo vládnuť svojej cele.“

„Ako si to vyriešil so ženami?“

„Jednoducho. Každá má deti. Chlapcov a dievčatá. Ak je v správnom veku. Je to ich povinnosť a ak nemajú deti, zaslúžia si trest.“

„Nemalo by to byť aj o jej rozhodnutí?“

„Nemalo. Chcem silný štát. Viac ľudí znamená viac vojakov. Viac vojakov znamená viac sily. Ak toto nechápeš, tak si slaboch.“

„Alebo niekto, kto si váži aj práva jednotlivca.“

„Každý má i povinnosti. A majú svoju povinnosť voči ríši. Už ma unavujú

tvoje otázky. Pod', braček, ideš do podpalubia. Stačí v Ydriorte povedať, že sa tebe a všetkým ostatným niečo stalo. A načo by som to vlastne vravel, keď to môžem urobiť? Stráže, dajte každému guľku do chrbta a vhod'te do mora. Nepotrebujeme svedkov a slabochov!“ hlas Rorika II. z Ydriany je skutočne smrteľne vážny.

Stanislav Hoferek: Pyrrhovo víťazstvo (rok 1225)

Rorik III. stojí na mostíku svojej vlajkovej lode. Jedinej, ktorá zostala z jeho kedysi mocnej flotily. Pred ním sa nachádza nekonečná hladina mora, tichá a zradná. Z pozadia sa stále dvíhajú posledné stĺpy čierneho dymu, kde len pred chvíľou zúrila veľká bitka. Zvíťazil – aspoň na papieri. Nepriateľská flotila z Lomparie bola zničená do poslednej lode, ale cena, ktorú zaplatil, je príliš vysoká.

Flotila, ktorú starostlivo budoval a ktorej zveril všetky nádeje, zmizla v hĺbinách mora. Ostala mu jediná loď, ktorú ešte ani nepomenoval. Karavela s kanónmi, do ktorej kládol toľko nádejí. Teraz, hoci ako jediná prežila, je na pokraji zrútenia. Trup je deravý, plachty roztrhané a posádka bola len tieňom toho, čo bývala. Zvlášť, keď ako zázrakom prežili nováčikovia a skúsení morskí vlci sú desiatky metrov pod hladinou, bez známok života. Mŕtvolám bolo povedané niečo o ich statočnosti a následne boli nahádzané do mora.

„Je to naše víťazstvo, môj pane,“ hovorí kapitán Haldor, ktorý kríva a má tvár posiatu škrabancami a sadzami. Rorik sa k nemu otáča, jeho pohľad je však prázdny a unavený. Na rozdiel od kapitána nemá v čerstvých ranách soľ z morskej vody.

„Áno... víťazstvo,“ zopakoval, no hlasom, ktorý bol len šepotom v tichu mora. „Ale aké víťazstvo, Haldor? Ostala nám jedna loď. Jediná.“

„Ale oni sú porazení. Lomparia prišla o všetky svoje lode. Utopili sme ich, pane,“ odpovedal kapitán, hoci ani sám neveril vlastným slovám.

Rorik vedel, že Lomparia je nepredvídateľná krajina. Raz sa správa ako poctivý obchodný partner, inokedy vypaľuje mestá a lúpia bez jediného varovania a samozrejme bez žiadneho ospravedlnenia. Tentoraz zaútočili, ale Rorik má pochybnosti, že to bolo ich posledné slovo. Lomparia bola ako hydra – jednu hlavu odsekol, no ďalšie vyrastú. A ak aj flotilu zničil, kto vie, koľko ďalších lodí sa skrývalo v ich prístavoch? Navyše nemá žiadnu istotu, že sa nejakým jemu neznámym spôsobom nedostala správa o páde ich flotily. Ak sa to dalo nazvať flotilou. Na počet lodí bolo oveľa viac potopených lodí s vlajkou Ydrie. Taktiež jediná, malá loď Hileberu, ktorá bojovala na strane Ydrie, sa zmenila na niekoľko dolámaných dosák.

„Máme len Draka Ydriany,“ zopakoval ticho. „A ani ten dlho nevydrží.“

„Pekné meno pre loď. Ale je to drak s prerazeným pancierom,“ uznáva kapitán.

Kapitán Haldor prikyvuje a len tak pre seba si overuje fakty. Trup lode je prerazený. To nie je dobrá vizitka pre plavidlo, ktoré má v názve draka. Voda presakovala do podpalubia a posádka bola zdecimovaná. Skúsení námorníci, ktorí poznali všetky prúdy a vetry, boli teraz mŕtvi. Rorik III. mal teraz len útržky posádky, ľudí, ktorí sa ledva držali pri živote.

„Pane,“ ozval sa jeden z mladších námorníkov. „Čo teraz?“

Rorik sa k nemu otočil. Mladík mal oči plné otázok a strachu. Vedel, že Rorik zachránil Ydriu pred Lompariou. Bez tejto bitky by sa lomparské lode dostali až k pobrežiu Ydrie a napáchali by nevýslovné škody. No aj napriek tomu sa kráľ cítil ako porazený. Zachránil Ydriu, ale kto teraz zachráni jeho?

„Čo teraz?“ zopakoval otázku a pozrel na morskú hladinu. „Teraz sa vrátíme domov... ak to dokážeme.“

Ydria sa už roky zmietala v problémoch – nízka populácia, slabá ekonomika a nesúhlas s vládou. A teraz, keď Rorik konečne dosiahol veľké víťazstvo, mal obavy. Obavy z toho, čo ho čaká doma. Ydriport, hlavné prístavné mesto, ktoré by mohlo znovu vybudovať flotilu, sa od neho odvracalo. Rorik III. bol stále v tieni svojho otca, Rorika II. – tyrana a ctibažného kráľa, ktorého rozhodnutia uvrhli Ydriu do chaosu a nekonečných vojen. Mnohí ľudia neboli pripravení pomôcť jeho synovi, hoci ten teraz zachránil celú krajinu.

„Ydriport sa o nás nepostará,“ prehovoril Rorik skľúčene. „Myslia si, že som len kópia svojho otca. Možno sa ani nevrátíme do žiadneho prístavu.“

Kapitán Haldor sa zamračil. „Pane, nemôžu vás nechať bez pomoci. Zachránili ste ich.“

„A vedia to? Možno sa to dozvedia, až keď bude neskoro,“ odvetil Rorik. „Teraz majú možnosť ma odsúdiť za zlyhania. Vedia, že flotila je zničená. A bez flotily... bez námorníkov... čo máme?“

Kapitán mlčal, pretože vedel, že Rorik mal pravdu. Ydriport bol pyšný na svoju nezávislosť, a ak sa rozhodnú, že sa flotila nebude obnovovať, Ydria zostane bez ochrany.

„Musíme sa pokúsiť,“ odvetil Haldor po chvíli. „Aj s jedinou loďou môžeme byť silní. Ale musíme sa pokúsiť.“

Rorik prikývol. Bol to kráľov syn a aj keď teraz stál na prahu krachu, nebol pripravený vzdať sa. Nie ešte. Možno nikdy.

„Tak teda... späť do Ydriportu,“ zavelil nakoniec.

„V žiadnom prípade!“ odpovedá mu Haldor.

Rorik III. si povzdychol, keď si uvedomil, že cesta späť do Ydriportu, kde by mohol lode opraviť, je takmer nemožná. Ydriport je ďaleko, veľmi ďaleko. Drak Ydriany by sa tam bez opráv a zásob nikdy nedostal. Loď sa sotva udržala nad vodou aj teraz, nehovoriac o tom, čo by urobilo otvorené more. A navyše, Ydriport bol teraz... neistý. Prečo by mu pomáhali, keď mu už pred bitkou vyčítali obrovské náklady na flotilu, ktorá sa teraz potopila?

Vo svojom vnútri však pociťuje väčší strach než ten, ktorý pramenil z vojenských porážok. Prichádza do prístavu v Ydriane a vidí zavesenú čiernu zástavu nad palácom. Najskôr ho napadne, že ide o smútok za námorníkmi. Ale nezdá sa mu to. Na to by príliš rýchlo vyťahli zástavy. Jeho manželka, ktorá čakala ich prvé dieťa, zomiera pri pôrode. Celé roky čakal na syna, dediča trónu, ktorý by mohol pokračovať v jeho odkaze. No namiesto syna sa narodila dcérka. Matka neprežila. Rorik mal byť šťastný, že aspoň jedno dieťa prežilo, no namiesto radosti ho zaplavovala trpkosť.

Navyše, kým jeho myseľ blúdila medzi minulosťou a prítomnosťou, musel riešiť ďalšie kráľovské povinnosti. Hileber, malý severný ostrov, ktorý bol

spojencom Ydrie, poslal jednu zo svojich lodí na pomoc. Teraz bola táto loď na dne mora, spolu s väčšinou lodí z Ydrie. Rorik III. musel napísať list Hileberu a oznámiť im, že ich spojenecká loď padla. Kto z nich mu ešte uverí, že vyhral, keď stratil všetko, čo mal?

Pohľad na námorníkov, ktorí prežili, ho dusil. Je ich málo. Horšie však dopadli tí, ktorí neprežili bitku. Vo svojich dedinách a mestách po nich ostali len vdovy. Rorik vedel, že ak sa nevráti so silou, Ydriport mu nikdy nepomôže postaviť novú flotilu. Oni, ktorí sami veľakrát odmietli ťarchu vojny, mu teraz možno odopru pomoc, ktorú jeho kráľovstvo tak zúfalo potrebovalo.

A chrám? Čo na to hovoria bohovia? Nymron ani Eltar sa nevmiešali do udalostí. Odkaz chrámu bol jasný – je to na ľud'och, nie na bohoch, aby si vyriešili svoje problémy.

Ale nečakaný okamih prišiel, keď niekoľko pristáhovalcov z Lomparie, ktorí žili v Ydrii, začalo chváliť Rorika III.. Boli to disidenti, ľudia, ktorí nesúhlasili so svojím pôvodným režimom. Chválili kráľa za jeho odvahu, za to, že postavil flotilu i za to, že bojoval s nepriateľmi z ich krajiny. Pre nich bol hrdinom, ktorý bojoval proti zlu, ktoré kedysi museli znášať sami.

Rorik III. si uvedomil, že napriek tomu, že mal pocit, že prehral, pre niekoho bol stále víťazom. Ale vedel, že len z chvál a uznania sa nedá postaviť nová flotila. Ydriport musel vidieť výsledky. Musel vidieť novú silu, novú loď. A teraz sa mu všetky jeho sny rozpadali medzi prstami. Nezostal mu nikto, komu by mohol dôverovať.

“Musím sa vrátiť, aj keby ma to stálo všetko,” povedal si potichu a rozhodol sa. Drak Ydriany musel byť opravený, a to čo najskôr.

Niekoľko dní po dopísaní listu prichádza odpoveď z Hileberu, ktorá má dva odlišné významy. Ďakujú za to, že bola Ydria zachránená a sú hrdí na to, že sa dosiahlo víťazstvo. Na druhej strane už nechcú byť súčasťou žiadneho podobného konfliktu. Ak ich kráľ Ydrie požiada o pomoc, odmietnu ju. Samozrejme, že je z toho Rorik rozhodný. Ale čo má robiť? Vyhlásiť vojnu spojencovi? Alebo im nasľubovať hory i doly s tým, že ak by znovu pomohli, možno by ich sila neurobila žiadnu zmenu?

Najväčšie prekvapenie je však malá flotila lodí z Perušína. Ich požiadavka je jednoduchá. Vydať im celú Ydrianu. Je to bláznivá a hlúpa žiadosť, navyše od tak smiešne slabého súpera. Smiešne slabá je však tiež obrana Ydriany. Rorik III. sa rozhoduje riešiť problém okamžite a osobne. Stretáva sa v prístave so skupinou ľudí z Perušína. Počúva ich názory a následne, na prekvapenie napríklad kapitána Haldora, sa vzdáva trónu v prospech niekoho, koho nikdy v živote nevidel.

„Prečo také rozhodnutie?“ pýta sa Haldor.

„Pre Ydriu,“ odpovedá mu Rorik III. a ide celkom ticho do svojich komnát. Necháva mu papier od delegácie z Perušína.

Haldor číta papier, ktorý je napísaný veľmi formálne a detailne. Zjednodušuje si všetky tie dlhé vety, len tak pre seba. Navyše premýšľa nad jednotlivými krokmi a nad všetkým, čo to znamená.

„Čo sa tam píše?“ pýta sa jeden z námorníkov, ktorý Haldorovi úplne dôveruje.

„Ak Rorik III. abdikuje, Ydria sa zjednotí s hlavným mestom Ydriportom a vládca Ydriportu bude kráľom Ydrie ako Rorik IV.. Je to nejaký synovec Rorika I. a sľubuje, že ku každému sa bude správať čestne. Potom je tu ešte veľa podpisov od veľa ľudí. Z Tar-Volty, Kanvy, Parie, Lielborne, Hileberu a čuduj sa svete, aj z disidentov z Lomparie. Všetci chcú, aby sa vzdal vlády, inak... sem napochodujú a zoberú si, čo chcú. Rorik II. by to odmietol, ale jeho syn má viac rozumu. Teraz je dôležité zahodiť egá a zabrániť zbytočným bojom v Ydrii. Ak bojujeme medzi sebou, tak nad nikým nevyhráme.“

Stanislav Hoferek: Adrian z Lomparie (rok 1230)

Rorik III. má zaujímavú úlohu. Radíť svojmu nástupcovi, Rorikovi IV. ako jeden z jeho poradcov. Názory týchto mužov sa v niečom odlišujú, no v iných oblastiach sú veľmi podobné.

Rorik IV. bol jednoznačne proti tomu, aby bolo Ydriane nejako extrémne ublížené. Bol proti ničeniu jej hradieb či proti zákazu budovať námornú flotilu. Aj keď sa hlavné mesto presunulo do Ydriportu, Rorik IV. trval na tom, že Ydriana ostane s rovnakým menom a so všetkými výsadami, s výnimkou štatútu hlavného mesta. Ydria, stále poničená po kliatbach a bojoch, sa zotavuje. Príkazy kráľa sú rozumné, preberané na rade, kde má každé mesto jedného zástupcu. S výnimkou Ydriany a Ydriportu, ktoré majú dvoch. Fakt, že najrôznejšie konflikty sa dajú relatívne ľahko vyriešiť a vo viacerých mestách súčasne sú ľudia, ktorí chápu zraniteľnosť rozdrobenej Ydrie a dokážu robiť kompromisy, je malým zázrakom. Zázrakom ľudí, nie bohov.

Práve bohovia majú v tomto čase minimálny vplyv. Nič nehovoria, nikoho nenavštevujú, vôbec sa o súostrovie nestarajú. Dokonca ani zatvorenie chrámu v Kanve nemalo žiadny vplyv. Každopádne, zlepšujúca sa situácia v Ydrii ešte neznamená, že je celé súostrovie v bezpečí. Víťazstvo v námornej bitke je dôležité, ale pomôže len čiastočne.

Správy z Lomparie od najatých špiónov sú skutočne zaujímavé. Väčšinu obyvateľov strata pár lodí vôbec netrápila. Väčšina z nich nikdy o Ydrii nepočula a tí, čo áno, ju považujú za akúsi malú skupinku ostrovov, odkiaľ sa dajú importovať hrušky. O to zaujímavejšie je aktuálne vedenie Lomparie, ktoré je neskutočne zvláštne. Silná ríša na slabých nohách, ako by povedali

niektorí. Vládcom nie je ten najmúdrejší či ten, koho najviac ostatných rešpektuje. Je to ten najsilnejší. A najsilnejší musí dokazovať, že je najsilnejší. Navyše sa musí starať, aby ho tí, čo ho podporujú, podporovali aj naďalej.

Po páde malej invázie sa zmenilo vedenie. Nie že by na tom mala Ydria veľký podiel, ale skrátka sa to stalo. Jedného vojenského náčelníka strieda druhý, potom tretí, potom zase druhý, ktorého ale premôže štvrtý a toho štvrtého porazí druhý. Nekonečný neporiadok a všetci palácové stráže dávajú neustále svoju vernosť inému pánovi.

Vládca Lomparie sa mení, občas si dá aj nejaký iný titul či inak pomenuje tých istých ľudí na tých istých miestach. Alebo ich vymení. Výsledkom sú zaujímavé situácie, keď je ranný rozkaz presne opačný oproti poobednému rozkazu, lebo je od iného človeka a ten iný človek chce dosiahnuť úplne inú vec. Z pohľadu Ydrie a iných krajín je to hlúpe, ale v Lomparii si na to už jednoducho zvykli.

Najnovší vládca, Adrian, je však trochu iní ako jeho predchodcovia. Len čo porazil svojho súpera, tak ho nedal do želez, ale priamo na mieste ho popravil. Zapáčilo sa mu to. Popravil aj ďalších rivalov, viac či menej pravdepodobných. A zapáčilo sa mu to tiež. Zanedlho nebol nikto, kto by vôbec pomýšľal na to, že by ho vymenil. Zo strachu o život. Skončilo obdobie čestných súbojov. Jednoducho zaklopal tucet veľmi dobre vycvičených a zaplatených zabijakov a akýkoľvek priestor na diplomáciu či normálny rozhovor skončil.

Adrianovi sa páči smrť. Rád vidí ľudí trpieť alebo umierať a teší ho, keď sa môže prechádzať po telách jeho rivalov. Doslovne. Tu však jeho túžba nekončí. Vyžiadal si všetky správy z bojov. Všetko potvrdené i nepotvrdené. Správy o najrôznejších susedných mocnostiach, ktoré už sú alebo ešte nie sú

dobyté. Obrovské kusy pevniny s najrôznejšími terénmi, spolu s pásmi predovšetkým sopečných ostrovov, majú jedného vládca. Jeho. A kto pred ním nepadne na kolená, toho zlomí.

Lomparia okrem svojej pôvodnej rozlohy kontroluje pol tucta iných krajín. Ich osud je jednoduchý. Žiadne povstania sa nerešpektujú, vysoké dane sa musia platiť na čas a kritika režimu znamená zavesenie dole hlavou až do posledného výdychu. Prezerá si tiež záznamy. Tu sa stratila loď, tu ďalšia. A tu hneď niekoľko. Vedľa ostrovov s hruškami. Stratu lode spôsobí kadečo, ale malej flotily a tak blízko k cudzej pevnine spôsobí skôr niečo iné. Najvyšší čas to prešetriť.

Okamžite určuje jedného zo svojich zástupcov a posiela ho do Ydrie, aby všetko prešetril a vrátil sa. Jasne mu dáva vedieť, že ak sa nevráti alebo nepoše správu, tak nebude dlho vyčkávať a voči Ydrii použije silu. Hovorí to mimoriadne rozhodne, i keď nemôže vedieť, čo presne sa stalo.

* * *

Vládca Ydrie je prekvapený, že sa v Ydriane objavuje loď z Lomparie. Akurát je v tomto bývalom hlavnom meste a spolu s ochrankou zostupuje do prístavu.

„Môj pán, Adrian, chce okamžite správu o lodiach Lomparie, ktoré tu boli pred nejakým časom. Stratili sme s nimi kontakt.“

„To je mi ľúto. Ako vaši obchodní partneri by sme vám radi nejakو pomohli. V poslednom čase tu boli intenzívne búrky. Viem, že minimálne časť

lodí, našich i vašich, zničilo nepriaznivé počasie.“

„Neverím ti,“ tyká vyslanec vládcovi Ydrie. „Vy, ako obyvatelia tohto ostrova, musíte blízke more poznať veľmi dobre. Neprišli by ste o svoje lode. Skôr je možné, že prišlo k boju a napadol si nás.“

„My sme nikoho nenapadli. Sme priatelia. Ydria je krajina mnohých krás a my sme priateľskí a úprimní.“

„Aj teraz z teba cítim lož. Okamžite odchádzam a upovedomím môjho pána.“

„To ti nemôžem dovoliť,“ odpovedá mu Rorik a dáva pokyn svojim strážcom, aby vyslanca odviekli.

Dobre si uvedomuje, čo musí teraz urobiť. Napísať list, cez ktorý sa pokúsi zabrániť akejkolvek invázii. Žiada si pero a okamžite píše. O tom, že nepriaznivé počasie zničilo lode kotviace pri Ydriane. Silný vietor a vysoké vlny poškodili alebo úplne zničili lode s vlajkou Ydrie i lode s vlajkami Lomparie. Okamžite tiež zabezpečuje, aby jeden z námorníkov na rýchlom člne doniesol správu Adrianovi tak rýchlo, ako sa len dá. Uvedomuje si, že musí konať rýchlo, ale nevie, čo je to najlepšie, čo môže urobiť. Nie je čas zhromaždiť všetkých poradcov. Ak jasne napíše, že nepriaznivé počasie zničilo lode Lomparie a aspoň v liste bude napísané niečo o ľúlosti, neprebehne žiadna invázia. Aspoň v to dúfa.

Po nejakom čase sa posol dostáva do Lomparie a tak Adrian, ako i jeho generáli si môžu prečítať správu. Na poslovo prekvapenie majú úplne všetci ohromnú radosť. Posol sa neodvažuje pýtať na dôvod a nikto mu nič nehovorí. Adrian mu sám svojou zahnutou čepeľou odrezáva jeden prst za druhým. Darmo kričí, darmo prosí, pre neho je to sladká hudba, ktorej sa nevie nabažiť. Bez prstov na rukách a bez čohokoľvek na zakrytie rán ho necháva vykrvacať

a okamžite dáva rozkazy svojim generálom. Tí ich ani nepotrebujú počuť. Vedia presne, na čo myslí ich vodca.

Adrian odchádza a jeden z jeho generálov si hovorí len tak, sám pre seba, že nezávislá krajina prišla o všetky lode. Generáli si ľahko uvedomili, že vládca Ydrie si žiadnu inváziu nepraje. Vedia veľmi dobre, že Adrian si najviac praje to, čo si rozhodne neprajú jeho protivníci.

Ešte v ten večer je vo vojenskom prístave rušno. Otroci, niektorí dokonca pôvodne z Ydrie, nakladajú debny so zásobami na silné, pevné a dobre udržiavané vojenské lode. Karavela za karavelou sa pripravuje na cestu na sever. Nikoho z Adrianových generálov nezaujíma počasie.

Stanislav Hoferek: Adrian z Ydrie (rok 1230)

Rorik IV. sedel vo svojej komnate s rukami prepletenými na stole. Vedel, že všetko teraz závisí na tom, ako Adrian zareaguje. Čakal na správy od svojho posla, no hlboko v sebe cítil, že niečo nie je v poriadku. Morský vzduch bol neklamný, prinášal s ním ťažkú búrku. Možno to bolo iba symbolické, ale niečo mu napovedalo, že Adrian nebude taký zhovievavý.

Medzitým Adrianove lode pomaly smerovali na sever. Nádherné a pokojné počasie zaručuje lomparskej flotile nerušený priechod. Generáli vedeli, že ich pán nemá v pláne vyjednávať. Námorníci a vojaci cítili chladnú rozhodnosť veliteľov a atmosféra na palubách bola napätá. Tisíce vojakov, zásoby a obliehacie stroje sa plavili k Ydrii, ktorá ani netušila, že skutočná invázia sa už začala.

Prvé lode Lomparie dorážajú k Ydriane včas ráno, po dlhej plavbe. Obrovské flotily nepriateľských lodí vzbudzujú strach v celom meste. Lode zastavujú a vojaci vychádzajú na breh. Je ich toľko, že im v tom nemá zmysel akokoľvek brániť.

„Sme stratení,“ prehovoril jeden zo strážnikov, keď videl desiatky plavidiel.

Správy sa rýchlo šírili po meste, a keď sa Rorik IV. dozvedel o flotile pri pobreží, pochopil, že list ani správa o búrke nepriniesli očakávaný výsledok. Nie je tu žiadna šanca na diplomatické riešenie. Adrian si myslel, že bol jeho vyslanec napadnutý, a teraz prichádza osobne zničiť Ydriu. Oveľa viac ho však namotivoval detail o tom, že Ydria nemá žiadne lode.

„Musíme jedine přežít,“ povedal Rorik IV. ticho. „Nič viac.“

Prikazuje, aby sa obyvatelia presúvali do vnútrozemia. Ydriana nemá šancu čeliť takej mohutnej armáde. Vie, že nemá zmysel brániť mesto a ohrozovať civilistov. Je to akt vyčkávacej taktiky. Adrian môže zničiť Ydrianu, ale Rorik IV. verí, že nezničí celú Ydriu.

Adrian sa taktiež vyloďuje a vstupuje priamo do Ydriany. Nachádza ju opustenú. Ohne horia, ale nikto pri nich nestojí. Nikto nekladie odpor. Ulice sú tiché, domy sú prázdne a na cimburí nie je ani jeden muž s lukom alebo kušou.

„Tak toto je slávna Ydria?“ pýta sa so škodoradosťou Adrian. „Slabá a zbabelá.“

Generáli navrhujú zničiť mesto a prinútiť zvyšok Ydrie pokľaknúť. Adrian súhlasí, ale ešte pred tým dáva svojim vojakom rozkaz. „Rozdeľte sa. Nájdite tých, ktorí ušli. Chceme ich vidieť padať na kolená.“

Ydriport zatiaľ ostáva nedotknutý, podobne ako ďalšie mestá. Rorik z Ydriportu posielal vyslancov, ktorí majú za úlohu získať čo najviac informácií o Lomparii. Stretnúť sa s disidentmi, ktorí už v minulosti chválili jeho vládu. Títo ľudia majú svoju vlastnú agendu a nesúhlasia s Adrianovou brutálnou nadvládou. Tieto informácie majú byť základom pre budúci odpor. Rorik IV. vie, že nebude môcť postaviť flotilu ani armádu, ktorá by Lompariu porazila teraz, ale mohol by sa pripraviť na lepšiu šancu v budúcnosti, keď sa Lomparia oslabí.

Ydriana padá, no Ydriport a zvyšok krajiny je stále nažive. Adrianovo pozemné vojsko zanecháva po sebe skazu, ale nemá zatiaľ záujem preniknúť hlbšie do krajiny.

Rorik IV. robí to najlepšie, čo môže. Podrobuje sa, ale zároveň začína s tichým zhromažďovaním informácií o Lomparii. Vykročí cestou odboja, ktorý sa mal zrodiť až v ďalších generáciách, keď by nastala správna príležitosť na vzkriesenie Ydrie. Zároveň dostáva správy o mestách, ktoré žiadajú vojenskú pomoc. Tar-Hilar sa mení na pevnosť a bude bojovať. Lielborne sa kompletne vzdáva Adrianovi, vrátane Lysinnu či Perušínu.

Obyvatelia Parie sa húfne sťahujú na sever. Vedia, že boj nemá zmysel. Kanva sa snaží zachovať čo sa dá. Schovávajú najhodnotnejšie diela knižníc a škôl, nosia do bezpečia umelecké diela.

Adrianove lode sa oveľa skôr, ako sa očakávalo, objavujú pri Ydriporte. Tak pri severnom, ako i pri západnom pobreží. Tentokrát vedia o plánoch Rorika a žiadajú jeho hlavu. Rorik žiada okamžité zastavenie bojov a ide sám, bez akýchkoľvek strážcov, Adrianovi naproti.

„Som tu. Jednajme spolu, ako vládca s vládcom.“

„Ty nie si vládca. Si potkan, ktorý sa nevie ani dobre skryť.“

„Nazývaj ma ako chceš. Pre mňa som vládcom Ydrie a ty si vládcom Lomparie.“

„Som vládcom aj Ydrie, ty chumaj! Zomrieš mojou rukou!“

Rorik tasí meč. Je rozhodne kratší a oveľa čistejší ako zahnutá čepeľ Adriana.

„Budem bojovať. Aj sám, tu a teraz, keď je to nutné.“

„Nutná je len tvoja smrť.“

Adrian seká, ale na jeho počudovanie netriafa svojho súpera. Agresívne seká znovu a znovu, ale Rorik sa vždy jemne uhýba jeho seknutiu.

„Čo sú to za čary?! Sám Nymron mi dal požehnanie, že vždy trafím svoj cieľ!“

„Ludia sa menia, bohovia tiež.“

„Bohovia sa nemenia.“

„Myslíš?“ pýta sa postava, ktorá mení svoju podobu. Z kráľa na pastiera. Navyše sa mu mení hlas.

„Kto, dočerta, si!“

„Vyber si. Môžem byť Eltar a môžem byť Nymron.“

„U Nymrona, toto nie je možné!“

„Takže Nymron. Výborne.“

Postava sa znovu mení. Z pastiera na typickú postavu boha Nymrona.

„Dal som ti požehnanie. Kým budeš vládnuť v Lomparii pevnou rukou,

kým budeš silný a chytrý, bude sa ti dariť. A ty si urobil čo? Zobral si kanón na muchu. Nestačia ti ohromné zeme, ty musíš prísť na pekné ostrovy a niečo si dokazovať.“

„Mám na to právo.“

„Keď som videl, ako odsekávaš prsty poslovi, tak som si povedal, že si ten pravý vládca Lomparie. Kým tam si ty, tak proti tebe nikto nechce ísť, ale zároveň proti tebe chcú ísť všetci. Ten krásny chaos si užívam. Ale teraz si prišiel sem. Máš desať prstov a jedným z nich ukazuješ na pekné ostrovy a chceš si ich podrobiť za každú cenu. Povedz mi, prečo ich tak veľmi chceš?“

„Pretože im neverím. Sú to slabosi.“

„Tí slabosi robia všetko preto, aby prežili. Ty robíš všetko pre to, aby si vyzeral pred svojimi podriadenými ako drsný vodca. A ide ti to. Si môj obľúbenec. Momentálne nie je nikto taký magor do utrpenia ako ty. To si váž. A preto mám pre teba ponuku. Len jednu. Vlastne je to voľba.“

„Ty mi chceš dávať nejaké ponuky či voľby?“

„Ako boh na to mám nárok. Tak prečo nie? A ty máš slobodnú vôľu. Tak máš dve možnosti. Odplávaš a necháš Ydriu Ydriou, alebo ťa rozkrájam celého, nielen prsty, a urobím z teba guláš. Doslova, dopísmena a s veľkým množstvom pálivej papriky. Všetci, ktorí majú tvoje chrapúnstvo kdesi v žalúdku, budú mať v žalúdku aj teba. A či sa to z nich dostane cez toaletu alebo cez dávivý reflex, to už nechaj na mňa. Bude sa to striedať. Nerovnomerne. Bude v tom chaos a to, čo z teba ostane, bude naozaj všade. A aby toho nebolo málo, keďže si všetkých možných rivalov povraždil, tak bude namiesto teba vládnuť nejaké pekné dievčatko s vrkôčikmi a nechá ťa vymazať z histórie.“

„Ty si myslíš, že ma zastrašíš rečami?“

„Myslel som si to. Ale nemusím zastrašovať. A to dievčatko bude dcérka Rorika III.. Ydria bude vládnuť Lomparii. Nech žije Ydria.“

Vojaci Lomparie sú prekvapení, keď vidia svojho vládcu na námestí v Ydriorte nakrájaného na kúsky. Pastier ich žiada na drevo na oheň, zatiaľ čo sám ťahá ohromný hrniec, ako keby nevážil vôbec nič. Skutočný Rorik IV., aj s Rorikom III., sa na to pozerajú z blízkej veže a nevedia, čo si majú myslieť.

Stretávajú sa s Adrianovými generálmi a všetci sa s úžasom dívajú na pastiera, ktorý mieša guláš. Len čo ten zvláštny pastier vidí mladé dievčatko s vrkočmi, tak sa ho pýta, či so sebou nemá chlieb. Dievčatko ide do kuchyne a vracia sa s malým bochníkom chleba.

„Výborne. Ďakujem ti pekne. A čím chceš byť, až budeš veľká?“

„Chcem poníka.“ Pastier sa smeje. Jediný. A o to sa smeje hlasnejšie.

„Výborne. Pokiaľ ide o vás, milí generáli... Adrian určil toto dievčatko za jeho nástupcu. Takže ju budete počúvať. Na slovo. Keď povie, že chce poníka, tak jej zoženiete poníka. Keď povie, že chce presunúť všetky vojská mimo Ydriu, tak to urobíte bez reptania. A kto bude reptať, tomu donesiem takýto fajný kotlík... teda hrniec... ale to je fuk. Zariadim aj veľa štiplavej papriky, aj veľa krájaní, netreba sa báť.“

„Ale ona je malá. Nemôže vládnuť.“

„Preto pôjde s vami aj jej otec. Bude jej regent. A ona bude vládnuť, až dospeje. A aby ste nepovedali, že som len krutý a zlý, každý z vás dostane poníka! Alebo vrece cenných mincí a krásny život až do neskorej staroby. Dal som možnosť výberu Adrianovi, dávam aj vám. A ak odplávate ešte tento týždeň a nič tu nezničíte, tak aj priaznivý vietor zariadim a dostatok rumu pre posádku. Aj vínčisko. Vlastne nie, víno nebude. Miešanie alkoholu spôsobuje bolesti hlavy a s čistou hlavou sa lepšie žije i lepšie vládne. Tak je to na vás, priatelia. Alebo vás mám považovať za nepriateľov?“

Rorik IV. vôbec nevie, ako sa môže bohu smrti poďakovať. A ten vytáhuje rum i víno s tým, že ako boh niečo znesie a on, ako vládca Ydrie, by mal niečo zvládnuť tiež.

Stanislav Hoferek: Zázračné dieťa (rok 1242)

Velethia, dcéra Rorika III. a z moci Nymrona kráľovná Lomparie, zažíva deň, ktorý s panovníckymi rodmi vždy silno súvisí. Stáva sa plnohodnotnou vládkyňou Lomparie, ale nie z jej vôle. Rorika III. nachádzajú mŕtveho v jeho komnatách. Pravdepodobne žiadna vražda, ale úplne jednoduché zlyhanie srdca. Smrť pokojne v spánku.

Služobná sa okamžite pýta Velethie, či pre ňu môže niečo urobiť. Kondolencie sú v plnom prúde a spolu s nimi aj prvé hodnotenia zdieľanej vlády Velethie a jej otca, regenta, ktorý bol predtým vládcom Ydrie. Dokonca aj Eltar s Nymronom sa zjavujú v Lomparii, ale nevykonávajú žiadne zázraky. Sú zvedaví na to, čo bude robiť mladá vládkyňa, ktorá prišla o otca, hlavného radcu a navyše je v krajine, ktorú pozná len z polovice. Napriek tomu, že je v Lomparii väčšinu svojho života, nevie si na ňu zvyknúť. Stále je jej bližšia Ydria, čo je možno vplyvom samotných bohov.

Najradšej by odplávala do Ydrie a ostala tam, ale samotní bohovia ju presviedčajú, aby to nerobila a aby o tom ani pridlho neuvažovala. Po páde Adriana je Velethia braná ako jeho protiklad. Milá a láskavá, bez sklonov k najrôznejším druhom tyranie. A hlavne je to mladá žena, ktorá nerozumie dlho zakoreneným tradíciám. Situáciu ešte viac komplikuje fakt, že Lomparia je oveľa väčšia od Ydrie a nedá sa tak ľahko precestovať. Ani Adrian nenavštívil všetky dôležité mestá a mnohé časti rozmermi ohromne veľkej Lomparie sú úplne neznáme.

Na počudovanie všetkých na dvore prichádza s odvážnym plánom, pre ktorý sa rozhoduje a ktorý chce splniť v najbližších piatich rokoch Plán má

niekoľko bodov, ktoré nahlas číta zúčastneným. Hovorí o zlepšení vzdelania pre mužov a pre ženy, o konci rôznych aktivít, ktoré sú podľa nej úplne barbarské a o tom, že by Lomparia ako silná krajina mala chrániť obchodné lode v okolí a tiež menšie krajiny. Taktiež spomína nerovnováhu medzi napredovaním vo vojenskej oblasti, zatiaľ čo v iných oblastiach je na tom Lomparia oveľa horšie ako Ydria.

Aj preto začínajú Velethiu nazývať posmešným titulom Zázračné dieťa. Z dôvodu, že ak by sa jej niečo z toho podarilo presadiť, tak by to bol zázrak. Lomparia je zvláštna krajina. Pre ľudí zo Zeme by sa dala prirovnať ku Španielsku, a to od čias Kartága po Kolumbovu plavbu. Inkvizícia, býčie zápasy, tvrdé presadzovanie viery a neustály boj o to, ktorá viera bude vlastne silnejšia. Do toho stále pretrvávajúce prvky z obdobia Ríma: Légie, systém chlieb a hry, veľkolepé akvadukty, ale aj otroctvo a množstvo veľkostatkárov.

Velethia má o to ťažšiu pozíciu, že si nezískala trón ako obzvlášť výnimočný bojovník či niekto, koho pozná v Lomparii každý. Princeznička z krajiny, ktorá len vďaka spoločným bohom nepadla do otroctva Lomparie, nevidí veľa možností, ako niečo zmeniť. Napriek tomu sa o to pokúša. Generáli, ktorí ju podporovali, hlavne zo strachu z Nymrona, už často nie sú v armáde. Nahrádzajú ich noví, ktorí jej nie sú lojálni. Navyše nemôže počítat s nejakou pomocou z Ydrie, ktorá je poriadne vyľudnená a aktuálne vojensky i diplomaticky slabá.

Má však jednu výhodu pred ľuďmi, ako bol Adrian. Zaujíma sa o potreby obyčajných ľudí. Vidí a skutočne rieši chudobu, nespravodlivosť, zlé zaobchádzanie. Všíma si sny a nádeje a plne si uvedomuje, že Lomparia je plná otrokov a ľudí, ktorých naučili len dve veci: Modliť sa a pracovať.

Počas prvej rady s veľkostatkármi a vojenskými veliteľmi Velethia vyhlasuje, že plánuje obmedziť býčie zápasy a zaviesť nové pravidlá pre gladiátorské arény. Jej slová však vzbudzujú okamžité šokované reakcie. Jeden z generálov, starší muž, ktorý slúžil jej otcovi, ju preruší:

„Vaša Výsosť, obmedziť to, čo miluje ľud, znamená vziať im radosť zo života. Aj Rorik III. tieto zápasy schvaľoval.“

Velethia, pokojná a odhodlaná, odvetí: „Radšej im prinesiem dôstojnosť a vzdelanie než radosť z krutosti. Verím, že Lomparia si zaslúži viac.“

Niektorí radcovia, ktorí pociťujú nepokoj nad jej inými návrhmi, ako zrušiť kruté tresty inkvizície, ticho spochybňujú jej lojalitu k Lomparii a obávajú sa, že ich mladá kráľovná sa príliš prikláňa k ydrianskym ideálom. Velethia však cíti, že musí konať podľa svojho svedomia. Keď počuje, že ľud posmešne nazýva jej plány „snom dieťaťa“, povoláva učencov z Ydrie, aby jej pomohli pripraviť legislatívny návrh na podporu vzdelania.

Medzitým však niektorí veľmoži plánujú nenápadne podkopať jej vplyv a presviedčajú miestne kňazstvo, aby podporilo tradície „posvätných hier“. Velethia je nútená pozeráť sa do očí ďalšej výzve: bojovať za svoje reformy nielen proti nepriateľom mimo palác, ale aj medzi vlastnými radcami.

Do toho prichádza ďalšia rana. Ako žena by sa mala vydať, starať sa o deti a zároveň spravovať krajinu, ktorá žiadnu vladárku nechce. Obmedzenia krutostí neprechádzajú a Lomparia pokračuje v svojej ceste, aj napriek jasným príkazom Velethie. Stavajú sa nové lode, mladí muži trávajú veľmi veľa času v

kasárni a na cvičisku a nové problémy, ako masívne premnoženie komárov v južnej časti Lomparie, nikto nerieši. Stále viac sa jej pozícia oslavuje a postupne sa z kráľovnej celej krajiny mení na kráľovnú časti krajiny, neskôr na kráľovnú mesta a na kráľovnú paláca. Bojí sa, že sa stane kráľovnou jedinej izby v tom paláci, alebo kráľovnou či spolukráľovnou nejakej smradľavej väzenskej cely, kde ju môžu hodiť tak noví generáli, ako i ľud, o ktorého problémy sa reálne zaujíma.

Stanislav Hoferek: Triumvirát (rok 1265)

Hovorí sa, že nič netrvá večne. Zlaté časy Ydrie sú nateraz preč a po kliatbach, vojnách a nedôverách prichádzajú nové kliatby, vojny a nedôvery. Po smrti Rorika, štvrtého tohto mena, prichádza jeho syn. Už od mladého veku sa tento panovník zaujíma, po boku svojho otca, o politiku. Záujem je jasný a vítaný, ale podmienky rozhodne nie sú priaznivé.

Rorik V. preberá Ydriu v úbohom a komplikovanom stave. Hileber, Lysinn, Perušín a niekoľko dedín nechce mať nič spoločné s veľkou a silnou Ydriou. Pre najrôznejšie hádky, podrazy a úplne zbytočné krivdy idú svojou samostatnou cestou. Rorik, stále bez armády a bez silných spojencov, ich nemôže prinútiť k poslušnosti, diplomaciou ani násilím. A to sú ešte jedným z najmenších problémov.

Všetko sa kazí aj vo vzťahoch s bohmi. Ľudia si pamätajú, že Nymron pre nich urobil v nedávnom čase viac ako Eltar. Nemusí to byť úplná pravda, ale keďže sa Eltar už dlho neukázal a Nymron urobil s Adrianom to, čo urobil, je jasne populárnejší. Boh, ktorý zasahuje málo, zasahuje veľa. A naopak. Neoblúbený boh, aspoň pôvodne ten menej obľúbený, dostáva nové chrámy a modlitby, zatiaľ čo Eltarove svätyne rozoberajú na stavebný materiál a nikto ich nenavštevuje. Eltar je kňazmi vykresľovaný ako ten menej šikovný z bratov a za to sa boh dobra, úrody, pravdy, svetla a všetkých možných vecí skôr prizerá, ako koná. Výsledkom sú nanajvýš priemerné úrody a keď sa objaví nejaká choroba, nerobí vôbec nič. Nymron, ktorý nie je zvyknutý na veľké oslavy, je najradšej kdesi ďaleko, mimo Ydriu.

Vojenské vpády Lomparie, i keď už trochu časovo vzdialené, narobili veľký

problém. Dielne či polia ostali opustené a tí, ktorí svedomito pracovali, sú teraz vo veľkých mestách na ulici a prosia o drobné. Remeslá, obchod a dokonca i umenie padá a nevyzerá to tak, že by sa s tým dalo niečo urobiť.

V samotnom Ydriorte to spôsobuje väčšinu problémov. Mesto plné obchodníkov je plné hlavne tulákmi bez práce. Viazne výroba i doprava do a z Ydriortu vrámci Ydrie, no hlavne utícha medzinárodný, diaľkový obchod. Ceny tovarov sa zvýšili a o predražené hrušky, bazu či najrôznejšie kovy už nie je taký veľký záujem v ďalekých krajinách. Navyše je pre Ydriort nebezpečné hľadať nových obchodných partnerov, pretože nemá silnú obrannú flotilu a posledné čo chcú je nájsť nového, mocného súpera, kdesi na opačnom konci mora.

A potom je tu Ydriana. Mesto veľkej slávy a veľkých víťazstiev je teraz mestom duchov. Tar-Hilar chce nahradiť tak Ydriana, ako možno i Ydriort a chce vládnuť. Má na to niekoľko predpokladov, ale nie všetky. Rorik V. je presvedčený, že musí niečo robiť, ale nevie čo. Ani na dobrých radcov nemá priveľa šťastia. Útly, úprimný a hlavne nízky človek chce využiť moc, ktorú má, aby sa Ydria nedostávala do ešte väčších problémov a ešte do väčšieho chaosu. Zvlášť, keď nie je vôbec jasné, čo a kto si brúsi zuby na Ydriu a všetky mestá v nej. Bez ohľadu na to, či voči jeho osobe a voči Ydriortu ukazujú nejakú poslušnosť, alebo nie.

Rozhodnutie je možno neprirodzené, ale z jeho pohľadu logické. Triumvirát. Rorik V. vytvára návrh, ktorý je dvojsečnou zbraňou. Môže pomôcť, ale môže tiež veľmi ublížiť. A toho si je jasne vedomý. Stále je to však lepšie, ako keby nerobil nič.

Zástupcovia Tar-Hilaru našli spôsob, ako úplne zmeniť pomer síl v rade, kde má každé mesto jedného zástupcu, až na dve výnimky: Ydriport a Ydriana. Ostro sa ohradili, že je nespravodlivé, aby mali len jeden hlas, kým momentálne ekonomicky a hlavne obyvateľstvom slabšia Ydriana mala dvoch zástupcov. Pohrozili, že ak sa to nezmení, zjednotia blízke dediny na východe do miest a tak získajú toľko hlasov, že budú mať prevahu. Na slová Rorika, že to isté sa môže urobiť aj v iných častiach, odpovedali maximálne agresívne. Pozastavia akýkoľvek export. Žiadne zbrane, žiadne poľnohospodárske náradie, žiadny stavebný materiál. Nič sa nebude exportovať mimo ich spoločenstvo, ktoré navyše naberá na sile.

Rorikov nápad je preto jednoduchý, dokonca tak jednoduchý, že môže svojou jednoduchosťou vytvoriť problémy. Rozdeliť Ydriu do triumvirátu. Akékoľvek zmeny musia odsúhlasiť minimálne dve z troch strán. Podľa jeho návrhu bude mať každá tretina možnosť aktívne spracovať Ydriu. Dá sa to brať ako ústupok neustále silnejúcemu Tar-Hilaru, ale nemá veľa možností. Nemôže sa otvorene postaviť proti takej veľkej sile. Potrebuje spojenca. Kanva a Paria nestačí.

Celý jeden rok funguje nový systém skvele. Ydriport môže nerušene rozvíjať obchod, všetky Tar mestá na čele s Tar-Hilarom majú viac než kedykoľvek predtým a Ydriana robí čo môže, aby sa s mestom Lielborne znovu dostali na výslnie. Druhé stretnutie sa odohráva rovnako ako prvé, v Ydriane. Ako za starých čias. Jediný, kto sa nemôže zúčastniť, je Rorik V. Nie preto, že by nechcel, ale znemožňuje mu to choroba. Posiela za seba jedného z priateľov, ktorý vie dobre diskutovať, ale hlavne rýchlo zapisovať. Všetko zapisuje a sleduje. Jeho cieľom je doniesť čo najpresnejšiu správu do Ydriportu.

Po zapisovaní sa púšťa do zapisovania. Urobiť zo všetkých dlhých zápisov a svedectiev niekoľko krátkych, ucelených myšlienok. Prichádza s tým do Ydriportu a okamžite vyhľadáva kráľa. Číta mu požiadavky každej z troch strán. Kráľ, ktorý sa zatiaľ vyliečil, mu ponúka pohodlné kreslo v paláci v Ydriporte a zvoláva všetkých radcov, aby si vypočuli slová, ktoré zapísal a upravil jeho priateľ. Sám kráľ je veľmi zvedavý a chvíľu rozmýšľa, koho názor vlastne chce čo najskôr počuť. Pozná stanovisko Ydriportu a teda aj jeho samotného, ale nemá úplný prehľad, čo všetko požaduje Ydriana i aktuálne silnejší rival, Tar-Hilar.

„Pane, tu sú jednotlivé stanoviská. Ktorými začneme?“

„Začnime našim. To je jednoduché.“

„Stanovisko Ydriportu a kráľa Rorika, piateho svojho mena, je nasledovné: Všetci ľudia v Ydrii sú si rovní a je dôležité, aby bola Ydria jednotná, silná a plná ľudí, ktorí sú ochotní spolupracovať. Ydriport garantuje všetkým mestám prosperitu a stabilitu, praje si rozvíjanie obchodu a kombináciu tradícií a nových, odvážnych myšlienok. Sme za to, aby Ydriport ako hlavné mesto mal o najväčšie slovo hlavne na severozápade, pričom si plne uvedomujeme rastúcu silu Tar-Hilaru a samozrejme postavenie Ydriany ako bývalého hlavného mesta a dôležitého centra kultúry i národnej identity Ydriany. Prajeme si, aby všetci ľudia, bez ohľadu na mesto a bez ohľadu na rody či známosti mohli žiť v Ydrii pokojne a mohli sa venovať tomu, čo je komu blízke. Všetky mestá, ktoré kedysi dávno postavili Ydrianu, by jej mali pomôcť pri opravách a prebudovaní po nájazdoch a každý, kto sa podieľa na opravách a udržiavaní celej Ydrie by mal byť za svoju prácu dobre zaplatený.“

„Pekne si to zhrnul. Čo hovorí Ydriana?“

„Stanovisko Ydriany je trochu ťažké pospájať. Mám pocit, že nevedia tak úplne, čo by mali a čo by chceli povedať. Poskladal som z toho, že Ydriana je historické a silné mesto, ale to je vlastne všetko. Spomína sa tam viera, dávne

spojenectvá, tiež vysoká populácia a silné múry, čo je všetko odkaz skôr na históriu než na súčasnosť. Veľmi rýchlo začali chváliť Lielborne, ako keby v Ydriane nemali byť na čo hrdí a vlastne sa ani nečudujem. Podľa neoficiálnych informácií sa za všetky tie roky množstvo obyvateľov do Ydriany vrátilo, ale možno je tak piate či šieste najväčšie mesto, rozhodne nie je jednotka. Aj v Lielborne, ktoré bolo tiež poškodené, je oveľa viac ľudí. Navyše tempo opráv tam prebiehalo oveľa rýchlejšie a aktuálne si Lielborne uchováva solídnu armádu, pre každý prípad. Môžu tak bojovať a brániť sa na súši, ale na mori toho veľa nezmôžu.“

„A aké je stanovisko Tar-Hilaru?“

„Stanovisko Tar-Hilaru je jednoznačné. Začali s tým, že nehovoria len za Tar-Hilar, ale aj za Tar-Isen, Tar-Mulien, Tar-Voltu, Severborg a pracujú na tom, že sa Lysinn premenuje na Tar-Lysinn a bude riadnym členom ich zoskupenia. Majú spolu približne toľko obyvateľov čo my. Veľa hovoria o ťažbe, o zbraniach a o všetkom, čo dokážu vytvoriť. Zvlášť znepokojivé je, že by sa aj náš kľúčový obchodný partner, Tar-Volta, mohol postaviť proti nám. Ich požiadavky sú jednoznačné. Chcú, aby pod ich vplyv padla i Ydriana, možno i Lielborne. A všetky dediny na východ od Ydriportu. To je už naozaj drzé. Aby toho nebolo málo, majú požiadavku, že namiesto opráv Ydriany sa bude stavebná sila využívať hlavne na rozširovanie najrýchlejšie rastúcich miest, ako je Tar-Hilar či Tar-Isen. Sú proti tradíciám a dávajú prednosť odvahe a sile. Navyše hovoria o tom, že akýkoľvek problém môžu riešiť aj silou a zopakovali, že Ydriana ako malé a bezvýznamné mestečko plné starcov a ľudí bez domova nemá čo robiť vo veľkej rade.“

„Musíme dostať Ydriana na našu stranu. Aj s Lielborne a aj s Lysinnom, ak je to možné.“

„Všetci majú strach. A strach vedie k vojnám a nenávisti.“

„Niečo musíme urobiť,“ podotýka kráľ.

„Aké sú vaše nápady?“

„Stále sme jedna krajina. Jedno súostrovie. Nemôžeme bojovať medzi sebou. Už teraz sú šikovní ľudia v uliciach. Na vedenie vojen nemáme ani armády, ani peniaze. Dokonca aj so zásobami je to zlé. Ak ale budeme ďalej ustupovať Tar-Hilaru, budeme za slabochov. Tak, ako Ydriana.“

„Stále máme lepšie lode.“

„Áno? A čo s nimi spravíme? Doplavíme sa do Lysinnu, donútime ich, aby sa pridali k nám a zatiaľ nám celá tá ich aliancia zoberie všetko, čo je na pevnine a nie na mori? Máme na svojej strane Kanvu a Pariu. Kým ich nedobijú. Sú to roľníci, umelci, najrôznejší učitelia či historici. Nie ľudia, ktorí by zvlášť vynikali v prvej línii.“

Nasledujúci rok je mier. Až taký pokojný, že sa to zdá byť nelogické. Akékoľvek slová o nejakých vojnách, blokádach či bojoch o moc ustúpili. Hlasovanie na ďalší rok je vedené starým, len jemne pozmeneným spôsobom. Všetky mestá majú jeden hlas, s výnimkou Ydriportu. Ydriana definitívne prišla o svoj druhý hlas. Hneď prvé hlasovanie je o hlavnom meste. Obyčajná, nezaujímavá formalita. Ydriport dostáva hlasy od seba, Kanvy a Parie. Všetky ostatné hlasy získava Ydriana. Ohromné prekvapenie. Ani jeden hlas pre Tar-Hilar či iné mesto.

Nie je to však preto, že by Tar-Hilar bol slabý. Práve naopak. Kompletne prebrali vedenie v Ydriane. Nenápadne, ale efektívne. Všetky mestá juhu a východu sa zjednocujú. Hlavné mesto sa vracia do Ydriany, ale je to iné mesto ako predtým. Mesto, ktoré začína znovu prosperovať pod drobnohl'adom Tar-Hilaru a blízkeho Tar-Isenu.

Tar-Hilar nikdy nemal silný prístav. Teraz ho má. A ovláda aj dôležité mestá viery, Lielborne a Tar-Mulien, ako i väčšinu výrobných dielní, najlepšie polia a

vylepšuje cestu, ktorú premenováva na kráľovskú. Prepája Lielborne, Ydrianu, Tar-Isen a Tar-Hilar. Vytvára tak Ydriu, ktorá môže fungovať a prosperovať, aj bez Ydriportu a bez kráľa.

Kráľ, Rorik V., je zaskočený. Nikto mu nevie poradiť, čo by mal robiť. Zvlášť po tom, keď i tak málo významné mestá, ako Perušín, sľubujú vernosť mestu na opačnom konci ostrova. Jedna z možností, ktoré skúša, je svadba. S dôležitou dámou z Tar-Isenu. Svadba v Parii však dopadá katastrofálne, keď jej hneď niekoľko ľudí povedalo, že má na viac ako na nejakého skrachovaného kráľa. Jednoducho odišla a zo zoskupenia miest na západe krátko po nej odišla i celá Paria.

Stanislav Hoferek: Splnený plán (rok 1272)

Dvojica rybárov v dedine pri Ydriorte ide na svoju pravidelnú plavbu. Majú malý čln a vlastne veľmi jednoduchú obživu. Hodit' sieť, čakať, hodiť ju znovu a čakať. Po mnohých nahodeniach a vyťahnutiach sa vracajú s úlovkom. Obidvaja ho považujú za priemerný.

Na ich prekvapenie je v prístave veselo. Všetci sa radujú a dvaja rybári rýchlo zisťujú, čo sa deje. Keď zistia dôvod, je im do smiechu. Niečo tak hlúpe by oni neoslavovali, ale vlastne ľutujú, že prichádzajú až večer. Rorik V. dáva príkaz, aby sa oslavovalo. Netreba na to samozrejme žiadne príkazy, stačí len dať každému pohár, alebo niekedy aj tri alebo štyri poháre dobrého vína. Priamo na námestí, v prístavoch a tak podobne. Ydria je zjednotená.

Jeden z rybárov si ničí mozgové bunky tak rýchlo, ako to len ide, zatiaľ čo ten druhý sa vypytuje tých, ktorí sú aspoň čiastočne triezvi.

Zisťuje, že Rorik V. rozhodol, že sa Ydriort pridáva k ostatným mestám. Znie to nelogicky, však ako sa môže pridávať k mestám, pri ktorých je pridaný už dávno a s ktorými už dávno obchoduje? Rybár zisťuje viac. Tentoraz bolo ďalšie hlasovanie v Ydriane. A všetci tí múdri zástupcovia zahlasovali v prospech Ydriany. Aj Ydriort. A keďže Rorik hlasoval o chvíľu skôr ako prvý muž Kanvy, tak na nejaký čas bola Kanva jediné mesto mimo spoločnej aliancie.

Rybár sa diví, že pôvodný Rorikov plán sa vlastne vyplnil. Aby predišiel bojom, vyhlásil triumvirát. Vládu troch. Postupne začal všetko strácať,

prichádzal o spojencov, ale nie o životy. Všetko to je diplomacia, intrigy, najrôznejšie presvedčovanie, ale žiadne sekanie mečmi. Bez strát na životoch. A tým, že Tar-Hilar získaval stále viac a viac hlasov a zároveň i miesta v Ydriane, sa celý triumvirát vlastne vyplňa. Najväčšie mesto je Ydriport, ale ak sa všetci možní remeselníci starajú o opravy Ydriany, tak ním bude zase Ydriana. Ydriport je najlepší prístav a Tar-Hilar je najväčšie priemyselné centrum. A hlavne, všetci sa spolu znovu rozprávajú, každý s každým obchoduje, všetci si všetko odpúšťajú a Ydria nabera na sile.

„Mali by sme ísť do bohatších vôd, ďalej od pobrežia. A doniesť viac rýb.“

„Čo? Však som ti to vravel, že... že... ale počkaj, teraz je tma...“

„Ráno, ty tupelo! Ráno pôjdeme viac na more. Musíme viac riskovať. Pretože od zajtra budú od nás ryby kupovať všetci. Aj z Parie, aj zo Severborgu, všetci. Aj od ostatných. Viac hladných krkov, viac peňazí pre nás. Rozumieš? Ach, dočerta s tebou. Všetci sa tešia a chlastajú, len ja mám na krku teba. Si síce mizerný námorník, ale aspoň ti môžem povedať čokoľvek, lebo to aj tak vždy zabudneš.“

Stanislav Hoferek: Labutie jazero (rok 1275)

Ydria sa neustále mení. Stále sa niečo zlepšuje alebo zhoršuje a celé to tempo zmien je niekedy pre tých starších jednoducho príliš rýchle. Naopak, hovorí sa, že dve skupiny milujú zmeny: Zlodeji a tí, ktorí dokážu vymyslieť nový plán za pochodu. Napríklad plán, ako niečo ukradnúť.

Jedno z najviac meniacich sa miest je Paria. Mesto známe svojimi sadmi, pokojom, vzdelanosťou a tiež faktom, že je relatívne blízko k Perušínu. Paria je jedno z troch veľkých západných miest. Práve toto mesto však zmenilo svoje priority a namiesto bojov sa jednoducho pridalo k silnejším. Logický krok. Paria tak nemá veľa nepriateľov a tak môže obchodovať skoro s každým v zlých časoch. Vyzerá to však tak, že teraz sa začínajú relatívne dobré časy.

Najvyšší ľudia v Parii však nechcú, aby bola Paria len tá druhá Kanva, ten tretí Ydriport alebo nejaké mestečko na západ a na juh od dôležitých miest. Chcú, aby sa Paria dostala na vrchol a vedia, že to nie je žiadna jednoduchá cesta. Podporujú však umenie, obchod a všetko, čo sa podporovať dá. Pre obyvateľov Kanvy nie sú ľudia z Parie barbarmi, ale aj tak vždy medzi vetami alebo medzi riadkami spomenú, že ich Paria nikdy nedobehne.

Aktuálne sa v najväčšej knižnici, ktorá by bola piatou alebo šiestou najväčšou knižnicou v Kanve, preberá zaujímavý problém. Alebo skôr trochu ostrejšia diskusia.

„Na bielej labuti!“

„Na čiernej!“

„Nie nie, rozhodne na bielej!“

„Na čiernej, tu je to napísané!“

Neznalí by si mysleli, že ide o hádku detí. To sa ale hádajú starší, dávno a často až príliš dávno dospelí ľudia, o veľmi starom epose. Alebo eposoch?

Dávny hrdina, ktorý vlastne nič nedokázal, kedysi prišiel do Ydrie na labuti. Keď sa tu už dostal, tak vlastne nič nezmenil a chvíľu po tom zomrel na krvácanie z nosa, keď narazil do hrušky po tom, čo sa poriadne napil metanolu namiesto etanolu. Takže úplne obyčajný muž, ktorý sa sem dostal na neobyčajnej labuti.

„Je to biela labuť. Prišiel na bielej labuti!“ vyhlasujú hostia z Kanvy. Skúsení, múdri a sčítaní literárni vedci ukazujú svoju verziu. Následne ukazujú knihy, ktoré z tohto príbehu vychádzajú. To sa nepáči síce menej učným, ale aktuálne v tejto miestnosti početnejším ľudom z Parie a Perušínu.

„Prišiel na čiernej labuti. Tak hovoria naše pramene. Šíri sa to ústnym podaním aj písmom. Pozrite sa! Aj na túto maľbu sa pozrite! A ešte sa aj hovorí, že si vybral čiernu labuť, aby bol viac na očiach a aby všetci videli, že ich dokáže viesť.“

„Načo by niekto zháňal práve čiernu labuť, keď sú všetky biele? A čo to má spoločné s nejakým vedením? Je to smiešne,“ odpovedajú učení z Kanvy.

Debata je v plnom prúde. Najmúdrejší, minimálne v tejto oblasti, sa nevedia zhodnúť. Na akej labuti to prišiel ten a ten? Situácia je o to vtipnejšia, že obidve skupiny sú jednoznačne presvedčené o svojej pravde, ako keby tam boli a všetko videli, počuli a zapísali. S tisíckami preverených svedkov.

Niekedy rozdeľujú skupiny ľudí viac legendy než politici. O to viac, že sa len ťažko hľadá kompromis. Každý počul niečo iné, keď bol mladý. Tí, ktorí počuli o bielej labuti, hovorili svojim deťom o bielej labuti a tí zase svojim deťom.

Host' zo vzdialeného Lysinnu, ktorý v podstate náhodou počúva diskusiu, sa začína smiať. Pridáva sa do diskusie.

„Mne sa to veľmi páči. Dohadujete sa s plnou vážnosťou, možno si začnete i nadávať. A o čo ide? O niečo spreď tisíc rokmi? Alebo viac? Je vám jedno, čo sa stalo, a či sa to vôbec stalo. Legendy sa mohli alebo nemuseli stať, alebo to bolo celkom inak. A vy teraz diskutujete, či niekto prišiel na bielej alebo na čiernej labuti?“

„Na bielej!“ počut' z prvého tábora.

„Na čiernej!“ druhý tábor to vykrikuje ešte o niečo hlasnejšie.

„A čo ak neprišiel na žiadnej labuti, ale jednoducho sa priplavil na lodi? Možno vtedy jeho loď pre niekoho vyzerala ako labuť. A možno vyzerala inak pre niekoho, kto ju videl cez deň a inak pre niekoho, kto ju videl v noci. Mohla byť sivá, červená, dúhová alebo nejaká iná. Ako to máme zistiť?“

„Podľa kníh! V tejto je jasne na bielej!“

„A v tejto jasne na čiernej labuti!“

„Ja si myslím, že prišiel na divokej kačke,“ odpovedá host' z Lysinnu.

Ostatní sa mu intenzívne smejú. Že na kačke. To je tak hlúpe! Veľký hrdina s dvojmetrovou postavou a že prišiel na kačke. To sa im zdá veľmi hlúpe. Obidve skupiny sa tešia, že sa tá druhá skupina smeje na tejto hlúposti s nimi. Sú plne presvedčení, že konkrétny človek je šialenec a radi sa spoja proti nemu. Muž sa zatiaľ tajne prezlieka. Pracuje v tejto budove. Obyčajný upratovač, ktorý pozná prízvuk z Lysinnu. A pozná ľudí.

Už dlho si myslí svoje. Niekoľko učencov preberá legendu a vôbec ich nezaujíma, čo majú jednotlivé verzie spoločné. Rovnaké mená, udalosti, sedí aj čas a všetky miesta. Ale nesedí farba labute. Už si nekladie otázku, ako veľmi je tá farba dôležitá. Nech už bola akákoľvek, nič sa nezmení a všetky tie podobizne, ktoré boli vytvorené až na základe rozprávania ďalších ľudí, sa môžu líšiť. Vlastne musia.

Aktuálne sa Ydria po páde Adriana a rozličných sporoch znovu zjednocuje, opätovne začínajú fungovať rozličné druhy obchodu a výroby. Stále si však niektoré rodiny nerozumejú a práve hlúpe, naivné legendy, to ešte viac zhoršujú.

Muž si hovorí len tak, pre seba, že len bohovia poznajú farbu labute. A aj tím je to jedno. Načo by sa na to sústredili? A prečo by si všímali práve tohto človeka? Muž sleduje diskusiu dvoch skupín a čuduje sa, že neustále riešia farbu labute. Spomenú si na niekoho, kto nič nedokázal, ale podľa legendy to musel byť nejaký trpaslík, ktorý sa zmestil na labuť. Nespomenú si však na tých, ktorí položili život za Ydriu, zachránili množstvo životov či vyriešili veľký problém, ktorí sužoval generácie.

„Prišiel na bielej labuti!“

„Nie, nie. Tá labuť bola čierna! Čierna ako uhlie!“

„Bola ako sneh!“

Absurditu tomu všetkému pridávajú detaily, o ktorých tiež nikto nemôže veľa vedieť. Ako veľmi bola biela čierna labuť? A ako veľmi bola čierna biela labuť? To by bolo na dlhú, filozofickú debatu na úrovni. Ale toto je len prázdne určovanie na základe prekrútených právd či poloprávd a legiend, z ktorých sa dá vyčítať kadečo.

„Podľa tejto knihy bolo vtedy v Ydrii 12 653 bielych labutí. Ani jedna čierna! Na základe rozhodne veľkej prevahy bielych labutí prišiel na bielej labuti aj on!“

„Takže bola výnimočná a kúzelná, nikto ju nezapisoval. Sú to kúzla! A určite tí, čo to počítali, nemali nič lepšie na práci, než s takou presnosťou a ešte v tej dobe počítat' labute! Prišiel na čiernej!“

Stanislav Hoferek: Debny (rok 1290)

Iraila sa schováva. Raz v kúte, raz pod stolom, potom pod posteľou či pod hromadou slamy. Skryje sa kedykoľvek a kdekoľvek. Nejde o to, či je alebo nie je malá. Je šikovná, nenápadná a ešte aj dýcha mimoriadne potichu. O to hlučnejší sú jej rodičia.

„Aký si mal deň, oci?“

„Skvelý. No si predstav. Konečne sa dohodli na tých debniach. Každá rovnaká, každá presná. Do každej sa zmestia tri malé piecky. Alebo akýkoľvek iný materiál v rozumnom množstve. Stačí dať pečiatku, kde je napísané, komu je to určené. Tak jednoduché to je. Môžem vyrábať piecky a ľahko sa dostanú tam, kde majú. A ja tiež rýchlo dostanem materiál. Je to skvelá vec!“

Iraila je rada. Ale zároveň je smutná. Tá istá novinka, ktorá pomáha jej otcovi, škodí jej mame.

„Aký si mala deň, mami?“

„Jaj, ani sa nepýtaj. To je niečo strašné, s tými debnami. Sú príliš veľké. Neoplatí sa mi pre niekoho opravovať odev. Gombíkov, látok, zipsov ani ničoho iného nie je dosť na celú debnu. A navyše všetky tie kontroly. Predtým to bolo lepšie. Odkedy sú tie štandardné debny, tak všetky tie manufaktúry majú ohromnú výhodu a ja prídem o všetkých zákazníkov. Nebudem môcť pracovať, aj keď som zdravá!“

V Tar-Volte, v meste remeselníkov a najrôznejších majstrov, je veľmi

dôležitý obchod s Ydriportom. Donesie sa z Ydriportu zadanie i materiál a naspäť, opačnou stranou, idú hotové výrobky. Nové debny, ktoré sa dajú ľahko presunúť v prístavoch z koča na loď a naopak, rozdeľujú spoločnosť. Nieкто to víta a darí sa mu viac, nieкто to naopak ani trochu nevíta a musí skončiť. Aj keď práve zavedenie štandardných dební nie je vždy ten jediný problém. Veľké dielne môžu byť ešte väčšie a tie menšie sú v ohromnej nevyhode.

Iraila však vidí spôsob, ako sa dostať do Ydriportu. Nepozorovane a vlastne i bez platenia. Nemusí nikomu nič hovoriť. Preskúma svet a vráti sa. Ľahko sa dostáva v Tar-Volte do debne, ktorá je naplnená dekami. Líha si medzi ne a z vnútra ju zatvára tak dobre, ako dokáže. Po nejakom čase ju presunú na loď a keď jej rodičia zistia, že je Iraila schovaná dlhšie ako obyčajne, začnú ju hľadať. Ani im nenapadlo, že je na ceste do Ydriportu.

Po dni plavby ju objavujú námorníci. Z niektorej látky v dekách má alergiu a už nemôže zadržať kašeľ.

„Kapitán, tá debna... kýcha!“

„Pre teba už žiadny námorný grog! Ani hruškovicu!“

„Ale kapitán, naozaj! Pozri sa!“

Kapitán otvára debnu a nachádza dievča. Úplne červené, rozkýchané a na pohľad milé.

„Vieš, čo sa robí na námorných trasách s čiernymi pasažiermi?“

„Neviem.“

„Padajú do vody.“

Iraila okamžite vyskakuje a uteká na najvzdialenejšiu časť tej istej lode.

„Nemáš kam utiecť. Ale si rýchla, aj nenápadná keď chceš byť. Dáme ti nejakú normálnu prácu, neboj sa a neutekaj.“

Iraila postupne učia žiť na mori. Vysvetľujú jej laná i kotvu, hovoria jej o prúdoch i pobreží Ydrie. Nie všetci námorníci sú však z nej nadšený. Niektorí si myslia, že mať v posádke ženu nosí smolu. Samotná Iraila si to ľahko všíma.

„Mám návrh,“ hovorí po nejakom čase kapitán. „Ale nebude sa ti páčiť.“

„Aký návrh?“

„Budeš pracovať na mojej lodi. Budeš na plavbách. Spoznáš Ydriu, možno i Hileber. A vrátiš sa k rodičom so skúsenosťami. A možno i piecky tvojho otca predáš v mestách, o ktorých on nikdy nepočul.“

„Beriem. Ale mám podmienku. Budem dôstojníčkou na lodi.“

„Ty? Dôstojníci sú často skúsení, morskí vlci. Prečo si práve ty myslíš, že si na to vhodná?“

„Pretože aj ja chcem rozhodovať o ľuďoch, ktorí sa niekde vynoria z debne.“

„Takto, moja zlatá. Dôstojníčka zatiaľ nebudeš. Ale ak ešte niekoho vytiahneme z debne, tak práve ty budeš ten človek, ktorý bude o všetkom rozhodovať. Platí?“

„Platí,“ odpovedá Iraila a berie si páčidlo. Ide k tmavej debni v pravom rohu. Jej milý, ktorý podobne ako ona chce spoznať Ydriport, už na ňu netrpezlivo čaká. Je v debni vedľa nových piecok, ale je celý premrznutý a po dlhom čase strávenom v debni i mimoriadne hladný.

Stanislav Hoferek: Sen za tisíc hrušiek (rok 1310)

Tradičné výpary červenej síry zaplňajú úzku chodbu v bani. Dvaja kamaráti, Siron a Korn, už niekoľko rokov pracovali bok po boku v hlbokých šachtách Ydrie. Banícke remeslo nie je ľahké a železo, cín či meď treba niekedy získavať zo značnej hĺbky.

Siron má jasný cieľ: našetriť tisíc hrušiek, strieborných mincí z Ydrie, aby mohol raz a navždy odísť. Do Lomparie. Sníva o vlastnom dome v kúpeľnom meste. Dom so záhradou, s vlastnými koňmi a spokojnou ženou. Chce to čo najskôr. Odkladá každú mincu, berie nadčasy, drie viac ako akýkoľvek kôň. Vo vidine rýchleho zárobku prechádza do inej bane, kde sa ťaží tajomná, nestála a hlavne pre človeka nezdravo zapáchajúca červená síra. Špecialita Ydrie.

Korn má však iné plány; kým Siron odkladá každú mincu, Korn investoval väčšinu mincí do výbavy. Od nových, drahých ale veľmi kvalitných rukavíc, po odolný krompáč, vďaka čomu zvláda prácu bezpečnejšie a s menšou námahou. Nie je to žiadne prekvapenie, ale po piatich mesiacoch je bez mincí, ale s dobrou výbavou.

Po šiestich mesiacoch už majú obaja na svojom účte takmer rovnako, no rozdiel medzi nimi sa zväčšuje. Siron vyzerá byť veľmi vyčerpaný, ako bez života. Jeho pokožka je nezdravo bledá či naopak pokrytá škaredými fľakmi. Na rukách a dokonca i na krku má drobné rany, ktoré sa nehoja a do ktorých sa ani hmyz priveľmi neženie, keď je práve na povrchu. Korn, lepšie pripravený a aktuálne so silnejším zdravím, ťaží viac červenej síry bez väčších ťažkostí.

Jedného dňa, keď sa v bani zdržali dlhšie ako zvyčajne, Siron klesá na kolená. Korn mu rýchlo pribieha na pomoc. Je vystrašený, ale nevie, čo má robiť. Vidí, že Siron má za sebou príliš veľa expozície červenej síry. Priateľovi už nemá ako pomôcť a aj dostať ho na povrch je náročné. Aj tak sa do toho púšťa. Niest' ďalšieho človeka v bani s toľkou toxicitou je náročné a Siron pri tom poslednýkrát stráca vedomie.

Korn sa neskôr vydáva do Lomparie sám, so smútkom a výčitkami v srdci, a často si v myšlienkach hovorí, že je niekedy lepšie postupovať pomalšie a myslieť na zdravie. S pomocou svojich mincí i mincí od Sirona si ľahko kupuje nový, pekný dom. Hneď v druhý deň po nast'ahovaní zisťuje, na čo sa vlastne v Lomparii využíva červená síra. Je to kľúčová súčasť nových výbušnín, palných zbraní a ich kombinácie. V Lomparii vytvárajú zmes, ktorú katapulty vedia dostať za hradby. Výsledkom je ohromný oheň, ktorý sa nedá uhasiť vodou a pre obrancov vytvára toľko problémov, že sa radšej vzdajú i proti na papieri slabšiemu súperovi.

Stanislav Hoferek: Najlepší z najlepších (rok 1320)

V Ydriane sa objavuje zvláštny hosť. Ovláda jazyk, ale je jasné, že nie je z Ydrie. Má jedinú požiadavku. Chce sa rozprávať s tými najlepšimi z najlepších. Z celej Ydrie. Praje si urobiť stretnutie tých najlepších generálov, lekárov, mechanikov a všetkých, ktorí sú naozaj najlepší a odovzdávajú svoje vedomosti ďalej. Každému jednotlivcovi i každému mestu sľubuje ohromné bohatstvo. Netreba sa čudovať, že sa mu plán darí naplniť znamenite. Do Ydriany prichádzajú učené a skúsené ľudia. Jeden vedľa druhého si sadajú do ohromnej prenajatej miestnosti s veľkými dverami. Všetkých víta nie tento hosť, ale jeho zástupca. Starý, chorľavý muž, ktorý ťažko dýcha.

Všetci si konečne sadli a popíjajú nápoje. Všetko od vody po extrémne silnú hruškovicu. Najstarší z lekárov sa pýta, čo od neho vlastne ten muž, ktorý tu teraz nie je, vlastne potrebuje. Dozvedá sa veľa informácií, ale nič dôležité. Sľuby, múdrosti o tom, že si ľudia musia pomáhať, i slovo potenciál na množstvo spôsobov. Presných a konkrétnych informácií je ale minimum.

V prostriedku jednej z veľmi dlhých a nezaujímavých viet začína celá miestnosť horieť. Všetko je precízne naplánované a z vonkajšej strany sú dvere pevne upevnené. Rýchlo narastajú plamene a znižuje sa množstvo dýchateľného vzduchu.

Tí najlepší z najlepších často namiesto vysvetľovania podrobností a zaujímavých detailov volajú o pomoc. Nikto na to nereaguje. Nikto neotvára masívne dvere. Tí najbystrejší si rýchlo uvedomujú, že nemajú šancu. Porazeným je celá Ydria a víťazom je niekto, kto chce Ydrii ublížiť. Nech už je to ktokoľvek, z akejkolvek svetovej strany. Okrem dreva a najrôznejších horľavých materiálov horí aj koberec, ktorý je napustený zmesou oleja a červenej síry.

Jeden z pomocníkov, ktorí to všetko sleduje, sa pýta svojho pána na ďalšie plány. Ten mu odpovedá veľmi jednoducho. Toto je piata krajina. Ostáva ich

d'alších päť. Nič d'alšie nehovorí a s menším záujmom, v porovnaní s náhodnými svedkami, si všíma masívnu budovu, kde sú zapálení tí, ktorí sú pre vedu a celkovo pre Ydriu najviac zapálení.

Po chvíli prichádza d'alšia otázka. Jeden z pomocníkov sa pýta na žiakov týchto veľkých učiteľov. Dostávajú jasnú odpoveď. Kto chce nový život v novej krajine, ten môže odprisahať vernosť. Všetci ostatní budú na dne obrovského masového hrobu, ktorý sa chystá v každej jednej krajine.

Nepočítajú však s jedným malým detailom. Eltarovi sa nepáči, ak chce niekto spáliť ľudí v jeho chráme. Má pochopenie pre prenajatie priestoru, ale na takéto utrpenie nie. Robí to najmúdrejšie, čo robiť môže. Zachraňuje, koho môže a dusí plamene. Ešte aj celú strechu magicky odstraňuje a prináša dažď. Pre host'a a jeho pomocníkov však prichádza trest od Nymrona. Eltar mu dáva voľnú ruku a to sa bohovi smrti a ničenia páči. Vyberá jednoduchý trest. Každého previnilca pekne žiada o všetky informácie. Aké sú plány, kto ich poslal a všetko potrebné. Ako boh to vie, ale pýta sa každého jednotlivca. Tých, ktorí neklamú a hovoria všetko, čo vedia, mrzačí minimálne. Jeden obhorený malíček na ľavej ruke. U pravákov. Kto však skúša zaklamať, ten sa mení na poriadne prepečený kus mäsa. Priveľa ohňa na to, aby mohli ešte niekedy hýbať rukami či nohami. Primálo na to, aby mohli nadávať a kričať od bolesti. Nymron im ešte hovorí, že všetky invázie sú zrušené. Kvôli dažďu. Nymron ešte pridáva jednu maličkosť. Informuje, že ak sa to bude opakovať, urobí to isté v Rusľande.

Stanislav Hoferek: Veže (rok 1325)

Jeden z dôvodov, prečo sa Tar-Hilar často chce stať tým najdôležitejším mestom na svete, je ich vojenská, banícka a výrobná tradícia. Ak niekto tvrdí, že je najlepší v niečom konkrétnom, musí o tom nielen hovoriť, ale musí to aj robiť.

„Máte svoje plány a túžby, tak smelo do toho!“

Dve odlišné skupiny staviteľov v Tar-Hilare sa púšťajú do práce. Ich snaha je rovnaká. Jeden aj druhý tím chce, aby tá najvyššia veža bola práve v Tar-Hilare. Nesúťažia však len s inými mestami, ale hlavne práve so staviteľmi na opačnej strane toho istého mesta.

Čas je daný, pracovníci sú zaplatení a vyškolení, materiál sa zhromažďuje ešte rýchlejšie, ako sa očakáva. Tam, kde je potrebné dať schopného človeka, sa dostávajú tí najlepší z najlepších.

Po presnom roku je ľavá veža vysoká 8 poschodí, pravá 7. Tím, ktorý pracuje na ľavej veži, je výkonnejší, alebo jednoducho pracuje podľa iného plánu. Počas plánovania ani samotnej stavby sa neukazujú problémy a všetko ide rýchlo. Nastáva však zaujímavý paradox. Ľavý tím chce vyhrať a pravý tiež. Je to približne rovnaké. Ak ľavý tím bude pokračovať, riskuje, že ho pravý tím nejako predbehne. A pravý tím nemá inú možnosť, ako svoje snahy urýchliť. A ľavý tím to vie. Ostáva ešte niekoľko dní a ide o čas, o výšku, stabilitu a o sľubné ohodnotenie i možností úplnej katastrofy.

Vládca Tar-Hilaru chce vedieť od každého tímu presné informácie o tom, ako budú postupovať. Dostáva však len fádne, málo presné a málo presvedčivé informácie. Po troch mesiacoch však vyhlasuje obidve stavby za viac či menej dokončené a je zvedavý na výsledok.

Návšteva jednej i druhej veže je uspokojivá. Pre vysokú rýchlosť stavby je vidno niektoré nedostatky či nedokonalé riešenia. Obidve veže však stoja a

pohľad jednej veže na druhú je zaujímavý. Veže sú skutočne vysoké a majestátne. Ktokoľvek sa môže nast'ahovať a začať tu bývať.

Vyskytuje sa však jeden netechnický problém. Do veží sa nikto nest'ahuje. Voľné priestory nie sú zaplňané pre hneď niekoľko síce riešiteľných, ale komplikovaných problémov. Dostať vodu na vysoké prostredia nie je možné bez námahy. Po vytiahnutí zo studne ju musí niekto ešte niest' celých desať poschodí. Priamo pri žiadnej studni sa ani jedna veža nenachádza a nie je miesto na vykopanie novej. Ak by sa aj vykopala, mohlo by to porušiť stabilitu podlažia a teda i vysokej budovy.

Taktiež cestovanie do mesta a z mesta a následne na vysoké poschodia nie je nič príjemné. Obytné budovy, ktoré sú oveľa vyššie ako paláce, sú jednoducho nepraktické a drahé. Sám vládca mesta uznáva, že bývanie v takejto budove nie je nič príjemné a vracia sa na pôvodné miesto. Na intenzívne využívanie ako skladisko sa taktiež nehodí. Vlastne sa ani jedna veža nehodí prakticky na nič.

Dva roky po dostavaní sa ukazuje po malom zemetrasení hneď niekoľko trhlín. Prichádza jediný rozumný krok. Pokúsiť sa o opravy a ak sa neoplatia či jednoducho nedajú dostatočne kvalitne spraviť, tak sa zbúrajú. Nikto nechce riskovať nekontrolované zrútenie, aj s ľudskými životmi. Najvyššia budova v Tar-Hilare je znovu tá istá, čo pred stavbou dvoch veží. A teda je siedmou najvyššou budovou Ydrie.

Stanislav Hoferek: Všetci umrú! (rok 1330)

Spokojnosť. Úplná. Človek, ktorý sa vždy zaujímal o bohov viac ako o ľudí, bol vyhodený z chrámu a stal sa z neho obyčajný pomocník v knižnici. Cez dni pracoval, v noci čítal a študoval. A zapisoval.

Výsledkom je dielo, na ktoré je mimoriadne hrdý. Ešte nevie, komu ho ukáže. Ani to, či mu vôbec niekto uverí. Pozbieral tie najzaujímavejšie usmrtenia, ktoré vymyslel Eltar alebo Nymron. A väčšinu z toho urobil skutočne Nymron. Číta po sebe a úmyselne vynecháva smrť Adriana, ktorého nakrájal do guláša a urobil na paprike. Taktiež vynecháva smrť mincami, keďže tá je všeobecne známa. Azrog číta svoje poznámky, v skrátenej a menej morbídnej verzii:

- Smrť páčidlom. Tresol človeka po prste na nohe takou silou, až toho dostal infarkt.
- Smrť utopením. Utopil človeka v alkohole, pričom ho držal za päť. Následne ho za tú päť povesil v prístave.
- Smrť bazou. Podvodníkovi nahradil všetky orgány a všetky kosti bazovými kvetmi. Následne si z neho urobil čaj. Ale vylial ho, lebo bol príliš červený.
- Smrť čakanom. V spánku položil na zlodeja čakan a magickou silou zvyšoval jeho hmotnosť. Rozbilo to tak posteľ, ako i všetky jeho vnútorné orgány.
- Smrť detskou knihou. Človeka, ktorý zneužil malé deti, zabil detskou knihou. Hodil ju až z Lomparie a trafil ho do čela.
- Smrť pečiatkou. Donútil podvodníka dávať toľko pečiatok, až mu

skolabovalo telo. Následne premenil jeho telo na pečiatku, ktorá sa v Tar-Mulienne používa dodnes.

- Smrt' v boji. Veľkého, ale nepoctivého bojovníka, ktorý nemá žiadnu česť, dal bojovať proti potkanom. Zožrali ho.
- Smrt' smädom. Nevernú ženu potrestal tak, že zabil každého jej milenca, spojil ich telá reťazou a reťaz jej dal na krk. Aby sa mohla pohnúť o pár stôp, musela pohnúť sedemnástimi mŕtvolami. Zomrela na smäd, hneď vedľa studne.
- Smrt' chlebom. Človeka, ktorý zapálil mlyn a pekáraň, zabil tak, že zapálil všetky omrvinky, ktoré mal v tele. Spálil mu žalúdok a črevá.
- Smrt' preliezačkou. Muž, ktorý pokazil detskú preliezačku, ju musel nahradiť a to doslova. Spôsobil, že deti vôbec nevedeli, že šplhajú po jeho hrudnom koši.
- Smrt' kvetináčom. Nymron po nepoctivom kvetinárovi hádzal kvetináče. Každý bol z o trochu väčšej výšky. Deväťdesiaty ôsmy kvetináč ho zabil.
- Smrt' prasacou krvou. Postupne vrahovi vymieňal krv za prasaciu. Dožil sa 93 rokov.

1350-2900: Neskoré obdobie

Ydria sa pomaly ale isto mení na demokraciu a na technologickú spoločnosť. Klesá úloha bohov a narastá úloha pokročilých bojových strojov a plavidiel. Demokratické voľby a uvažovanie pre dobro všetkých však nemôžu fungovať bezchybne. Ydria sa stretáva s novými civilizáciami, čo prináša svoje výhody i nevýhody. Zvlášť stretnutie so vzdialenou ríšou Baekdubusan.

Stanislav Hoferek: Stratené pero (rok 1475)

„Čo hľadáš, Varek?“

„Pero.“

„Ale si na lodi. Pero sa len tak nestratí.“

„Tu niekde spadlo. Alebo tam?“

„Kedy si ho naposledy videl? Alebo použil?“

„Chcel som zapísať, že sa loď trochu nakláňa.“

„Loď sa nakláňa?“

„Podľa toho, ako sa nastaví plachta. Niekedy ide dobre.“

„S plachtou?“

„Niečo s ňou je.“

„Plachta je poškodená?“

„Asi áno. Neviem.“

„Ako môžeš nevedieť?“

„Keď sa kormidlo pohne doľava, loď ide rovno.“

„Takže je to chyba kormidla či plachty?“

„Možno je to aj kormidlom. Celé nejak divne škrípe.“

„Ale kormidlo je funkčné?“

„No... nie celkom.“

„Prečo mi to hovoríš až teraz?“

„Skôr som sa snažil opraviť čajník. Preteká.“

„Čajník? My tu riešime čajník, keď loď takmer nefunguje?!“

„Ale asi viem, kde je problém.“

„Čo ma po čajníku! Funguje tá loď, alebo nie?“

„Tak trochu.“

„To ako myslíš?! Máme pokazenú plachtu, škrípajúce a úplne nepresné kormidlo, a ty riešiš čajník?“

„Trochu mi padol počas opravy čajníku do vody súdok s pitnou vodou.“

„My nemáme vodu?“

„Vodu máme. Len ako vidíš, všade okolo, je slaná.“

„Takže sme bez vody na pitie, varenie a všetko?“

„Áno, sme bez pitnej vody. Ale to nevádí. Zanedlho pristaneme v...“

„V čom?“

„Nieкто dal naopak mapu. Ale to nevádí, to spravím.“

„Ako naopak? My sme úplne inde, ako by sme mali byť?“

„Možno je to skratka.“

„Ako ďaleko je pevnina?“

„Neviem, akosi som pred tromi dňami stratil ďalekohľad.“

„Ty fakt nevieš, kde je sever!“

„Viem... keď si pozerám tú mapu. Toto je nakreslené trochu zle. Takže teraz sme tu, kde je nakreslená tá veľká morská príšera.“

„Pri bohoch...“

„Tu je! Tu je!“

„Čo? Príšera?“

„Nie nie. Našiel som pero. A čuduj sa svete, aj čajník. Nieкто ten nový čajník stratil a namiesto toho dal starý, deravý. Záhada vyriešená.“

Pomedzi to prichádza znenazdajky a veľmi rýchlo silný vietor a búrka. Poškodené plachty sa trhajú a loď sa vzdáva od Ydrie zas o niečo viac. Počas snahy o kormidlovanie a základné opravy padajú do mora súdky s mimoriadne cenným korením a odpadáva jediná kotva.

„Dobrá správa je, že viem úplne presne, kde sme.“

„A to je kde?“

„Presne tam, kde by sme rozhodne nechceli byť.“

Námorník si dáva pero za ucho a zisťuje, že tam už jedno pero má.

Žaneta Neužilová: Chrámová myš (rok 1495)

Aby se mohl rozhlédnout po krajině, vystoupal Julián na menší vyvýšeninu. Už byl na dohled města. Oddechl si, že má nejnáročnější část za sebou. Před ním leželo Lieborne, cíl cesty, a bylo ještě krásnější, než si představoval podle vyprávění starších obyvatel vesnice, ve které žil celý svůj život. Jednoho dne se sem vrátí, aby mohl vykonat cestu plonolesti z Liebornu do Tar-Mulieny, ale dnes má na práci něco jiného.

Slunce už docela páliło, takže si přes hlavu přehodil kápi svého pláště. Doufal, že k chrámu dorazí dřív, než se tam dostanou i ostatní poutníci. Popruh brašny si upravil, aby ho neškrtil a přidal do kroku.

V Lieborne po očku sledoval lidi i domy, ale nechtěl se příliš rozptylovat. I když mu to všeobecný ruch a jistý nelibý odér příliš neumožňovaly. Byl neustále něčím vytrhován ze svého rozjímání.

U chrámu viděl tvořící se frontu, rychlým krokem se připojil na její konec a až pak si dopřál chvíličku věnovanou důkladné prohlídce okolí. Překvapilo ho, jak je chrám jednoduše a přitom krásně postaven z kamene a bílých cihel. Čekal bohatou výzdobu, jak tomu bylo u domů ve městě. S tichým mlasknutím pochválil čisté okolí a příjemné prostředí. Přesně tak by mělo vypadat místo na setkávání s bohy.

Řada rychle ubývala, lidé tiše stáli a trpělivě sledovali dění u dřevěného pultíku, u kterého stál přísně vyhlížející úředník v modré tóze. Ten s každým rozmlouval a jak si jen Julián domýšlel, určoval, kdo kam půjde.

Klidné slunečné dopoledne přerušil křik staršího muže, který stál o několik lidí před Juliánem. Kněz mu cosi řekl a on mu hlasitě odpověděl: „Cože? Tři stříbrné? To je víc, než dostanu za svou úrodu!“ Mladík čekal, že ho úředník nějakým způsobem uklidní, ale ten jen pokrčil rameny: „Bud' dáš tři stříbrné, nebo z toho nic nebude. Ale můžeš jít starče do jiného chrámu, třeba tě

přijmou tam.“ Muž mávl rukou: „Jste hrozná sebranka!“ A s tichým brbláním odešel.

Julián si přitiskl brašnu více k tělu. Přemýšlel, jestli si vzal dostatek obětín a mincí. Pak si ale vzpomněl, proč se vydal na cestu a v duchu se uklidnil. Určitě to dobře dopadne. Přesto znervózněl a přemýšlel, jestli by se neměl vrátit domů a vymyslet jiný plán.

Ale to už na něj úředník pokynul, ať přijde blíž. Zeptal se: „Důvod návštěvy chrámu?“

„Obětní dar.“

Úředník na něj pátravě pohlédl: „Jméno?“

„Julián.“

Úředníkovo obočí stouplo o něco výše: „Plnoletost?“

„Ne, ale—“

Úředník se rozesmál: „Hochu, fronta pro nezletilce je hned vedle.“

Odehnal Juliana pohybem ruky a už mával na dalšího se slovy: „Další, prosím.“

Julián se podíval na dlouhou řadu malých dětí stojící u jiného chrámového úředníka. Byla opravdu hodně dlouhá.

Nechtěl se však vzdát tak snadno: „Obětina není za mě, ale za mé rodiče.“

Muž v modrém se zarazil: „To jsi měl říct hned. Zbytečně zdržuješ. Takže, komu chceš obětovat?“

„Rodiče onemocněli—“

„Nezdržuj, k věci. Mám plno jiné práce a nemůžu se věnovat jenom jednomu poutníkovi.“

„Eltarovi, aby uzdravil mé rodiče.“

„Dobrá. Upozorňuji, že bude vyžadován poplatek ve výši tří stříbrných mincí.“

„Mám jenom jednu.“

Úředník protočil oči: „Ach ti vesničani. Za jednu minci můžeš obětovat Nymronovi. Dnes je u něj volněji, takže ti můžu dát srážku z ceny.“

„Ale já bych raději–“

Úředník ho ignoroval: „Co budeš obětovat?“

„Mám olivy a kukuřici.“

„Á, další poutník s olivami. Výborně, kněz z vás dnes bude mít opravdu radost. Oliv není nikdy dost.“

Mladík přemýšlel, jak to úředník myslí, ale když na jeho tváři viděl úšklebek, bylo mu hned jasné, že to nemyslí upřímně. Zrudl a začal se třást. Pak se zamračil, chtěl odpovědět něco pepného, ale to už úředník pokračoval ve své řeči: „Tady máš lístek, který ukážeš knězi v chrámu. On ti řekne, co máš dělat. A teď mi dej ten stříbrný.“

Julián poslechl a zaplatil. Snažil se umlčet svůj vnitřní hlas, který se dožadoval toho, aby úředníkovi dal pár facek za to, jak arogantně s lidmi jedná. Nakonec si řekl, že když to nevadí ostatním lidem před ním, jistě by nebylo vhodné, aby úředníka vychovával on. Už od dětství mu bylo totiž vtloukáno do hlavy, že se lidem neubližuje.

Podíval se do brašny na malý pytlík s olivami a přitom si vzpomněl na otce. Sbíral je, dokud byl ještě plný síly a vždy říkával: „Nesmíš rozmačkat ani jednu. Jsou pro nás důležité.“ Rodiče vlastnili jen malé políčko, přesto se na něm se celá rodina hodně nadřela. Úroda nebyla velká, ale dokázali z plodin vyžít. Kukuřici sázela matka a dělala to velice pečlivě, protože každé zrnko přinášelo naději na další dobrou sklizeň. Ptal se sám sebe: „Je toho dost? Přijmou bohové tak obyčejný dar? Možná to bude málo a proto mi nepomůžou.“

Se skličujícími myšlenkami došel k otevřeným dveřím do chrámu. Po tom, co zažil u úředníka, se ani nedivil tomu, že se zde tísnilo několik desítek lidí. Navzájem se překřikovali a nadávali si. Rozhodně to nevypadalo jako místo božího klidu a rozjímání. Někteří se snažili modlit, v prostoru se ozývala ozvěna počítaných mincí a byl tu zatuchlý vydýchaný vzduch.

Julián se opatrně vyhnul odloženému koši se solí a pomalu se prodral davem až ke knězi. Podal mu svůj lístek a čekal na instrukce. Kněz se ušklíbl: „Bez peněz do chrámu nelez, jak se říká, mladíku. Ukaž mi, co budeš obětovat.“

Když uviděl kukuřici a olivy, protočil jenom oči s poznámkou: „Další vidlák. Takové obyčejné dary bychom už neměl přijímat. Zřejmě vyhlásíme, co se považuje za dar hodný bohů. No, co s tebou mám dělat. Polož to tam na oltář. Tvé dary budou obětovány. A ne abys tam nadělal svinčík.“

Mladík poslušně položil výpěstek z rodinného políčka a přitom si všiml, že na oltáři leží hodně podobných plodin, nějaké víno a dokonce mísa s pečeným masem. Podle tvaru a velikosti to odhadoval na ještěrku. Když upravoval klasy, všiml si malé myšky, která si prohlížela, jaké dobroty tam leží. Rád by ji vyhnal, protože dalo hodně práce, než plodiny vypěstovali, ale nebyl si jistý, jestli to není součástí rituálu. Zvíře si nabídlo jednu z jeho sušených oliv a odběhla zpátky do díry ve zdi.

Obrátil se opět ke knězi: „A kdy budete obětovat bohům? Moji rodiče jsou nemocní a měl bych se brzy vrátit.“ Kněz ho odbyl mávnutím ruky: „Pomodlím se za ně a teď už běž, jsou tu další, co žádají o pomoc.“

„Ale jak budu vědět, že uzdraví mé rodiče?“

Jejich debatu přerušilo handrkování vzadu.

„Já tady byl první!“ křičel rozlícený muž na postarší ženu, která držela obrovský košík hrušek.

„Neměl jste si odskočit! Stejně jsem tady byla dřív!“

Kněz ztratil trpělivost. „Pokud nezmlknete, budou vaše obětní dary odmítnuty!“

Julián se nedočkavě naklonil ke knězi a znovu se zeptal: „Omlouvám se, ale jak poznám, že moje dary byly přijaty?“

Kněz si ho změřil pohledem, jako kdyby Julián právě prohlásil, že Ydrie vypadá jako jablko: „Jestli tvé olivy začne požírat chrámová myš, byl to jistě dobrý dar. Teď běž, chlapče, nezdržuj!“

Mladík pohlédl na obětiny, kde se opět objevila malá myška. Kněz ji také uviděl. Rychle si zul botu a mrštil ji po malém drzounovi se slovy: „Huš malá potvoro, jídlo patří chrámu, ne takovému ošklivému zvířeti.“

Takové rozčarování Julián ještě nezažil. Litoval toho, že se vydal na cestu, která byla zjevně zbytečná. Vztekem viděl rudě a při cestě ven zapomněl na to, že u stěny stojí koš. Převrhl ho a kousky soli z nedalekého dolu se rozsypaly po podlaze. Ostatní poutníci mu spílali a dokonce se ozvalo: „Vyhoďte ho ven, než nám tady všechno zničí!“

Raději zmizel z chrámu, aby po něm nechtěli odškodnění.

Celou cestu domů ho užíraly pochybnosti, jestli jeho prosby některý z bohů vyslyší, když jsou jejich služebníci jen lajdáci, kteří hledí na svůj vlastní zisk, místo aby se modlili. Zdálo se, že jsou pro ně nemajetní poutníci jen přítěž, kterou je potřeba oškubat a pak rychle odbýt. V duchu si nadával za to, jak byl naivní. Byl veden k víře, ale jak se zdá, lidé v chrámech si víru vysvětlují po svém. Hanba jim!

Plný trápení se blížil k vesnici, kde vyrůstal. Místo toho, aby spěchal, začal zpomalovat. Co když jsou rodiče ještě více nemocní? Nebo je možná postihl ještě horší osud... Při tom pomyšlení se úplně otrásl strachem.

Pomaličku otevíral dveře a jen nahlédl, jak to tam vypadá. Ale místo ticha ho přivítal nezvykle čilý ruch. Za stolem seděli sousedé, kteří se živě bavili s matkou, která něco vařila na plotně. Úplně se mu stáhlo hrdlo a nemohl ani

promluvit. Za pár okamžiků do něj narazil otec, který donesl plnou náruč dříví. Julián v duchu jásal a děkoval bohům za zázrak.

Matka si ho konečně všimla a radostně spráskla ruce: „To je dost, že jsi doma Juliánku. Za chvíli ti dám polévku, dnes se mi opravdu povedla.“

Konečně ze sebe dostal první slova: „Ale... vždyť jste byli tolik nemocní. Šel jsem do chrámu, abyste se uzdravili. Jak... Jak se to stalo? Náš léčitel říkal, že brzy zemřete, když nepůjdu obětovat bohům, aby se nad vámi smilovali.“

Otec ho chytil za rameno a poklepal ho se slovy: „Když zjistili sousedé, jak to s námi vypadá, rozhodli se s tím něco udělat. Sousedka přinesla byliny a soused navařil sytý vývar ze své slepice. Složili se na léčitele z města a přivedli ho za námi.“

Julián se musel posadit, protože tomu stále nemohl uvěřit. Měl obrovskou radost a přitom si připadal jako hlupák, že místo hledání jiného léčitele, poslechl a jako správný věřící šel do chrámu. Když ho to omámení konečně přešlo, radostně vyskočil a objal svou matku i otce. Společně se smáli, že jsou opět spolu.

Všichni přítomní se na přeskáčku vyptávali, kde byl a jak pořídil. Zachmuřeně mávl rukou a vyprávěl, jak to ve městě probíhalo. Pak dodal: „A víte, co mi nakonec řekl kněz? Že když ty naše olivy začne žrát myš, tak je to obětina vhodná pro bohy.“

Soused se rozesmál: „To je mi panečku důkaz! Že by se bohové převtělovali do myší, aby mohli okusit obětní dary? Tak to máme opravdu skromné bohy!“

To už na stůl přinášela matka chutnou polévku. Juliánovi neskutečně chutnala. Pak přišli další sousedé a za chvíli bylo v chaloupce plno. Julián to všechno pozoroval s otevřenou pusou. Tolik pospolitosti už dlouho neviděl. Ne, že by se sousedy měli špatné vztahy, ale protože se ve vesnici dařilo všem stejně špatně, nikdy by ho nenapadlo žádat ostatní o materiální výpomoc.

Uvědomil si, že to, co hledal u bohů, našel ve své vlastní vesnici – vzájemnou péči a soudržnost. Chladní kněží byli daleko, ale skutečná pomoc byla vždy nablízku. Nakonec ta jeho cesta nebyla úplně zbytečná. Naučila ho věřit více lidem kolem sebe než vzdáleným a lhostejným bohům.

Dlouho přemýšlel, jak všem oplatit jejich laskavost. Brzy dostal příležitost. Když k nim jednoho dne dorazil trhovce s ovocem, rozhodl se, že ze semen zkusí vypěstovat sazenice a pak vytvořit nový ovocný sad, který by byl k dispozici každému ve vesnici. Když sousedé viděli, jak na jaře sází malé stromky, připojili se, aby všichni přiložili ruku k dílu.

Společné dílo rostlo a sad se rozšiřoval. Někteří lidé zde rozestavěli lavičky, aby mohli odpočívat ve stínu stromů.

Poté, co se Julián vrátil z pouti dospělosti, jeho první kroky zaměřily do sadu. Z očí mu málem vyhrkly slzy. Sad byl udržovaný, ovoce zrálo a na nových vyřezávaných lavičkách seděli rodiče i sousedé. Nadšeně ho vítali.

Posadil se k nim a jeho pohled přitáhla malá myška, která se živila něčím pod stromem. Usmál se. I když už nechodil do chrámu a kněžím se vyhýbal, víra mu zůstala. Říkal si, že se za rodiče a za své štěstí může pomodlit sám. Nepotřebuje k tomu prostředníky.

Hodil myšce kousek chleba a v tu chvíli se cítil jako ona. Ne proto, že byla drobná a zdánlivě bezvýznamná, ale proto, že přesně věděla, kam patří, a objevila smysl svého života.

Stanislav Hoferek: Prvé voľby (rok 1520)

Ydria sa pripravovala na historický moment. V celej krajine sa vyhlásili parlamentné voľby, pričom vzniklo šesť politických strán. Každá z nich mala vlastný charakter a podporu:

- Strana vidieka (SV) zastupovala menšie dediny, ale i rozličných poľnohospodárov a viac ako o pobrežie sa zaujímala o vnútrozemie hlavného ostrova. Zvolili si sivozelené košele. Strana mala malý problém v tom, že len minimum poľnohospodárov malo veľký záujem o aktívnu politiku a viac sa starali o svoje polia či záhrady.
- Garaj - ľudová strana (GA) lákala nacionalistov a populistov. Strana je pomenovaná po zakladateľovi, ktorí kandidoval s rôznymi jednoduchými heslami a ešte jednoduchšími sľubmi. Získali si podporu vo všetkých mestách i dedinách a rozhodne sa prezentovali ako konzervatívna strana, ktorá sa často nedohodne s ostatnými. Zvolili si čierne košele.
- Nádej a prosperita (NP) ponúkala racionálny stred medzi rozličnými hodnotami a akékoľvek extrémny nepodporovala. Výsledkom tak bol aj dobrý volebný výsledok. Sľubovali skôr opatrný prístup k citlivým témam, zaujímala ich ekonomika a tiež vyhlásili, že nemajú v pláne spolupracovať s extrémnou stranou GA. Nádej a prosperita si vybrala oranžové košele.
- Viera a pokora (VP) bola stranou tradičných hodnôt, zameranou na náboženstvo a na fakt, že niektoré informácie hlavne v knihách by mali byť označované ako nevhodné pre niektorú skupinu. Viera a pokora prepadla vo voľbách a tak má skutočný minimum členov, len jedného, v žltej košeli.
- Silný Ydriport (SY) obhajoval obchodníkov z prístavov na

severozápade, hlavne v Ydriorte. Zaujímajú sa o remeslá, obchod, najrôznejšiu výrobu či uskladňovanie. Na rozdiel od Nádeje a prosperity, ktorá sa skôr venuje ekonomike na juhovýchode, sa SY vykreslila ako strana vzájomne výhodného obchodu aj mimo Ydriu. SY si vybrala námornicky modré košele.

- Umenie a vzdelanosť (UV) bola strana, ktorá pozbierala členov hlavne v Kanve. Strana zameraná na šírenie informácii bez cenzúry a najrôznejšieho umenia bola obľúbená hlavne u bohatších a vzdelanejších voličov. Prisvojila si fialové košele.

Celkový výsledok volieb v Ydrii:

- Nádej a prosperita (NP): 19 kresiel
- Garaj - ľudová strana (GA): 13 kresiel
- Strana vidieka (SV): 7 kresiel
- Silný Ydriort (SY): 6 kresiel
- Umenie a vzdelanosť (UV): 4 kreslá
- Viera a pokora (VP): 1 kreslo

Voľby priniesli farebné stranové košele, ktoré každého poslanca jasne označovali. Oranžové košele NP dominovali, ale každé hlasovanie je jedinečné a je možné, že niektoré ich návrhy neprejdú alebo budú osamotené. V prvých voľbách má každá strana aspoň jedného zástupcu a dobre vedia, že v ďalších voľbách bude dôležité pre voličov aj to, ako sa zachovajú. Ydria má pritom zaujímavý systém volieb. Každá strana má svoj maximálny počet zástupcov, nie konkrétne mená. Takže kto môže, ten príde. Nemalo by sa tak stávať, že by v 50 miestnom parlamente bolo prázdno.

Prvé hlasovanie bolo o zvýšení trestov pre obchodníkov, ktorí klamú na váhach. Argumenty sa rôznili: GA a SY podporili návrh, chceli chrániť dobré meno Ydrie; NP a VP sa zdržali, vyžadovali viac údajov; SV a UV boli proti, obávali sa zneužitia zákona.

Hlasovanie skončilo tesnou porážkou návrhu. Hoci bol parlament rozdelený, jedno bolo jasné: Ydria sa vydala na novú cestu rozhodovania – možno zložitú, ale modernú a demokratickú. Prvé voľby a následné hlasovania boli pokojné, previazané s rozumnými argumentami a viac ako nedôvera znamenalo čísla a názory odborníkov.

Druhý návrh, odprezentovaný na ďalší deň, bol od jediného poslanca strany Viera a pokora. Išlo o návrh na presunutie hlavného mesta do Lielborne. To sa nepáčilo v podstate nikomu. Návrh sa zdal byť nelogický pre obyvateľov juhu, pretože presunutie do Lielborne by bolo zbytočné. Zároveň sa to nepáči ani severu a pochopiteľne ani východu, ktorý by bol vzdialenejší od hlavného mesta. Toto hlasovanie však ukázalo úplnú novinku, že nie všetci musia z rovnakej strany hlasovať rovnako. Strana vidieka hlasovala pol na pol. Predsa len by mohla mať poľnohospodárstvom veľmi pretkaná Paria určité výhody z toho, že by bola bližšie k hlavnému mestu celej Ydrie. Návrh tak neprešiel, ale nikto sa ani nezdržal hlasovania. Každopádne to, že takýto návrh získal 3 hlasy je zaujímavý predovšetkým preto, že jeho podpora bola oproti prvým odhadom trojnásobná.

Tretí návrh sa týkal stálej armády. Každé mesto, vrátane svojho okolia, by malo mať 2% mužov s dobrým vojenským výcvikom a 0,5% mužov s excelentným vojenským výcvikom. Diskusia sa strhla okamžite, pretože potreba stálej, profesionálnej armády, je síce väčšine jasná. Nie každý je však toho názoru, že je dobrý nápad niekoľko tých najsilnejších, najšikovnejších,

najzdravších či inak vyčnievajúcich umiestňovať do kasární, keď môžu pracovať vo výrobe, v obchode či napríklad vo vzdelávaní detí. Návrh navyše súvisí s tým, ako veľmi by mala byť Ydria militarizovaná, čo môže byť dôležité tak pre kontakt s inými krajinami, ako i pre vnútorné záležitosti. Návrh bol úmyselne veľmi voľný a ak by niektoré mesto mienilo mať aj polovicu populácie s plnými bojovými schopnosťami, bolo by to ich právo. Ešte pred hlasovaním o návrhu tak bol samotný návrh označený za príliš jemný a voľný, zatiaľ čo pre iných za veľmi striktný a obmedzujúci. Hlasovať však treba a je jasne naznačené, že ak niekto chce prísnejšiu úpravu, tak tá bude možná len vtedy, keď táto prvá úprava prejde. Najjasnejšie stanovisko majú žlté a čierne košele, pre ktoré sú otázky bezpečnosti, či už veriacich alebo celkovo všetkých obyvateľov pred ostatnými, tie najdôležitejšie. Návrh prešiel pomerne hladko.

Stanislav Hoferek: Zákon desaťročia (rok 1522)

Parlament v Ydriane funguje. Prechádzajú rozličné zákony, nariadenia a hlavne plne funguje možnosť slobodne sa vyjadrovať. Po prvých voľbách je však jasné, že prídu aj náročné a komplikované návrhy, ktoré môžu Ydriu poriadne rozdeliť a následne oslabiť. Návrh, ktorý súvisí s vybudovaním silnej, námornej flotily, sa aj v oficiálnych dokumentoch nazýva zákonom desaťročia.

Čísla sú jasne vypočítané. Podľa návrhu má mať Ydria dopredu určený počet lodí, námorníkov, upravené lodenice na výroby presných plavidiel a taktiež dostatočnú skúsenosť posádok. To všetko stojí peniaze. Ohromné množstvo peňazí. Dokonca toľko, že sa väčšina Ydrie musí zadĺžiť. Keďže ide o mimoriadne náročné hlasovanie, každá strana má ešte pred hlasovaním možnosť vyjadriť sa krátkym príspevkom. Tu sú stručné názory jednotlivých strán:

- **Strana vidieka (SV):** „Námorné flotily sú vzdialené našim problémom. Kým sa riešia obchody v prístavoch, my nemáme dostatočné cesty či zavlazovanie. Flotila je luxus, ktorý nás zaťažuje viac, ako prinesie úžitok. Peniaze treba nasmerovať tam, kde to pomôže ľuďom.“
- **Garaj - ľudová strana (GA):** „Silná flotila znamená ochranu Ydrie a jej obyvateľov. Budeme bezpeční pred útokmi a zároveň ukážeme našu silu. Postaviť flotilu je vlastenecký čin, ktorý ochráni každú obec i mesto.“
- **Nádej a prosperita (NP):** „Flotila je rozumná investícia. Treba však jasný plán, aby sa rozpočet neprehĺbil. Sústreďme sa na efektivitu a

ochranu Ydrie, nie na zbytočný luxus. Všetko musí byť pod kontrolou.“

- **Viera a pokora (VP):** „Obrana je dôležitá, ale musíme si položiť otázku: Potrebujeme takúto moc? Naša sila je v pokore, nie v lodiach. Flotila nesmie byť nástrojom hrozby, ale iba ochrany.“
- **Silný Ydriport (SY):** „Námorní obchodníci sú chrbticou ekonomiky. Flotila nám zaistí bezpečnosť obchodných ciest a ochráni naše lode. Investícia do flotily je investícia do budúcnosti Ydriportu i celej Ydrie.“
- **Umenie a vzdelanosť (UV):** „Flotila je nákladná a mohli by sme tieto prostriedky investovať do vzdelania, kultúry a vedy. Ochrana je dôležitá, ale bez rozvoja vzdelanosti riskujeme stagnáciu našej spoločnosti.“

Hlasovanie je napínavé. Je jasné, že prejde, ale nie je isté, akou výraznou popularitou prejde toto dôležité ustanovenie. Ktokoľvek môže hlasovať podľa seba, aj keď reprezentujú rozličné strany a majú rôzne košele. Celkové hlasovanie dopadlo nasledovne:

ZA: GA (13), SY (6), NP (19) – spolu 38 hlasov.

PROTI: SV (7)

ZDRŽANIE: VP (1), UV (4)

Nové voľby znamenajú zároveň aj úplne nové povolanie v Ydrii: Politológia. Všeobecne uznávaný znalec a neutrálny pozorovateľ sa k jednotlivým hlasovaniam vyjadruje pre celú Ydriu. Môže si to dovoliť, aj to je jedna z výhod demokracie.

SV: Vidno, že ich prioritou sú problémy vidieka, pričom flotilu vnímajú ako zbytočnú investíciu. Ide o posilnenie ich pozície u konzervatívnych vidieckych voličov. Nemôžu si dovoliť stratiť svojich verných podporovateľov a vysoké náklady na flotilu by znášali okrem iných i tí, ktorí vidia len čiastočné benefity. Navyše by niektorí obyvatelia museli opustiť pôdu.

GA: Ich podpora flotily súvisí so zdôrazňovaním nacionalistických hodnôt a ochrany Ydrie. Dlhodobo sa snažia vyzerat' ako obrancovia všetkých vrstiev. Pretože je pre nich obrana a ochrana tradičných hodnôt a často i prekrútených ideálov mimoriadne dôležitá, hlasovali a vždy budú hlasovať za, aj keby to bolo škodlivé pre Ydriu. Navyše by hlasovali za posilnenie námorníctva, pechoty, jazdy, obliehacích strojov a vlastne všetkého, vrátane rozvedky. Vedia, že peniaze na to všetko sa budú hľadať ťažko, ale aj tak pôjdu do toho s tým, že peniaze sa vždy nakoniec nájdu.

NP: Zámerne volia pragmatický tón, aby zostali stranou kompromisov, pričom však kontrolujú rozpočet. Cieľom je upevniť stredovú pozíciu. Táto strana to má pritom veľmi náročné, pretože sa očakáva, že všetko prerátajú viac ako ostatní a ešte z úplne neutrálneho pohľadu. Nádej a prosperita sa však môže rozdeliť alebo odlúčiť od voličov, ak akýkoľvek krok zle vysvetlia alebo ak budú ich voliči cítiť pochybnosti. Očakávalo sa schválenie, ale vysoké výdavky môžu narobiť neporiadok v celej Ydrii. Je teda možné, že by išlo zároveň o krátkodobý pokles životnej úrovne, čo si nemôžu dovoliť. Ich oznámenie, na čom sa bude musieť šetriť, bude nepopulárne.

VP: Symbolická kritika naznačuje ich obavy z militarizácie, bez straty podpory veriacich. Tu je niekedy ťažko povedať, ako budú hlasovať. Tentokrát nehlasovali, čo môže byť pre nich na škodu. Každopádne, musia sa oddeliť od iných strán, aby nebolí pohltení. Pre nich je rozumné hlasovať proti vyšším výdajom na obranu, ale sú zameraní na chudobnejších ľudí, takže by malo logiku aj hlasovať za. Záleží hlavne na tom, či ich napadla možnosť šíriť lokálnu vieru v zahraničí s pomocou vojenskej techniky. Každopádne jeden

hlas neurobí veľa a aj nehlasovanie je úplne logické.

SY: Flotilu jednoznačne podporujú, aby chránili obchod. Ide o krok pre upevnenie ich dominantnej pozície v prístavoch. Ydriport, ako najväčší prístav, potrebuje na obranu seba i celej Ydrie lode. Majú najväčšie lodenice, najväčšie kontakty s priateľmi i nepriateľmi na opačnom konci morí a hlavne musia chrániť obchodné trasy.

UV: Využívajú tému na kritiku militarizácie, čím oslovujú intelektuálov a kultúrne elity. Veľké výdavky má a vzdelávanie, kultúra či zdravotníctvo. Navyše sa strana snaží intenzívne bojovať s chudobou a podporovať nové, zaujímavé projekty, ktoré stoja oveľa menej ako príprava flotily.

Stanislav Hoferek: Druhé voľby (rok 1525)

Mladá demokracia v Ydrii je so svojim parlamentným zastúpením spokojná. Prvé roky prebiehajú viac ako len dobre. Ani jedna strana nezanikla či sa nerozdělila na menšie strany. Potreby občanov sa niekde menia rýchlejšie a inde pomalšie. Netreba sa tak čudovať, že sa druhých volieb v riadnom termíne zúčastňujú aj tri úplne nové strany. Výsledky sú blízke odhadom čoraz väčšieho počtu ľudí, ktorí sa vážne zaujímajú o politológiu.

Do druhých parlamentných volieb vstúpili tri nové strany:

- **Strana mladých (SM):** Tyrkysová košeľa, 3 kreslá, zameranie na podporu mladých ľudí a ich rozvoj.
- **Liga malých ostrovov (LMO):** Biela košeľa, 1 kreslo, strana zastupujúca malé ostrovy hodnotí výsledok ako svoj neúspech.
- **priemyselná strana Ydrie (PSY):** Červená košeľa, 8 kresiel, populárna v priemyselných Tar mestách a zameraná na výrobu v dielňach či baniach.

Celkové rozdelenie kresiel:

- NP (Nádej a prosperita): 14 kresiel (strata 5, stále dominantná)
- GA (Garaj - ľudová strana): 10 kresiel (strata 3, mierny pokles)
- PSY (Progresívna strana Ydrie): 8 kresiel (silný vstup, priemyselné mestá)
- SV (Strana vidieka): 6 kresiel (stabilné, ale bez rastu)

- SY (Silný Ydriport): 5 kresiel (strata 1, stabilná na severe)
- SM (Strana mladých): 3 kreslá (nový hráč, atraktívny pre mladých)
- UV (Umenie a vzdelanosť): 2 kreslá (strata 2, tvrdá konkurencia)
- VP (Viera a pokora): 1 kreslo (stále marginálne)
- LMO (Liga malých ostrovov): 1 kreslo (neúspech mimo Lysinnu).

Snaha o rozumné dohody je často tým náročnejšia, čím viac strán sa dostane do parlamentu. Podľa jednoduchého výpočtu sa samozrejme musí zaokrúhľovať na celé kreslá a to sa samozrejme nemusí každému páčiť. Rýchlo sa stane veľký problém, keď sa hlasovania zmenia na zložité politické hry. Aj pre politológov je ťažko zistiť, kto sa ako zachová, pretože sa často reaguje na vystúpenia niekoho iného. Hrá sa o čas, ale stále sa hrá hlavne o Ydriu.

Prvé hlasovanie po druhých voľbách je preto o navýšení počtu kresiel. Čím viac kresiel spolu, tým väčšia šanca, že aj najextrémnejšia skupina ľudí bude mať aspoň jedného kandidáta. Stabilite to však priveľmi nepomáha. Pre niekoho bol lepší starý systém, kde malo každé mesto jedného zástupcu.

Návrh na zvýšenie počtu z 50 na 200 bol vyradený z hlasovania ako príliš extrémny. Nakoniec sa hlasovalo len o zvýšení z 50 na 60 kresiel, a to aj z kapacitných dôvodov zvolenej budovy. Návrh neprešiel, a to napriek intenzívnej snahe strany Viera a pokora, ktorá by na základe prepočtu z 50 na 60 hlasov mala dvojnásobok poslancov. Až dvoch.

Odhaliť sa tiež ďalšia novinka pre Ydriu. Niektoré strany sú už súdené za svoje dobré či zlé rozhodnutia, zatiaľ čo nové strany vstupujú s čistým štítom. Po tom, čo postupne vymrela Rorikova dynastia a začal vládnuť parlament, sa

niektoré rozhodnutia veľmi zmenili. Zmeny neprichádzajú okamžite, ale je viac priestoru na pripomienky a možnosti vidieť daný problém z viacerých uhlov pohľadu. Pomerný systém v Ydrii je o to zaujímavejší, že ak je na programe dôležitá ekonomická otázka, tak si môže každá strana vybrať zo svojich zástupcov tých, ktorí danej téme najviac rozumejú a v priebehu obeda ich vymeniť za tých, ktorí sa lepšie vyznajú do inej témy, ktorá je preberaná v tom istom dni o niečo neskôr. Množstvo odborníkov, ale s limitovanou silou pri hlasovaní.

Politické zmeny v Ydrii, kde parlament zástupcov postupne nahrádza tradičnú monarchiu, môžu byť vnímané ako hrozba pre okolité krajiny s pevne zakorenenými monarchickými systémami. Vládnci panovníci sa môžu obávať, že demokratické myšlienky a dôraz na práva ľudí oslabia ich vlastnú moc a stabilitu. Demokracia v Ydrii by mohla slúžiť ako inšpirácia pre obyvateľov týchto krajín, čo by mohlo viesť k nepokojom alebo k požiadavkám na politické reformy. To by mohlo zmeniť geopolitickú rovnováhu a spôsobiť nové napätia či nové konflikty.

Mária Nováková: Prvé kroky k diplomacii (rok 1527)

V uliciach Parie vládne ruch, keď mladá žena menom Elisia opúšťa školu, ktorú absolvovala s najvyššími známkami. Jej ambíciou je diplomacia, a preto sa pripravuje na štúdium na prestížnej akadémii v Kanve. Chce byť na najlepšej univerzite v celej Ydrii. Diplomacia však nie je len o formálnych rokovaníach – vyžaduje hlboké pochopenie vlastnej krajiny. Elisia trávi dni v parijských knižniciach a obchodných prístavoch, kde zbiera informácie o Ydrii.

Dozvedá sa, čo všetko Ydria importuje a exportuje. Samozrejme pozná plodiny, ktoré sa bežne vyskytujú v okolí Parie. Hrušky, slivky, klementínky, pomelo a mnohé ďalšie. Nemôžu chýbať figy a olivy, podobne ako všetko to obilie. Pšenica, raž, jačmeň, ovos a ďalšie. Ale Ydria nie sú len sady a polia. Nevyzná sa do najrôznejších kovov, ich spracovávaní a najrôznejších zliatín. Predsa len, to poznajú ľudia v jej veku z Tar-Hilaru lepšie ako ona. Iný kraj, iný mrav. A iný export.

Elisia študuje aj politiky susedných krajín. Uvedomuje si, že monarchovia na okolí sledujú mladú ydrijskú demokraciu s obavami. „Diplomacia bude našou zbraňou i štítom,“ zapisuje si, keď premýšľa o spojeniach medzi ekonomikou a zahraničnými vzťahmi. Po chvíli si zapisuje aj to, že kto má veľa, chce ešte viac. A kto má málo, ten si chce to málo udržať. A vždy sa nájde niekto, kto by poriadne zamiešal kartami, keby mohol. „Väčšina na to nemá príležitosť,“ poznamenáva a chce k tomu ešte niečo pridať. Je presvedčená, že jej nejaký dôležitý detail uniká.

Samotné skúšky na univerzitu sú náročné. História, hospodárstvo, náboženstvo i taká jednoduchá vec, ako detaily kuchyne typickej pre Ydriu. Nečakala, že bude odpovedať aj z receptu na jednoduchú Ydrijskú misku, ktorá je, ako práve zistila, zároveň akýmsi štandardným pohostením pre cudzincov. Samozrejme, aj do jej štúdia sa mieša politika. Keď sa jej spýtajú: „Dokedy budeš v Strane mladých?“ s úsmevom odpovie: „Kým bude Ydria mať mladých ľudí a tých, ktorým na nich záleží.“ Tým získa nielen rešpekt, ale aj pozornosť komisie, ktorá vidí, že rozumie významu svojej strany aj svojej budúcej úlohy v politike či diplomacii.

Komisia tiež hovorí, že väčšina študentov nakoniec v diplomacii nepracuje a bežne chodia pracovať aj s titulom do sadu či lodeníc. Elisia, znovu s úsmevom, rázne odpovedá: „Väčšina je vždy zaujímavá, ale nie tak zaujímavá, ako tvrdá drina a všímanie si toho, čo si iní nevšimnú. Myslím si, že sa na diplomáciu hodím a prvý predpoklad je ten, že viem svoj postoj vyjadriť razantne.“

Jednému zo skúšajúcich sa však nepáči táto odpoveď a zahlási, že si mladá žena priveľmi verí. Odpovedá mu: „Myslím si, že najväčší problém je to, že často si ľudia veria príliš málo. Potom nedosiahnu svoje ciele. Cieľavedomosť je dôležitá, pre nás i pre tých, čo prídu za nami.“

Stanislav Hoferek: Dobré srdce (rok 1531)

Alarysa, úplne obyčajná učiteľka v meste Kanva, dostala nápad. A nie hocijaký. Spísať niečo na pár riadkov, ale dať tomu čo najviac energie. Rozhodla sa, že vytvorí novú vieru, filozofiu či cestu životom. Nazvala to Dobré srdce.

Jej posolstvo bolo jasné:

1. Rob, čo chceš, ale buď dobrým človekom.
2. Modli sa ku komu chceš, ale nikdy sa nemodli za utrpenie druhých.
3. Ži naplno, plň si sny, ale nenarúšaj sny iných.
4. Každý deň sa niečo nové nauč, alebo niekoho niečo nauč.
5. Buď milý a zdvorilý, ale rešpektuj, že nie každý môže byť milý vždy.

Bohovia si o tom myslia svoje. Pre Eltara je samozrejmosťou, že ľudia sú inteligentné bytosti a môžu veriť v čo len chcú. Neprotestuje, ale ani priveľmi nechváli. Na druhej strane, Nymron má s týmto textom vlastné, zaujímavé plány.

Keď prišla autorka do Tar-Hilaru, Nymron to zariadil tak, že na ňu zoslal chorobu a sám si privlastnil jej podobu. Pozmenil každý jeden bod a čítal to pred publikom:

1. Buď dobrým človekom. Zlých môžeš upáliť, utopiť, napichnúť na kôl, hrdzavou britvou vykastrovať alebo predať do otroctva, ale len na 80 rokov.
2. Modli sa ku komu chceš, ale musí to byť k Nymronovi.
3. Ži naplno a plň sny tých, ktorí ťa síce nenávidia, ale aj tak ťa nechcú spoznať.

4. Každý deň sa niečo nové zabudni, alebo niekoho kladivom donúť, aby niečo zabudol.
5. Buď milý a zdvorilý, ty tupé hovädo! Inak budeš diskutovať s morskými žralokmi o darovaní krvi a orgánov.

Všetci v Tar Hilare nechápu. Čo má toto znamenať? Nymron znovu mení podobu a stáva sa jedným z poslucháčov.

„Okamžite konvertujem! Ja, moja žena, moje deti, pes, korytnačka i rybičky. Aj králik pôjde najskôr na novú vieru a až potom na perkelt!“

Všetci vedia, kto to je. A smejú sa, prípadne sú zhnusení. Nymron zase rozdeľuje spoločnosť. Každopádne druhé vydanie knihy má zaujímavý úvod:

Zbierka filozofických úvah je tak dobrá, že zaujala aj samotného Nymrona a ten ju upravoval na svoj obraz, pretože originál bol na neho príliš jednoduchý, stručný a racionálny.

Martin Bínovský: Blázon, ktorý sa kludne mohol stať bohom (rok 1726)

Písal sa rok 1726. Šiel som práve z námestia v Kanve, kde som v to doobedie recitoval svoje najnovšie básne, keď som stretol partiu detí. Náhlili sa do mesta, celí rozjarení a udychčaní.

„Kamže tak naponáhlo?“ spýtal som sa ich. „Moje vystúpenie už aj tak nestíhate.“

Deti zastali, niektoré z nich výrazne lapali po dychu.

„A kto si?“ opýtal sa jeden, malý, tučný ako socha kapitána Maanisa, keď bol konečne schopný čosi vyriečiť.

Radšej si mohol mlčať, pomyslel som si a nadvihol som obočie tak veľmi, že mi teplý vánok okamžite zvlhčil obe oči.

„Vy, decká úbohé, naozaj neviete, kto som? Nič vám nehovorí meno Kunan Vznešený?“

Pokrútili hlavami, div že im neodpadli.

„Ani keď vám zarecitujem jednu z mojich najznámejších básní? Tak počúvajte dobre,“ prikázal som im. „Táto rozplakala aj Ko Manara, čo je vodca taký tvrdý, že by svojou hlavou rozbil aj hlavnú bránu Ydriany.“

„My moc básne nepočúvame,“ vyriekol tučný chlapec.

„Ale už ma serieš!“ Neovládol som sa a výhražne som naňho namieril ukazovák. „Nehovor za ostatných, dobre? Oni už možno o mne počuli!“

Chlapec preglgol. „Dobre, pane.“

„Volá sa... ehm... Láska...“

Svet je malý
ako dve hlavy,
no keď sa stretli,
svet bol náhle veľký.

Jedna hlava mužská,
druhá hlava pekná,
zabudli na chvíľu,
že každá z nich je smädná.

Boli totiž z Perušínu.

Potom však zatúžili
napit' sa spoločne,
no nebolo čoho,
nádeje falošné.

A tak si vzali to,
čo im nepatrilo,
vodu od bohatého
pána Mangushiho.

Lenže ich chytili,
zajali, zabili,
A tak dve hlavy
na zem sa skotúľali.“

Pohl'adom som prebehol tváre detí predou mnou. Trom bolo do plaču, tučný chlapec sedel na zemi s hlavou ukrytou medzi kolenami.

„To je nespravodlivé!“ zakričal, keď zodvihol hlavu. Po tvári mu stekali slzy ako hrachy a oči mal červenšie než víno z Parie.

„To veru je,“ súhlasil som. „A teraz mi už prezrad'te, chlapci, kamže ste sa tak náhlili?“

Tučný chlapec vstal, špinavými dlaňami si poutieral tvár a ukázal smerom ku Kanve.

„Do mesta doviezli blázna. Ale nie iba tak nejakého, ale toho najväčšieho zo všetkých,“ prezradil mi. „Vari si ho nevidel? Ved' ideš odtiaľ.“

„Nie, nevidel som žiadneho blázna. Iba tých bežných, čo mi chceli predat' stredné závažie bazy z Ydriportu za tri strieborné.“

Chlapec pokrútil hlavou. „Tento nič nepredáva.“

„Tak ako sa jeho bláznovstvo prejavuje?“ vyzvedal som.

„Tvrdí...“ chlapec pristúpil bližšie a jeho tvár zväžnela: „tvrdí, že prichádza z budúcnosti. A možno z úplne iného sveta, kde ľudia lietajú na železných vtákoch a ich vozy nemusia ťahať žiaden kôň. Vraj idú samé.“

„Hm,“ vyšlo zo mňa, pretože predstaviť si železného vtáka a samochodiaci voz bolo trochu obtiažne. Potreboval som viac detailov.

„Chápeš to, Kunan Vznešený? Vraj vozy, ktoré nik neťahá. Je to najväčší

blázon, aký sa tu vyskytol, tak preto sa ponáhľame do mesta. Možno stihneme jeho popravu, má sa konať každú chvíľu. Poďme!” prikázal svojim detským spoločníkom.

Poprava, to slovo som z duše nenávidel. Kedysi sme sa zaobišli aj bez nich, prečo teda v niektorých mestách zaviedli tento trest? Nad odpoveďou som sa dlho nezamýšľal, pretože chlapci sa už rozbehli do mesta, a mňa ten muž, ktorý vraj pochádzal z budúcnosti, zaujímal taktiež.

Kiežby som sa s ním mohol porozprávať, pomyslel som si, to by bolo úžasné!

V meste som šiel tam, kam smerovala väčšina ľudí. Rodiny s deťmi, partie mladých, i jednotlivci –všetci, tí, ktorí chceli zažiť dačo vzrušujúce. Dav sa zhromaždil pred hlavnou budovou Kanvy, v ktorej sídlili všetci významní činníci mesta, i samotný prvý muž. Pred budovou sa už nachádzalo vyvýšené pódium s konštrukciou z dubových trávov. Jeden z popravcov si čakanie krátil fajčením šalvie, opierajúc sa o trám.

Chvalabohom, ešte to stíham, povedal som si a zamieril som k hlavnému vchodu mestského domu.

„Potrebujem hovoriť s Ko Manarom,” oznámil som dvom strážnikom, ktorí sa postavili pred mňa a zabránili mi vstúpiť do budovy.

„Prečo?” opýtal sa jeden.

„Pretože... ehm... je to súkromná záležitosť. Povedzte mu, že s ním potrebuje hovoriť Kunan Vznešený. A pripomeňte mu, že som ho dnes doobeda rozplakal svojou básňou, bude vedieť, o koho sa jedná.”

Strážnici pozreli na seba, potom ten vyšší hlavou naznačil útlemu, aby to šiel vybaviť. Keď sa menší strážnik vrátil, povedal, že ma môžu pustiť. A tak som si to namieril za prvým mužom Kanvy.

„Pekný deň prajem, pane,” pozdravil som Ko Manara, sediaceho za mohutným stolom v jeho kancelárii.

„Vitaj, básnik. Čo odo mňa potrebuješ? Chceš strieborné za to, že sa mi páčili tvoje básne? Si lišiak, to ti poviem, máš to dobre premyslené...”

„Nie, pane, peniaze nechcem.”

„Tak čo potom?”

„Viete, dupočul som sa, že sa dnes chystáte popraviť akéhosi blázna. Iba by som si s ním chcel pohovoriť, z čisto pracovných dôvodov. Mám pocit, že mi jeho bláznovstvo môže pomôcť v kreativite.”

„Hm...” zamyslel sa prvý muž Kanvy. Zopol ruky a uprene sa mi zadíval do očí. „Chceš povedať, že keď sa s ním porozprávaš, môžu byť tvoje básne ešte lepšie?”

Prikývol som a tváril sa pri tom dôležito.

„No dobre,” odvetil po chvíli. „Ale ponáhľaj sa, ľudia vonku sú už nedočkaví. Navyše chcem dnes vyskúšať jednu novinku, o ktorej si myslím, že by sa im mohla páčiť.”

„Dobre, pane, ďakujem pekne.”

Debata s údajným bláznom bola krátka, avšak mimoriadne inšpiratívna. Nemôžem povedať, že by som mu uveril, ale musím uznať, že ma jeho slová viackrát upúťali. Najmä reči o tom, že nás ľudia z ich sveta už kedysi navštívili a učili nás pestovaniu, stavebníctvu a vede, pôsobili dôveryhodne. Viaceré detaily z jeho rozprávania boli zhodné s tými, o ktorých som čítal v historických knihách, ku ktorým nemal prístup len tak hocikto.

O to viac som bol smutný, keď ho zavesili za nohy na drevenú konštrukciu a popravca vzal do rúk jeden koniec pily. Ak mal ten človek pravdu, mohol nám poskytnúť mnoho dôležitých informácií. Čo je ich svet zač? zamýšľal som sa, zatiaľ čo ho zuby pily delili na dve polovice.

Zrazu som postrehol predmet, ktorý vypadol z vrecka jeho zvláštnych nohavíc. Predral som sa dopredu, dal sa na štyri a začal tú vec hľadať.

„Mám to!“ zakričal som, keď som ju nahmatal v bludisku z nôh a začal som si daný predmet prezerat'. Bolo to niečo, čo som jakživ nevidel – akoby plátok čierneho skla s hladkým povrchom, ktorého keď som sa dotkol, ožilo svetlom. Musí to pochádzať z dielne nejakého veľkého mága, pomyslel som si vtedy.

Neskôr som zistil, ako veľmi som sa mýlil. A tiež to, že muž, ktorého vtedy popravili, nebol žiaden blázon. Pokojne sa v našom svete mohol stať bohom...

Stanislav Hoferek: Zem neznáma (rok 2100)

Správa o tom, že sa našiel portál, sa šíri Ydrianou a následne ďalšími mestami veľmi rýchlo. Kedysi dávno sa našiel podobný portál, ktorý vytvorili bohovia. Tento je však iný a pôsobí, ako keby ho vybudovali bytosti, ktoré už dávno nekráčajú po povrchu tejto planéty.

Vrchná časť portálu sa objavila úplne nečakane, pri vykopávkach neďaleko Lielborne. Prehľadávala sa pôda v blízkosti chrámu, ktorý bol poškodený dávny zemetrasením. Po zosuve pôdy sa však našlo oveľa viac, ako všetci očakávali.

Portál je zaujímavý svojou úplne jednoduchou štruktúrou. Pôsobí ako úplne obyčajné, štvorcové okno. Štyri steny sú z neznámeho materiálu, ktorý aj napriek svojmu veku nie je vôbec zhrdzavený, oškriabaný ani inak deformovaný. Vyzerá, ako keby to niekto zhotovil práve teraz, v tejto chvíli.

Dokonalý štvorec má v strede ľavej a pravej strany tlačidlo. Vedci z Ydrie rýchlo prichádzajú na to, ako to celé funguje. Stačí zatlačiť na obidve tlačidlá súčasne. Pravdepodobne opatrenie, aby nemohol prechádzať naraz len jeden človek, ale vždy aby tak prechádzala skupina, alebo minimálne dvaja. Portál je o niečo väčší než rozpätie rúk.

Niekoľko vedcov ním prechádza. Berú si so sebou perá a papiere, nech môžu zapísať a nakresliť krajinu na druhej strane. Portál nevydáva žiadny zvuk, len sa ukazuje úplne neznáma krajina, ktorá pôsobí nádherne.

„Myslíš, že niekto na druhej strane môže vstúpiť do Ydrie?“ pýta sa jeden z vedcov, ale jeho kolega mu neodpovedá a robí prvý krok. Z Ydrie do neznáma.

Krajina na druhej strane je odlišná. Iné stromy, iné vône, iní ľudia. Na tvárach však jasne vidia prekvapenie. To, že existuje nejaký prenos, je nové pre všetkých.

„Kde to sme?“ pýta sa mladý Arben a hrá sa so svojimi fúzikmi.

„Vôbec netuším. Nevieam, čo je to za krajinu. Ale to, kde sme práve teraz, vyzerá ako nádvorie kasárne alebo nejaké cvičisko.“

Vedci nepoznajú krajinu, ale ľahko si všímajú vojenské prostredie, do ktorého sa dostali. Muži s lukmi a zvláštnymi, zahnutými dýkami, stoja v nejakej formácii. Tá je veľmi jednoduchá. Tí s lukmi sú vzadu, tí bez nich vpredu a nesú štít z neznámej trstiny a ľahkého dreva. Iné skupiny šermujú. Ak sa to dá tak nazvať. Vedci nepoznajú tie zbrane. Všetci však majú rovnaké zbrane, ale odlišné brnenia. Polovica z nich má detailnejšie, prepracovanejšie brnenie, zatiaľ čo tá druhá má len šaty s krátkou košeľou s plátkami dreva.

Vedcov si všímajú a oslovujú ich a taktiež obyvatelia Ydrie oslovujú bojovníkov. Prichádza však ohromná jazyková prekážka. Nerozumejú si, nemajú rovnaké slová. Reagujú však pokojne.

„My... z Ydrie. Krajina hrušiek. My priatelia, my skúmať a spoznávať. Vaša krajina je krásna.“

Skutočne, aj keď ide o miesto pre vojenskú posádku, všade sú krásne stromy a kríky. Kým v Ydrii bolo včasné ráno, tu je večer. Vojaci posielajú jedného jazdca, aby oznámil novinu vyšším veliteľom. Chýr o tom, že sa v tábore objavil z ničoho nič niekto nový, bez pozvania a hlavne záhadným štvorcovým portálom, sa zatiaľ veľmi rýchlo šíri.

Do tábora prichádza dvojica ľudí, ktorí sa trochu podobajú na vedcov z Ydrie. Sú bez vojenského brnenia či uniformy a majú civilné, formálne oblečenie. Kľaňajú sa novo prichádzim a vedci z Ydrie robia to isté, na znak slušnosti.

Jeden z vojakov dostáva úlohu, aby vedcov z Ydrie prehľadal, či nemajú so sebou nejakú zbraň. Nič nenachádza a naznačuje im, aby išli spolu s dvojicou z neznámej krajiny.

V malej miestnosti, v ktorej sú najrôznejšie mapy, si všetci štyria sadajú na prekrásne vyrezávané stoličky s maličkými nohami. Pre Ydrijčanov, ktorí sú vyšší a nenaučení na takéto sedenie, je to veľmi nepríjemné a len tak, medzi sebou, to prirovnávajú k sedeniu na obrubníkoch na okraji ciest.

Slová sú zbytočné, nerozumejú si ani slovo. Hláskovanie nepomáha. Ukazujú sa štetcom napísané písmená z cudzieho sveta i klasické písmo z Ydrie. Žiadne zhody. V tom Arben pokojne vstáva a prezerá si mapy. Nič z toho nepozná. Veľké kontinenty, neznáme moria, kresby neznámych bytostí a najrôznejšie piktogramy či staré mapy s ostrovmi, ktoré kedysi dávno niekto zakreslil. Možno i nepresne.

Skúma názvy ostrovov a celých kontinentov a porovnáva to so svojimi mapami. Najskôr nič nevidí, ale potom dostáva nápad ukázať mapy miestnym. Tí ich študujú. Spôsob zakresľovania je iný, ale plne rozumejú, že sú to tiež mapy.

„Ja Arben.“

„Ja Narek. Moje meno... Narek. Narek.“

„Džungadu Banžey Lapanač Geršag Xotulu.“

„Džungadu Telonju Lapanač Geršag Xotulu.“

„Tvoje meno... Banžey? A tvoje meno je Telonju?“

„Banžey Lapanač Telonju Lapanač.“

„Tak neviem. Sú to mená, alebo tituly? Na to prídeme, aspoň dúfam. A tiež dúfam, že sa rozprávame o menách.“

Arben si všíma ešte jednu dôležitú vec. Alebo sú mapy tohto národa mimoriadne podrobné, alebo je svet oveľa rozľahlejší, ako si kedy mysleli. Na mapách sú názvy napísané úplne inými abecedami, ale tá, ktorú v Ydrii bežne používajú, tu chýba.

Do miestnosti prichádza ďalší muž a posiela tých dvoch preč. Predstavuje sa a nikto z Ydrie mu nerozumie. Tu však nekončí. Skúša iné jazyky a rýchlo sa ukazuje, že ich ovláda na nejakej úrovni naozaj veľa. Spomína najrôznejšie názvy miest a ríš, aké pozná. Všetko v svojom jazyku i v jazyku konkrétnej ríše.

„Pagarin? Pagarin poznám. Časť Ydrie kedysi dávno tvorili obyvatelia z Pagarinu. Pagarin východ, Ydria západ.“

Muž odchádza a rukami naznačuje, že ide po knihu. Kým vedci z Ydrie čakajú, vojaci im donášajú jedlo a pitie. Voda chutí podobne ako ocot, zatiaľ čo v miskách prinášajú neznámy, biely pokrm, ktorý je suchý a výborne sa s tou zvláštnou vodou kombinuje. Muž sa po pár minútach vracia a nesie so sebou mapu a knihu, ktorá podľa množstva textu môže byť niečo na spôsob slovníku. Ukazuje starú mapu Paraginu a Arben do nej zakresľuje šípku. Pozná Pagarin z máp v Ydrii. Pridáva k mape svoju mapku Ydrie a oddeľuje od seba tieto dve mapky o približnú vzdialenosť. Takže kým jedna mapka je v rohu stola, druhá je na stole vedľajšom. Ukazuje slovo Ydria a niekoľkokrát ho opakuje. Muž z novej krajiny, ktorý je v zemepise a histórii rozhodne lepší ako jeho dvaja predchodcovia, následne píše miestny názov, napísaný foneticky v ich abecede.

„My... Ydria. Ty?“

„Baekdubusan.“

„To je pekné meno. Teraz... ja Arben. On Narek.“

„Kjaaa... ja... Naltekasan.“

„Teší nás, Naltekasan.“

Na počudovanie vedcov sa tento muž, ktorý sa predstavil ako Naltekasan, usmieva. Alebo priamo smeje, nevedia to presne.

„Prečo sa smeješ?“

Muž ukazuje na vodu s octom a hovorí jedno jediné slovo. Narek. Tomu sa

smeje aj Arben a robí si posmešky zo svojho kolegu, ktorého odteraz volá voda s octom.

Po dlhých hodinách, prerušených len krátkymi prestávkami na jedlo a ďalšie činnosti, pozývajú vedci Naltekasana do Ydrie. Ten súhlasí. Berie so sebou niekoľko vojakov a všetkých, ktorí niečo vedia o ďalekých krajinách. V tábore ich je minimum, ale pre Naltekasana je to zaujímavá príležitosť. Získa uznanie celej svojej krajiny, celého Baekdubusanu. Len nesmie urobiť žiadnu chybu.

Stanislav Hoferek: Zem slečny i stareny (rok 2101)

Počas dvoch mesiacov sa obidve strany, Ydria i Baekdubusan, dozvedajú o sebe. Samozrejme, k zaručeným a pravdivým informáciám v plnom rozsahu sa dostávajú len niektorí, vysoko postavení ľudia obidvoch zemí.

Zatiaľ, čo najrôznejší učenci skúmajú jazyk toho druhého a snažia sa zjednodušiť komunikáciu, stratégovia presne popisujú bojovú silu, morálku a všetko ostatné u toho druhého.

Pre obyvateľov Ydrie je neskutočne zaujímavý vojenský systém v ďalekom Baekdubusane. Armáda sa skladá z ľudí s rozličnou hodnosťou.

Najnižší štatút majú tzv. pomocníci. Ich úlohou je všetko možné, čo je vo vojsku potrebné. V oddieli je 12 pomocníkov. Prenášajú veci, varia, obväzujú rany, starajú sa o zbrane a všetko ostatné, na čo bojovníkov netreba. Väčšinou nebojujú a ak áno, tak s tým, čo sa im dostane do ruky. Nenosia žiadnu pravidelnú zbraň. Každopádne tréning s krisom je pre nich cesta k vyššej hodnosti.

Druhá hodnosť by sa dala prirovnať k panošom. Ich úlohou je bojovať s krisom a niesť ľahký štít z dreva a trstiny. Dá sa povedať, že sú to bojovníci, ale neženú sa do toho najtuhšieho boja. To vlastne celkovo nie je typické pre Baekdubusan. Panoš má hlavne chrániť bojovníka po jeho boku.

Tretia hodnosť by sa dala prirovnať k rytierom, ale ich hlavnou zbraňou nie

je žiadny meč, ale luk. Títo lukostrelci sú základom každej armády Baekdubusanu. Silní, schopní jedinci, ktorí sa vypracovali z panošov. Aby sa stal niekto skutočným bojovníkom, musí byť najskôr pomocníkom, následne panošom a až potom dostane kompletný tréning v lukostreľbe. Elitní lukostrelci sú tak univerzálni, pretože bojujú na diaľku i na blízko, s krisom. A práve prítomnosť panošov a pomocníkov spôsobuje, že sú lepšie chránení a nemusia nosiť ťažké bremená. Pri boji využívajú prenosný štít. Nemusia sa tak báť cudzích lukostrelcov a zároveň si vedia poradiť v boji na blízko.

Jeden oddiel obsahuje 61 členov: 12 pomocníkov, 24 panošov, 24 rytierov (prezývaných aj Gerko) a jedného veliteľa oddielu. A oddielov má Baekdubusan veľa. Dosť na dobytie Ydrie, keby chceli. Vzťahy sú však dobré a Ydria pri portáli zhromažďuje svoje sily, pre každý prípad.

Zaujímavé informácie sa dozvedajú všetci učenci nielen o armáde, ale aj o mnohých ďalších veciach. Dozvedajú sa o ryži, ryžovom octe a o všetkom, čo sa dá z ryže vytvoriť. Zároveň dostávajú informácie o najväčších mestách v Baekdubusane: Makassarju, Denpassarju, Mataramju. Každé z miest má viac obyvateľov ako polovica Ydrie a skutočne veľkých miest je tam oveľa viac. Niektoré mestá patria pod Baekdubusan len krátko, pretože ich získali od svojho veľkého nepriateľa. Učenci z Ydrie zistili, že existuje podobná krajina, s ktorou je Baekdubusan vo vojne. Krajina čerešní, veľkých bojovníkov a hlbokých tradícií. Aj preto nehrozí Ydrii žiadne nebezpečenstvo.

Portál je výhodný nielen na vymieňanie vedomostí, ale aj na obchod. Hrušky, ošípané či baza sú veľmi cenené, zatiaľ čo v Ydrii je záujem o ryžu, alkohol a tiež o rozličné vojenské technológie.

Obidve zeme však zažívajú niečo, čo zažívať rozhodne nechceli. Stretnutie odlišných ľudí a odlišných kultúr je prospešné, zvlášť s dobrými úmyslami. Nie sú to však len ľudia, ktorí prechádzajú z jednej strany na druhú.

Niektorí ľudia v Ydrii sa dostávajú do styku s ľuďmi z Baekdubusanu a následne cestujú po celej Ydrii. Časť z nich zomiera, úplne náhle, bez jasných príčin. Po nich zomierajú tiež ľudia, ktorí o novej krajine za portálom nikdy nepočuli. Zomierajú hlavne mladí ľudia, plní síl a ideálov. Pár zakašľaní, menšie triašky a následne kolaps. Nezomierajú všetci, ale prekonanie neznámej choroby je náročné a lekári sú bezradní. Snažia sa zistiť viac o nových chorobách, ale pre jazykovú bariéru je to náročné. Píše sa o tom aj v knihách z Baekdubusanu, ale často len v historických súvislostiach. Netreba sa čudovať, že celé toto zhoršovanie stavu sa často považuje za akúsi zbraň od tých na druhej strane.

Choroba postihuje vojakov i námorníkov. Umierajú ľudia v palácoch, vrátane tých najslávnejších a s najväčším počtom titulov, ale i ľudia v malých, izolovaných komunitách, ktorí si boli kúpiť pár základných vecí do miest. Ydriana má najviac obyvateľov, ale i najväčšie straty. V Ydriorte, ktorý sa rozhodol pre rôzne formy karantén, sú straty nižšie, ale mnohí prichádzajú o prácu a o zisk, z ktorého môžu pokojne žiť.

Len málo sa vie o chorobách z Ydrie, ktoré sa dostali do Baekdubusanu a do zemí, ktoré s ním susedia. Existujú len hlásenia plné krvi. Vykašliavanie krvi, najrôznejšie krvné podliatiny, ktoré vznikajú na rukách i na nohách i postupné strácanie farby. Rany sa neliečia ako keby sa celé telá rozpadali. Je to pomalý, bolestivý proces, ktorý lieky nedokážu zastaviť. Pacienti majú inými liekmi tlmené bolesti, ale pár dní po infikovaní sa začína stav zhoršovať.

Ani jedna strana nemá veľa informácií o chorobách a mnohí z tých, čo ich intenzívne skúmali, už nežijú. Imunita nepozná nové nebezpečenstvá. Vedie to k uzatvoreniu a zakopaniu portálu. Ani jedna strana sa nenaučila niečo skutočne dôležité. Pre obyvateľov Ydrie nie je známe, koľko ľudí zomrelo v ďalekej krajine. Každopádne v Ydrii sa deje tá najhoršia vec. Starší a slabší sú ešte starší a slabší. Mladých a silných musia dávať do hromadných hrobov takým tempom, že nie je čas na plač.

Na obidvoch stranách sa z nejakého dôvodu objavujú aj bohovia. Eltar a Nymron sledujú, čo sa deje v Baekdubusane a radia sa, čo robiť. Nechcú zasahovať, ale vedia, že ak nezasiahnu, obetí bude priveľa. Nakoniec to riešia veľmi kurióznym spôsobom. Každý, kto sa im pokloní, bude zachránený a jeho zranenia sa uzdravia a nebude ďalej šíriť nákazu. Tvrdohlavejší sa odmietajú pokloniť novým bohom a zomierajú.

Rovnako to vyzerá aj v Ydrii, kde je štvorica bohov z Baekdusanu a dáva to isté odporúčenie. Kto sa pokloní a vzdá úctu, bude žiť. Pre niektorých obyvateľov je štvorica bohov skutočne zaujímavá a kňazi sa snažia zistiť o tejto novej viere čo najviac.

Viera z Baekdusanu je v štyri osoby a zároveň v jednu osobu. Jedna jediná bohyňa symbolizuje jar, leto, jeseň i zimu. Mladá, akčná a rozhodná slečna s najrôznejšími vrtochmi vyzerá ako ženy, ktoré sú na svete dvadsať rokov. Ďalšia podoba vyzerá na štyridsať, ďalšia na šesťdesiat a posledná, najrozvážnejšia a najpokojnejšia, vyzerá na osemdesiat. Vo svojej vláde sa striedajú. Je to iná viera, ako v Eltara a Nymrona, ale hodí sa aj do tejto krajiny.

Po niekoľkých temných a ťažkých rokoch sa ľudia na obidvoch stranách rozhodli, že obnovia portál. Preriedené krajiny však už nemajú takú silnú vôľu

spolupracovať a tak si len vymieňajú tovary. Eltar s Nymronom sa vracajú do Ydrie a po štvorjedinej bohyni ostáva len malý kult v Ydrii, ktorý je dvojicou bohov rešpektovaný.

Pandémie spôsobili neskutočný chaos aj svojou náhodnosťou. Najrôznejší cisárovi úradníci nemali koho kontrolovať a Baekdubusan sa dostáva do jednej občianskej vojny za druhou. Stráca územia, stráca harmóniu, ktorá je pre túto krajinu tak potrebná. Armáda stráca minimum starších veliteľov, ale veľké počty tých najlepších bojovníkov. Z najlepších panošov sa stávajú veľkí bojovníci, aj keď nemajú dostatočný tréning.

Vzájomné dodávky liekov a hlavne vedomostí pomáhajú obidvom krajinám. Portál však spôsobuje nečakaný problém. Ydriu môžu napadnúť cez portál nepriatelia Baekdubusanu, ak táto ríša padne. Podobne môže byť táto krajina napadnutá cudzou silou, ktorá by si podmanila Ydriu.

Medzitým sa o portáli dozvedajú v Lomparii a konajú skutočne múdro. Vedia, že Ydria je teraz slabšia a dá sa ľahko dobiť, keď ju znovu preriedila nová, nepríjemná a náhla choroba. Ale vedia aj to, že ak sa vylodia armády Lomparie a vrátia sa domov, celá Lomparia môže zápasit' s chorobou, ktorá spôsobujú oveľa viac smrtí než tie najsilnejšie a najlepšie vyzbrojené armády.

Peter Štec: O hovorníku (rok 2592)

Ajhl'aže, vyriekol nad svoju mieru preľaknutý Landri, len čo okom mihol na do svetličky, kde pri kadejakom harampádí rozumkoval a vydumoval jeho verný krajan a priateľ Augustínus. Takže on zrejme neprestane so svojimi fígľami a chce mi tu do hlavy márnosti napchávať, že bude so mnou vedieť rozmlúvať i cez kopčisko a cez hory-doly, hovoriac do tej plechovej trubičky! Vari sa on načisto pomiatol! Lučbarina mu teda šla a myslelo mu to všetkými kolesami ozubenými, ale načisto sa pomiatol cez tie poslednie noci a dni. Nespokojný so svojimi stvoreniami, večne len do kníh hľadel, elektrinu spoznával a kadejakie motúziky ťahal všade, kde ho bolo. Rozmýšľal hlboko, hlavu do dlaní vkladal, ale beda! Nie a nie jeho hovorník spustiť.

„Pekného dňa prajem, milý môj priateľ'u!“ radostne ho pozdravil i zanechal toho rozumkovania nad Gustovými taľafatkami. Rozumní ľudia také veci proste robievajú, znechce sa im pohľady na svet kolom seba, i potom chcú zmeniť i nezmeniteľné.

„Eltar daj dobrého zdravia, Gusto!“ znelo to tak, že má dnes lepšiu náladu ako obvykle. Povznesený, neraz i nadchnutý svojimi bláznivými myšlienkami, dnes nekypril nápadmi, vstal z drevenej podlahy, vytrel si ruky dočista a podišiel k Landriovi. Tomu nedalo, i podpichol Gusta priamo nepripraveného: „A čo, vari hovorník stále nepracuje?“

„Nechce sa mu. Lenivý je, ako celý ten náš národ.“

„Ej, zanechaj tie svoje národné pomýšľanie, Gustík,“ i vzal si z kapiess pipku, ale i ho trocha striaslo. „Odkedy si nolem z toho Ydriportu odišiel, len výrečne s tebou musí človek hovoriť! Vari už ani po našom nebudeš so mnou besedovať? Veruže si tam spanštel, jak moja mati vravievala!“

„Ale čo by som s tebou nemal čo besedovať, však dobre vieš, že som Lielbornčan. Rodený! Ale tak znám ja, že iba ty, jak asi jediný Lielbornčan, co

tu ešte ostal, mi rozumieš dobre po našom. Tam znáš, pospľietaných ľudí v Ydriorte, ťažko vravieť!“

Často spolu takto rozumkovali, prechodiac z nárečia lielbornského, do akejsi „učenejšej ydričtiny“, ako tomu vravievali.

„Tebe človek nikdaj nevyhovie. Ale čo, iné som chcel,“ zanôtil Landri, znovu prechodiac do učenejšej ydričtiny, „novinky od Ydriany nosiem. Pravda, mne to len z druhej ruky vraveli a o tom viem málo, iba to, že Marcile sa stratil z dohľadu tamtých spod Klenčáckeho kopca.“

Gusto si založil okuliare: „Akože, stratil? Veď ho ďalekohľadmi sledovali každý Eltarov deň!“

„Veru tak, stratil sa. Nevrátil sa odtamtud zhora. A našej lielbornskej stope tam hore na nebi je punktum.“

„Vari ho len kamsi zavialo. On sa len raz ukáže,“ nedbal na svojho druha a znova si sadol k drátom a dreveným škatuliam, ktoré Landri videl už stokrát, ale ani zo toho Eltara nevedel prísť na to, ako jeho dobrý spoločník z toho celého hovorník zmajstruje.

„Nože, keď už si tu, vezmi henten drát a zapoj mi ho tam k batériám.“

Landri nelenil a priskočil mu pomôcť. Zanechal Gusta v rozumách a iba mu to vyložil, že ten Marcile je stratený už vyše celého mesiaca a nik si nevie dať rady, čo sa s ním stalo a že ani ľudia zo školy spod Klenčáku o ňom už dlho nechyrovali. Augustínus bol ďalej zahľbený vo svojej robote a nechal rozдумávať Landria: „Ja ti poviem teda, spoločník môj, do lučby, tam sa ja nevyznám, to nie je nič pre mňa, sám dobre vieš. Ale vyraziť tam za ním, vieš, v takom balóne! Toby bolo takých majestátnych pohľadov na našu matiku Ydriu! Už nech je jakkoľvek rozhádaná a ľudia na nej nezbratkaní, ale povedz mi, spoločník môj, máme na život inde vôbec právo? Naši bohovia nás predsa

len neumiestnili tam hore pri hviezdach, ale práve sem! A dobre ti vravím, šak dobre vieš, že ja históriu dobre ovládam, ale tak ti poviem: a to sa mi rozum už pár ráz nad tým pozastavil: k čomu vôbec Marcile šiel do povetria? Vari len preto, žeby na svoje oči všetko videl a spoznal, aby to nám predal? Keď je teda tomu tak, prečo radšej po svojich výletoch voľajaké lýceum nezaložil? Viem, možno si i ja sám na to odpoviem, poznanie mu pokoja nedalo a to, že sme my Lielborčania stále takí zadubení, že sme si od neho takmer ničoho nevzali k srdcu. Takmer nič! Od takého majstra!“

„Nerozumy táraš,“ prerušil ho na chvíľu Gustík, stále sa piplac s elektrickými obvodmi, „sám veľa jeho nasledovníkov poznám. Ani nie tak po mene, ale podľa ich nových objavov a prác, čo začali húfne na svet prinášať. Marcile veľa dobrým ľuďom oči otvoril a ktožeby nechcel nasledovať životné dielo majstrovo? Ľudský rozum je väčší dar božský, ako čokoľvek iné na svete; a tak treba len rozumom pohnúť, aby človek svoje túžby splnil. To vravel sám Marcile!“

Celú debatu zavŕšil predsa len Landri veľavravným gestom, keď si len spomnul na svoje časy lýcejné, keď s radosťou v srdci zistil, že sa vo Ydriane čoraz viacej Lielbornčanov na prírodné vedy hlásilo.

Potom ale nastal akýsi praskot. Obaja skočili tak, akoby Marcileovho šarkana v malom boli zočili a obaja sa na seba pozreli. Ten praskot šiel z tej najväčšej búdky, ktorý zostrojil Augustiánus. Ani jeden si ale sa v tom okamžiku nebol nikdy dovtípiť, že to sa batérie do hovorníka tak k slovu prihlásili. Praskot ďalej chvíľu znel okolím, takmer nepočuteľne, len tak šumel. A chvíľami si Gusto Landria doberal, že možno to prejavil život sám hovorník. Naveľa-naveľa skúsil niečo do do trúby povedať, ale hovorník ďalej zaryto mlčal. Ešte zo desať predlhokánskych minút sa Gusto snažil pokúšať unavené šťastie, no nepochodil.

I sadol si v domnení, že hovorník nikdy nezostrojí, len tak, akoby mu zase desať rokov bolo, na podlahu. Landri ľahko si zdumol, že Gusto plne rezignoval, i potešiť sa ho posnažil: „Prídeš na to, spoločník, môj! Nieto divu, že človek žiadajúci blaho iných sám sa znivočuje a že je málo takých, ktorí by to ocenili.“

Gusto hľadel pohľadom zapichnutým kdesi do zeme a len bezútešne odvetil: „Keď už tak cituješ Marcilea, vari či ty vieš, čom taký hovorník by nám tam hore slúžil...“

Landri, akoby nepočul, ale popudzoval ho ten nepríjemný, takmer až zlovestný tón Gustovho hlasu, takýsi temný.

„Nedívaj sa na mňa ako na majstra Marcilea, sám by som tak sa tak vysoko do povetria nevyredikal ako on – ale priznávam, že ten štabarc, čo narobil a koľko ľudí do Ydriany doviedol, aby mu jeho koráby stavali – nemám ani len zbytok toho celého ringišpíľa. A ani taký blázon nie som, aby som si život hrozil tam hore, kde len Marcile vie, čo by ho tam čakalo. To nie. Ale znám ja jedného takého, čo by v jeho stopách bol šiel. A veru nie jedného!“

„Nože vprav!“ dychtivo si Landri napravil svoj klobúk, ktorý ani v chyžách dole z hlavy nedával.

„Už sa stavajú rovno dva také balóny ako mal Marcile. Nie šarkana, na to nemali toľko odvahy, ba ani ľudí, ale dva balóny! A ako by sa medzi sebou dorozumeli? Ak by leteli nejak poblízku seba, dobre, zamávali by si rukami. Ale čo ak jedných niekam odveje, čo potom?“

„Vari to, čo hovoríš, pravdou je?“

„Akožeby nebolo? Pre nich ten hovorník majstrujem.“

„Ba čože si to skôr nevravel, spoločník môj?! Kdeže ich nájdem?“

„Vari len sa nechceš k nim pripojiť? História ovládaš, o tom pochyb nieto, ale priznaj sa mi ty, či ty vari iné veci kuješ?“

„Čoby iné veci kujem... chopím sa len toho, že o tom ako historik našim deťom rozpoviem! Aj knihu o tom napíšem!“

„A keď už knihu, akýže by si bol slávny, keby si splietol dokopy všetky tie ľajstrá, čo Marcile z balóna k nám dole poposielal? Alebo ich už splietol už i s tými ľajstrami, čo tu dole napísal.“

I zastavil sa Landri pri takej spásonosnej myšlienke, až gamby zabudol zavrieť. „Doteraz ani jedna ucelená Marcileova učebnica nevyšla. No ale to mi je ale pocta, ktorú mi tu podsúvaš, spoločník môj! Len či ja zozbieram nejaké tie ľajstrá, o ktorých hovoríš...“

I Gusto nelenil a do menšej svetličky svojho spoločníka vzal. Len také hruškové kompóty a nejaké to ovocie z dovozu sa mu tam váľalo, Landri by ani len nepomyslel, že Gustík takúto svetličku má. Bola dlhá len asi zo sto lielbornských palcov a čoby len jeden menší prádelník by sa tam vošiel. I vytiahol hŕbu spisov, asi zo štyridsať ľajstrov, napísaných tak Marcileom, tak i zopár nepodpísaných tam našiel. „Môžeš začať odtiaľto!“

Peter Štec: Guľa letiaca vzduchom (rok 2605)

Gusto Zauer si už dlhšie svojho postavenia ako konštruktér „ydrystického hovorníka“ užíval, prístroja, ktorým sa na veľké dial'avy dohovoriť dalo. Od prvého, ešte trochu grambl'avého strojčeka, sa dnes už ku kvalitnému hovorníku prepracoval, takému, ktorý i vedníci použiť mohli, čo sa len minulý rok do najvyšších patier ovzdušia obdĺhlymi balónmi do povetria vzniesli. A veruže si ho pochvaľovali. Navzájom si svoju latitúdu kontrolovali a svoje obzory si korektovali. Ale zavše sa výdumník nájde, ktorému sa znechcelo krk si vykrúcať, len aby niečo na tej oblohe videl. I Gusto tu o takom človeku vedel. Dorin, mladý fičúr, ale vedomý svojho intelektu! Takých Lielbrone ako soľ potrebuje. Ale veru že sa ich od Marcileho časov rodí! Dobrá budúcnosť črtá sa slobodnej lielbornskej mládeži.

Dnes tento fičúr Gusta na maličkatý testík pozval. Dorinov otec, pochvalný to člen Dorinovic rodiny, známy železničný konštruktér, poskytol na tento test nielen ľuď, ale i materiál. Z toho celého vyšla podivná vežovitá konštrukcia, toľká ako rádiovysielač, na frekvenciách ktorých by mohol i hovorník fungovať. Nikde vo svete takú vežu nikto nevidel. A nikto ani len na nápad hovorník zostrojiť neprišiel. Ale Gusto tu nie kvôli hovorníku stál. Fajčil z pipky, dívajúc sa hore, mu oči spočinuli na guľi na jej najnižšom okraji. Všimol si, ako je veža zahnutá.

„Túto guľu chcete do ľuftu vystreliť? A čo z toho budete mať?“ opýtal sa nezúčastnene, ale to len tridsiatnika Dorina skúšal. Vždy sa tváril profesorsky a svoju ľúbosť pred svetom choval, ale len do chvíle, čo by mu oči z jamôk vypadli.

„Samozrejme, drahý Augustiánus! Vidíte? Guľa beží na koľajoch. Sú i k veži pripojené. Ľahko sa po nich hýbe.“

„Už Marcile mal o tom dokonalý a všestranný pochop. Ale zavrhol takú myšlienku. Vlaky do povetria hádzať...“

„Veď to nie je vlak. Vidíte sám, je to ľahká guľa, poletí ako nič.“

„Nechcite, aby som tu jeho slovo po slove riekol.“

„Dobre ja znám Marcileho slová o okresoch povetria. Ale ktože tu o nich hovoril? Povedzme, že moje plány – ehm – nie sú až tak báječné.“

„Len aby sme čas nestrácali, drahý doktor. Odkedy sme vojnu vyhrali a samostatný lielbornský štát zriadili, treba ho nachovať a o jeho rozvoj sa pričiniť!“

„Tomu predsa rozumieme obaja. Veď zato sa z Lielborne pupok Ydrie stal. Ale ako som hovoril – na veľké plány máme čas! A ak nevieme ešte takú silu vynaložiť, ani čo by sme celý les vykácať nechali a do takej piecky zakúrili, tak sa o to nesnažme! Istú prídu po nás takí, čo to skúsia. Ale ja s mojím skromným pokusom chcem len ukázať, do akej výšky takúto guľu vystreliť dokážeme. Asi sa nezavesí ani do nášho okrsku, ale čas porátať vieme, kým nazad na zem dopadne.“

„To zato je tá veža na jej najvyššom konci tak zahnutá?“

„Presne zato. Guľu vystrelíme z hentohto kanónu. Vidíte, aký je veľký? Toľko strelného prachu sme tam do neho nasypali, tomu by ste neverili, parížskú vojnu by sme s ním vyhrali. Guľa sa vystrelí nahor, hladko po koľajoch prejde a bude hneď v povetrí. Zahnutá je tak, aby dopadla ešte za kanón, podľa nás by ho trafiť nemala. A podľa času uvidíme, do akej výšky zaletí. Možno by boli lety medzi mestami takto možné.“

„Nuž to sa mi veriť nechce, ale nedbám, poslužte si.“

I zavelil doktor Dorin svojim verným úslužníkom, nech len guľu na vystrelenie pripravia. Museli veľa pracovať a ešte väčšmi zápalnej šnúry

po'ahať, než by tento pokus uskutočnili. Celé tri mesiace pilnej roboty a príprav. Guľa podľa doktora váži iba necelých dvadsať päť centov, zato sa predpokladá, že by mala vyletieť do výšky aspoň jednej ydristickej míle, čo nebolo veľmi stelesniteľné, ale Dorin veril, že to dokážu. Naveľa, naveľa, išli sa všetci poschovávať do úkrytov, hádam čo tu ešte za vojny s dobreže nie celým ostrovom použité boli a po ktorej si obyvatelia Lielborne samostatnosť vybojovali. Lielborne sa na kniežatstvo premenilo a moderné zákony sa vydávali. Mesto sa rozširovalo a bohatlo a centrom vedy sa stávalo.

Gusto sa díval ďalekohľadom na tú vežu a naozaj nemohol veriť tomu, čoho svedkom bude. Ale len čo sa ľudia poschovávali a Gusto s Dorinom postávali asi šestinu ydristickej míle od veže (tož vzdialenosť, čo vypočítal Dorin, žeby mala byť bezpečná, ponevadž ten zvuk, čo kanón vydá!). Dorin díval sa na svoje vreckové hodinky. Práve včas. Dopredu určili, že výstrel presne napoludní nastane a že nech aspoň polhodinu pred ním sa už v najbližšom priestore od kanónu nikto slobodno nepohybuje, nech žiadneho zranenia neriskuje.

Dlhá zápalná šnúra viedla od jedného z hlavných konštruktérov až k obrovitému kanónu, ktorý mal ten zázrak svetu ukázať. Podľa výpočtov by mala okolajnená guľa vystrelit' vysoko do povetria, tam zopár chvíľ vytrvať a potom nazad spadnúť, už nie na to isté miesto, aby kanón nerozdrvila. Gusto veľmi tomuto pokusu nechcel privysokú dôležitosť prikladať, ale zvedavosť mu aj tak dušu rvala. Vo svojom zadumaní na um mu prišlo, že ak by naozaj taký vlak k hviezdám vystavený byť mohol, ako ľahko by sme sa dostali von z gravitačného okrsku? I Marcielho by sme hádam našli, keby sme poriadne hľadali. Tam hore dakde určite ustavične lieta, len sa možno k nám nazad na starú dobrú Ydriu vrátiť nedokáže, koho vie?

I zažehol hlavný konštruktér zápalnú šnúru na Dorinov pokyn. Potrvá, než sa kanónu dotkne, ale i tie dlhé vteriny poukazovali na to, ako v bezpečí chceli ľudia od toho monštra byť, nerozumkovali radšej a poistili sa. Vedeli, že priťahujúca moc aj tak guľu nazad dotiahne a že to bude riadny hrmot. Nelenil i Gusto a zacpal si uši tak, akoby očakával ranu z dela. Čoby, veď to bude rana z dela! Za pár sekúnd...

BUM! To bol taký rachot, jak keby chyža padala, ale katastrofa sa deje! Guľa asi nevel'kú moc od kanónu dostala! Miesto toho, aby sa po koľajoch hladko do vzduchu vzniesla, ten výbuch koľaje rozhodil, rozmetal ich všade do okolia a guľa letela vzduchom, zasiahla vežu a rozbortila ju. Kovové, aj drevené pliešky a plechy lietali všade dovôkola. Gusto len začul, ako doktor Dorin a ešte zopár ďalších jeho úslužníkov kričiac upozorňujú na letiace trosky. Celé to trvalo len pár vterín, ale i to stačilo na to, aby sa veža zrútila a guľa dopadla nie na miesto, kam mala. A i ten rachot dopadajúcej gule bol slabý a tak ani po nej žiaden kráter neostane.

Obaja vyliezli z vojnového zákopu. I podívať sa chceli na to, čo sa po tomto neúspešnom pokuse dozvedia. Gustovi len po chrbte husia koža prebehla, keď neďaleko zákopu zapichnutý kus koľajnice zbadal. Len pár stôp od nich. I tak by ich nezranila, ale vtedy si uvedomil, že mali šťastie. I doktor Dorin si to nemohol nevšimnúť, i poznamenal: „Sila bola očividne dostačujúca, keď ten kus koľajnice zapichol sa do zeme. Len to vyzerá, že sme ju zle namierili.“

„A zrejme tá časť koľaje najväčšiu mocnosť absorbovala, lebo ostatné trosky výrazne bližšie miesta pokusu roztrúsené byť vyzerajú.“

„Tak je, doktor Gusto. Nuž čo, podívajme sa na to bližšie.“

Len čo sa všetci účastníci pokusu zhúkli okolo veže a gule, doktor Dorin sa uistiť išiel, že sa nikomu nič nestalo. I presvedčiac sa o svojej pravde, spokojný podišiel nazad ku Gustovi, ktorý hlavne kanónu skúmal. Očividne poškodený nebol, výstrel teda prebehol v poriadku, ale zrejme koľaje nápor takej sily nezvládli. Guľa sa možno na pár vterín gúľala po koľajoch, ale primocnú silu jej kanón udelil a tak sa vzniesla mierne do ľufu a zavadila o konštrukciu veže, ktorá pod jej mocnosťou nevydržala.

„Aj neúspešný pokus sa ráta,“ len tak, aby reč nestála, riekol spevavým hlasom doktor Dorin.

„Vy sa na svojom neúspechu snád' ešte bavíte.“

„Tak je, doktor Gusto. To viete, musel som si v praxi overiť, či sa takáto guľa do povetria vzniesť môže. Zrejme môže, ale asi by to miernejší sklon tej veže chcelo, ako tak uvažujem. Zrejme sa mocnosť sily príliš zahryzla do prudko stúpajúcej veže a na kusy ju rozlámala všade.“

„Ale i tak by ste možno na gravitáciu nemysleli. Keď zložíte sily výstrelu a smeru, kam ste ju vystreliť chceli, zistíte, že jej nová nosnosť určite väčšia než samotnej veže mohla byť.“

„S gravitáciou sme, prirodzene, rátali! Len sme nevedeli, že môže byť tak markantná.“

„A vidí sa vám praktické vôbec takéto pokus ešte opakovať? Novú vežu s miernejším sklonom stavať? Tá, predpokladám, že bude musieť byť i dlhšia a viacej dreva sa na ňu spotrebuje. Či to stojí za to?“

„Možno nie. Ale ako inak najrýchlejšie do povetria, než priamo nahor? Ja takú vežu raz postavím!“

Po roku 2900: Zničenie či obsadenie Ydrie

Ydria je v obrovských problémoch. Nové nebezpečenstvá i nové prísuny ľudí sú typické pre toto obdobie. Nepriatelia ničia všetko, čo robí Ydriu Ydriou a zároveň sa stáva súostrovie novým domovom pre ľudí, ktorí dokážu žiť v novej krajine a ktorí ju môžu spoznávať a obhospodarovať.

Dlhá a samotná poviedka Ydria v plameňoch patrí tiež do tohto obdobia.

Mária Nováková: Prázdný trh (rok 2993)

Kuzara, kedysi krajina štyroch riek a bohatého jazera, čelí najťažšiemu obdobiu vo svojej histórii. Rieky sú len tieňom toho, čo bývali, jazero sa postupne premieňa na soľnú púšť. Obyvatelia zápasia nielen s klimatickými zmenami, ale aj s ekonomickým úpadkom. Kedysi prosperujúca obchodná spolupráca s Lompariou sa teraz zdá byť len vzdialenou spomienkou.

Keď Lomparia objavila nového obchodného partnera na juhu, Kuzara stratila svoj význam. Drahokamy, bavlna a miestne špeciality už nie sú pre Lompariou nevyhnutné. Obyvateľstvo Kuzary sa začalo zmenšovať. Mladí odchádzali hľadať lepšie podmienky, starí sa snažili prežiť zo stále ubúdajúcich zdrojov.

Stará žena menom Talira sedela pred svojím domom a sledovala prázdne ulice svojho mesta. „Kedysi to tu bzučalo ako úľ,“ povedala vnukovi, ktorý sa chystal odísť do Lomparie. „Teraz... ticho. A to ticho je najhoršie. Už sa necítim potrební.“

Diskusie medzi miestnymi sa stáčali k otázke, ako zvrátiť osud krajiny. Niektorí navrhovali investovať do technológií na zavlažovanie, iní chceli hľadať nové obchodné cesty, no peniaze na veľké projekty chýbali. Nieкто navrhol osloviť Eltara či Nymrona, no viacerí sa len zasmiali. „Bohovia majú väčšie starosti,“ odvetil mladý farmár. „A aj keby sme ich zaujali, čo by sme im ponúkli?“

Vedenie krajiny usporiadalo veľké zhromaždenie, kde prednieslo návrh na

zvýšenie daní, aby sa zachovali posledné zavlažovacie systémy. „Ak to neurobíme, nemáme šancu,“ vyhlásil guvernér. Dav však reagoval rozpačito. „Z čoho máme platiť dane, keď nemáme ani na jedlo?“ zakričal niekto. Argumenty sa menili na hádky, a nakoniec sa obyvatelia rozišli bez riešenia.

V týchto časoch začala Kuzara hľadať spôsoby, ako vytrvať. Talira však vedela, že jej vnuk sa už nikdy nevráti. „Lomparia nás už nepotrebuje, ale možno jedného dňa nájdeme iný domov,“ zašepkala, keď sledovala prach víriaci sa nad suchými korytami riek.

Trhovisko, kedysi centrum života a obchodu, teraz pôsobilo ako prázdne divadlo. Na opustených stánkoch ležali predmety z iných krajov – exotické textílie, lesklé šperky či málo známe potraviny, medzi nimi hrušky z ďalekých sádov. Nikto ich však nekupoval. Väčšina stánkov bola zatvorená a na každom z nich visela tabuľka: „Väčšie množstvá na objednávku, nutná platba vopred.“

Stanislav Hoferek: Chobotník (rok 3002)

Hovorí sa, že všetko dobré niekedy končí. Vie o tom okrem iných aj asi každý politik v celej Ydrii. Demokracia je totiž založená na tom, že sa ľudia dohadujú, hľadajú a spájajú. Ale ako pospájať ľudí, ktorí sa nenávidia, ktorí nechcú spolupracovať a hlavne majú vždy pravdu, aj keď sú od nej najviac ako sa len dá?

Na predmestí Ydriportu má najstaršia strana, Silný Ydriport, malé posedenie. Preberajú najrôznejšie výzvy, na ktoré musia odpovedať. Sedia na pohodlných stoličkách a prezerajú obrovskú hromadu papierov. Nikto sa v tom nevyzná. Zákony, výnimky, pozmeňovacie návrhy, diskusie, technické špecifikácie a aby toho nebolo málo, tak aj najrôznejšie vyhrážky či chyby, ktoré treba okamžite riešiť. Práca pre celú armádu, ale má to splniť pár ľudí. A tých pár ľudí má všetko obhájiť pred ostatnými.

Malá Maryla sa pozerá na prácu svojho otca. Oveľa radšej zbiera spolu s ním rakytník a bazu, ale teraz to robí sama. Alebo s kamarátkami. Otec je príliš často zatvorený a musí čítať texty, ktoré boli niekedy aj roztrhané a znovu zlepené igelitovou páskou. Alebo je na nich toľko čiernej a červenej fixy, že je ťažké posúdiť, či je to príkaz alebo želanie.

„Oci, pod' von! Oci, pod' sa hrať!“

„Nemôžem. Pracujem. Nevidíš, že pracujem?“

„Keď mi odpovedáš, tak nepracuješ! Pod' sa hrať!“

„Na to nemám teraz ani čas, ani náladu.“

„Tak si nájdí čas. Pod' von! Pod' na vzduch!“

Hlava rodiny len neochotne zatvára dvere a zapala'uje si d'alšiu fajku. Vo vnútru je tak nafajčené, že ak by mohli kýchať pozmeňovacie návrhy, tak by už nikdy neprestali.

„Oci, tak ideš? Kedy ideš?“

„Keď toto všetko vyriešim. Alebo vyriešime. Je to zložité.“

„Pre mňa nie.“

„Marylka, ty si odkedy expert na dane, medziľudské vzťahy, obchodné dohody, trestný zákon a všetko ostatné?“

„Len mi povedz, čo ťa trápi. Sem s tým. Ja to zvládnem!“

Marylin otec, tak ako ostatní ôsmi muži, sa začínajú smiať. Malé dievča predsa nemôže prelúsknuť všetky problémy, ktoré má každá strana v každom meste.

„To by si nezvládla.“

„Zvládla. Daj mi príklad.“

„Tak... dobre teda.“

Ferim, otec Maryly, vyberá úplne náhodne jeden z problémov, ktorý treba riešiť podľa časovej značky čo najskôr. Lehota sa skončila pred dvomi mesiacmi a ešte sa na to nikto ani nepozrel, podľa absencie čiernej a červenej fixky.

„Toto je návrh. Navrhuje sa, aby mal každý vojenský veliteľ vo vyššej hodnosti pravidelne kontrolovaný zrak a sluch. Sú tu k tomu lekárske terminológie, názory za... názory proti by mali byť v tej druhej kope. A ak by sa to schválilo, tak... Nevieť. Je toho veľa, neviem sa na to sústrediť.“

„Kúpiš mi chobotníka?“

„Chobotníka? Akého chobotníka?“

„Stačí mi taký malý chobotník.“

„Ako to súvisí s vyšetreniami?“

„Keď generál uvidí a bude počuť chobotníka, tak bude vhodný na tú prácu.“

„To nie je také jednoduché. Ale dobre, keď si taká múdra, ako by si riešila toto? Ydriana žiada odloženie povinného pestovania úrody na jeden rok, pretože aj napriek trojhospodárstvu je pôda momentálne veľmi vyčerpaná. Dá sa im to povoliť alebo zamietnuť. Ale to nie je naša téma.“

„Kúpiš mi chobotníka?“

„A to teraz prečo?“

„Pretože ak to nie je tvoja téma, tak sa budeme hrať. Ty, ja a a chobotník.“

„Vieš, koľko taký chobotník stojí, koľko zožerie a ako sa treba o neho starať?“

„Preto ho potrebujeme čím skôr.“

„Ako to myslíš?“

„Čím skôr bude chobotník, tým skôr sa to naučíme. A všetci budú mať chobotníka!“ Maryla rozosmiala otca. Ten by rád na všetko napísal slovo chobotník, ale asi to 99,99% Ydrie nepochopí a nepodporí.

Martin Bínovský: Koniec Ydriportu (rok 3042)

To ráno panoval v krajine mimoriadny chlad. Mladý rybár Chalim, po krk zababušený v hrubej deke, práve pripevňoval návnadu na háčik, keď v diaľke uvidel niekoľko lodí, aké jakživ nevidel. Mohlo ich byť trinásť, možno štrnásť, nebol si istý, no keď sa trochu priblížili, uvedomil si, že ich bolo oveľa viac.

„Vidíš to, Kalisto?“ opýtal sa dievčaťa, ktoré stálo o kúsok ďalej a oškrabávalo šupiny z rýb. „Čo sú to za lode? Chystá sa vari v Ydriporte niečo?“

Kalisto zavrtela hlavou, až jej červené vlasy zahalili tvár. Nemohla si ich však odhrnúť rukami, tie mala špinavé od rýb, vrtela teda hlavou ďalej, až pokým ich z tváre nedostala.

„Nie,“ povedala a zahľadela sa na siluety podivných lodí, „teda aspoň o ničom neviem.“

Chalim nechal červíka červíkom, háčik háčikom a postavil sa na nohy. Lutoval, že nechal dodiaľkyhľad doma, teraz by sa mu hodil. Takto mohol len žmúriť oči a odhadovať, čiie by tie lode mohli byť.

„Možno sa dcéra prvého muža vydáva za niekoho zo zahraničia,“ uvažoval nahlas.

Kalisto chcela pokrútiť hlavou opäť, ale rýchlo si to rozmyslela. „Určite nie. Jej srdce predsa patrí tomu, čo píše tie knihy pre dospelých, čo nevieš? Ten, ktorého by inak zakázali čítať, keby k nemu dcéra prvého neprejavovala lásku.“

„Tak potom neviem,“ odvetil rezignovane Chalim.

„Zrejme sú to len kupci odniekiaľ z diaľky a vezú niečo veľké. Pamätáš? Raz sem takí priviezli jedného chobotníka, vraj ideálne zviera pre ťahanie vozov.“

Chalim sa snažil rozpamätať, avšak na žiadneho chobotníka si nespomínal.

„Čo nevieš? Kúpil ho starý Markuéz a potom sa ukázalo, že sa tomu zvieraťu nič nechce robiť, tak ho použil na mäso.“

Chalim pokrútil hlavou. Muselo to byť dávno, keď si na také zaujímavé zviera nemohol spomenúť.

„To je jedno,“ odvrkla Kalisto a zastala vedľa Chalima.

Oči oboch sa upierali smerom k horizontu, na ktorom sa rozprestierali siluety neznámych prepravných prostriedkov. Chvíľami sa zdalo, že sa tie lode ani neplavia po vode, ale akoby sa vznášali nad hladinou. Čím bližšie boli, tým viac otázok v hlavách Kalisto a Chalima vírilo.

Onedlho si blížiac sa plavidlá, alebo čo to bolo, všimli ďalší ľudia. Zaplnili pobrežie Ydriportu ako pri každoročnej oslave bohov Eltara a Nymrona a o chvíľu nato sa v meste rozozvučala siréna.

Kalisto pozrela znepokojeným pohľadom na Chalima. Nevšimla si paniku, ktorá nastala všade okolo nich, ako sa ľudia rozbehli za svojimi blízkymi, aby sa spoločne s nimi ukryli do bezpečia. Nevšimla si prichádzajúcich mužov, vyzbrojených najtvrdšími zbraňami, aké mali k dispozícii. Hľadela na Chalima, akoby všetko ostatné neznamenal nič.

Prebudiť z letargie ich museli až strážcovia, ktorí ich odvedli do bezpečnej vzdialenosti, aj keď voči tomu, čo sa na nich rútilo, nebola žiadna vzdialenosť bezpečná.

O pár minút tie stroje preleteli nad Ydriportom prvýkrát. Zostalo po nich množstvo vyhasnutých životov a plamene, ktoré rozpálili vzduch do nepredstaviteľných teplôt. Tí, čo prežili, sa dusili štipľavým dymom, oslepení žiarou z guľometov a rakiet železných vtákov, tí, čo neprežili, stále nenašli svoj pokoj. Všade navôkol sa ozývali výbuchy a výkriky, plač detí a matiek a nadávky otcov.

„Pod' za mnou!“ zakričal Chalim a bezúspešne potiahol Kalisto za ruku. „Čo to? Prebohov, Kalisto!“ Keď ju oslobodil spod sutín, ktoré na ňu popadali z čerstvo zničenej budovy, pri ktorej zrovna stáli, stratil reč. Kalisto nedýchala. Nereagovala na nič a jej oči zostali bez známok života.

„Prosím! Prebuď sa! Prosím, Kalisto!“ zavýjal ako zranené zviera.

Lietajúce stroje preleteli nad Ydriportom opäť, no Chalim im nevenoval pozornosť. Aj keby ho priamo v tej chvíli zasiahli a zabili, bolo by mu to jedno. Chcel len, aby sa prebudila, po ničom inom netúžil.

Ibaže ho žiaden z tých strojov nezasiahol, hoci kdesi v hĺbke duše po tom volal.

Ďalej prosil Kalisto, aby sa prebudila. Vzýval bohov. Búchal ju do hrude spodkami pästí stále a stále dookola, akoby kopíroval tempo svojho vlastného tlkotu srdca, až pokým...

... až pokým sa konečne neprebrala.

Potom ju objal.

„Prestaň! Veď ma rozpučíš!“ ohriakla ho. „Musíme sa ísť niekam schovať, na takéto hlúposti nemáme čas!“

Chalim sa zasmial, oči mal plné slz.

„O jednom mieste viem,“ vyriekol s úsmevom, ktorý na danú situáciu pôsobil komicky. „Tam toto peklo prečkáme.“

Martin Bínovský: Boj o Ydriu (rok 3042)

Nikto v krajine nebol pripravený na to, že ktosi zaútočí na všetky mestá v Ydrii. Železní vtáci boli dôslední. Brázdili oblohu dovedy, dokým nebola zničená posledná budova, a ak kdesi zazreli pohyb, neváhali dané miesto zasypať neprimeraným množstvom munície. Prežiť tie nekonečné dve hodiny bolo priam nemožné. Napriek tomu sa to niekoľkým podarilo.

Chalim, rybár z Ydriportu, vyšiel z jaskyne pod sopkou Ydra, plnej lávových prúdov, aby preskúmal situáciu. Krajina bola zahalená v tmavej hmle, no dunivé zvuky vtákov, rozsievajúcich smrť a utrpenie, utíchli.

„Vyzerá to, že odišli,“ oznámil Kalisto čo najnormálnejším hlasom, hoci mal neuveriteľný strach z toho, čo uvidí, keď sa dym nad krajinou rozpáchne.

Kalisto prišla za ním, započúvala sa do mrazivého ticha a chytila ho za ruku.

„Myslíš, že sa sem ešte vrátia?“ opýtala sa.

„Neviem.“

„Kam pôjdeme?“

Chalim sa zamyslel. Uvedomil si, že na túto otázku nedokáže odpovedať.

„Netuším, Kalisto,“ odvetil a zadíval sa do diaľky. „Kam bude treba...“

Keď sa portál otvoril, začali z neho vychádzať vojaci. Na sebe mali špeciálne overaly z najmodernejšieho mikrovlákna, ktoré ich chránilo tak pred počasím, tak i pred nepriateľskými zbraňami. V rukách držali pulzné pušky a

hlavy im zdobili helmy z kevlaru.

Každého z nich nový svet okamžite zaujal. Napriek skaze, ktorú zapríčinili ich kolegovia z leteckých jednotiek, na nich pôsobil čarovne. Nehovoriac o gravitácii. Po krajine, ktorá bola plná nerastných bohatstiev, sa im kráčalo svižne, akoby boli o niekoľko desiatok kilogramov ľahší.

„Vidíš to?“ vykrikol mladý vojak a vyskočil takmer meter a pol do výšky. „To by sa Führerovi páčilo, nemyslíš?“

Vojak kráčajúci vedľa neho zagúľal očami. „Že sa nehanbíš, takto si robiť srandu z hendikepovaných ľudí. Len by ťa počul, hneď by ťa hnal pred múr!“

„Prosím ťa, Hitler už dávno nie je taký impulzívny, odkedy dosiahol všetko, čo chcel. Alebo odkedy je usadený na vozík. Máme slobodu vyjadrovania, tak sa uvoľni, preboha.“

„Hm... Aj tak... Mal by si mať trocha úcty, takto sa...“

„VOJSKO, STOJTE!“ prerušil ich autoritatívny hlas s reproduktora. „PRED NAMI JE PRVÉ MESTO. PREZRITE KAŽDÉ JEDNO OBYDLIE, KAŽDÚ BUDOVU A KAŽDÉHO JEDNÉHO PREŽIVŠIEHO ELIMINUJTE. TAK ZNIE ROZKAZ! VOJSKO, VPRED!“

Pred sadom s hruškami neďaleko Parie sa z ničoho nič zjavil záblesk, ktorý sa následne zmenil na obrovitánsky žiariaci kruh, obsahujúci celú paletu farieb.

Ľudí, ktorí z neho vyšli, bolo sotva desať, avšak spolu s nimi sa do Ydrie vybralo aj niečo cez dvesto androidov - umelo vytvorených bytostí. Riadila ich umelá inteligencia a momentálne mala jedinú úlohu - plniť rozkazy veliteľa Stevensa.

„Vyzerá to, že sme prišli neskoro,“ zamrmlal si James Stevens popod nos.

„Nie,“ odvetil muž stojaci po jeho boku. „Prišli sme práve včas. Musia mať pocit, že vyhrali, aby sem neposlali ďalšie posily.“ Muž pozrel na hodinky. „Onedlho sa ich portál definitívne zatvorí. Stíhačky poslali preč, na zemi ich môžeme poraziť.“

„Snád' máte pravdu. Len ešte netušíme, kde sa momentálne nachádzajú. GPS lokátory sú nám tu k ničomu,“ zavrčal veliteľ a pokrútil plešatou hlavou.

„Na to som tu ja,“ usmial sa muž. „Poznám tu každé jedno mesto, každý kút, som predsa Kunan Vznešený, najväčší básnik v histórii Ydrie!“

„Lenže od čias, kedy ste tu pôsobili, ubehlo už viac ako tisíc rokov.“

„Poézia je nesmrteľná,“ odvetil Kunan a spokojne sa usmial.

Veliteľ uznanlivo prikývol a zadíval sa na svet pred sebou. Videl nádhernú zelenú krajinu, ktorá akoby ani nebola skutočná, akoby ju ktosi namaľoval tými najkvalitnejšími farbami, ibaže z viacerých jej miest k nebesiam stúpal hustý tmavý dym.

„Ale ľudia nie,“ vyriekol tajomným hlasom.

Situácia v Ydriorte nebola priaznivá. Nálety stíhačiek prežilo len veľmi málo obyvateľov. Z ulíc zostala mozaika zrúcanín a trosiek. Kto mal šťastie a prežil, toho pravdepodobne v nasledujúcich minútach čakala smrť, pretože Hitlerovi vojaci zo sveta, v ktorom to boli oni, kto vyhral druhú svetovú vojnu, v týchto chvíľach prehľadávali každý jeden kút mesta.

Vzduchom sa niesli občasné zvuky strelby, nemecké frázy a krátko trvajúce výkriky preživších. Vyzeralo to, že si Führer pripíše na konto ďalšie víťazstvo,

tentoraz nad svetom, ktorý bol od toho ich vzdialený nekonečne ďaleko (ako v priestore, tak i čase), keď sa v meste objavil prvý android.

Pochádzal z úplne inej časovej línie, zo sveta, v ktorom Hitler vojnu prehrál a spáchal samovraždu, a dosiahnuť podobný výsledok sa android snažil aj teraz, spoločne s ďalšími strojami, ktorí práve vstupovali do Ydriportu.

V meste sa onedlho rozpútal zúrivy boj, trvajúci niekoľko hodín. Chvíľu sa darilo vojakom z nacistického Nemecka, najmä vďaka ich pulzným puškám, ktoré boli proti androidom mimoriadne účinné, inokedy zas prevzali kontrolu nad priebehom súboja ich robotickí protivníci.

Všetko z dostatočnej vzdialenosti sledoval veliteľ Stevens a jeho spoločník, básnik z Ydrie, Kunan Vznešený.

„O tomto raz napíšem veľkolepú báseň,“ vyhlásil.

„Len aby ste ju mali komu odrecitovať,“ pragmaticky kontroval veliteľ. „Váš svet je naozaj čarovný, vždy som rád počúval rozprávania prieskumníkov, ktorí vás navštívili, avšak neviem, ako to tu bude vyzeráť po tomto všetkom. Možno... možno to tu už nikdy nebude také ako predtým.“

Kunan sa zamyslel. „Viete, my v Ydrii veríme, že koniec nemusí vždy znamenať iba koniec. Niekedy môže byť koniec aj začiatkom niečoho väčšieho... a krajšieho. Keď som vtedy použil prístroj toho vášho prieskumníka a vycestoval k vám, veril som, že sa raz vrátim späť. A vidíte, som tu... Viera je pre našich ľudí mimoriadne dôležitá.“

„Hm... Páči sa mi váš pozitivizmus.“

„Ďakujem, aj keď neviem, čo to znamená.“

„Pozitivizmus? To je...“

Vtom ich z konverzácie vytrhol obrovitánsky záblesk, nasledovaný hromovým, dlhotrvajúcim rachotom. Obaja pozreli smerom k oblohe, kde sa rozostúpili mračná a oblak nahromadeného dymu.

„Čo je to?“ opýtal sa veliteľ v nádeji, že mu básnik bude vedieť poskytnúť odpoveď.

Kunan sa však len usmial. „Sledujte.“

Náhle sa na nebesiach zjavili dve postavy. Jedna väčšia, druhá menšia. Vzduch v meste sa ochladil tak veľmi, že pot vojakov sa na ich tvárach okamžite zmenil na drobné kryštáliky ľadu.

Kunan neveril vlastným očiam.

„Prišli!“ zakričal od radosti a pozrel na veliteľa, ktorý sa triasol ako osika. „Oni nás zachránia! Iba oni majú tú moc! Hurá!“

Postavy začali zostupovať z nebies. Čím nižšie boli, tým majestátnejšie pôsobili. Vojaci prestali bojovať, sledovali nebeské divadlo a rukami si treli predlaktia, aby sa trochu zahriali.

Androidom čoskoro zamrzli súčiastky a mechanické kĺby, takže neboli schopní pohybu.

Zima bola neustále mrazivejšia, až sa napokon dostala do bodu, kedy umrzol každý jeden tvor na povrchu Ydrie, organický i mechanický.

Život v krajine skončil a na svedomí to mali tí, čo ho pred mnohými rokmi do Ydrie priniesli - Eltar a Nymron. Zostúpili z nebies, pretože sa už nemohli nečinne prizerať hrôzam, ktoré tu prebiehali.

I zavolali si k sebe dvoch tvorov, ktorí ich mrazivú ranu prežili, aby im ponúkli šancu začať budovať Ydriu odznova. Novú Ydriu.

„Chalim, Kalisto, ukrytí v srdci tohto sveta, pod sopkou Ydra, vy začnete novú kapitolu života v Ydrii. Vaše deti a deti vašich detí budú základným stavebným kameňom. Budete stavať, pestovať, budete loviť a ak to bude potrebné, budete bojovať.“ Eltar pozrel prísny pohľadom na Nymrona. „Braček, to je tvoja silná stránka. Naučíš ich bojovať, zabíjať a ničieť, aby sa

viac neopakovala situácia z dnešného dňa.“

Nymron prikývol.

„A ešte niečo,“ pokračoval Eltar. „Nájdí spôsob, ako sa dostať do svetov tých naničhodníkov. Keď nadíde správny čas, prídeme si po odplatu.“

Mária Nováková: Hladina (rok 3043)

Skupina mužov a žien stojí okolo starého merača hladiny jazera. Veľký drevený stĺp so značkami naznačuje, kam až siahala voda v jednotlivých rokoch. Tento rok bola značka hlboko pod predchádzajúcimi.

„To nie je možné. Očakávali sme, že voda klesne, ale toto...“ zahundral starší muž a pozrel na skupinu. „Máme mesiac, dva, kým nebude úplne sucho.“

„Mesiac? Možno menej,“ odpovedala žena so zamračeným pohľadom. „Musíme odísť.“

Niektorí prikývli, iní zostali ticho. Jeden z mužov, vysoký a chudý, sa ozval: „Nie, nepôjdeme nikam. Musíme sa modliť. Eltar nám pomôže.“

„Eltar?“ ozvala sa mladšia žena skepticky. „Kde bol Eltar doteraz? A čo Nymron? Možno to bola jeho vôľa.“

„Ak je jeho vôľa, tak s ňou nič nespravíme,“ odpovedal muž. „Ale ak nás skúša, ukážeme, že máme vieru.“

Skupina začala diskutovať, či ostať, alebo odísť. Náhle sa nad jazerom zdvihol jemný vánok a svetlo sa zvláštne zaligotalo.

„Pozrite!“ zakričal niekto.

Z vody vystúpil muž s očami ako jasné hviezdy. Bol oblečený v skromnom rúchu, no z jeho postavy vyžarovala sila.

„Eltar!“ zašepkali viacerí naraz.

Eltar pozrel na zhromaždených ľudí, ktorí stáli s bázňou a nádejou. Jeho hlas bol pokojný, ale prenikavý.

„Vaša krajina štyroch riek je na pokraji svojho konca,“ začal. „Rieky, ktoré vás živili po generácie, sa už nevrátia do svojej bývalej sily. Toto jazeró,

kedysi životodarné, teraz ustupuje, lebo jeho čas sa naplnil.“

Skupina zamrzená v tichu sa snažila pochopiť význam jeho slov.

„Avšak, pre vás existuje útočisko. Iná krajina, známa ako Ydria, vás prijme. Ale vedzte, že život tam nebude jednoduchý. Budete musieť zápasieť s inou pôdou, inými pravidlami a inými ľuďmi. Ich pohostinnosť nie je nekonečná, a váš úspech bude závisieť od vašej ochoty prispôbiť sa a spolupracovať.“

Jedna z mladších žien sa odvážila prehovoriť: „A čo ak tu zostaneme? Čo ak sa budeme modliť za zázrak?“

Eltarov pohľad zosmutnel. „Modlitba je dôležitá, ale zázraky nie sú riešením pre každú skúšku. Táto krajina dala všetko, čo mohla. Teraz je vašim časom učiť sa, rásť a prijať nové výzvy. Ydria vás očakáva, ale rozhodnutie je na vás.“

Líder skupiny, starší muž, sklonil hlavu. „Ak je toto vôľa bohov, prijímame ju.“

„Cesta bude ľahká, ale život tam ľahký nebude,“ zopakoval Eltar, „ale pamätajte, že odvaha a jednota môžu prekonať aj tie najväčšie výzvy.“

Vzduch v Kuzare bol suchý, rozpálený, a vietor niesol zrnká soli z bývalého jazera, ktoré už dávno stratilo svoju iskrú. Rodiny stáli pri portáli, ktorý vytvoril Eltar. Deti sa s obdivom dívali na svetelnú bránu, dospelí si vážili čas na posledné rozhodnutia.

„Vezmite čo sa dá. Nie len to najdôležitejšie,“ povedal starší muž. V náručí niesol vrecia so semenami bavlny a miestnych tzv. kožených zemiakov. Iní niesli vrecia drahokamov, sušené datle, a knihy – mapy a poznatky, ktoré by mohli zachrániť ich dedičstvo.

Keď prešli portálom, vzduch bol ťažký od spáleniny. Ydria, kedysi krajina s bohatými prístavmi a poľami, bola zničená. Domy rozbité, prístavy nefunkčné, a polia zarastené burinou. Nepriateľské vojnové stroje sú na zemi, ale nikto ich neovláda. V diaľke videli dvoch ľudí – muža a ženu.

Chalim a Kalisto stáli na kopci a pozorovali, ako cudzí ľudia kráčajú. Kalisto zašepkala: „Sú to dobyvatelia? Ďalší? Idú nám ublížiť?“

„Nie,“ odpovedal Chalim. „Pozri sa na ich tváre. Sú unavení. Prišli sem, lebo nemali inú možnosť.“

Keď sa stretli, jedna z Kuzaraniek, žena menom Zara, prehovorila: „Sme ľudia zo zeme štyroch riek. Naša krajina zomrela. Hľadáme nový domov.“

Kalisto im podáva vodu. „Toto nie je krajina, akú ste očakávali. Ale ak chcete začať odznova, budete mať našu pomoc. Vitajte v Ydrii. Ydriu postihlo nešťastie. Silné, cudzie armády, ju zničili a pustili sa do seba. Eltar a Nymron nám pomohli. Ale ostali sme len my dvaja.“

Kuzarania sa pustili do práce. Čistili zničené polia, stavali prístrešky z ruín, a snažili sa pochopiť, čo všetko im Ydria môže ponúknuť. Niektoré ich plodiny sa neujali, ale bavlna a datle našli nové domovy v ydrijských poliach. Drahokamy použili na výmenný obchod s ďalekými krajinami.

Chalim a Kalisto boli priateľskí a postupne si uvedomili, že Kuzarania neprišli brať, ale budovať.

„Možno toto je ten nový začiatok, o ktorom hovoril Eltar,“ zamyslela sa Kalisto, keď videla deti Kuzaranov hrať sa v obnovených sadoch Ydrie.

Kuzarania sa postupne integrovali do Ydrie, pričom sa fascinovali rozdielmi medzi svojou pôvodnou krajinou a novým domovom. V Kanve sa rýchlo stali pravidelnými návštevníkmi knižníc, kde študovali ydrijské spisy. Porovnávali rozdiely – od plodín až po tradície. Kým v Kuzare poznali každú zo svojich štyroch riek, v Ydrii rieky nikto nikdy nesčítaval.

Eltar pravidelne navštevoval Ydriu, pomáhal s úrodou a zavádzal nové remeslá. Privádzal aj ľudí z ďalších krajín, čím vytváral multikultúrnu spoločnosť. Nymron premieňal zvyšky vojenských strojov na užitočné nástroje, pričom dbal na obnovu a mier.

Eltar navyše prináša niekoľko pracovitých ľudí z Baekdubusanu, prevažne

remeselníkov, ktorí sa vo svojej vlasti stretávali s ekonomickými ťažkosťami, alebo jednoducho neboli priveľmi populárni. Ich príchod obohacuje Ydriu o nové techniky a nápady, ktoré pomáhajú pri obnove. Medzi ich špecialitami vyniká umenie drevorezby a výroba kvalitnej keramiky.

Kontakty s Lompariou umožňujú presnejšie určiť vzdialenosť Kuzary od Ydrie. Lomparia, nachádzajúca sa medzi týmito krajinami, slúži ako orientačný bod pre obchodné a kultúrne výmeny.

Hoci sa niektorým plodinám z Kuzary nedarí, noví obyvatelia si vychutnávajú ydrijské pochúťky – hrušky, víno a jedlá s bazou a rakytníkom, ktoré postupne prijímajú za svoje.

Nymron sľubuje, že neodhalí okolitému svetu nič o aktuálnom stave Ydrie. Jeho prioritou je zabezpečiť krajine čas na rekonštrukciu, obnovu obyvateľstva a vytvorenie stabilnej obrany pred možnými cudzími hrozbami. Nesľubuje však nič ohľadom možných vojen a konfliktov vrámci Ydrie a najbližších ostrovov. Ak sa niečo stane v Ydriorte alebo inde a budú obyvatelia Ydrie bojovať medzi sebou, nikoho nebude chrániť a nikomu nebude pomáhať.

Tí najmúdrejší z toho ľahko chápu múdrosť týchto slov. Ak príde konflikt, Ydria zanikne úplne a bohovia nebudú milosrdní. Vojnám medzi sebou sa tak musí vyhnúť za každú cenu, pretože alternatíva je krutá a nikto si ju nepraje.

Dedina Mehra sa premenováva na Nový Makassarju, ale zanedlho sa znovu zmení meno na jednoduché Kassar. Stáva sa tak ďalším mestom, i keď nateraz najmenším.

Jedno je isté, raz sa obyvatelia Ydrie znovu dostanú aj do svojich pôvodných vlastí. Aj keby to bola skutočná pustatina. V porovnaní s Kuzarou je krajina suchých riek a zmenšujúceho jazera stále symbolom vytrvalosti, zatiaľ čo Ydria je presne tým, v čo dúfali a v čo sa modlili, hlavne počas dlhých súch a smutných bojoch o poslednú vodu, ktorá sa takmer nedala piť.

Po roku 40 000: Vzdialená budúcnosť ostrovov

Po tisícoch rokoch je Ydria zmenená na nepoznanie. Neostali žiadne pôvodné mestá, aktuálne obyvateľstvo o tom pred tisícmi rokov nevie vôbec nič. Nielen ľudia bojujú o svoju existenciu. Rádioaktivita je skoro všade a blahobyť je neznáme slovo.

Stanislav Hoferek: Vlčia kukurica (rok 40 000)

Ztarken menom Arkael práve obratne prekladá baly nelegálne získaného hnojiva. Je vychudnutý, ostrých rysov, jeho bledá pokožka jasne patrí k Ztarkenom, ktorým sa drsné podmienky rádioaktívnej Ydrie stali druhým domovom. Ich schopnosti prežiť s minimom vody, čiastočná imunita voči radiácii a prispôsobivosť nehostinnému prostrediu ich udržujú nažive.

Arkael je pašerákom, ktorému dôveruje mnoho Ztarkenov. Prežil vďaka prešibanosti a chladnému kalkulovaliu. Dnes obstaral vzácne hnojivo zo žltej žihľavy pestovanej na vzdialenej planéte Quarana. Obsahuje zložky, ktoré dokážu podporiť rast jedinej plodiny schopnej rásť v zamorenej pôde západnej Ydrie – vlčej kukurice.

Arkael sa sťažka nadychuje, zapiera sa do posledného vreca a na chvíľu pozoruje polia vlčej kukurice za sebou. Táto drobná plodina s tmavozelenými listami a pevnými stonkami je konečne pripravená prijať nové živiny. Napriek tomu ho zožiera strach. Polia vlčej kukurice sú pre Ztarkenov cenné ako zlato, živia celé rodiny a držia ich komunitu nad vodou. A čím sú bohatšie, tým viac sa o ne začínajú zaujímať ľudia.

„Vieš, že ťa neochránime, ak sa niečo stane,“ prerušuje ho chladný hlas z tieňa. Arkael sa obracia a vidí Syrasa, staršieho Ztarkena a dlhoročného priateľa.

„Ochránim to, čo je naše! Všetkými silami!“ Arkael je odhodlaný, hoci si uvedomuje, že jeho šance sú slabé. Vie, že ľudská rozpínavosť je nezastaviteľná a Ztarkeni by mohli prísť o všetko.

„Nejde len o to, že cez to prejdú a všetko rozdupú,“ pokračuje Syras, akoby čítal jeho myšlienky. „Môžu nás úplne zničiť. Nezáujíma ich náš život, len ich vlastné prežitie.“

„Preto potrebujeme vlčiu kukuricu,“ povzdychne si Arkael. Skladá rukavice a hľadá na polia, rozprestierajúce sa pod nimi. Ak udrží vlčiu kukuricu živú a ľudí čo najďalej, Ztarkeni by mohli prežiť ďalší rok, možno aj dlhšie. Mohla by sa Ydria nakoniec stať ich pravým domovom?

Arkael, ako mnohí Ztarkeni v Ydrii, ešte stále spomína na svet, z ktorého pochádzajú. Ich pôvodná planéta bola úrodná a husto obývaná, až kým ich neporazil nepriateľ, ktorého samotného neskôr zničili ešte mocnejšie sily. Táto strata ich zmenila na nomádov hľadajúcich nový domov.

Na Ydrii bolo kedysi možné pokojne obchodovať s ľuďmi, ale časy sa zmenili. Teraz sa zvyšuje počet ľudí, ktorí si nárokujú čoraz väčšie územie, hoci už teraz sú piati na každého Ztarkena. Arogancia a hlúposť medzi nimi vytláčajú rozumné hlasy, a tak vzájomná nedôvera prerastá do nevraživosti.

Niekoľko Ztarkenov zvažuje drastické riešenie – jediné ľudské mesto na východe Ydrie je podmínované. Arkael túto možnosť odmieta, ale vie, že v komunite sú členovia, ktorí by k odpáleniu pristúpili bez váhania. Situáciu zhoršuje vzácna a nechutná voda, ktorá je pokrytá olejovitým povlakom. Na jej čistenie sú potrebné špeciálne filtre, ktoré však sú čoraz drahšie a dostupné len pre málokoho.

Arkael si uvedomuje, že prežiť v týchto podmienkach bude vyžadovať nie len trpezlivosť, ale aj dôvtip – a možno niečo, čo by im všetkým prinieslo nádej na nový život.

Pod žiarivými, ale klamným spôsobom nehostinnými oblakmi Ydrie vládne krehký a obojstranný strach medzi ľuďmi a Ztarkenmi, ktorý stále hrozí prepuknutím. V posledných mesiacoch sa úzkosť stupňuje – obe strany totiž vedia, že ani vzdialené kontinenty na nich nezabudli. Úplne stačí dopraviť na súostrovie väčšiu armádu, alebo jednoducho zoslať nervový plyn, ktorý sa dá jednoducho upraviť na akýkoľvek účel. Jeden presne namiešaný plyn by dokázal zničiť ktorúkoľvek skupinu obyvateľov na ostrovoch – Ztarkenov, ľudí alebo dokonca oboch súčasne.

Arkael prechádza okolo improvizovaných stanov Ztarkenov a sleduje rastliny vlčej kukurice, ktorú si so svojimi pašeráckymi známosťami zaobstaral. Nízko, takmer pri zemi, rastú tieto malé klasy – zdanlivo normálna kukurica, avšak geneticky prispôbená na odolnosť proti toxickej pôde. V Arkaelovej mysli sa už pred časom utvrdil plán ako pestovanie rozšíriť a použiť výnos na zásoby pre komunitu.

Nádeje nie sú veľké ani čo sa týka hospodárskych zvierat, ktoré sú v súčasnej Ydrii malé, zriedkavé a často chorľavé. Zvieratá, ktoré tu ostali, sotva slúžia na základné potreby. Koža, vlna a mäso sú považované za vzácnosť a často sa mieniajú pri nevyhnutných výmenách. Jediná dobrá správa je, že ľudia z pravej strany Ydrie aktuálne nemajú dostatok kvalitného paliva, aby mohli vypraviť svoje stroje do tej západnej. Arkael môže aspoň na chvíľu môže dúfať, že vzdialené národy majú dostatok problémov doma – a že pred útokom na Ydriu ich čaká ešte množstvo práce. Na druhej strane, môže sa objaviť aj nejaký úplne nový nepriateľ. Galaxie sú obrovské a planét s podporou života je síce dostatok, ale často sú od seba mimoriadne vzdialené a vždy je ľahšie dobyt' relatívne blízku planétu než kolonizovať nejakú tak vzdialenú, že to nebude dávať žiadny zmysel.

Stanislav Hoferek: Veličenstvo kat (rok 40 005)

Zásoby vlčej kukurice sú malé. Netreba veľké sýpky, ale rozhodne by pomohlo, keby viac Ztarkenov mohlo nerušene pracovať a keby mali prístup k aspoň trochu kvalitnej pôde. Radiácia neustupuje a najrôznejšie problémy trápia aj ich, i keď nie tak veľmi ako ľudí.

Hovorí sa, že nič nie je tak zlé, aby nemohlo byť ešte horšie. Namiesto nervového plynu sa obyvatelia Ydrie stretávajú s veľmi zvláštnym problémom. S lovcami. Ak sa teda dajú nazvať takto jednoducho. V Ydrii sa objavujú zvláštne bytosti, ktoré majú mnoho mien. Ťažko povedať, ktoré meno je oficiálne, pravé či skutočné. Každopádne to, že sa ich každý bojí, o nich vypovedá naozaj veľa.

Celé súostrovie sa mení na akúsi prekliatu verziu zoo, skanzenu či rezervácie. Kto chce, môže loviť. Ľudí, ztarkenov či niekoho iného, kto sa tu bude nachádzať. Žiadna dohoda s nejakou neexistujúcou vládou Ydrie. Jednoducho niekto príde a robí si čo chce. Temné, nelogické a neľudské safari. Zbraň na omračovanie, ktorá na diaľku úplne vypne človeka či Ztarkena. Do toho zariadenie na sledovanie pohybu v reálnom čase a s rozoznávaním jednotlivých foriem života. Pri správnom nastavení vie vyhľadať aj drobnú myš s dvomi chvostami, ktoré sú v divokej a radioaktívnej Ydrii čoraz častejšie.

Lovci majú zaujímavú predstavu o morálke, etike a o všetkom. Sú to ľudia, ktorí si kúpia právo na to, aby mohli iným ubližovať. Žiadne fiktívne kúsky zeme, aby vás mohol niekto oslovovať pane alebo môj lord. Za poplatok je zbraň, detektor a zdravotné poistenie, ak by sa niekto chcel brániť a teda ak by

tá osoba, ktorá má veľa peňazí a málo rozumu, zareagovala zle.

Dôvod tohto lovu je jednoduchý. Zahnať nudu, dopriať bohatým trochu netypickej zábavy. A body. Trafit' matku s dieťaťom do hlavy je viac obodované ako trafenie chrbta. Pre niekoho je to taktická výzva, pre iných len odporná súčasť odpornej zábavy, ktorá pre niekoho žiadnou zábavou nie je. Zbraň funguje len jeden deň. Skóre sa automaticky zráta. Za Ztarkenov je viac bodov, lebo je ich menej a sú miestnou špecialitou. Ľudí je všade dosť, tak načo by sa niekto sústredil na lov tých, ktorí sú početní a ktorých možno nájsť hocikde? Lovci samozrejme môžu hovoriť svoje múdrosti popri zabíjaní. Môžu citovať nejaké smiešne zákony a môžu si hovoriť, ako len chcú. Sú vyššia kasta, sú niečo viac. Podľa papiera, pečiatky či záznamu v databáze.

Existuje však jeden Ztarken, za zabitie ktorého je vyššia odmena. Plný trojnásobok bodov, za ktoré sa nedá nič kúpiť a ktoré sú len na vychvaľovanie pred ostatnými. Zabil lovca. Záznamy o jeho identite obsahujú približnú výšku, hmotnosť, fotografiu, posledný známy výskyt a meno: Arkael.

Stanislav Hoferek: Lovec lovcov (rok 40 006)

Arkael je šťastný a smutný zároveň. Na smútok má ohromné množstvo dôvodov. Nevraživosť, zničená krajina, hlad a neustály pocit ohrozenia. Je farmár, ale zároveň sa z neho stal hrdina. Prvý lovec bol ťažký oriešok. Utekal pred ním tak dlho, až lovec urobil chybu a pošmykol sa po rozbitom skle. Arkael nevedel, ako tie nové zbrane fungujú. Pridobre však vie, že každé humanoidné telo potrebuje kyslík. Stačilo úplne obyčajné udusenie na zemi. Zvíťazila jeho vyššia sila pred vysokou aroganciou toho druhého.

Toto je však iné. Druhá smrť je z úplne obyčajnej prestrelky. Dve rovnaké zbrane, dvakrát rovnaké vybavenie. Či to bolo šťastím alebo skutočne intenzívnym tréningom, z Arkaela je víťaz. Ako bojovník v dávnych arénach. Teraz je však arénou celá Ydria a štartovacia čiara je kdesi veľmi, veľmi ďaleko.

„Som sám, ale nie som sám,“ hovorí pred improvizovaným hrobom svojho priateľa Syrasa. Aj on padol rukou lovca.

Vyčkáva, či hrob neprehovorí, ale nič také sa nedeje. Je to starý Ztarkanský zvyk. Prihovoria sa hrobu, počkajú a raz ho obídu, na znak toho, že aj okolo dnes už mŕtvych sa kedysi hýbal svet, aspoň na chvíľu. Staré obyčaje a spôsoby sú pre ľudí nezaujímavé a pre Ztarkanov naopak veľmi cenné. Je to jedna z vecí, ktoré si odniesli zo svojho pôvodného domovu. Domov často oslovujú ako „Tam za hviezdami“, pretože nepoznajú presnú polohu starého sveta.

Ešte nedávno sa staral predovšetkým o kukuricu, aby boli jeho blízki sýti a spokojní. Ale blízki sú často vzdialení. V hroboch, okolo ktorých môže krúžiť, ale to je jediné, čo môže. Ešte môže čakať na odpoveď, ktorú si ale nikdy nevypočuje. A to je jeden z najväčších problémov. Všetci vedia, že za zabitie Ztarkena je odmena. Čím menej Ztarkenov, tým väčšia odmena. Čím väčšia odmena, tým viac lovcov. Najväčšia odmena je na konkrétneho člena komunity, ktorý chce byť od svojich čo najďalej, aby ich ochránil.

Nie všetci lovci sú rovnakí. Jeden z nich prichádza a nachádza malé ztarkenské dieťa. Tá mašina, ktorú má v ruke, mu jasne píše všetko dôležité. Etnikum, pohlavie, približný vek, dokonca nebezpečnosť. Sedemnást' bodov za hlavu, jedenást' za smrť iným spôsobom. Nestrieľa a zkladá zbraň. Arkael je prekvapený, ale vie, že musí konať rýchlo. Omračuje lovca, v poradí už tretieho, svojou zbraňou. Za ten čas už o nej vie všetko. Nevie však všetko o lovcoch a práve to môže teraz zmeniť. Zväzuje lovca a poriadne si ho všíma. Nejaké zvláštne, netypické etnikum človeka. Podľa skeneru je to človek, kyberneticky vylepšený, level 3. Arkael zisťuje viac o tom, čo to znamená ten level 3. Dobré vie, že informácie môžu byť neaktuálne či nesprávne, ale aj tak si prezerá, čo všetko je tam o tomto človeku napísané.

„Skener píše, že si kybernetická bytosť, umelo vytvorená, za účelom stráženia poriadku. Podľa trojky si z približne 30% živé tkanivo a zo 70% multifunkčný stroj s jedinou úlohou – bezpečnosť. To je čo? Multifunkčný robot, ktorý nie je multifunkčný? A aká bezpečnosť?“

„Bezpečnosť ľudí.“

„Ty nie si človek.“

„Cítim sa ako človek.“

„Aj ja sa môžem cítiť ako človek. Každý sa môže cítiť, ako chce. Teraz mi

povedz, čo mám s tebou robiť?“

„Nahraj moje vedomie do svojho spracovateľského centra informácii a využij moju zbraň k ochrane ľudí a ďalších humanoidov.“

„Prosím?“

„Neprihádzam, aby som ti ublížil. Moje poslanie je chrániť.“

Arkael nerozumie. Prichádza akýsi robot, ktorý chce chrániť niekoho, koho nikdy nevidel. Nemá pri sebe žiadne centrum na spracovávanie informácii, kam by sa dal tento tvor zapojiť nejakým káblom.

„Kto ťa zložil a za akým účelom?“

„Ty. Za tisíc dvesto rokov.“

„Ja nebudem žiť za tisíc dvesto rokov. Toľko sa nedožijem. Čo to hovoríš?“

„Viem všetky tvoje tajomstvá, tvoje heslá, i meno tvojej matky.“

„To vedia všetci. Sme malá komunita.“

„Nahral si časť svojho vedomia. Tvoje telo zlyhávalo.“

„Zlyhávalo? Hovoríš o budúcnosti. Ty si učinil návrat do minulosti z budúcnosti?“

„Musíš odísť. Ty aj všetci Ztarkeni. Na západ. Blíži sa ohromná sila lovcov a budú vraždiť všetkých, aby získali teba. Tvoja hodnota sa bude zvyšovať zabíjaním všetkých, ktorí ešte ostávajú. Musíš viesť všetkých do bezpečia.“

„Povedz mi, prečo by som ti mal veriť?“

„Pretože viem, kedy zomrie ktokoľvek z tvojich priateľov. A nechcem tu čakať a obchádzať tvoj hrob a dúfať, že mi ešte aspoň raz, naposledy, odpovieš. Arkael, je čas. A času je málo.“

Stanislav Hoferek: Veľa síry, málo sily (rok 40 007)

Ztarkeni kráčajú do krajiny zahalenej červeným oparom. Vzduch páchne sírou a každý krok zanecháva stopy v zemi, ktorá pripomína zmes popola a svetlej hliny. „Sme v bezpečí,“ oznamuje Arkael, keď sa všetci zastavia na úpätí skalnatého kopca. „Skenery tu nefungujú. Pre lovcov sme tu neviditeľní.“

Ztarkeni hľadajú na nekonečnú červenú pustatinu. Krajina je nehostinná, s výparmi, ktoré dráždia pľúca. Jedna skupina, vedená starším poradcom Menrogom, hovorí o nebezpečenstvách. „Ak tu zostaneme, budeme slabnúť,“ varuje. Druhá skupina, mladší a odvážnejší, odmieta odísť. „Ak opustíme tento bezpečný prístav, lovci nás nájdu. Každý z nás je terčom. A Arkael je na čele ich zoznamu,“ hovorí Drena. Debata sa zmení na hádku.

„Musíme konať spoločne,“ pripomína Arkael a snaží sa udržať pokoj. „Ak sa rozdelíme, sme stratení. Polovica odídete a druhá polovica to nezvládne. Práve toto chcú. Rozdeľuj a panuj. Pri love je ľahšie napadnúť tých, ktorí sa oddelia od ostatných. V jednote je sila. A tu máme veľa síry, ale ak chceme mať aj veľa sily, musíme byť pohromade!“

Noc padá a výpary zhoršujú dýchanie. Ztarkeni stavajú provizórny tábor. Niektorí z nich sa modlia ku hviezdám, odkiaľ pochádzajú ich predkovia, a dúfajú v znamenie. Arkael sedí pri ohni, kde diskutuje s Menrogom. „Chceme odísť, ale uvedomujeme si riziká,“ hovorí starší muž. „Môžeme nájsť krajinu, kde budeme zdraví a v bezpečí.“

„Ale kde?“ pýta sa Arkael. „A čo ak sa nikdy nevrátíme?“

Ráno prináša rozhodnutie. Ztarkeni ostávajú spolu. „Vytrváme. Musíme nájsť spôsob, ako túto krajinu prispôbiť našim potrebám,“ vyhlasuje Arkael. „Sme viac než obeť. Sme preživší.“

Ztarkeni začínajú skúmať krajinu. Pestujú plodiny v nehostinných

podmienkach a hľadajú zdroje vody. Postupne nachádzajú spôsoby, ako minimalizovať vplyv síry. Arkael však vie, že čas sa kráti. Každý deň sleduje obzor, či neprídu ďalší lovci. Ztarkeni sa pripravujú na čokoľvek.

„Táto zem nás možno zlomí,“ šepká Drena, keď pozoruje zapadajúce slnko. „Ale ak to dokážeme, už nás nič nezastaví.“

Po roku je štatistika úplne jasná a prehľadná. Nula lovcov, jedna smrť. Arkael pri zachraňovaní dieťaťa, ktoré padlo do bublajúcej vody, prichádza o zrak. Po zvážení všetkých možností sa rozhoduje odvážne. Vzdáva sa tak vedenia, ako i života. Posledná vec, ktorú preberá, je následníctvo. Ztarkenov bude viesť Drena a nech sa rozhodne kto chce a ako chce, vždy musí brať ohľad na životy ostatných a musí udržať toto miesto v maximálnej tajnosti.

Lovci zatiaľ v Ydrii chytajú posledného Ztarkena, ktorý sa rozhodol ostať. Pred svojou smrťou povedal lovcovi ľuďi a ďalších bytostí, že Ztarkeni odišli na východ. Tí menej bystrí sa rozhodli, že pôjdu od Ydrie smerom na východ a tam niekde môžu nájsť Ztarkena alebo iné trofeje. Tým najmúdrejším ale dochádza, že posledný preživší nemá najmenší dôvod hovoriť pravdu a je jednoduché poslať niekoho opačným smerom.